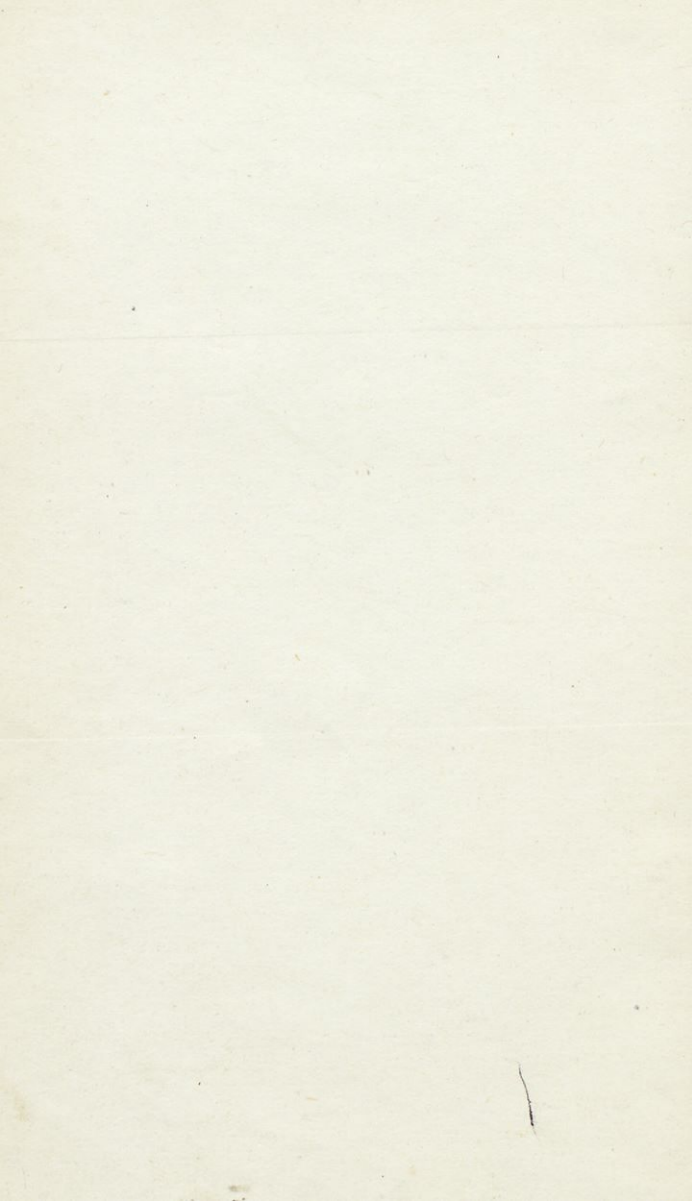

VI
X. 38.452
84

Flora slovenskih dežel.

1. snopič.

Poljudno-
znanstvena
knjižnica.

III. zvezek.

4.

1/2 Sep 38452

Poljudno-znanstvena knjižnica. ^{4.}III. zvezek.

Flora slovenskih dežel.

Ključ

za določevanje cvetnic in praprotnic, ki po slovenskih deželah divje rasto ali pa se splošno goje.

1. snopič.

Sestavil Julij Glowacki,
uredil dr. L. Poljanec.

Izdaja „Slovenska Šolska Matica“ v Ljubljani.

Van Ukhovoy

V Ljubljani 1912.

Natisnila „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

VI X, 38.452, f

030035016

Pregled naravnega rastlinskega sestava.

Po naravni sorodnosti delimo rastlinstvo na štiri krdela, ki jim navajamo tukaj znake:

I. krdelo: Steljčnice, Thallophýta.

Steljčnice imajo namesto pravih korenin, stebel in listov kot edini redilni organ **steljko** (thállus). Njih plodila so različna, nikdar pa ne nahajamo v pravilnem razvoju steljčnic redne izmene dveh različnih rodov, spolnega in nespolnega rodu, ki jo imenujemo **prerod** (metagénesis). Plodijo se s **troši** (spórae), ki so jako različnega morfološkega pomena. Steljčnicam pripadajo **alge** (álgae) in **glive** (fúngi).

II. krdelo: Mahovnice, Bryophýta.

Njih vegetativno telo je še kolikor toliko enostavna **steljka**, ali pa se že deli na pravo **steblo** in očitne **liste**. Mahovnice imajo očiten prerod. Spolni zarod se imenuje **gametofit** (gametophýton) ter je ali steljka ali pa rastlina s pravim stebлом in z listi. Spolni zarod nosi **spolovila**, in sicer moška spolovila ali **semeničnjake** (antherídia) in ženska spolovila ali **matice** (archegónia). V onih se razvija mnogo majhnih stanic — **semenic** (spermatoídia), v teh-le pa po ena sama **jajčna stanica** (célula germinatíva). Ko se je združila semenica z jajčno stanico, se razvija iz **oplojenice** nespolni zarod ali **sporofit** (sporophýton), ki se imenuje izprva **kalček**

(émbyro). Kalček ostaja združen z materinsko rastlino, se hrani večjidel z njeno pomočjo in se razvije naposled v **sporogon** (sporogónium). Sporogon lahko primerjamo plodu višjih rastlin in nekdanj so ga tudi smatrali zanj. V sporogonu se snujejo neposredno, t. j. nespolno trosi, iz katerih se razvijajo zopet spolne rastline. Tu sem pripadajo **jetrenjaki** (hepáticas) in **mahovi** (músci).

III. krdelo: Praprotnice, Pteridophýta.

Praprotnice kažejo očiten prerod. Spolni zarod se vzrašča iz kalečega trosi, je neznatna steljka ali pa gomoljica in nosi spolovila. Imenuje se **predkal** (prothállium) in je ali dvospolna — s semeničnjaki in z maticami — ali pa enospolna, če se nahajajo semeničnjaki in matice na različnih predkalih iste rastlinske vrste. Včasih sestavlja premajhno predkal le nekoliko stanic. V semeničnjakih se snuje mnogo semenic, v matici pa le po ena jajčna stanica. Iz oplojenice vzraste nespolna rastlina, ki je izprva **kalček**. Pozneje dobiva prave korenine, steblo in liste; na listih se razvijajo **troši** v posebnih vrečicah, **trosnikih** (sporángia). Iz trosov se razvija neposredno (brez oplodbe) predkal, ki izgine, kakor hitro se preživlja nespolna rastlina sama. V koreninah, steblih in listih nespolne rastline so pravi **cevní povezki**.

IV. krdelo: Cvetnice, Anthophýta.

Cvetnice imajo sicer prerod, toda spolni zarod (gametofit) je krnjav in skrit v materinski rastlini ter se omejuje le na neke stanične tvorine, ki so pri moških gametofitih v **pelodu** (posebno pri golosemenkah), pri ženskih gametofitih pa v **kličnem mešičku**. Nespolni zarod (sporofit) nastaja v kličnem mešičku iz oplojenice, ko je **peloden mešiček** izrastel iz peloda, predril do kličnice in oplodil jajčno stanico. Iz oplojenice se vzrašča namreč **kalček** in se skriva do kalitve v **semenu**, ki se je razvilo iz **semenskega popka** (óvulum). Kalček

predre pri kalitvi semensko kožico in se razvije v sovršeno rastlino, ki nosi prave korenine, steblo in liste. Po različnih stopnjah listne preobrazbe (luskolisti, pravi listi in ovršni listi) nastavlja slednjič **cvet** (flós). Najvažnejši cvetni deli so **prašniki** (stámina) in **pestiči** (carpélla). V predalih prašnih vrečic se snujejo moške plodilne stanice, **pelod**, ki so istoizvorne (homolog) malim trosom nekaterih praprotnic. V pestičih se razvijajo ženska plodila, **semenski popki** (óvula s. gémmulae); vsak s. popek obsega klični mešiček, ki je istoizvoren velikemu trosu nekaterih praprotnic. Cvetnice imajo cevne povezke, ki izredka pozneje lahko izginejo.

Tukaj ne opišemo natančneje rastlin prvega in drugega krдела.

Kratice.

a. Pri opisih.

br.	brazda.
cv.	cvet, cveti, cvetje, cvetni.
č.	čaša, čašni.
k.	korenina.
l.	list, listi, listje, listni.
o.	obod (perigon).
pc.	pecelj.
pl.	plod, plodni.
plc.	plodnica, plodnični.
pr.	prašnik, prašni.
pst.	pestič, pestični.
r.	rastlina.
s.	seme, semenski.
st.	steblo, stebelni.
v.	venec, venčni.
+	kolikor toliko.
()	oklenjene besede pomenijo latinske izraze in redke rastlinske znake.

Zrel 6—8 = zrel v 6.—8. mesecu (junij — avgust) i. t. d.

b. Za kraje.

Gor.	Goriško.	o. m.	ob morju.
I.	Istra.	P.	Planine.
Kr.	Kranjsko.	Pp.	Podplanine.
Kor.	Koroško.	Prim.	Primorje.
Og.	Ogrsko.	Št.	Štajersko.

III. krdelo: Praprotnice, Pteridophýta (glej str. 4.).

Ključ za družine.

1. Trosniki so zaprti v posebnih zavojih ali torileih (sporocárpia), ki so podobni pl. višjih r. ter stojijo na dnu l. Mladi l. so polžasto zaviti. Zrela torilca se odpirajo z 2—4 loputami. Povodne r. s st., plazečim v blatu.

III. Marsiliáceae.

Prosti trosniki niso zaprti v zavojih. 2

2. Trosniki ležijo posamič v l. pazduhah. L. se razvrščajo zavojito, včasih 2 ali 4 vrstno, nikdar pa ne vretenčasto, so luskasti in pokrivajo gosto nadzemeljska plazeča ali privzdignjena st. in veje. 3

Trosnikov je več na enem l.; če so l. luskasti, se razvrščajo vretenčasto, 4

3. Trosniki so vsi enolični, okrogli, ledvičasti ali povprečno pakrožni, sedijo navadno v pazduhah zgornjih vejinih l., ki se družijo v trosne klase in obsegajo enolične kakor moka drobne trose.

V. Lycopodiáceae.

Trosniki ležijo v pazduhah zgornjih l., ki se družijo v trosne klase. Spodnji, četverogrbavi in večji trosniki nosijo po 4 **velike trose**; zgornji, manjši, okrogli ali ledvičasti trosniki pa mnogobrojne kakor moka drobne **male trose**. VI. Selaginelláceae.

4. St. je členasto. Luskasti l. se razvrščajo vretenčasto, in sicer se zraščajo jalovi l. v nazobčane nožnice, okro-

žuječe st. na kolencih, trosonosni l. pa se zbirajo na vrhu v trosne klase. Podzemeljsko st. je plazeče, nadzemeljske veje so pokončne.

IV. Equisetáceae.

St. ni členasto, leži vse v zemlji in je enotno ali jedva razrastlo. L. so dobro razviti z veliko, navadno razdeljeno ploskvijo. 5

5. Trosniki so na spodnji strani navadnih ali posebnih trosonosnih l., ležijo na l. povrhnici in so opremljeni z navpičnim **obročkom** (ánulus), ki se razpreza povprek. Mladi l. se zavijajo polžasto. St. in navadno tudi l. so $\pm$ luskasti. II. Polypodiáceae. Trosniki so vrastli na posebnem delu edinega l. v l. staničje, nimajo obročka ter se odpirajo povprek. Mladi l. so zaprti v l. nožnici in se ne zavijajo polžasto. R. je brez lusk. I. Ophioglossáceae.

I družina: Ophioglossáceae, enolistke.

Spolni zarod: Iz enoličnega troasa se razvija gomoljasta, samostojno pod zemljo rastoča, enodomna predkal brez l. zelenila. Nespolni zarod: St. je podzemeljsko, nečlenasto, enotno in pokončno. Na obvršnem brstu se razvija vsako leto navadno samo eden l., ki obdaja brst kakor nožnica. L. delimo v trosonosni in jalovi del. Jalovi del je dobro razvit, cel ali različno razdeljen. Trosniki se snujejo v l. staničju, so pokriti s povrhnico in nimajo obročka. L. so v brstu pokončni.

Dvoredni trosniki so zrastle med seboj in s svojo osjo ter tvorijo navidez stisnjen, črtalast klas. Jalovi l. del je cel in mrežastožilnat.

1. Ophioglóssum.

Dvoredni trosniki so prosti, obličasti in tvorijo navadno lat. Jalovi l. del je skoro vedno razdeljen in ni mrežastožilnat. **2. Botrychium.**

1. Ophioglossum L., enolist.

Jalovi l. del je jajčast ali jajčasto podolgast in prehaja z zoženim dnom v pc. Zrel 5--7. Na travnikih. **Navadni e., O. vulgatum L.**

2. Botrychium Sw., mladomesečina.

1. Jalovi l. del je široko trioglat, belodlakav, navadno dvakrat pernasto razrezan, dolgopecljat in na vrhu zaokrožen. Zrel 6--8. Kor. št. Na pašnikih in senožetih. **Kamilolistna m., B. matricariae Spr.**

Jalovi l. del je podolgast ali jajčast, daljši nego širok in gol. 2

2. Jalovi l. del je navadno precej dolgopecljat, nepravilno pernasto razdeljen, trodelen ali nerazdeljen. Trosonosni l. del stoji tudi na dolgem pc. in se pritrija navadno v spodnji l. polovici. Zrel 8--9. Kr. (Na Triglavu). Na močvirju.

Majhna m., B. simplex Hitch.

Jalovi l. del je sedeč ali kratkopecljat in se cepi v sredi ali v zgornji polovici vsega l. od trosonosnega l. dela. 3

3. Jalovi l. del je sedeč, podolgast, pernasto razrezan in na koncu prisekan ter se pripenja sredi vsega l. Odrezki so trapezasti, polumesečni ali okroglasti in dlanastožilnati. Zrel 6--8. P. in Pp. Na senožetih.

Navadna m., B. Lunaria Sw.

Jalovi l. del se pritrija tesno pod latom in je kratkopecljat; po obliki je jajčast ali podolgast, enkrat do dvakrat pernasto razdeljen in na koncu prisekan ali top. Oddelki 1. reda so podolgasti in topi, odd. 2. reda črtalasti, drugi drugim vzporedni, celorobi ali narezani. Zrel 6--8. Kor. Po pašnikih in senožetih. **Razrastla m., B. ramosum Asch.**

II. družina: Polypodiáceae, praprotine.

Spolni zarod: Iz enoličnega trosā se razrašča ploščnata, srčasta ali ledvičasta, nadzemeljska in enodomna predkal, ki raste samostojno, ker je polna l. zelenila. Nespolni zarod: Vztrajne r. imajo podzemeljsko, nečlenasto koreniko in na njej velike, zavojito prirastle l. (mahala). St. in navadno tudi l. so luskaſti. Trosniki se snujejo iz spodnje l. povrhnice in se zbirajo v kupčke ali gomilice (sóri), ki jih krije navadno tanek izrastek iz povrhnice, zastiralec (indúſium). Posamezni trosniki so pecljati, opremljeni z očitnim, ozkim, navpičnim in na eni strani navadno nesovršenim obročkom (ánulus) ter se razprezajo povprek. L. se zavijajo v brstu polžasto.

1. L. se pritrja s sklepom na koreniki in pušča na njej, ko odpade, gladke obrunke. Gomilice so okroglaste in nezastrite. **15. Polypódium.**

L. so brez takih sklepov in korenike brez gladkih obrunkov. 2

2. L. so celi. Po dvoje črtalastih gomilic se zgrinja v en večji par; zato se pritrjata zastiralec vsakega para na zunanjih straneh. Gomilični pari so vzporedni drugi drugim. **9. Scolopéndrium.**

L. so $\pm$ razdeljeni. 3

3. Trosonosni in jalovi l. so različni. 4

Trosonosni in jalovi l. so enolični ali pa so odrezki trosonosnih l. malo ožji. 5

4. Trosonosni in jalovi l. so enkrat pernasto razdeljeni. Na vsakem l. oddelku sta 2 vzporedni črtalasti gomilici. Obstranski zastiralec se pritrjata na zunanji strani vsakega para. **12. Blechnum.**

Trosonosni l. so enkrat, jalovi dvakrat pernasto razdeljeni. Okroglaste gomilice ležijo v 2 vrstah pod vsakim l. oddelkom. Zastiralca se pritrdijo na notranji strani ob oddelkovem rebreu. Podvihnjeni l. rob pokriva izprva gomilice. **5. Struthióptēris.**

5. Gomilice ležijo navadno v nepretrgani vrsti pod robom l. odrezkov, ki jih pokriva le navidezno, ker imajo še posebno ozko zastiralce na notranji strani.

14. Pterídium.

Gomilice ne ležijo v nepretrgani črti pod robom l. odrezkov. 6

6. Gomilice ležijo na robu l. odrezkov pod nadvihnjnimi krpicami in nimajo zastiralca. **13. Adiántum.**

Gomilice ne krije l. rob. 7

7. Spodnjo l. stran gosto pokrivajo rjave luske. Gomilice so črtalaste in brez očitnega zastiralca.

11. Céterach.

Spodnja l. stran je brez lusk. Gomilice so okroglaste ali podolgaste. 8

8. Zastiralce je podrastlo, t. j. pripenja se pod okroglasto gomilico. 9

Zastiralce je prirastlo z robom na l. žilo, na kateri sedi gomilica, ter krije gomilico od strani. Gomilice so vsaj izprva podolgaste ali kljukaste (pозnejše okroglaste). 10

Pecljato zastiralce se pripenja sredi gomilice in je prosto na robih ali pa ga sploh ni, da je okroglasta gomilica nezastrita. 11

9. Zastiralce obdaja gomilico čašasto in je vejicato na robu. Gomilice so na vrhu gole. **3. Woódsia.**

Jajčasto zastiralce je prirastlo z ozkim dnom ob gomilici ter jo krije za mlada; kmalu pa se zaviha in se potem le malo razloči. **4. Cystóptēris.**

10. Luske na koreniki in na l. imajo vsled odebelelih staničnih sten mrežasto lice ter so toge in temno-rjave. Gomilice so vedno podolgaste ali črtalaste.

10. Asplénium.

Mehke luske so svetlorjave brez mrežastega lica ali pa jih sploh ni. Veliki l. so 2—3krat pernasto razrezani.

8. Athýrium.

11. Ledvičasta zastiralca nad mladimi gomilicami se pripenjajo k pc. v ledvičasti zarezi ali pa jih sploh ni.

6. Nephródium.

Zastiralca nad mladimi gomilicami so okrogla, ščitasta in se pripenjajo v sredi.

7. Polýstichum.

3. Woódsia R. Br., vudsovka.

L. so pokriti na pc. in na rebru s svetlorjavimi luskami in dlačicami. L. ploskev je podolgasta ali suličasta in enkrat pernasto razrezana. Spodnji odrezki so okroglo jajčasti z 2—4 krpicami na vsaki strani. Kor. (Golovec), Št. (Kamenj vrh pri Ljubnem.) Po pečinah.

Planinska v., W. alpína Gray.

Luske krijejo samo pecljevo dno, drugače so l. goli ali pa pokriti z dlačicami. Pc. je rjav le na dnu, sicer pa rumenkast ali zelenkast. L. ploskev je črtlasto podolgasta in enkrat pernasto razrezana. Spodnji odrezki so okroglo jajčasti z 2—3 krpicami na vsaki strani. Kor. (Pri Rablju). Po pečinah.

Gola v., W. glabélla R. Br.

4. Cystópteris Bernh., priščanica.

1. Drobna in plazeča korenika nosi posamezno stoječe l. L. ploskev je trioglata ali širokojajčasta in 2—3krat pernasto razrezana. Spodnji l. odrezki so večji od zgornjih. Pc. je pičlo luskast in daljši od ploskve. P. in Pp. Na kamenitih tleh.

Gorska p., C. montána Link.

Kratko, a debelo koreniko krijejo l. ostanki in k. L. poganjajo iz luskastega vrha šopasto. L. ploskev je podolgasto jajčasta ali suličasta in priostrena. Pc. je navadno krajši od ploskve in luskast le po spodnji polovici.

2

2. L. so navadno dvakrat pernasto razrezani. Odrezki večjidel niso razcepljeni, pač pa nazobčani. Žilice se končujejo v zobcih. Po pečinah, zidih in dr.

Krhka p., C. fragilis Bernh.

L. so trikrat pernasto in drobno razrezani. Odrezki so večjidel razcepljeni in nazobčani. Žilice se končujejo navadno v izrezah. P. Po pečinah in kamenitih krajih.

Planinska p., C. alpina Link.

5. *Struthiopteris* Willd., peruša.

Podolgasti jalovi l. so priostreni, na dnu polagoma zoženi in enkrat pernasto razrezani. Spodnji odrezki so jajčasti, srednji črtalasto suličasti, vsi pa pernasto razdeljeni. Trosonosni l. so krajši, togi, pokončni in črtalasto suličasti. Kor. Št. Kr. Ob potokih.

Nemška p., S. germanica Willd.

6. *Nephrodium* Rich., glistovnica.

1. Gomilice so nezastrte. 2
Gomilice so zastrte. 4
2. Trioglatti, priostreni in na obeh straneh dlakavi l. so enkrat pernasto razrezani s pernastimi odcepki. Spodnji odrezki se obračajo navzdol. Odcepki so podolgasti, topi in nekoliko narezani. Gomilice blizu roba. Po senčnih krajih.

Podbukovna g., N. phegopteris Prantl.

Široko trioglatti l. so 2–3krat pernasto razrezani, goli ali žlezavi. Spodnji odrezki so jajčasti in peceljati. 3

3. L. so goli, mehki in mlahavi. Spodnji odrezki 2. reda so na spodnjih odr. 1. reda tako dolgi kakor tretji odr. 1. reda. Po senčnih krajih.

Podhrastova g., N. dryopteris Michx.

L. je žlezav, trd in tog. Spodnji odrezki 2. reda so na spodnjih odr. 1. reda tako dolgi kakor četrti odr. 1. reda. Po senčnih krajih na apneniku.

Robertova g., N. Robertianum Prantl

4. L. je enkrat pernastorazrezan s pernasto razcep-
ljenimi, navadno celorobimi odrezki. Pc. ima 2 cevna
povezka. Zastiralce je odpadljivo. 5

L. je 1—3krat pernasto razrezan z narezanimi
ali napiljenimi odrezki. Pc. nosi več ko 2 cevna po-
vezka. Zastiralce je trpežno. 6

5. Korenika je plazeča. Posamič stoječi l. nimajo lusk,
so dolgopecljati, koničasti, na dnu jedva zoženi in
nežlezavi. Trosonosne krpice se zavijajo na robu
in so zato ožje od jalovih. Gomilice ležijo v 2 vrstah
ob l. robu. V močvirjih.

Barska g., N. thelýpteris Desv.

Debela korenika se dviga. Šopasti l. so kratko-
pecljati, široko ali podolgasto suličasti, močno zo-
ženi in spodaj žlezavi. Trosonosne l. krpe so ravne.
Gomilice ležijo tik roba. Pc. krijejo odpadljive luske.
V gozdih.

Gorska g., N. oreópteris Desv.

6. Pc. nosi 7 cevnih povezkov L. je enkrat pernasto
razrezan, koničast in na dnu zožen. Odrezki so čr-
talasto suličasti, priostreni in pernasto razdeljeni,
krpice pa tope, narezane ali napiljene, toda nikdar
bodičaste. Pc., ki je krajši od l. ploskve, in glavno
rebri krijejo goste in dolge luske. V gozdih.

Prava g., N. filix mas Rich.

Pc. nosi 5 cevnih povezkov. L. so 2—3krat per-
nasto razrezani. Spodnji odrezki 1. reda so jajčasti
ali jajčastosulicasti, odrezki 3. reda pa bodičasto
napiljeni. 7

7. L. so na dnu trikrat, proti vrhu dvakrat pernasto
razrezani s pernastimi oddelki ali odcepki. Luske
so jajčaste ali jajčasto sulicaste. 8

L. so tudi na dnu dvakrat pernasto razrezani. 9

8. Podolgasta l. ploskev je tako dolga kakor pc. ali
malo krajša. Odrezki 1. reda so priostreni, ne pa
koničasti. Redke luske so širokojajčaste in enako-
merno bakrenorjave. V gorskih gozdih.

Bodičasta g., N. spinulósum Strempel.

Jajčasta, trioglata in drobno razdeljena l. ploskev je daljša od pc. Oddelki se iztezajo v dolgo in pernasto razcepljeno konico. Debeli pc. krijejo goste luske, ki imajo v sredi črno črto. L. in zastiralca so navadno rumenožlezavi. Po gorskih krajih.

Široka g., N. dilatatum Desv.

9. Trosonosni l. so daljši od jalovih; podolgasta l. ploskev se ne zožuje na dnu in je gola na obeh straneh. Spodnji odrezki 1. reda so trioglata s širokosrčastim dnom, na vrhu pa topi; srednji in zgornji odr. pa so podolgasto suličasti. Trosonosni odrezki so nekoliko nadvihneni. Beli, drobni in krhki pc. je skoraj tako dolg kakor l. ploskev in le pičlo luskast; luske so širokojajčaste. V močvirskem jelševju. Kor. Št. Gor.

Češljasta g., N. cristatum Michx.

Trosonosni in jalovi l. so skoro enako dolgi. Podolgasto suličasta l. ploskev se nekoliko zožuje na dnu ter je žlezavo pikasta. Odrezki 1. reda so trioglata jajčasti ali jajčasto suličasti in priostreni. Odr. 2. reda so jajčasto podolgasti, topi in pernasto razcepljeni ali razdeljeni. Krpice na njih so kratko bodičasto napiljene. Kratki in trdni pc. zelenorumene barve krijejo goste, ozkosuličaste in bledorjave luske. P. Po kamenitih krajih.

Planinska g., rigidum Desv.

7. Polýstichum Roth, podlesnica.

1. Kratkopeceljati in togi l. so suličasti in enkrat pernasto razrezani. Spodnja l. ploskev kakor tudi pc. so luskasti. Spodnji trioglata odrezki so na dnu ušati, srednji in zgornji odr. pa suličasti, srpasto zakrivljeni navzgor in bodičasto napiljeni. Pp. Po kamenitih krajih. **Podplaninska p., P. lonchitis Roth.**

Kratkopeceljati in suličasti l. so enkrat pernasto razrezani s pernastimi oddelki ali pa dvakrat per-

nasto razrezani. Spodnja l. ploskev kakor tudi pc. so luskasti. 2

2. Zimzeleni l. so usnjasti, trdni, zgoraj temnozeleni in se svetijo. L. odrezki so podolgasto jajčasti ali skoro srpasti in bodičasto napiljeni. Na vsakem odrezku 1. reda je 1. zgornji oddelek večji. Zastiralce je trdno in trpežno. V gorskih gozdih.

Krpasta p., *P. lobátum* Presl.

Poletnozeleni l. so mehki in mrenasti in se ne svetijo. L. odrezki 2. reda so napiljeni, spodnji pa dostikrat skoro pernasto razcepljeni; 1. zgornji ni posebno večji. Odrezki se končujejo kakor tudi zobci z resami. Zastiralce je nežno in odpadljivo. 3

3. L. ploskev se le malo zožuje na dnu in je črtalasto suličasta. Odrezki so koničasti, vsaj spodnji kratkopeceljati. Št. Kr. Gor. V gorskih gozdih.

Bodičasta p., *P. aculeátum* Presl.

Dno l. ploskve se močno zožuje. Podolgasti odrezki so priostreni. Izmed sedečih odrezkov segajo zgornji navzdol. Kor. Št. Kr. V gorskih gozdih.

Braunova p., *P. Braunii* Fée.

8. *Athýrium* Roth, podborka.

Svetlozeleni l. so navadno mehki in nežni. Na kratkem pc. se pritrja do 1 m dolga, podolgasta, na dnu zožena, priostrena in 2—3 krat pernasto razrezana l. ploskev. Podolgasti odrezki so topi in nazobčani. Gomilice so podolgaste, kljukaste ali podkovaste (okroglaste). Trpežna zastiralca so iste oblike kakor gomilice in na robu vejicata. Podolgasti ali ledvičasti trosi so rumeni in gladki. V gozdih. **Glistovnična p., *A. filix fémína* Roth.**

R. je podobna prejšnji. Listi so temnozeleni, gomilice pa okroglaste. Majhna zastiralca se malo razločijo in kmalu odpadejo. Pakrožni trosi so črno rjavi

in bradavičasti. Po skrilavih P. na Kor. (Svinjska P., Golovec). V ruševju.

Planinska p., A. alpéstre Nyland.

9. Scolopéndrium Sm., jelenov jezik.

L. so široki, črtalasto suličasti in na dnu srčasti, Po senčnih, kamenitih krajih.

Navadni j. j., S. vulgare Sm.

10. Asplénium L., sršaj.

1. Pc. je tako dolg kakor $\pm$ razrezana, na dnu široka, na vrhu koničasta l. ploskev ali pa je daljši. 2

Pc. je krajši od črtalaste, enkrat pernasto razrezane in na obeh straneh zožene l. ploskve. L. odrezki so okroglasti. 8

2. L. so na 3—5 oddelkov dlanasto razdeljeni ali razrezani. Sinjezeleni l. odrezki so sedeči ali pecljati, na dnu klinasti in celorobi, na vrhu pa topi in narezani ali napiljeni. Nežno zastiralce je šobasto nazobčano. Dolgi pc. je gol, spodaj kostanjevorjav, zgoraj zelen. Po dolomitskih stenah na Št., Kr. in Gor. Seeloso v s., A. Seelósii Leyb.

Temnozeleni l. so razrezani na 2—5 različno ozkih, spodaj klinastih, zgoraj koničastih odrezkov. Odr. so nepravilno razdeljeni. Zastiralce je celorobo. Dolgi pc. je spodaj rjav in nekoliko dlakav. Po višjih gorah in P.

Severni s., A. septentrionále Hoffm.

L. so očitno 2—3 krat razrezani. 3

3. Zastiralce je vejicato nazobčano. 4

Zastiralce je celorobo ali nekoliko narezano. 5

4. Goli (dlakavi) l. nosijo trdne, jajčaste ali podolgate odrezke, ki so na dnu klinasti, na vrhu pa narezani ali nazobčani (krpasti).

Pozidna rutica, A. ruta murária L.

L. so žlezavo dlakavi. Najmanjši odrezki so nežni, spodaj širokoklinasti, zgoraj izvečine trokrpi z narezanim robom. Pri Gorici.

Žlezavi s., A. lépidum Presl.

Nežni l. so 2–3 krat drobno in precej népravilno razrezani. Odrezki so črtasto klinasti, na vrhu trodelni z jako ozkimi, skoro odrezanimi oddelki. Na apneniških P. po pečinah.

Tenkolistni s., A. fissum Kit.

Trdni l. so trioglato suličasti, koničasti, na dnu trikrat (štirikrat), proti vrhu dvakrat pernasto razrezani s skoro somernimi odrezki. Najmanjši odrezki so jajčasti ali podolgasti, narobejajčasti ali na dnu klinasti. 6

Zimzeleni usnjasti l. se svetijo. 7

Poletnozeleni, zelnati l. se ne svetijo. Najmanjši odrezki so navadno precej ozki, klinasti in prisekani. Po serpentinu pri Slov. Bistrici na Št. Po skalah.

Serpentinov s., A. cuneifólium Viv.

Precej debeli in temnozeleni l. se svetijo na obeh straneh. Odrezki l. reda se obračajo skoro pravokotno od rebra, najmanjši odrezki pa so jajčasti. Št. Kr. Prim. Po senčnatem kamenju.

Črni s., A. adiántum nigrum L.

Tenkousnjasti l. se svetijo zgoraj svilnato, spodaj srebrnosivo. Koničasti odrezki l. reda se odmikajo poševno od rebra ter se krivijo navzgor. Podolgasti (jajčasti) in ostnato napiljeni odrezki zadnjega reda se primikajo. Pri Trstu in v Istri. Po senčnatem kamenju.

Koničasti s., A. onópteris L.

Pc. in l. rebro sta svetla, temnorjava in toga; l. rebro je krilato in žlebasto. Temnozeleni odrezki so sedeči ali nerazločno pecljati in odpadajo. Po pečinah in zidih.

Rjavi s. (praprotíca), A. trichómanes L.

Pc. in l. rebro sta vsaj nekoliko zelena in šibka ;
l. rebro ni krilato. 9

9. Pc. je na dnu rdečerjav, proti vrhu zelen. L. rebro ni žlebasto, a je vse zeleno. Pecljati odrezki so jasno ali rumenozeleni. Po pečinah.

Zeleni s., A. viride Huds.

Pc. je rjav ; žlebasto l. rebro je na dnu rjavo, proti vrhu zeleno. Po serpentinu pri Slov. Bistrici na Št. **Polutanski s., A. adulterinum Milde.**

11. Céterach Willd., slatinka.

Kratkopeceljati l. so enkrat pernasto razdeljeni. Zgoraj goli, spodaj gosto luskasti oddelki so zakroženi. Št. Kr. Prim. Po pečinah in zidih.

Razcepljena s., C. officinarum Lam. in D. C.

12. Bléchnum L., rebrača.

Trosonosni l. so dolgosuličasti, enkrat pernasto razdeljeni, dolgopeceljati in skoro še enkrat daljši od kratkopeceljatih jalovih l. Oddelki jalovih l. so širokočrtalasti in se tesno stikajo, odd. trosonosnih l. so ozkočrtalasti in precej odmaknjeni drugi od drugih.

Navadna r., B. spícant Roth.

13. Adiántum L., krpanka.

Šibki in krhki pc. je dolg, gol in svetločrn kakor ebenovina. L. ploskev je podolgasta ali jajčasta in 2—3 krat pernasto razrezana. Klinasti in narobejajčasti odrezki so na robu krpasto razcepljeni in narezani. Pri Gorici, Trstu in v Í. Na skalah, pri studencih.

Lasci device Marije, A. capillus Véneris L.

14. Pterídium Kuhn, bujad.

Korenika je plazeča. L. je trikotnojajčast in 2—3 krat pernasto razrezan. Odrezki zadnjega reda

so celorobi in na robu podvihani. Po malo rodovitnih tleh. **Orlova b. (praproť), P. aquilinum Kuhn.**

15. *Polypódium* L., oslad.

Plazeča korenika je luskasta in sladka. Podolgasto suličasti in priostreni l. so enkrat pernasto razdeljeni z 8—20 parov podolgastih oddelkov. Na senčnih krajih po kamenju, zidu in dr.

Navadni o. (sladka koreninica), P. vulgare L.

III. družina: *Marsiliáceae*, vodorastine.

Spolni zarod: Predkali, ki vzra-
stejo iz dvojnih trosov, iz **velikih trosov** (*macróspora*e) in iz **malih trosov** (*micróspora*e), nimajo samostojnega življenja, temveč ostanejo krnaste in zaprte v trosu. V predkali velikega trosa se razvije matica, v predkali malega trosa pa semeničnjak; predkali so torej dvodomne. Iz oplojenice vzraste nespolni zarod, r. s plazečim st. in dvovrstnimi l. Trosniki so zaprti v predeljenih zavojih, ki so podobni plodu cvetnic ter se zovejo torilca (*sporocárpia*). Torilca so se preobrazila iz listnih oddelkov in stojijo blizu l. dna. V vsakem predalu je 1 gomilica, ki ima manjše **moške trosnike** (*microsporángia*) in večje **ženske trosnike** (*macrosporángia*). V onih se snujejo mnogobrojni mali trosi, v teh-le pa nastaja en velik tros. Mlado l. se razvija v brstu polžasto. Te povodne r. imajo dobro razvite k.

Dolgopecljati l. so četvernati. Pecljata, fižolu podobna torilca so nekoliko stisnjena od strani in se razprezajo z 2 loputicama.

16. *Marsília*.

Enostavni l. so podobni pc. brez l. ploskve. Sedeča in obličasta torileca se razprezajo na 2–4 loptic.

17. Pilulária.

16. Marsília L., marsiljka.

L. pc. je tako dolg, kakor voda globoka, na suhem krajši. Listki so širokoklinasti, na vrhu zaokroženi, celorobi in goli. Torilec je navadno po dvoje na dnu vsakega l. pc., v obrisu so pakrožna in s strani stisnjena. Kor. Št. Kr. (Dolenjsko); v ribnikih in lužah.

Četverolistna m., *M. quadrifolia* L.

17. Pilulária L., osvaljkarica.

L. so pokončni in ščetinasti. V stoječih vodah po jarkih in lužah pri Gorici.

Bobkonosna o., *P. globulifera* L.

IV. družina: Equisetáceae, presličine.

Spolni zarod: Iz enakoličnih trosov se razvijajo krpaste in samostojno rastoče predkali, ker so polne l. zelenila. Navadno so dvodomne, večje ženske in manjše moške. Nespolni zarod tvorijo vztrajne r. z razrastlo podzemeljsko koreniko in z očitno členastimi st., ki so lahko jalova ali trosonosna. Vretenčasto okoli kolenca razstavljeni l. se zraščajo v nazobčano nožnico. St. členke, ki so navadno votli, prevleka troje ali več med seboj vzporednih konopcev s cevnimi povezki. Z vsakim cevnim povezkom se zлага na členkovem vrhu 1 nožnični list in na členkovem površju 1 vzboklo rebrece; med podolžnimi rebrci se vdirajo brazde. St. $\perp$ je raskavo.

ker ima v povrhnjici kremenastih zrnč. Po 5—10 trosnikov se razstavlja pod ščitastimi l., ki se zbirajo v trosni klas. Trose obdaja dvojna kožica, iz zunanje se nastavljata 2 zavojiti pračici (elateres). Edini rod.

18. *Equisétum*.

18. *Equisétum* L., preslica.

1. Klas je top, st. gladko ali le malo raskavo. 2
 Klas je koničast, st. jako raskavo in trdno. 7
2. St. so dvolika, t. j. trosonosna st., ki so mehka, bela, rjava ali rdečkasta in vsaj izprva enojnata, se ločijo od jalovih st., ki so zelena. 3
 Trosonosna in jalova st. so enakolika; os trosnega klasa je votla. 6
3. Izprva se razvijajo le bleđa, debela, enojnata trosonosna st., ki pa kmalu odmro; šele pozneje poganjajo zelena in vejnata jalova st. 4
 Bleđa trosonosna st. so izprva enojna ali pa nosijo včasih kratke zelene vejice; kmalu pa odmre st. vrh in iz spodnjega st. izrastejo zelene veje, da je trosonosno st. podobno jalovemu. 5
4. Trosonosna st. so rdečerjava ali mesnordeča, nožnice na njih nosijo 6—12 zobcev. Na zelenem jalovem st. leži 9—18 brazdic. Os trosnega klasa je zažeta. Po vlažnih njivah, tratah in travnikih.

Poljska p., *E. arvense* L.

Debela trosonosna st. so belkasta, nožnice na njih nosijo 20—30 zobcev. Jalova st. so bela kakor slonokost in gladka (brez brazdic). Os trosnega klasa je votla. Ob potokih in drugih vlažnih krajih.

Velika p., *E. maius* Gars.

5. Na kolencih trosonosnih st. sedijo lijaste ali dolgovaljaste nožnice, ki se pritiskajo k st., so sinjezelene in na vrhu rjavopasaste z 12—30 zobci. Enojne

veje so trorobate in zobci na njihovih nožnicah jajčasti in koničasti. Po mokrih ilovnatih krajih.

Travniška p., E. praténse Ehrh.

Na trosonosnih st. sedijo zvončaste, na dnu zelene in na robu rjave nožnice, ki se cepijo na 3—6 odcepkov. Vsak odcepek je zrastel iz 2—4 zobcev. Veje se zopet vejijo in so četvero- do peterorobe, zobci na njih so šilasti. V gozdih po vlažnih krajih.

Gozdna p., E. silváticum L.

6. Sinjezeleno, gladko steblo je 10—20 krat podolžno regasto; osrednja votlina je široka. Kratkovaljaste nožnice se pritiskajo k st. in nosijo 15—20 trioglato šilastih, črnih zobcev, ki jih robi ozek, bel in mrenast rob. Trosni klas je vsajen na kratkem in debelem st. členu. V ribnikih, jezerih in lužah.

Barska p., E. limósum L.

Na zelenem ali rumenozelenem st. se vdira 6—8 podolžnih brazdic; st. osrednja votlina je ozka. Na dnu valjaste, na vrhu lijaste nožnice nosijo 6—10 trioglato suličastih in zelenih zobcev, ki so zgoraj temnorjavi in obrobljeni s širokim, belim in mrenastim robom. Trosni klas je vsajen na tankem in precej dolgem st. členu. Po močvirnih travnikih.

Močvirska p., E. palústre L.

7. Poletno zeleno st. sinjezelene barve je globoko brazdasto, nosi 8—20 vzboklih rebre in vejice se razvrščajo vsaj do polovice st. vretenčasto. Nožnice se širijo zgoraj zvončasto. Os trosnega klasa je zažeta. Št. Kor. Gor. Po vlažnih, peščenih krajih.

Košata p., E. ramosíssimum Desf.

St. je enotno ali le pri dnu vejnato (veje so podobne v tem slučaju st.). Stebelna in vejina rebra se v sredi podolžno vdirajo in so zato ostro dvoroba. Os trosnega klasa je votla. 8

8. Zimzeleno, raskavo st. je enojnato, znatno in trdno ter nosi 15—25 rebre. Valjaste nožnice se $\pm$ pritiskajo k st. in imajo zgoraj prav kratke zaokrožene zobce,

ki jim konice kmalu odpadejo. Trosni klas je kratek in jajčast. Kor. Št. Ob rekah in dr.

Zimska p., E. hiemále L.

Poletnozeleno (navadno) st. je na dnu vejnato, kratko in tanko ter nosi 4—8 (12) rebre. Nožnice se širijo na vrhu. Trosni klas je majhen in podolgast. Ob rekah, po peščenih travnikih.

Pisana p., E. variegátum Schl.

V. družina: Lycopodiáceae, lisičine.

Spolni zarod: Iz enakolikih trosov se razvijajo blede, gomoljaste, enodomne predkali, ki rastejo samostojno pod zemljo. Nespolni zarod: R. poganja dobro razvite k. Očitno vilastovejnato st., ki ga prevleka 1 konopec cevni povezki, nosi mnogobrojne, majhne, enostavne, cele in luskaste l., v katerih se razteza en sam cevni povezki. Nepredeljeni trosniki sedijo posamič v l. pazduhah in se razprezajo povprek na 2 loputici. Pri nas 1 rod.

19. Lycopódium.

19. Lycopódium L., lisičnjak.

1. L. so enoliki, spodnji so jalovi, zgornji trosonosni se ne zbirajo na posebnem klasu. Kipeče st. se razrašča v vilaste veje, ki so enako visoke. Po gozdih in po gorskih pašnikih.

Brezklasni l., L. selágo L.

Trosonosni l. se ločijo od jalovih in se zbirajo na vrhu v trosnem klasu. Glavno st. se plazi po tleh. 2

2. Enakoliki jalovi l. glavnega st. in stranskih vej stojijo premenjalno (zavojito). 3

Enakoliki jalovi l. glavnega st. in trosonosnih stranskih vej stojijo premenjalno; jalove veje pa so stisnjene, četverorobe z nasprotnimi, četvero-rednimi in raznolikimi l. 5

3. Trosni klasi so posamezni in sedeči. 4

Po dvoje (po eden ali po troje) trosnih klasov je vsajenih na dolgem pc, ki ga krijejo majhni, luskasti l. Jalovi l. so črtalasti ali šilasti in se končujejo v belo lasasto ost. Po vresju.

Kijasti l., *L. clavátum* L.

4. V klasu so trosonosni l., ki se jedva ločijo od jalovih, širokojajčasti in ostrokoničasti. Jalovi l. so črtalasto šilasti, celorobi in se odmikajo poševno od st. Po barjih. Kor. Kr.

Barski l., *L. inundátum* L.

Trosonosni l. so mrenasti, rumenorjavi, okroglojajčasti in priostreni ter se zelo ločijo od jalovih l., ki so črtalasto suličasti, ostnati, nepravilno nazobčani in se odmikajo vodoravno od st. ali celo križijo navzdol. V gozdih in po ruševju.

Brinolistni l., *L. annótinum* L.

5. Trosni klasi so posamezni in sedeči. Kipeče veje stojijo šopasto. L. jalovih vej se ločijo le malo od drugih, se stiskajo k vejam in so iglasti in koničasti. Po višjih gorah in P. Kor. Št. Kr Prim.

Planinski l., *L. alpínum* L.

Po 2—4 trosnih klasov sedi na dolgem pc. Veje so pokončne in vilaste. L. jalovih dvoreznih vej se tesneje stiskajo k vejam. 6

6. Jalove veje se zbirajo šopasto okoli plodonosne. L. na vejah so skoro vsi enakoliki, suličasti in ostnati. Po vresju.

Cipresoliki l., *L. chamaeciparíssus* A. Br.

Trosonosne stranske veje obdajajo pahalaste jalovo srednjo vejo. Izmed četverorednih l. na ja-

lovih vejah sta 2 vrsti rebrati in odmaknjeni od veje, 2 pa nerebrati in pritisnjeni k veji. Po vresju.

Sploščeni l., *L. complanatum* L.

VI. družina: *Selaginellaceae*, drežke.

Spolni zarod: Iz dvolikih moških in ženskih trosov se razvijajo krnaste predkali, ki ne rastejo samostojno in ostajajo v trosu. Nespolni zarod je mahu podobna r. z vejnatimi st., ki imajo samo 1 cevni povezek, in z mnogobrojnimi gostimi l. L. so premajhni in luskasti. Dvoliki trosniki sedijo v pazduhah zgornjih l., ki se zbirajo v klase. Na klasovem dnu je nekoliko večjih ženskih trosnikov (*macrosporangia*), ki obdajajo po 2, 4 ali 8 velikih trosov in se razprezajo navadno na 4 loputice. Na klasovem vrhu je mnogo manjših moških trosnikov (*microsporangia*), ki se odpirajo z 2 loputicama in iztrosijo mnogo malih trosov. Edina vrsta.

20. *Selaginélla*.

20. *Selaginélla* Beauv., drežica.

St. je plazeče s kipečimi vejami. Enakoliki l. se razvrščajo zavojito po st., štrlijo na vse strani, so široko jajčastosuličasti, priostreni in na redko vejicato nazobčani. P. Po pašnikih, pečevju in dr.

Planinska d., *S. selaginoides* Lk.

Dolgo st. je plazeče. Dvoliki l. so na st. četvero-redni. Zgornji l. se krijejo v 2 vrstah kakor strešniki ter so manjši in jajčasti; večji l. obstranskih vrst štrlijo v stran, so jajčasto podolgasti, skoro topi in nazobčano raskavi. Po kamenitih in peščenih krajih.

Švicarska d., *S. helvética* Lk.

IV. krdelo: Cvetnice, Anthophýta (glej str. 4).

Ključ za družine.

1. Semenski popki so zaprti v **pestiču**, ki ga sestavljajo zrastli pl. l. **Angiospérmae** 4
S. popki so goli, pst. ni. Cv. so enospolni. L. (vsaj pri naših r.) so iglasti ali luskasti. **Gymnospérmae.** 2
2. Pokončni s. popki sedijo posamič vrhu prikrajšanih vejic. S. je ovito z mesnatim plaščem. L. stojijo v zavojnici. VII. **Taxáceae.**
S. popki ležijo na ploščatih pl. l., ki se zbirajo na $\pm$ dolgem vretenu v ženski cv. Plod se imenuje storž. 3
3. Pl. l. se razstavlja v ženskem cv. vretenčasto, na njih stojijo s. popki pokončno. L. so vretenčasti. IX. **Cupressáceae.**
Pl. l. stojijo v ženskem cv. premenjalno v zavojnici. S. popki se obračajo proti vretenu. L. so premenjalni. VIII. **Pináceae.**
4. L. so večjidel mrežastožilnati. Cv. krogi so večinoma petero- ali dvoštevni. Kalček v semenu obdajata **dve nasprotni kalici**. Cevni povezki se razvrščajo navadno v kolobarju. **Dicotyledóneae.** 5
L. so progastožilnati, in sicer vzporedno- ali pa slokastožilnati (mrežastožilnati). Prvi l. na vsaki veji, takozvani predlist, se obrača proti st. Cv. krogi so troštevni (redkeje dvo- ali četveroštevni). V s. obdaja kalček samo **ena kalica**. Raztreseni konopci cevnih povezkov prevlekajo st. **Monocotyledóneae.** 145
5. Lesaste zelene zajedalke po drevju in grmovju. Pl. je enosemenska (dvo-, trisemenska) jagoda. L. so nasprotni ali pa jih ni. XX. **Lorantháceae.**
R. niso lesaste zajedalke. 6

6. Cv. so nepopolni. Cv. odevalo je enojno ali manjka. 7

Cv. so popolni. Cv. odevalo je dvojno z očitno č. in z očitnim v., čegar l. pa so včasih zelo majhni. 49

7. Cv. so enospolni. Prašni cv. so na mačicah, t. j. na višjih, odpadljivih klasih. Lesaste r., ki imajo navadno odpadljive prilistke. 8

Eno- ali dvospolni cv. niso na mačicah. 13

8. Cv. so dvodomni. Pl. je glavica, ki se razpreza dvoloputasto. L. s prilistki so enojnati

XIII. Salicaceae.

Cv. so enodomni. Pl. so rožke, ki se ne odpirajo. 9

9. L. brez prilistkov so lihopernati. Enosemiski koščičasti pl. ima nepopolen glavni pretin in na njem pravokotno stoječi manjši nepravni pretin. S. obdajata dvokrpi, gubasti kalici. XII. Juglandaceae.

L. so enojnati. 10

10. L. s trobastimi prilistki. Cv. sestavljajo oble mačice. Plodnica je enopredalasta z 1 br.

XLI. Platanaceae.

L. z drugolikimi odpadljivimi prilistki. Br. po 1, po 2 ali več. 11

11. Omesenelo cv. odevalo obdaja pozneje plodiče, ki so zato podobni koščičastemu pl. ter se družijo v birni pl. XV. Moraceae.

Pl. je suh orešek. Po 2 ali več br. 12

12. Tri- ali večpredalasta plc. nosi troje ali več br. Plc. kakor pozneje tudi pl. obdaja ali pokriva skupen lesasti ovoj, skledica. XI. Fagaceae.

Dvopredalasta plc. nosi 2 br. Skupnega lesastega ovoja ni, nadomeščajo ga lahko zelnate ali usnjate krovne luske. X. Betulaceae.

13. (7) Nadrastla plc. je prosta, oziroma cv. odevalo je podrastlo ali obrastlo ali ga ni. 14

Podrastla plc. se zrašča z izdolbenim cvetiščem
in cv. odevalo je nadrastlo. 40

14. Mnogobrojni pr. se razvrščajo zavojito pod pst.
Cv. odevalo je obarvano, v. podobno.

XXXII. Ranunculaceae.

Število pr. je določeno; ako jih je mnogo, je
majhno in č. podobno cv. odevalo malo razločno ali
ga sploh ni, ali pa so pr. obrastli. 15

15. Pl. se razpreza ali pa razpada (pokovec). 16

Pl. se niti ne razpreza, niti ne razpada. 24

16. Cv. so dvospolni, č. četverolistna. Pr. je 6, 4 daljši
in 2 krajša, takozvani četveromočni pr. Dvopreda-
lasti pl., lusk ali lušček, se razpreza ob osrednjem
pretinu od dna proti vrhu na 2 loputici.

XXXVII. Cruciferae.

Pr. je več ali manj ko 6. Pl. se ne razpreza ob
osrednjem pretinu na 2 loputici, temveč je poko-
vec, ki razpada na posamezne delne plodiče, ali
pa glavica. 17

17. Pl. je glavica. 18

Pl. je pokovec. 22

18. R. je grm ali nizko drevo z zimzelenimi, nasprot-
nimi l. Tripredalasti pl. se razpreza po predalih.

LVIII. Buxaceae.

Zelnate r. 19

19. Vrat je 1 z nerazdeljeno br. 20

Dvoje ali več vratov; ako pa je 1 vrat, se deli
na 2 ali več brazd, ali pa nosi plc. 2 ali več se-
dečih br. 21

20. Plc. je enopredalasta. Glavica se razpreza na 5 lo-
putic. L. so mesnati. LXXXIX. Primulaceae.

Plc. je dvopredalasta. Glavica se razpreza nepra-
vilno. L. so nežni. LXXVII. Lythraceae.

21. Mnogobrojni s. popki sedijo ob osrednjem prostem
stebrcu enopredalaste plc. Prostih vratov je 3, 4
ali 5. Glavica se odpira podolžno.

XXVIII. Caryophyllaceae.

- S. popek se pripenja na plč. dnu. Br. je 2—3. Enopredalasta in enosemenska puščica se odpira povprek s pokrovcem. **XXIV. Amaranthaceae.**
- 22 (17) Drevesa s pecljatiimi l., ki so nasprotni, trojnati ali pernasti in poletnozeleni. Dvodelni pl. je perotka. **LIII. Aceraceae.**
- L. so drugače enojnati, pl. je nekrilat. 23
23. R. rastejo na suhem ali po močvirjih. Dvo- ali tri-predalasta plc. nosi 2—3 brazde. Pl. razpada na 2—3 delne plodiče. **LVI. Euphorbiaceae.**
- Povodne r. Cv. so brez cv. odevala, imajo pa 2 krovna lističa. Četveropredalasta (pozneje) plc. nosi 2 vrata. Pl. razpada na 4 oreške. **LVII. Callitrichaceae.**
24. (15) L. obdajajo trpežni ali odpadljivi prilistki. 25
L. so brez prilistkov. 30
25. Zelnate r. Prilistka se zraščata z robovi v l. škornjico, ki obdaja st. nad kolencem. Cv. odevalo je č. podobno, pl. je orešek. **XXII. Polygonaceae.**
- Prilistka se ne zraščata v l. škornjico. 26
26. Drevesa ali grmi. 27
Zelnate r., pl. je orešek. 28
27. R. z mlečnim sokom. Enospolni cveti se razvrščajo v izvotleni cv. osi. **XVI. Artocarpaceae.**
- R. brez mlečnega soka. L. stojijo dvoredno. Cv. so dvospolni ali enospolni in se ne razvrščajo v kaki votlini Pl. je perotka ali koščičasta jagoda. **XIV. Ulmaceae.**
28. Pr. se pripenjajo na dnu cv. odevala; samo 1 pst. 29
Cv. odevalo priraste k izvotljenemu cvetišču, ki ima na robu odebelel obroček, nanj se pripenjajo obrastli pr. Po 1—4 pst. na cvetiščnem dnu, vsak nosi svoj vrat. **XLII. Rosaceae.**
29. V cv. brstu se krivijo pr. navznoter; kadar se cv. odpira, se prožijo skokoma navzven. Kratki vrat nosi čopičasto br. S. s semenskim hranivom. **XVIII. Urticaceae.**

Pokončni pr. v cv. brstu se ne prožijo navzven.
2 br. brez vratu, s. ima malo s. hraniva.

XVII. Cannabáceae.

30. (24) Cv. odevalo manjka vsem cv. ali le ženskim cv. 31
Vsi cv. imajo očitno cv. odevalo. 33

31. Lesaste r. z nasprotnimi l. Cv. so na isti r. dvo-
spolni ali enospolni (mnogosvatbeni) in dvodomni.
Pr. 2, pst. 1. Pl je perotka. **XCI. Oleáceae.**

Zelnate r. z enodomnimi cv. 32

32. Podvodne r. imajo vretenčaste l., ki so dvo- do četr-
rovilasto razdeljeni s ščetinastimi oddelki. Posa-
meznim pazdušnim cv. manjka brez izjeme cv. ode-
valo, ogrinja pa jih 9—12 razcepljen ovoj. 1 trpežni
vrat, pl. je orešek. **XXXIV. Ceratophylláceae.**

Na suhem rastoče r. s celimi ali krpastimi l.
Moški cv., ki imajo cevasto peterozobo cv. odevalo,
se zbirajo v cv. glavici, ki jo obdaja mnogolisten
ali razcepljen ovojek. Po 1 ali 2 ženska cv. sta za-
prta v ovojk, ki objema tudi pl ter napravlja
tako nepravi orešek. **CXVI. Compósitae (Xánthium).**

33. (30) 1 vrat z nerazdeljeno br. 34

2 ali več vratov; ako je 1 sam vrat, potem se
deli na 2 ali več br. ali pa nosi plc. 2 ali več se-
dečih br. 36

34. Grm ali drevo z zimzelenimi l. Pr. je 12, vsaka
prašnica se odpira s podolžnima poklopcema; pl. je
jagoda. **XXX. Lauráceae.**

Prašnice se odpirajo s podolžno režo. 35

35. Grmi ali drevesa s srebrnosvitlimi ali drobnolu-
skastimi l. Pl. je nepravi koščičasti pl., ker obdaja
orešek trpežno, omesenelo cv. odevalo.

LXXVI. Elaeagnáceae.

Grmi ali zelnate r. Pl. je orešek ali koščičasti
pl., ki ga obdaja trpežno, suho in velo cv. odevalo,
ali pa odpada cv. odevalo, da ostaja goli koščičasti
pl. **LXXV. Thymelaeáceae.**

36. Drevesa ali grmi. Premenjalni l. so pernatostavljene. Pl. je suh koščičasti pl. LI. **Anacardiaceae**.
Zelnate r. ali polugrmi. L. so enojnati. 37

37. 10 pr. se pripenja na dnu cv. odevala. Deseteropredalasta plc. nosi 10 vratov. Pl. je prava jagoda.

XXV. **Phytolaccaceae**.

Enopredalasta plc. poganja 1—4 vratov. 38

38. 3—5 plodnici podrastlih pr. sredi cv. se ne pripenja k cv. odevalu. Pl. je glavica ali orešek.

XXIV. **Amaranthaceae**.

1—10 obrastlih pr. se pripenja na dnu ali na grlu cv. odevala. 39

39. Na pl. se včasih poveča trpežno cv. odevalo, na čegar dnu se pripenja za cveta 5 ali manj ko 5 pr. Plodnica z 1 nadanjim s. popkom.

XXIII. **Chenopodiaceae**.

Pr. se pripenjajo na obročkasto odebelelo grlo cv. odevala, ki pozneje otrdne hrustančasto ter krije pl. Plc. ima sicer 2 s. popka, pl. pa je navadno enosemiski. XXVIII. **Caryophyllaceae** (*Scleranthus*).

40. Razcvetje je cv. košek (*anthodium*); mnogobrojni cv. stojijo namreč na ploščnatem, poluoblastem ali stožkastem cv. ležišču, ki ga obdajajo ovršni l., takozvani ovojek. Pr. niti so proste, prašnice pa se družijo v cev, ki objemlje vrat. 2 br. Cv. venec je cevast ali jezičast in obarvan. Pl. je prava rožka

CXVI. **Compósitae**.

Cv. se ne zbirajo v cv. košku. Pr. so prosti; ako pa se zraščajo med seboj in z vratom, tedaj nimajo prostih pr. niti. 41

41. Kolikor toliko podvodne r. nosijo vretenčaste l. Cv. so dvospolni ali enodomni. Cv. odevalo je četverodelno ali cevasto brez očitnih krpic na robu. Pr. 1—8; plc. obdaja 1—4 s. popke. 42

R. niso povodne ali l. se ne razvrščajo vretenčasto. 43

42. L. so pernasto razdeljeni. LXXXII. **Halorrhagináceae**.
 L. so enojni. LXXXIII. **Hippuridáceae**.
43. Cv. odevalo je v. podobno in obarvano. 44
 Cv. odevalo je podobno č., zeleno ali rumen-
 kasto. 46
44. Pr. je 6 ali 12, 1 vrat s šesterokrpasto br. Pl. je
 mnogosemenska glavica. XXI. **Aristolochiáceae**.
 2 vrata ali 1 dvodelen vrat, pr. je 2—5. Pl. je
 dvodelen pokovec. 45
45. Cv. stojijo v enojnatih, navadno pa v dvakrat se-
 stavljenih kobulih. Cv. odevalo je peterolistno.
 LXXXV. **Umbelíferae**.
 L. se razvrščajo le na videz vretenčasto. Cv. sto-
 jijo v pakobulih. Cv. odevalo je zrastlolistno in na
 robu 3—5 delno. CX. **Rubiáceae**.
46. (43) Pl. je mnogosemenska glavica. 47
 Eno- ali mnogosemensi pl. je orešek ali košči-
 časti pl. 48
47. Pr. 4, 1 vrat z glavičasto br. Četveropredalasta gla-
 vica se razpreza na 4 loputice.
 LXXX. **Oenotheráceae** (Ludwigia).
 Pr. je 8 (10), ki se pripenjajo ob kolutcu nad
 ple., 2 vrata. Enopredalasta glavica se odpira z 2
 dvokrpima loputicama.
 XL. **Saxifragáceae** (Chrysosplénium).
48. L. so ozki, črtalasti ali suličasti. Zrastlolistno cv.
 odevalo je trpežno. 3—5 pr. se pripenja h krpam
 cv. odevala Pl. obdaja 1—3 s. XIX. **Santaláceae**.
 L. so mesnati, jajčasti. Prostolistno cv. odevalo
 je odpadljivo. Več pr. se pripenja na dnu cv. ode-
 vala. Pl. obdaja 1—8 s.
 XXVI. **Aizoáceae** (Tetragónia).
49. (6) Cv. v. je prostolisten. 50
 Cv. v. je zrastlolisten. 109
50. Plc. je prosta, nadrastla. Cv. v. je podrastel ali ob-
 rastel. 51

- Podrastla plc. se zrašča z izvotlenim cvetiščem.
Cv. v. je nadrastel. 98
51. V cv. sta 2 ali je več pst. 52
V cv. je 1 sam pst. 56
52. L. nimajo prilistkov. Pr. je 4—10. Pestiču so pod-
rastle luskice ali kolutec. 53
Pr. je mnogo. Pst. so brez podrastlih luskic in
brez podrastlega kolutca. 54
53. Sočnate zeli z enojnatimi mesnatimi l. V. l. je 3—5.
Obrastlih pr. je toliko kakor v. l. ali dvakrat toliko.
3—5 pst. nosi podrastle luskice Pl. je mešiček, ki
se odpira na notranji strani. XXXIX. **Crassuláceae**.
Drevo s pernato sestavljenimi l. Cv. so dvo-
spolni in enospolni in zato dvodomno mnogosvat-
beni. V. l. je 5, podrastlih pr. 3, 5 ali 10, pst. sedijo
na kolutcu. Pl. je perotka.
- L. **Simarubáceae** (Ailánthus).
54. L. nosijo prilistke. Cv. v. in pr. so obrastli in pri-
peti na rob izdolbenega cvetišča. Č. in cv. v. sta
peterolistna (četrverolistna). Č. podpira včasi petero-
listna zunanja č. Pr. se krivijo v cv. brstu navznoter.
Pl. se ali razpreza ali ne razpreza. XLII. **Rosáceae**.
Cv. v. in v zavojnici razvrščeni pr. so podrastli
in pripeti na stožkasto podaljšanem cvetišču. 55
55. L. nosijo prilistke. Č. je odpadljiva.
XXIX. **Magnoliáceae** (Liriodéndron).
L. so brez prilistkov. XXXII. **Ranunculáceae**.
56. (51) 20 ali več prostih pr. ne kaže navadno določ-
nega števila. 57
Pr. je določeno število in manj ko 20. 67
57. Cv. v. in pr. so podrastli. 58
Grmi ali drevesa s prilistki. Cv. v. in pr. so ob-
rastli, pr. je 20 in se krivijo v cv. brstu navznoter.
Č. in cv. v. so peterolistni. Pl. je koščičast.
- XLII. **Rosáceae**.
58. Pr. so prosti. 59

Pr. se zraščajo v eden, tri ali pet kosmičev, takozvani eno-, tro-, peterobratinski pr. 65

59. Povodne r. imajo plazečo koreniko in velike plavajoče l., ki se zavijajo v brstu. Pr. prehajajo v v. l. Mnogopredalasto plc. krije trakasto razcepljena br. S. popki se pripenjajo na predalih.

XXXIII. Nymphaeaceae.

R. rastejo na suhem. 60

60. Cv. v. je nepravilen. Enopredalasta plc. je na vrhu odprta, 3–6 krpa s pobočnimi s. letvami.

XXXVIII. Resedaceae.

Plc. je zaprta. 61

61. Dvolistna č. je razpadljiva, cv. v. ima 4 l. Plc. je enopredalasta ali vsaj ni povsem mnogopredalasta in nastaja iz 2 ali več pl. l. S. letve ležijo pobočno med loputicami ali na predalih.

XXXV. Papaveraceae.

Č. l. je 3–5. 62

62. Č. in v. l. se krijejo v brstu kakor strešniki, plc. je enopredalasta. 63

Č. l. se ne krijejo v brstu kakor strešniki. 64

63. Grm z bodičastimi prilistki. Č. in cv. v. sta četverolistna. S. letvi sta dvojni in pobočni. Jagodasti pl. tiči na dolgem podstavku. XXXVI. Capparidaceae.

Zelnate r. so brez prilistkov. S. letva je poedina in postranska.

XXXII. Ranunculaceae.

64. Č. in v. l. se krijejo v brstu svedrasto. Č. je tro- do peterolistna, cv. v. pa peterolisten in odpadljiv. Vrat in br. sta enojnata. Pl. je eno- ali večpredalasta glavica, s. letve ležijo na loputicah. LXXI. Cistaceae.

Drevesa z odpadljivimi prilistki. Č. l. se stikajo v brstu z robovi, v. l. pa se krijejo kakor strešniki. Č. in cv. v. sta peterolistna. Peteropredalasta plc. nosi v vsakem predalu 2 s. popka, ki se pripenjata v notranjem kotu. Pl. je orešek. LXIV. Tiliaceae.

65. (58) Č. l. se stikajo v brstu z robovi, v. l. pa se zavijajo svedrasto. Trojno- ali petero nacepljena č.

nosi navadno še zunanjo č. Pr. se zraščajo na dnu v cev (enobratinski pr.), ki se prirašča dostikrat k 5 v. l. Prašnice se odpirajo povprek. Pl. je mnogodelen pokovec ali pa glavica z osrednjimi s. letvami.

LXV. *Malvaceae*.

Prašniki so tri- ali peterobratinski. 66

66. Šibja ali skoro polugrmi z nasprotnimi l. brez prilistkov. Č. l. se krijejo v brstu kakor strešniki, v. l. se zavijajo svedrasto. Pr. so tri- ali peterobratinski. 3 vrati. Pl. je glavica ali jagoda. LXVI. *Guttiferae*.

Drevesa s premenjalnimi l. in odpadljivimi prilistki. Č. l. se stikajo v brstu z robovi, v. l. pa se krijejo kakor strešniki. Prašniki so peterobratinski, 1 vrat. Pl. je orešek.

LXIV. *Tiliaceae*.

67. (56) Č. in cv. v. sta četverolistna z navkriž stoječimi l. in s pr. vred podrastla. Pr. je 6, in sicer 4 daljši ter 2 krajša (ali samo 4 daljši ali samo 2 krajša). Dvopredalasti lusk ali lušček, ki ga sestavljajo 2 loputici in osrednji predal, se ali odpira dvelopustasto od dna proti vrhu ali pa se sploh ne razpreza. S. letve se priraščajo ob loputicah na pretinu.

XXXVII. *Cruciferae*.

Cv. odevalo, pr, pst. in pl. so drugačni. 68

68. R. so brez l. zelenila in brez pravih l., samo z lusko-listi. Č. in v. l. je 4—5, pr. pa 8—10. Glavica ima 4 ali 5 nepopolnih predalov. LXXXVII. *Pirolaceae*.

R. so zelene. 69

69. R. nimajo prilistkov. Č. in v. l. se krijejo v brstu kakor strešniki. V. l. je 5, obrastlih pr. 5 ali 10. Dvopredalasta plc. se razvija v glavico, ki se odpira med vratoma na 2 loputici. XI. *Saxifragaceae*.

Pl. se odpira na drug način ali pa se sploh ne odpira. 70

70. Plc. je enopredalasta ali pa samo na dnu pregrajena ali ima nepravne predale. 71

Plc. je povsem predeljena s pravimi predali. 82

71. Cv. v. je pravilen. 75

- Cv. v. je nepravilen (someran). 72
72. R. imajo navadno sestavljene l. in vedno prilistke. Č. je zrastlolistna, cv. v. peterolisten. Obrastlih, prostih ali zrastlih pr. je 10. Plc. nosi samo eno obstransko s. letvo. Pl. je strok. XLIII. **Leguminósae.**

Pr. so podrastli, plc. ima 2—3 pobočne s. letve, pl. je glavica. 73

73. Plc. je odprta na vrhu. Č. je četvero- ali sedmerodelna, cv. v. ima 4—7 l. brez ostrog, prostih pr. je 3—40, s. letev je 4—6. XXXVIII. **Resedáceae.**

Plc. je zaprta na vrhu, cv. v. pa ostrogast. 74

74. Odpadljiva č. je dvolistna, cv. v. četverolisten, dvo-bratinskih pr. 6 in 2 s. letvi. Glavica se odpira z 2 loputicama. LXVIII. **Fumariáceae.**

L. nosijo dobro razvite prilistke. Trpežna č. je peterodelna, cv. v. peterolisten. 5 pr. je prostih ali zrastlih. S. letve so 3. Glavica se odpira s 3 loputicami. LXXIII. **Violáceae.**

75. (71) S. letva je pobočna (včasih na dnu loputic). 76
S. popki se pritrdijo na plc. dnu ali na osrednjem prostem stebriču. 79

76. Prašnice na podrastlih pr. se odpirajo s poklopcema. Plc. nosi samo 1 s. letvo in 1 enojnato br. Pl. je jagoda ali glavica, ki se odpira z 2 loputicama.

XXXI. **Berberidáceae.**

Prašnice se odpirajo vzdolž. Br. je $\pm$ razdeljena ali pa je več br. S. letev je 3—5 in glavica se razpreza na 3—5 loputic. 77

77. Lesaste rastline z drobnimi, luskastimi l. Pr. so prosti ali zrastli na dnu. S. je dlakavo šopasto.

LXXI. **Tamaricáceae.**

Zelnate r. s prostimi pr. S. ni dlakavo. 78

78. Pritlične l. krijejo samogibne, žlezave, rdeče dlačice. Cv. v. je peterolisten, pr. so podrastli.

LXX. **Droseráceae.**

L. so goli. Pr. se pripenjajo na č. dnu. Razen peterolistnega cv. v. je še pavenec s 5 drobno, razcepljenimi l. XL. **Saxifragáceae** (Parnássia).

79. (75) Lesaste r. s premenjalnimi l. Č. je zrastlolistna, cv. v. in pr. se pripenjajo na podrastel koluteč. Pl. je suh in koščičast. LI. **Anacardiáceae**.

Zelnate r. 80

80. Cv. l. se krijejo v brstu kakor strešniki. Nepravilnih pr. je 8—15. Plc. je polunadrastla, ker se zrašča do polovice s cvetiščem. Glavica se odpira s pokrovcem. XXVII. **Portulacáceae**.

Podrastla plc. je povsem prosta. 81

81. Vsi l. so šopasto pritlični brez prilistkov. Cevasta č. je nabrana in peteronazobčana. Cv. v. je peterolisten, pr. je 5. Plc. obdaja 1 s. popek, nosi pa 5 vratov. Pl. se ne razpreza. XC. **Plumbagináceae**.

L. so nasprotni, prav redko premenjalni, v tem slučaju pa imajo prilistke. Č. l. se krijejo v brstu kakor strešniki. XXVIII. **Caryophylláceae**.

82. (70) Č. l. se stikajo v brstu z robovi, pr. so obrastli. 83

Č. l. se krijejo v brstu kakor strešniki. 84

83. Zelnate r. brez prilistkov. Cvetišče je cevasto, trpežna č. nazobčana. V. l. se pripenjajo na zgornji cvetiščni rob, pr. pa v cevi sami pod v. l. Prosti pst. nosi 1 vrat in glavičasto br. Pl. je glavica.

LXXVII. **Lythráceae**.

Grmi ali drevesa s premajhnimi odpadljivimi prilistki. Izdolbeno cvetišče se prirašča k plc., na njem so odpadljivi č. l., cv. l. pa se pripenjajo v cvetiščnem grlu. Pr. je toliko kakor v. l. in so vsajeni pred v. l. Plodnico obdaja žlezav krožec; 1 vrat z 2—4 br.

LXIII. **Rhamnáceae**.

84. Pst. sedijo na podrastlem kolutcu ali pa jih obdajajo podrastle žleze; pr. so prosti. 85

Cvetišče nima niti pst. podrastlih žlez, niti podrastlega krožca. 92

85. Lesaste r, ki se oprijemljejo z viticami, nosijo premenjalne l. s prilistki. Pr. je toliko kakor v. l. ter so vsajeni pred v. l. Dvopredalasta plc. nosi 1 vrat z glavičasto br. Pl. je jagoda. **LXIII. Vitáceae.**
R. se ne oprijemlje. 86
86. L. so nasprotni. 87
Šibja, ki imajo premenjalne l. brez prilistkov. Pr. je dvakrat toliko kakor v. l. Iz tro- do peterokrpe plc. poganja ravnolotiko vratov, ki se zraščajo ob vrhu. Pl. predali se odpirajo ob šivu na notranji strani. **II. Rutáceae.**
87. Cv. v. je pravilen. 88
Cv. v. je nepravilen. Drevesa s prstastimi l. brez prilistkov. Č. je zrastolistna in peterozoba. Pr. je 7—8. Pl. je tropredalasta glavica z velikimi s. **LIV. Hippocastanáceae.**
88. Zelnate r. s pernasto sestavljenimi l. in s prilistki. Cv. je peterolisten, pr. 10, pl. je pokovec. **XLVIII. Zygophylláceae.**
Lesaste r. 89
89. L. nosijo odpadljive prilistke. Pr. je 4—5. Plc. je dvo- do peteropredalasta. Pl. je glavica. 90
L. so brez prilistkov. Pr. je 4—10, pl. je pokovec. 91
90. L. so pernasto sestavljeni. Vratu so $\pm$ prosti. Kožnata in napeta glavica se odpira navznoter po šivu. S. je brez s. plašča. **XLII. Staphyleáceae.**
L. so enojnati. Vrat je eden in nerazdeljen. Tro- do peterokrpa glavica se razpreza po predalih. S. obdaja rdeč s. plašč. **LXI. Celastráceae.**
91. Plc. je dvopredalasta. Pokovec razpada na krilata oreška. **LIII. Aceráceae.**
Plc. je peteropredalasta. Pokovec razpada na 5 nekrilatih plodičev. **LII. Coriariáceae.**
- 92.(84) Pr. so $\pm$ zrastli. 93
Pr. so popolnoma prosti. 96

93. Spodnji č. l. je ostrogast, cv. v. nepravilen. Pr. se zraščajo na vrhu. Glavica se proži vzdolž na 5 loputic. XLVI. Balsamináceae.

Č. ni ostrogasta, navadno pravilni cv. v. se zavija v brstu svedrasto. Enobratinski pr. se zraščajo na dnu. 94

94. L. nosijo prilistke. Pr. (10) je dvakrat toliko kakor v. l. Pl. pokovec se proži ob osrednjem stebrecu od dna proti vrhu v 5 plodičev z 1—5 s., ki visijo potem na usločenem ali zavojitem vratu ter se luščijo od osrednjega stebrea. XLV. Geraniáceae.

L. so navadno brez prilistkov. Glavica se odpira po predalih ali pa po pretinih. 95

95. L. so enojnati. Pr., ki jih je kakor v. l. (med njimi včasih jalove niti), se zraščajo na dnu v obroček. 8—10 predalasta glavica je iz 4—5 pravih in popolnih ter iz 4—5 nepravih in nepopolnih predalov.

XLVII. Lináceae.

L. so trodelni. Pr. je dvakrat toliko kakor v l. Peteropredalasta glavica je pregrajena samo s pravimi predali.

XLIV. Oxalidáceae.

96. (92) Majhne pobrežne zeli z nasprotnimi ali vretenčastimi l. Pr. je toliko ali dvakrat toliko kakor v. l. Tro- do peteropredalasta glavica se razpreza na 3—5 loputic. Vratov je toliko kakor predalov.

LXIX. Elatináceae.

L. so premenjalni. Samo 1 vrat. 97

97. Ležeči grmički z iglastimi zimzelenimi l. Cv. so mnogosvatbeni in včasih dvodomni. Č. in cv. v. sta trolistna, pr. je 3, pl. je koščičast.

LIX. Empetráceae.

Zelnate r. z jajčastimi ali okroglastimi in zimzelenimi l. Cv. so dvospolni s peterodelno č., s peterolistnim cv. v. in z 10 pr. Pl. je glavica.

LXXXVII. Piroláceae.

98. (50) Pr. je toliko ali dvakrat toliko kakor v. l. 99
Lesaste r., ki imajo v cv. mnogo pr. 106

99. Grmovje, ki nosi premenjalne l. Č. in v. l. se krijejo v brstu kakor strešniki. Pr. je toliko kakor v. l. Enopredalasta plc. z mnogimi s. popki nosi 2—4 vratov, ki se $\pm$ zraščajo Jagodo krije trpežna č.

XL. Saxifragáceae.

Plc. je dvo- ali večpredalasta. 100

100. Cv. v. in pr. se pripenjajo ob nadrastlem kolutcu; pl. je mesnat. 101

Pl. je suh. 102

101. Lesaste r., ki plezajo z zračnimi k. in nosijo premenjalne, zimzelene l. Č. je peterozoba, cv. v. petero- ali deseterolisten, pr. je 5 ali 10. Jagoda ima 5 ali 10 predalov. LXXXIV. Araliáceae.

Grmi ali drevesa z nasprotnimi l. Č. je četverozoba, cv. v. četverolisten, pr. 4. Koščičasti pl. ima dvopredalasto koščico. LXXXVI. Cornáceae.

102. Pokovec razpada na 2 ali 4 plodiče. 103

Pl. je glavica ali orešek. 104

103. Cv. stojijo v sestavljenih, redkeje v enojnatih kobilih (cv. glavicah). Č. rob je peterozob, nerazdeljenih v. l. 5, pr. 5. Dvopredalasta plc. nosi 2 vrata. Pokovec razpada na 2 polplodiča.

LXXXV. Umbelliferae.

Podvodne r., na katerih se vrstijo l. in cv. vretenčasto. Č. rob je četverodelen, cv. v. četverolisten Pr. je 4 ali 8. Četveropredalasta plc. nosi 4 vratove. Pokovec razpada na 4 plodiče.

LXXXII. Halorrhagidáceae.

104. L. nimajo prilistkov. Č. krpe in v. l. se krijejo v brstu kakor strešniki. Cv. v. je peterolisten, pr. 5 ali 10. Dvopredalasta plc. ima 2 br. Glavica se odpira med vratoma z loputicama.

XL. Saxifragáceae.

Č. l. se stikajo v brstu; v. l., ki jih je 2 ali 4, pa se zavijajo svedrasto. Pr. je 2, 4 ali 8. Dvo- ali četveropredalasta plc. nosi nitast vrat. Pl. je glavica, ki se razpreza ob bokih, ali orešek. 105

105. Povodne r. z nasprotnimi in nitkasto pernasto razrezanimi koreninami. Plavajoči l. so premenjalni in celi. Enosemnski, veliki pl. z 2 ali 4 bodicami se ne odpira. LXXXI. **Hydrocaryaceae** (Trapa).

R. rastejo na suhem (ali v vodi). Korenine so navadne, ne nasprotne. L. so celi. Mnogosemnski pl. se odpira; ako pa se ne odpira, je zelo majhen.

LXXX. **Oenotheraceae.**

- 106.(98) Premenjalni l. nosijo navadno prilistke. V. l. se krijejo v brstu kakor strešniki. Cv. v. je peterolisten. Plc. je eno- ali dvo- do peteropredalasta in se zrašča z votlim cvetiščem, jabolko.

XLII. **Rosaceae.**

L. so navadno nasprotni, navadno nimajo prilistkov in č. l. se stikajo v brstu. 107

107. V. l. se zavijajo v brstu svedrasto. 3—5 vratov se zrašča na dnu ali pa so prosti. Glavica ima 3—10 predalov. S. nosi narezljan ovratnik.

XL. **Saxifragaceae** (Philadélphus).

Vrat je enojnat. 108

108. Zimzeleni in žlezavo pikasti l. imajo obrobno žilo. Plc. nosi samo 1 vrsto predalov. Pl. je jagoda ali glavica.

LXXIX. **Myrtaceae.**

Poletnozeleni l. niso žlezavo pikasti in nimajo obrobne žile. Plc. ima 3 spodnje in 5 zgornjih predalov. Pl. je debelo skorjasta nepravja jagoda.

LXXVIII. **Punicaceae** (Púnica).

- 109.(49) Plc. je podrastla, cv. v. in pr. pa nadrastli. 110
Plc. je nadrastla, cv. v. in pr. so podrastli ali obrastli. 118

110. Zelnate r, ki plezajo z viticami. Č. in cv. v. sta odpadljiva. 5 trobratinskih (enobratinskih ali prostih) pr. se pripenja na v. dnu Enojnat vrat nosi 3 5 br. Plod je velika jagoda (tikev).

LXXIII. **Cucurbitaceae.**

R. nimajo vitic in tudi ne plezajo, pač pa se včasih spenjajo in ovijajo. 111

111. Razevetje je cv. košek (anthódium); cv. se zbirajo namreč na ploščnatem, vdrlem ali stožkastem cv. ležišču, ki ga obdajajo ovršni l., takozvani ovojek. Včasih ima vsak cv. še svoj ovojček. Č., kode-ljica (páppus) je ali ščetinasta, lasasta oziroma lu-skasta ali pa mrenasta in nerazdeljena. Cv. v. je cevast ali jezičast. Petero pr. se pripenja s pro-stimi nitmi v v. cevi, črtalaste prašnice pa se zra-ščajo v cev, skozi katero poganjata vrat in $\pm$ dvo-delna br. Pl. je prava rožka, ki jo venča navadno kodeljica. CXVI. **Compósitae.**

Razevetje ni cv. košek; ako je glavičasto, so pr. in prašnice prosti ali pa je pl. glavica. 112

112. L. so premenjalni. Pr. se pritrdijo na nadrastlem kolutcu. 113

L. so nasprotni ali vretenčasti. Pr. se pripenjajo v cevi. 114

113. Grmiči. Prašnice nosijo 2 rogata priveska, vrat pa enojnato brazdo. Pl. je jagoda.

LXXXVIII. **Ericáceae.**

Zelnate r. Enojnati vrat nosi dvo- do peteronacep-ljeno br. Pl. je glavica. CXV. **Campanuláceae.**

114. L. se razvrščajo le na videz vretenčasto. V. krpe se stikajo v brstu. Dvopredalasta plc. nosi 2 br. Pokovec razpada na 2 oreška. CX. **Rubiáceae.**

L. so nasprotni in se ne razvrščajo na videz vretenčasto. V. krpe se krijejo v brstu kakor streš-niki. 115

115. Pr. je 5 ali več. 116

Pr. so 4 ali jih je manj. Pl. je suh, usnjat ali kožnat orešek. 117

116. Lesaste r. (šibja s pernatimi l. in s koščičastim pl.). Č. je peterozoba ali* peterodelna, pr. 5 (4). Pl. je jagoda ali glavica ali koščičasti pl.

CXI. **Caprifoliáceae.**

Na majhni in nežni zelnati r. se zbirajo cveti v glavicah. Č. je dvakrat ali trikrat nacepljena,

kolesasti cv. v. pa četvero- do peteronacepljen. Pr. je 8—10 Pl. je majhen, zelenkast in koščičast.

CXII. Adoxáceae.

117. Gosti cv. se družijo v glavicah ali v glavičastih klasih. Enopredalasto plc. poedinega cv, ki nosi 1 s. popek, obdaja čašasti ovojček (zunanja č.) Pr. so 4, vrat 1 in 1 br. S. ovija s. hranivo.

CXIV. Dipsáceae.

Cv. se družijo v pakobule. Dvo- ali tropredalaste plc. ne obdaja ovojček. Pr. so navadno 3, s. je brez s. hraniva.

CXIII. Valerianáceae.

118. Sestavljeni l. s prilistki so pernati ali prstasti. Č. je zrastlostna, pr. je 10. Enopredalasta plc. ima samo 1 pobočno s. letvo. Pl. je strok. XLIII. **Leguminósae.**

L. so enojnati; ako so sestavljeni, nimajo prilistkov. 119

119. Enopredalasta plc. edinega pst. nosi prosto, osrednjo s. letvo ali osrednji steberc z mnogobrojnimi s. popki, ali pa se 1—3 s. popki pritrjajo na plc. dnu. 120

Plc. edinega ali več pst. so predeljene; ako niso predeljene, ležijo s. letve pobočno. S. popkov je 2 ali več. 125

120. Pr. se pritrjajo k nepravilnemu cv. v. 121

Cv. v. je pravilen. 123

121. Cv. v. je ustnat in ostrogast, na njegovo dno se pripenjata 2 prašnika. S. popki sedijo na obličasti s. letvi. Pl. je glavica. CIV. **Lentibulariáceae.**

Cv. v. ni ostrogast; pr. je 3—4. 122

122. Č. je dvolistna. Rob listastega cv. v. je peterodelen, cev pa je na eni strani razparana do dna. Pr. 3, br. 3. Glavica se odpira s 3 loputicami.

XXVII. Portulacáceae (Móntia).

Č. je peterodelna. Zgornja ustna cv. v. je dvakrat, spodnja trikrat nacepljena, 4 pr. se pritrjajo v cevi ob vrhu. Vrat in br. sta enojnata. V plc. je samo 1 s. popek; pl. se ne odpira. CVII. **Globulariáceae.**

123. (120) Cevasta č. je nabrana. Cv. v. je peterodelen ali pladnjašt s peteronacepljenim robom, prašnikov je 5, podrastli so ali se pripenjajo na cv. v. Vratov ali br. je 5, s. popek pa 1. Pl. se ne odpira.

XC. Plumbaginaceae.

Vrat in br. sta enojnata. 124

124. Č. je peterozoba, cv. v. peteronacepljen, pr. 5 (vendar vlada pri č., cv. v. in pr. tudi število 4). V. je obarvan. Pr. se pritrajajo v v. cevi pred obrobnimi krpami. Obličasta s. letva nosi mnogobrojne s. popke. Pl. je glavica. LXXXIX. Primulaceae.

Č. je četverodelna, cv. v. četveronacepljen in suhomrenast. 4 pr. se pripenjajo na v. cevi ali na cvetišču ter ležijo med v. krpami. S. letva je dvo- do četverokrillata, da je ple. včasih na videz predeljena, ali pa je 1 sam s. popek na plodničnem dnu.

CIX. Plantaginaceae.

125. (119) Podrastli pr. se pripenjajo na cvetišče. 126

Obrastli pr. se pritrajajo na cv. v. 127

126. Cv. je nepravilen. Izmed 5 č. l. sta notranja večja in v. podobna. Cv. v. je tro- do peterolisten, njegovi l. se zraščajo med seboj in s cevjo, ki jo tvori 8 enobratinskih pr. Glavica je dvopredalasta.

LV. Polygalaceae.

Grmiči s pravilnimi cv. Č. in cv. v. sta četvero- do peteronacepljena ali razdeljena, 5—10 pr. je prostih. Glavica ima 4—5 predalov.

LXXXVIII. Ericaceae.

127. Pst. 1 ali 2. 128

L. so debeli in mesnati. Pravilni cv. imajo 6—20- delno č. in 6—20 pst. Pr. se zraščajo z v. l. Pl. so mešički.

XXXIX. Crassulaceae.

128. L. so nasprotni, cv. v. je pravilen. Cv. v. se zavija v brstu svedrasto. Pr. je 5. Pst. s $\pm$ prostima vratoma sta 2 ali pa se vrata $\pm$ zraščata. Iz poedinega cv. se snujeta 2 mešička. 129

Iz edinega pst. se snuje v vsakem cv. samo 1 pl., ki se ali odpira ali ne odpira, ali pa je pl. pokovec, ki dozorel razpada na 2—4 plodiče. 130

129. Pr. so prosti, pelod je prašnat. **XCIV. Apocynáceae.**

Pr. se zraščajo, ravnotako se zrašča tudi pelod iz vsakega pr. predalčka v grudico ali pelodino.

XCIV. Asclepiadáceae.

130. Zelnate r. zajedalke brez l. zelenila. 131

Zelene r., ki ne zajedajo drugih r. 132

131. Zajedalne r., ki plezajo po st. in vejah različnih r. Pravilni cv. v. je četvero- do peteronacepljen, enako dolgih pr. je 4—5. Eno- ali dvopredalasta glavica se odpira s pokrovcem.

XCVI. Convolvuláceae (Cúscuta).

R. zajedajo podzemeljske k. in korenike. Nepravilni cv. je zijalast. Pr. je 4 in so dvomočni, ker sta 2 daljša. Enopredalasta plc. nosi nerazdeljen vrat. Glavica se razpreza $\pm$ popolno na 2 loputici.

CV. Orobancháceae.

132. Plc. je tro- do peteropredalasta. 133

Plc. je eno- ali dvopredalasta. 137

133. L. so premenjalni. Cv. v. je peteronacepljen in se zavija v brstu svedrasto. Pr. je 5. Tropredalasta plc. nosi 1 vrat s tronacepljeno br. Glavica se odpira na 3 loputice.

XCVII. Polemoniáceae.

Plc. je četvero- ali peteropredalasta. Pl., ki je glavica, koščičasti pl. ali pokovec, se ne odpira. 134

134. Lesaste r. z zimzelenimi l. Cv. nimajo podrastlega kolutca. L. pravilnega in četverodelnega cv. v. se krijejo v brstu kakor strešniki. Enakodolgi pr. in skoro sedečih br. je 4. Koščičasti pl. obdaja 4 koščice.

LX. Aquifoliáceae (Ilex).

Vrat je enojnat ali se cepi v 2 dela. 135

135. L. so navadno premenjalni. Cv. se zbirajo v enostranskih pakobulih ali svaljkkih. Cv. v. je pravilen ali nekoliko nepravilen. Enakodolgi pr. je 5. Pst.

sedi na podrastlem kolutcu. Pokovec razpada na 4 enosemenske oreške (včasih pokrni kak plodič).

IC. *Borragináceae*.

L. so vedno nasprotni. Cv. v. je nepravilen. Izmed 4 pr. sta 2 daljša ali pa sta samo 2 pr. 136

136. St. je četrerorobo. Cv. v. je dvoustnat (enoustnat ali lijav in četrerorobni na robu). Četrerodelna pl. sedi na podrastlem kolutcu. Očitno četrerodelni pokovec razpada na 4 enosemenske oreške.

CI. *Labiátae*.

Cv. v. je jedva ustnat. Pl. je na videz enotna. Četrerorobni koščičasti pl. pa razpada četrerobno na 4 koščice.

C. *Verbenáceae* (Verbéna).

137. (132) Cv. v. je pravilen. Skoro enakodolgi pr. štejemo 2—8, nikdar pa 4, izmed katerih bi bila 2 daljša. 138

L. so navadno nasprotni. Cv. v. je nepravilen, (ako pa je pravilen, nosi 4 pr. in izmed teh sta 2 očitno daljša). Pr. je 2, 4 ali 5. Pl. je glavica. 143

138. Lesaste r. nosijo nasprotne l. Pr. sta 2. Pl. je dvorobna.

XCI. *Oleáceae*.

Zelnate r. s 4—8 pr. 139

139. Nasprotni l. so enojnati. Četrerobni do deveterorobni cv. v. se zavija v brstu svedrasto, vene a navadno ne odpada. Pr. je 4—9. Enotni vrat nosi dvakrat nacepljeno ali izrezano br ali pa sta 2 vrata. Pl. je mnogosemenska glavica. XCII. *Gentianáceae*.

L. so premenjalni. 140

140. L. so tridelni. V. l. se stikajo v brstu.

XCIII. *Menyantháceae*.

L. so enojnati in celi ali pernasto razdeljeni. 141

141. Cv. v. je nabran, a njegov peterorobni (4) rob se krije v brstu kakor strešniki. Dvorobna pl. ima mnogo s. popkov. Pl. je glavica ali jagoda.

CII. *Solanáceae*.

Pr. je 5. Pl. je enorobna ali pa dvorobna s 4 s. popki. 142

142. L. so celi, nerazrezani. Nabrani cv. v. se zavija navadno v brstu svedrasto in pr. ne molijo iz njega.

XCVI. Convolvulaceae.

L. so pernasto razdeljeni. Robovi cv. v. se krijejo kakor strešniki. Pr. molijo iz cv. v.

XCVIII. Hydrophyllaceae.

143. (137) Lesaste r., navadno drevesa. Cv. v. je zvonast. Izmed 5 pr. sta samo 2 plodna. Pl. je črez ped dolga, dvopredalasta in črtalasta glavica. S. je križato.

CVI. Bignoniaceae.

Zelnate r. ali največ polugrmi. 144

144. Veliki cv. se razcvetajo na debelih, togih klasih in se opirajo na velike, trdne in bodičasto nazobčane krovne l. Izmed 4 pr. sta 2 daljša. Glavica se proži z 2 loputicama. S. nima s. hraniva, nosi pa poseben prožni podaljšek.

CVIII. Acanthaceae.

Pr. je 4 (različnodolgi), 2 ali 5. Glavica se odpira na razne načine, a se ne proži (včasih je pl. jagoda). S. ima s. hranivo. CIII. **Scrophulariaceae.**

145. (4) Majhne povodne ali podvodne r., ki se ne okoreninjajo v dnu, temveč tvorijo samo steljke, cvetejo redko in nosijo na spodnji strani k.

CXXVI. Lemnaceae.

Listnate r., kojih l. so vsaj luskasti, ako že niso dobro razviti. 146

146. Cv. odevalo je podrastlo ali ga ni. 147

Cv. odevalo je nadrastlo. 160

147. Pst. je več. Pst. so prosti, ali se zraščajo na dnu in ostajajo prosti na vrhu, ali se zraščajo s plodnicami tako, da nosi vsak svoj prosti vrat ali sedečo br., ali pa se zraščajo tudi z vratovi. Vedno pa razpadajo, kadar dozorijo, in ako se odpirajo, se odpirajo na notranji strani. 148

Edini pst. se snuje iz enega ali iz treh pl. l., ki ostajajo zrastle tudi na zrelem pl. ter se odpirajo na loputicah, če se sploh odpirajo. 152

148. Podvodne ali povodne r. Č. podobno cv. odevalo je četverolistno ali četverodelno ali krnasto ali pa ga sploh ni. Pr. je 1, 2 ali 4. Plodnica obdaja po 1. s. popek. CXVIII. **Potamogetonaceae.**

Cv. odevalo je šesterolistno ali šesterodelno; pr. je 6, 12 ali mnogo. 149

149. V. podobno cv. odevalo je šesterolistno, pr. je 9. Pst. je 6, vsak s svojo brazdo, ki se odpirajo na notranji strani. S. letve se razprostirajo mrežasto po vsej notranji ple. steni in nosijo mnogo s. popkov. CXXI. **Butomaceae.**

S. letve ležijo v notranjem plc. kotu ob šivu. 150

150. Cv. odevalo je dvojno, zunanje zelnato in č. podobno, notranje obarvano in v. podobno. Pr. je 6, 12 ali mnogo, pst. 3, 6 ali mnogo, vsak nosi svoj vrat. Suhi pl. obdajajo 1, 2 ali 5 semen in se ne odpirajo. CXX. **Alismaceae.**

Cv. odevalo je enojno, ali č. ali v. podobno; pr. je 6. 151

151. Cv. odevalo je č. podobno ali malo obarvano. Izmed 3 ali 6 pst. nosi vsak svoj vrat ali br. in obdaja 1 ali 2 s. popka. Pst. se zraščajo samo na dnu ali pa po vsej dolgosti; zreli pa se ločijo ob br. in se odpirajo navznoter. S. je brez s. hraniva.

CXIX. **Juncaginaceae.**

Cv. odevalo je v. podobno. Edini pst. nosi 1 vrat, ali pa je 3 pst., vsak s svojim vratom ali s svojo br. Glavica razpada po pretinih v posamezne pl. l., ki se odpirajo ob šivu. S. popki so mnogobrojni. S. ima s. hranivo. CXXX. **Liliaceae.**

- 152.(147) Travnate r., ki nosijo navadno ozke, vzporedno-žilnate l. Cv. se družijo v eno- do mnogocvetne klase ali klaske. Posamezni neznatni in majhni cv. imajo le krnasto cv. odevalo ali ga sploh nimajo; obdajata pa jih po 1 ali po 2 luskasti cv. plevi

(páleae). Pl., takozvavi žitni pl. ali golec, se ne odpira, ker se zrašča s. z osemenjem. 153

R. niso travnate; ako pa imajo travnato lice, je cv. odevalo očitno in šesterolistno. Cv. so veliki ali neznatni; navadno stojijo posamič, vsak s krovnim l. in s cv. odevalom ali brez njega, vendar jih nikdar ne krijejo pleve. Cv. odevalo je troštevno. 154

153. St. ali bil je navadno enojnato, kolenčasto in okroglo. Premenalni l. nosijo nožnice, ki se navadno parajo na eni strani do dna, na dnu l. ploskve je l. kožica (lígula). Po 1 ali po več cv. se zbira v klaske, ki jih podpirata na dnu po 1 ali po 2 jalova ovršna l. ali ogrinjalni pl. Cv. so navadno dvospolni. Posamezni cv. so iz dveh (1) cv. plev, med katerima je navadno 3 pr. in 1 pst. z 2 br.

CXXVII. Gramíneae.

St. je enojnato, okroglo in trorobo, ni pa kolenčasto, ali vsaj razločno ne. L. nožnica je cela, zaprta in nerazparana; l. kožice ni. Cv. se zbirajo v klasih ali klaskih in so navadno enospolni. Po edini cv. ima na dnu samo 1 krovno plevo. Cv. odevala ni; ako pa se nahaja, je ščetinasto, nitkasto, ali luskasto, ali pa je mehasti ovoj, ki se zrašča s plc. Pr. so 3, edini vrat nosi 2–3 br.

CXXIX. Cyperáceae.

154. Cv., ki so navadno enospolni in goli, ali pa imajo le neznatno cv. odevalo, se zbirajo na tesno ob betiču. Pl. se ne odpira. 155

Cv. se ne razstavljajo na betiču. 157

155. Okoli betiča se ovija navadno velik tulec. Cv. so enospolni in goli, ali pa obdaja dvospolne cv. luskasto cv. odevalo. Plc. je eno- ali tropredalasta. Pl. je večsemenska jagoda.

CXXV. Aráceae.

Na betičih se razvrščajo enodomno zgoraj moški, spodaj ženski cv. Pl. je enosemnski orešek. 156

156. Betič je valjast. Cv. odevalo je dolgodlakavo. Pr. so 3. Plc. sedi na visokem, dolgodlakavem pc.

CXXIV. Typháceae.

Betiči so oblasti in glavicam podobni. Cv. odevalo, ki je navadno trolistno, obdaja navadno 3 pr. in 1—2 sedeča pst. **CXXIII. Sparganiáceae.**

157. Podvodne r., kojih cv. imajo neznatno cv. odevalo ali pa so brez njega. 158

Cv. odevalo je šestero- ali četverolistno, šestero- ali osmerodelno oziroma nacepljeno. 159

158. Enoletne r. plujejo v vodi in nosijo nasprotno ali trovretenčaste l. Eno- do dvodomni cv., ki sedijo v l. pazduhah ali pa se zbirajo v klobčič, so zaviti v vrečast tulec. Moški cv. imajo 1 pr., ženski 2 ali 3 trpežne vratove. Pl. se ne razpreza.

CXVIII. Naiadáceae.

Vztrajne pomorske r. poganjajo korenike, ki se plazijo v blatu, in nosijo premenjalne ali šopaste in dolgočrtalaste l., ki imajo nožnice in plujejo po vodi. Eno- ali dvospolni in goli cv. se zbirajo na različnih razcvetjih, ki jih zapirajo izprva listasti tulci. Moški cv. imajo 1—4 pr., ženski pa 1 pst., 1 vrat z 1—2 br. Pl. je glavičast.

CXVII. Potamogetonáceae.

159. R. so podobne travam. Majhno, č. podobno cv. odevalo je šesterolistno. Plc. je eno- ali tropredalasta. Pl. je glavica. **CXXVIII. Juncáceae.**

Precej veliko, v. podobno cv. odevalo je šesterolistno, šesterodelno ali šesteronacepljeno.

CXXX. Liliáceae.

160. (146) Šesterolistno cv. odevalo je nepravilno in dvojno. Zgornji, toda pri razevitu spodnji l. notranjega kroga tvori medeno ustno (labéllum). Pr. se zraščajo s pst., plc. je enopredalasta.

CXXXIV. Orchidáceae.

Cv. odevalo je pravilno. 161

161. Šesterolistno cv. odevalo je dvojno; zunanje je zelnato in zeleno, notranje obarvano in v. podobno. Plc., ki je predeljena na videz ali sploh ni predeljena, nosi 2—6 vratov.

CXXII. Hydrocharitaceae.

Cv. odevalo je enojnato, bodisi č., bodisi v. podobno. 162

162. St. se ovija. Majhni cv. so dvodomni. Šesteronacepljeno cv. odevalo je zelnato in malo obarvano. Prašnice se odpirajo navznoter. Pl. je jagoda.

CXXXII. Dioscoraceae.

St. se ne ovija Cv. so dvospolni. Cv. odevalo je podobno v. Pl. je glavica. 163

- 163 S 3 pr., katerih prašnice se odpirajo navzven.

CXXXIII. Iridaceae.

S 6 pr., katerih prašnice se odpirajo navznoter. Cv. so zaprti izprva v tulcih. CXXXI. Amaryllidaceae.

I. razred: Gymnospérmae, golosemenke.

S. popkov ne obdaja kak pst. podoben ovoj, ti ležijo marveč goli na ploščnatih pl. l., ali v pazduhah pl. l. ali pa brez pl. l. na brstu. V kličnem mešičku se nastavlja že pred oplodbo mnogostanično hranivo, ki je istoizvorno predkali velikega troska (str. 4.), hranivu nasproti pa se snujejo matice (corpúscula) z jajčnimi stanicami. Goli moški cv. sestojijo izvečine iz zavojito razvrščenih pr., ki so posebne, navadno luskaste oblike in nosijo dvoje do mnogo prašnic. Še predno se razvija pelodov mešiček, se deli pelodova vsebina na več stanic, ki so istoizvorne predkali malega troska (str. 4.). Iz oplojenice se snuje kalček, ki tiči med dvema ali med številnimi, v vretencu stoječimi kalicami. Cevni povezki se razvrščajo v krogu ter se sklepajo v enoten obroč, tvoreč navznoter les, navzven pa ličeje.

VII. družina: Taxáceae, tisovnice.

L. se razstavljaajo na zavojnici. Cv. so dvodomni. Na moškem cv. se razvrščajo pr. l. zavojito, vsak nosi 2—8 pelodnih vrečic. Na vrhu prikrajšanih vejic so poedini ženski cv. z enim samim pokončnim s. popkom. Ob dozorevanju obdaja seme živordeč in mesnat s. plašč. Premi kalček leži z obema nasprotnima kalicama vred v mesnatem hranivu.

21. *Taxus* L., tisa.

Drevo ali grm, čegar dvoredno razvrščeni in zimzeleni l. so iglasti, ostnati in togi. Pazdušni moški cv. so oblasti. Ženske, brstu podobne cv. podpirajo na dnu luskolisti, ki se krijejo kakor strešniki. Po gorskih gozdih.

Navadna t., *T. baccáta* L.

VIII. družina: Pináceae, borovnjače.

Drevesa ali grmi nosijo iglaste l., ki se razvrščajo premenjalno, in enodomne cv. Premenjalni in luskasti pr. l. moškega cv. nosijo po 2 premi pr. vrečici. Tudi na ženskih cv. so luskasti pl. l. premenjalni in na videz podvojeni. Vsaki pl. l. podpira namreč pazdušno ležečo in l. podobno s. letvo, ki nosi 2 s. popka. Kličnici s. popkov se obračata navzdol. Pozneje se povečajo s. letve mnogo bolj ko pl. l. sami, olesenijo in tvorijo birni pl., ki mu pravimo storž ali češarek (*cónus*). Kalček in vretenčasto razvrščene kalice ležijo sredi hraniva.

1. Po 2—5 zimzelenih l. sedi na zelo prikrajšani vejici, ki jo objemajo na dnu kratki, nožnici podobni luskolisti. Ozke storževe luske debelijo na zunanjem robu, kjer tvorijo ščitaste zunanje ploskve. S. zori v 2. letu in ima odpadljivo krilo. 22. **Pínus.**

L. je vsak zase in nima na dnu nožnici podobnih luskolistov. Storževe luske so široke in tanke in se tenijo proti zunanjemu robu. 2

2. Poletnozeleni l. stojijo deloma posamezno na mladikah, deloma pa šopoma na precej debelih in prikrajšanih starejših vejicah. 23. **Lárix.**

Zimzeleni l. stojijo vsi posamič. 3

3. Četverorobati l. so ozki in ostnati. Luske visečega storža so trpežne. 24. **Píceá.**

Ploščnati l. so na vrhu izrobljeni. Luske pokončnega storža so odpadljive. 25. **Ábies.**

22. Pínus L., bor.

1. V vsaki nožnici sta po 2 poluvaljasta l. 2

V vsaki nožnici je po 5 skoro trirobnih l. 9

2. Puhaste dlake na nožničnih luskolistih se na l. dnu prepletajo med seboj. 3

Puhaste dlake na nožničnih luskolistih so na l. dnu proste. 8

3. Storž je pecljat, za mlada je tako dolg kakor pe. ali krajši od njega. L. so $\pm$ sinjezeleni. 4

Storž skoro sedi, za mlada je daljši od pe. 5

4. Drobní in šibki l. so sicer koničasti, niso pa bodeči. Jajčasto stožkasti storži se krivijo navzdol. Mlada skorja je belkasto siva in gladka. Pri pogozdevanju Krasa v I. udomačeno drevo. **Beli b., P. halepénsis Mill.**

Togi l. so koničasti in bodeči. Stožkasti storži so v mladosti kimajoči. Rdečerumeno lubje se lupi po vejah v tankih listih. Po gorah in ravninah.

Gozdni b., P. silvéstris L.

5. Ležeči grm, čegar togi in temnozeleni l. so kratki in bodeči. Zimski brsti so smolnati. 6

Drevesa, ki nosijo dolge l. Zimski brsti niso smolnati. 7

6. Obličasti ali jajčasti in modro nadahnjeni storži se ne krivijo navzdol, ko dozorijo. Zunanja ploskev spodnjih storževih lusk nosi popek v spodnji polovici. Po višjih gorah. **Gorski b., P. pumilio Hnk.**

Jajčasto stožkasti ali stožkasti storži niso modro nadahnjeni in se zreli skrivijo navzdol. Zunanja ploskev storževih lusk nosi bodičasti popek v sredi. Na P. in Pp. **Ruš, P. múghus Scop.**

7. Togi in sinjezeleni l. so debeli in bodeči. Zunanja ploskev storževih lusk je povprek rebrata s koničastim popkom. Udomačena r. Prim.

Pomorski b., P. pináster Sol.

Mehki, vitki in temnozeleni l. so drobni, niso pa bodeči. Zunanja ploskev storževih lusk je trakasto nagubana z nerazločnim popkom. Udomačena r. Prim. **Brutski b., P. brútia Ten.**

8. L. so temnozeleni, ženski cv. rdeči. Zunanja ploskev storževih lusk je povprek rebrata in nosi svetlorjav popek. Krilo je trikrat daljše od majhnega s. Po apneniških tleh. Kor. Kr. Prim. **Črni b., P. nígra Arn.**

L. so svetlozeleni, ženski cv. zelenkasti. Zunanja ploskev storževih lusk je trakasto rebrata in nosi velik, siv popek. Storž je velik, veliko s. pa robi ozko krilo. Udomačena r. v I. **Pinija, P. pínea L.**

9. Mlade vejice so gole in gladke. Drobni l. so šibki in koničasti. Pecljati in kimajoči storž je valjasto vretenast in koničast. Ob ozkem s. je dolgo krilo. Udomačena r. **Gladki b., P. stróbus L.**

Mlade vejice so drobno spolščene. Togi l. so topo koničasti. Kratkopecljati in pokončni storž je jajčast

ali jajčasto podolgast in top. S. je nekrilato. Svinjska P. in Golovec na Kor.

Limba ali cemprin, P. Cémbra L.

23. *Lárix* Mill, macesen.

Drevo z mehkimi in nepravilno četverorobimi l. Oblasto jajčasti moški cv. so sedeči, ženski cv. rdeči. Jajčasti storži visijo. Po gorah.

Macesen, L. decídua Mill.

24. *Pícea* Dietr., smreka.

Drevo s temnozelenimi in bodečimi l. Moški cv. so posamezni. Po gorah in ravninah.

Navadna s., P. excélsa Lk.

25. *Ábies* Mill., jelka.

Drevo, na čegar stranskih vejah se razvrščajo l. dvoredno in češljasto. Zgoraj jasnozeleni l. imajo spodaj 2 beli črti. Moški cv. se zbirajo šopoma. Po gorah in ravninah.

Bela j., Á. alba. Mill.

IX družina: Cupressáceae, cipresnice.

Cipresnice so drevesa ali grmi z majhnimi iglastimi ali luskastimi l., ki stojijo po 2—4 v vretencih. Cv. so eno- ali dvodomni. Moški cv. so iz vretenčasto razstavljenih pr. l., izmed katerih krije vsaki po 3—6 pr. vrečic. Tudi na ženskih cv. se razstavljajo pl. l. vretenčasto in vsak nosi na grbasti in pazdušni s. letvi po 1—2 ali po več pokončnih, prostih s. popkov. Pl. l. se večajo po oplodbi in se zraščajo $\pm$ v birni plod, ki je suh ali mesnat in se imenuje storž

ali jagodasti storž. Kalček in 2 (3 ali 9) kalici ležijo sredi hraniva.

1. R. je dvodomna. Iglasti, šilasti ali luskasti l. so nasprotni ali pa stojijo v troštevni vretencih. Pl. l. se zraščajo med seboj v jagodast storž.

28. Juníperus.

R. je enodomna. Luskasti l. so nasprotni ali navzkrižni in se krijejo kakor strešniki. Lesasti ali usnjati pl. se zrel odpira in trosi semena. 2

2. Pl. sestavljajo lesaste in ščitaste luske.

27. Cuprésus.

Veje so stisnjene. Pl. sestavljajo usnjate luske, ki so ploščnate, ravne ali vzbokle in se krijejo kakor strešniki.

26. Thúia.

26. Thúia L., klek.

Četveroredni l. se krijejo kakor strešniki in so vsi na hrbtu vzdolž brazdasti. Obličasto jajčasti ali jajčasti pl. je modro nadahnjeno. Vsaka izmed 6—8 pl. lusk ima pod vrhom zakrivljen kljunec. S. je nekrilato. Udomačena r. **Iztočni k., Th. orientális L.**

Izmed četverorednih in grbastih l. sta osrednji vrsti ploščnati, obrobni vrsti pa rebrati. Podolgsti in svetlorjavi pl. je iz 10—12 lusk, ki nimajo kljunca. Spodnje luske se odmikajo od vretena. Okrog s. se razpenja krilo. Udomačena r.

Ameriški k., Th. occidentális L.

27. Cuprésus L., cipresa.

Visoko drevo s piramidastim vrhom. L. so jajčasti, topi, na hrbtu vzbokli in rebrati ter temnosinje barve. Jajčasto obličasti storži so lesasti. V Prim. udomačena r.

Zimzelena c., C. sempervirens L.

28. *Iuníperus* L., brin.

1. L. so vsi iglasti in troštevno vretenčasti. 2
L. so vsaj na mladikah luskasti. 5
2. Ravni in togi l. so črtalasto šilasti in bodeči. 3
Ležeč grmič. Mehki l. so $\pm$ srpasto zakrivljeni,
črtalasto suličasti in priostreni, niso pa bodeči.
Črni pl. je modro nadahnjen. Po P.

Pritlikavi b., *I. nána* Willd.

3. L. so spodaj toporebrati, zgoraj plitvožlebasti.
Rebro samo na spodnji strani je vzdolžno braz-
dasto. Majhni pl. so modro nadahnjeni. Posebno
po nerodovitnih krajih.

Navadni b., *I. commúnis* L.

- L. so spodaj ostrorebrati, zgoraj pa dvobrazdasti.
Veliki pl. je rjav ali rdeč. 4
4. Do 15 mm dolgi, raztreseni pl. so obličasti ali pa-
krožni, rdeče- ali temnorjavi in modro nadahnjeni.
Po kamenitih krajih v Prim.

Veleplodni b., *I. macrocárpa* Sibth. in Sm.

Okoli 10 mm dolgi pl. se zbirajo kupoma ter
so obličasti in škrлатasti. Svetijo se tolščeno, niso
pa modro nadahnjeni. Po kamenitih krajih v I.

Rdečeplođni b., *I. oxycédrus* L.

5. Grm. Vsi l. so četveroredni, nasprotni in navzkrižni.
Na vejah so podolgasti in na vrhu vtisnjeni, na
dnu pa se zraščajo. Na mladikah se krijejo luskasti
in na koncu koničasti l. kakor strešniki in segajo
z dnom navzdol po st. (pri udomačenih zvrsteh
so včasih vsi l. suličasto šilasti). Črni in modro
nadahnjeni pl. kima na visečem pc. Kr., drugod
je strupena r. udomačena.

Smrdljivi b., *I. sabína* L.

Drevo. L. so deloma četveroredni, nasprotni in
navzkrižni, deloma pa šesteroredni in troštevno

vretenčasti; po obliki so kratko iglasti in grbasti ter v 2. letu bodeči. Pokončni pl. je zrel temnoškrlatast in modronadahnjen. Udomačena r.

Virginijski b., *I. virginiana* L.

II. razred: Angiospérmae, kritosemenke.

Cv. so eno- ali dvospolni. Pl. l. se zraščajo na robih ter tvorijo pestič, ki krije s. popke. Pst. nosi br., ki sprejema pelod. Iz 3 stanic, ki ležijo v kličnem mešičku jajčni stanici nasproti in so istoizvorne predkali, se snuje še le po oplodbi hranivo. Rastoči kalček pa ga pozneje lahko izpodrine. Redkoma se nahaja tudi zunanje hranivo.

I. Oddelek: Dicotyledóneae, dvokaličnice.

Kalček leži navadno med dvema kalicama (edna ali nobena) in je iz brstiča in koreničice. Kaleča koreničica vztraja vsaj nekoliko časa, pozneje pa večkrat pokrni. L. so navadno pecljati in mrežastožilnati. L. rob je redko cel, navadno narezan ali $\pm$ razdeljen. Cv. l. se razvrščajo v krogih (redkeje zavojito). Navadno ločimo četvero cv. krogov: čaša, venec, prašniki v enem ali v dveh krogih in pestič. Cv. krogi so navadno petero- ali četveroštevni (tri- ali dvoštevni). Včasi manjka č., včasi v., včasi pa sta č. in v. enakolika. Cevni povezki se razstavljajo na prečnem prerezu v krogu, redko so raztreseni ali pa nahajamo samo osrednje valjaste cevne povezke.

X. družina: Betulácea, brezovke.

Brezovke so grmi ali drevesa s premenjalnimi in celimi l. in odpadljivi-

vimi prilistki. Cv. so enodomni. Moški cv. sestavljajo odpadljive klase ali mačice in imajo enojen o., ki je v različenem številu nacepljen, ali ima različno število l. ali pa so cv. goli. Pr. je po 2, 4, 8 ali po več in ti so zaradi očitne srednje vezi $\pm$ dvodelni; prašnice se odpirajo navzdolž. Ženski cv. sestavljajo majhne klase ali pa tičijo v brstih ter so goli ali pa jih obdaja nadržastel o. Na dnu dvopredalasta plc. nosi 2 vrata. V vsakem predalu je eden viseč in obrnjen s. popek. Pl. je navadno enosemnski orešek. V s., ki nima hraniva, leži raven kalček.

1. Goli in posamični moški cv. ležijo v pazduhah krovnih l., ženski cv. pa nosijo očiten, nadržastel v. Pl. ovijajo trpežni krovni l. 2

Moške cv., ki jih leži po 3 v pazduhah krovnih l., obdaja eno- do peterolisten o. Pr. je 4, ali pa sta 2 z dvodelnima prašnicama. Pl. je brez ovoja. 4

2. Moški cv. se družijo v mačice, ženski pa tičijo v brstih. Ob orešku je zvončast ovoj, ki ga sestavljajo zrastle krovni l. 31. *Córylus*.

Moški in ženski cv. se družijo v mačice. Orešek oklaplja trpežni in povečani ovoj. 3

3. Orešek ovija povečani in ravni krovni l. 29. *Cárpinus*.

Orešek ovija votli in vrečasti krovni l. 30. *Ostrýa*.

4. O. moških cv. je četverolisten, a zadnji l. dostikrat pokrnijo. Oba pr. sta do dna dvodelna. Krovni l. valjastih pst. mačic so pozneje usnjasti in odpadajo. Orešek je okriljen. 32. *Bétula*.

O. moških cv. je četveronacepljen. Pr. je 4, a ti imajo dvodelne prašnice. Krovni l. jajčastih pst. mačic olesenijo pozneje, a ne odpadajo. 33. *Álnus*.

29. *Carpinus* L., gaber.

Jajčastopodolgasti l. so na dnu malo srčasti, dvakrat napiljeni in skoro goli. Krovni l. ob orešku je trodelen, daljši srednji oddelek je napiljen ali celorob. Po gozdih in drugod.

Beli g., *C. bétulus* L.

Jajčasto suličasti l. so na dnu zaokroženi ali malo srčasti in na robu dvakrat ostro napiljeni; na spodnji strani nosijo ob žilah pritisnjene dlačice. Krovni l. ob orešku je cel, jajčast in na robu neenako napiljen. Po grmovju v Prim.

Drobnolistni g., *C. orientális* Mill.

30. *Ostrya* Scop., gabrovec.

Jajčasto podolgasti l. so na dnu malo srčasti, priostreni, dvakrat napiljeni in skoro goli. Viseče plodne mačice so podobne hmeljevim, njih krovni l. so obdani na dnu s ščetinami. Po skalnatih krajih.

Črni g., *O. carpini fólia* Scop.

31. *Córylus* L., leska.

1. Pitovno in udomačeno drevo. Oreškov ovoj je dvojen, zunanji je krajši, notranji mnogo daljši od oreška in globoko razparan.

Turška l., *C. colúrna* L.

Grmi. Oreškov ovoj je enojen. 2

2. L. so okroglastosrčasti. Zvončasti in na vrhu razširjeni ovoj je tako dolg kakor pl. ali krajši od njega. Po grmovjih in v gozdih.

Navadna l., *C. avellána* L.

L. so jajčasti, Cevasto valjasti in na vrhu zo-
ženi ovoj je mnogo daljši od ploda. L., drugod
pitovna in udomačena r. **Laška l., C. máxima Mill.**

32. *Bétula* L., breza.

1. Grmič. Skoro sedeči l. so okroglasti, širši ko dolgi, topi ali prisekani, topo narezani, goli in na spodnji strani mrežastožilnati. Kratkovaljaste in pokončne ženske mačice sedijo posamič, dozorele pa so pakrožne ali podolgaste. Kr. (po Bohinjskih P.). Na barjih.

Pritlikava b., B. nána L.

Drevesa. Dolgopecljati l. so jajčasti ali rombasti, koničasti ali priostreni in na robu dvakrat napiljeni. L. so na spodnji strani sicer pernastožilnati, niso pa mrežastožilnati. Ženske mačice so dolgopecljate in ko dozorijo, podolgasto valjaste oblike

2. Mlade vejice so bradavičaste. Vejice in razviti l. so goli. Trioglatorombasti l. imajo na dnu prem rob ter ostra obstranska kota. Oreškovo krilo je dvakrat širše od pl. Po gozdih in drugod.

Navadna b., B. péndula Roth.

Mlade vejice niso bradavičaste. Vejice in mladi l. so puhasti, na spodnji strani pa so tudi dorastli l. v žilnih kotih kocinasti. Jajčasti ali rombasto jajčasti l. imajo na dnu zakrivljen rob in zaokrožena obstranska kota. Oreškovo krilo je tako široko kakor pl. Po gozdih in drugod.

Puhasta b., B. pubéscens Ehrh.

33. *Álnus* L., jelša (olša).

1. L. se razvijajo po cv. O. moških cv. je četveronacepljen. Orešek je obrobljen s papirnatim, nepro-
zornim krilom. 2

Grm. Jajčasti in koničasti l., ki se razvijajo hkratu s cv., so dvakrat napiljeni, zgoraj in spodaj isto-

barvni in goli. Na spodnji strani so ob žilah kratkodlakavi, za mlada pa lepki. Po grmovju.

Zelena j., *A. viridis* DC.

2. Drevo z zatemnelim in razpokanim lubjem. Okroglasti ali narobejajčasti l. so jako topi in nepravilno napiljeni. Na obeh straneh so istobarvni in goli, le spodaj so v žilnih kotih kocinasti. Ženske mačice so očitno pecljate. Ob rekah in potokih.

Črna j., *A. rotundifolia* Mill.

Drevo s svetlim in sivim lubjem. Jajčasti ali jajčasto podolgasti l. so koničasti ali priostreni in dvakrat napiljeni. Na zgornji strani so temnozeleni, na spodnji pepelasti in puhasti. Ženske mačice so kratkopecljate ali sedeče. Ob rekah in potokih.

Bela j., *A. incana* Mneh.

XI. družina: Fagáceae, bukovke.

Bukovke so grmi ali drevesa, ki imajo raztresene ali dvoredne l., odpadljive pri listke in enodomne cv. V odpadljivih mačicah zbrani moški cv. nosijo enojno, petero- do deseterodelno cv. odevalo. 5—10 nerazdeljenih pr. se pripenja na dnu o. Dvopredalaste prašnice se odpirajo navzdolž. Po 1—5 ženskih cv. sedi v ovoju, ki ga sestavljajo zrastle krovní l. in ki se pozneje povečava in preobraža v pl. skledico (cúpula). Žensko cv. odevalo se zrašča spodaj s plc. ter ima nadrastel, nazobčan ali krpast rob. Plc. je iz 3 ali več pl. l. in iz ravnotoliko predalov. Vratov je 3 do več ali pa je eden vrat s tremi do mnogimi br. S. popka v vsakem predalu sta viseča in obrnjena. Pl. je navadno

enosemenski orešek, ki sedi v skledici ali pa ga skledica obdaja. S. je brez hrana in kalček je raven z velikima kalicama.

1. Skledica se sestavlja iz mnogobrojnih krovnih l., se ne razpreza, nosi eden ženski cv. in objema dozoreli pl. samo na dnu. 36. *Quércus*.

Glavičasta skledica obdaja 2—5 ženskih cv., zapira dozorele pl. in se odpira z loputicami. 2

2. Moške mačice so kratke, debele in viseče. Br. je 3, pl. je trirobat in skledica je pokrita s kratkimi in mehkiimi bodicami. 34. *Fágus*.

Moške mačice so dolge, tanke in pokončne. Br. je navadno 6, pl. je poluobličast in skledica je pokrita z dolgimi, tankimi in naježenimi bodicami.

35. *Castánea*.

34. *Fagus* L., bukev.

Drevo. Kratkopecljati, izvečine jajčasti in koničasti l. so plitvo nazobčani, ob robu vejicati in pozneje skoro povsem goli. Po gozdih.

Gozdna b., *F. silvática* L.

35. *Castánea* Mill, kostanj.

Drevo. Kratkopecljati in usnjasti l. so podolgasto suličasti, priostreni, in ostnato nazobčani. Zgoraj so svetlo, spodaj bledezeleni. Po gozdih v nižinah.

Užitni k., *C. satíva* Mill.

36. *Quércus* L., hrast.

Za določitev hrastov je treba plodonosnih vejic.

1. L. ki so šobasto ali pernastokrpasti, jeseni venejo, se sušijo in odpadajo. 2

L., ki so celi in celorobi, nazobčani ali napiljeni, so navadno trpežni in zimzeleni. 7

2. Drevo. Podolgasti ali podolgasto narobejajčasti l. so šobasto ali pernasto razcepljeni (krpasti) ali celo dvakrat pernasto razcepljeni. Mladi l. so izprva spodaj sivo polsteni ter pozneje puhasti, dorastli pa so skoraj goli in usnjasti. Prilistki so trpežni. Črtalasto suličasti krovni l. na skledici so daljši od skledice same, se spraščajo proti vrhu, se odmikajo in zavijajo. Pl. zori v 2. letu. Po gozdih.

Cer, Q. cérris L.

Prilistki zgodaj odpadajo. Krovni l. ne segajo črez skledični rob, se zraščajo skoro do vrha in se krijejo kakor strešniki, le skrajni trioglatti ali suličasti rti so prosti. Pl. dozori v 1. letu. 3

3. Razviti l. so na obeh straneh goli ali pa so spodaj v žilnih kotih jedva dlakavi. 4

Razviti l. so vsaj spodaj ali na obeh straneh kosmasto polsteni ali pa samo ob žilah dlakavi. 5

4. Drevo. Narobejajčasti l. so precej dolgopecljati, šobasto ali pernasto razcepljeni in na dnu klinasti. Pl. so sedeči ali kratkopecljati, njih pc. pa je kvečjemu tako dolg kakor l. pc. Po gozdih.

Graden ali črepinjak, Q. sessiliflóra Salisb.

Drevo. Podolgasto narobejajčasti l. so kratkopecljati, pernasto razcepljeni ali razdeljeni in na dnu navadno dvokrpo srčasti. Pl. so sedeči ali kratkopecljati, njih skupni pc. pa je daljši od l. pc. Po gozdih.

Dob ali gnilec, Q. róbur L.

5. Pl. so sedeči ali jako kratkopecljati, njih pc. je kvečjemu tako dolg kakor l. pc. 6

Drevo. Pecljati l. so narobejajčasti ali pakrožni in pernasto krpasti. Ko so razviti, so zgoraj raztreseno dlakavi, spodaj pa sivo polsteni. Pl. sedijo na pc., ki je daljši od l. pc. Med grmovjem. l.

Apeninski h., Q. apennína Lam.

6. Plodonosna r. je znatno drevo. Vejice so baršunasto dlakave in sive. Po grmovju. Prim.

Hrvaški h., Q. croática Vuk.

Plodonosna r. je nizko drevo ali grm. Vejice so sivo polstene. Po grmovju.

Puhasti h., Q. lanuginósa Thuill.

7. Lubje je plutasto. L. so enoletni, lanski odpadajo za cvetja ali malo prej, novi pa se razvijajo hkrati s cv. L. so pakrožni ali jajčasti in trnato nazobčani. Zgoraj so temnozeleni, spodaj beli. Zgornje luske na skledici se zraščajo le na dnu in segajo s prostimi, podolgastimi ali suličastimi rti čez skledični rob. Po grmovju v I. 9

Oplutnik, Q. pseudosúber Santi.

Lubje ni plutasto. L. so dvoletni, da je za cvetja na vejah letošnjega in lanskega l. Jajčasto podolgasti ali jajčasto suličasti l. so celorobi ali trnato nazobčani; zgoraj so temnozeleni, spodaj sivo ali rjavo polsteni. Vse luske na skledici se zraščajo skoro povsem in ne segajo čez rob. Po gozdih in po grmovju v Prim.

Črni h., Q. flex L.

XII. družina: Juglandáceae, orehovke.

Orehovke so drevesa z raztresenimi, pernastimi l. brez prilistkov in z enodominimi cv. Iz starine poganjajo viseče in odpadljive moške mačice, katerih posamezni cv. se zraščajo z luskastima krovima l. Njih cv. odevalo je enojno, navadno četverodelno, zaradi prirastlih krovnih l. pa navidezno šesterodelno. Pr. je 4—36. Prašnice so dvopredalaste in se odpirajo navzdolž. Ženski cv. na vrhu mladik so posamezni, ali pa se zbirajo

klobčičasto oziroma družijo v klasih. S plc. se zraščajo edini krovni l. in enojno cv. odevalo, ki je iz enega ali iz dveh cv. krogov. Nadrastli rob cv. odevala je zato podvojen in navadno četverodelen. Plc. je na dnu dvo- ali četveropredalasta in nosi 2 br. Edini s. popek je pokončen in raven. Pl. je enosemenski oreh, ki ga obdaja omesenelo in navadno zeleno cv. odevalo. S. je brez hraniva, obrnjeni kalček obdajata četverokrpi, nagubani kalici.

37. Iúglans.

37. Iúglans L., oreh.

L. sestavlja navadno po 9 sedečih, pakrožnih, priostrenih in golih listkov. Pitovno in udomačeno drevo.

Navadni o., I. régia L.

XIII. družina: Salicáceae, vrbovke.

Te lesaste r. imajo raztresene, enojnate l. in prilistke ter dvodomne cv. Cv. se družijo v odpadljive mačice. Posamezni cv. stojijo v pazduhah krovnih luskolistov in imajo č. podobno cv. odevalo ali pa namesto tega po 1—2 medovni žlezi. Pr. je 2—30, prosti so ali pa včasih enobratinski. Prašnice so dvopredalaste in se odpirajo navzdolž in navzven. Posamezni prosti pst. so iz 2 (4) pl. l. Enopredalasta plc. nosi na 2 obstenskih s. letvah mnogobrojne obrnjene s. popke, na vrhu pa 2 ali 4 br. Pl. je glavica, ki se razpreza z 2 (4) loputicama. Drobno s. z ravnim kalčkom nima hraniva, obdaja pa ga lasasti šopek.

Drevesa. Cv. odevalo je č. podobno, mesnato in poševno odrezano. Krovni luskolisti na mačicah so $\pm$ razdeljeni. **38. Pópulus.**

Drevesa ali grmi. Cv. odevalo je iz 1 ali 2 medovnih žlez. Krovni luskolisti so celi. **39. Sálìx.**

38. Pópulus L., topol.

1. Pr. je po 8. Krovni luskolisti na mačicah so vejicati. 2

Pr. je po 12—30. Krovni luskolisti so goli. Brsti so goli in lepki. 3

2. Vejice so nekoliko kratkodlakave ali gole. Brsti so goli in lepki. L. so na vejah okroglasti, vrhu vej in na mladikah pa skoro trioglati ali rombasti. Izprva so vsi l. svilnato dlakavi, pozneje pa so goli, enakobarvni po obeh straneh in dolgopecljati. Krovni luskolisti so dlanasto razrezani. Po gozdih in drugod. **Trepetljika, P. trémula L.**

Vejice in brsti so sivo ali belo polsteni. L. so posebno na mladikah šobasto krpasti in raznobarvni; zgornja stran je temnozelená, spodnja belo ali sivo polstena. Stari l. so precej goli in srebrnosivi. Krovni luskolisti so neenako nazobčani ali skoro celorobi. Po lokah. **Bela t., P. álba L.**

3. Veje so sloke. Enakobarvni l. imajo prosojen l. rob in sedijo na bočnostisnjenem pc. 4

Veje so izvečine kratke in debele. Priostreni in pritisnjeno napiljeni l. so do skrajnega roba zeleni in dvobarvni. Spodnja l. stran je belkasta in razločno mrežastožilnata. Pc. je spodaj valjast, zgoraj žlebast. Pitovna r. **Vonjava t., P. balsamifera L.**

4. Robate vejice nosijo plutasta rebrea. Trioglato jajčasti l. so koničasti in napiljeni, na dnu pa odrezani ali plitvosrčasti. Mladi l. so na robu drobno-

vejicati Pc. je puhast, mačice so velike, glavica je jajčasta. Pitovna r.

Kanadska t., P. canadensis Desf.

Vejice nimajo plutastih rebrc. Rombasti ali trioglatosrčasti l. so $\pm$ priostreni, napiljeni in goli ter le za mlada nekoliko dlakavi. Pc. je gol. Mačice so kratke, glavica je obličasta. 5

5. Drevo z razkrečenimi vejami in z razširjeno obršo. Po lokah. **Jagned, P. nígra L.**

Pitovno drevo s pokončnimi vejami in z ozko, piramidasto obršo. Drevesa s pst. mačicami so redka. **Laška t., P. itálica Mnch.**

39. *Sáliz* L., vrba.¹

1. Pritlikavi grmiči. Mačice na vejicah so obvršne, ker se razvijajo iz lanskkih obvršnih brstov. 2

Mačice na vejicah so obstranske, ker nastajajo iz lanskkih obstranskih brstov. 4

2. Dolgopecljati in pakrožno okroglasti l. so topi, celorobi in pozneje goli. Dvobarvni so, ker je zgornja stran temnozelená in se sveti, spodnja pa sinjezelena. P. Po kamenitih krajih.

Mrežasta v., S. reticuláta L.

L. so po obeh straneh enakobarvno zeleni in se svetijo. 3

3. Narobejajčasti ali podolgastoklinasti l. so celorobi, vzporednožilnati in kratkopecljati. P. Po kamenitih krajih. **Škrbasta v., S. retúsa L.**

Okrogli ali pakrožni l. so drobno in narezano napiljeni ter mrežastožilnati. P. na Kr. Po kamenitih krajih. **Zelnata v., S. herbácea L.**

¹ Med vrbami je mnogo polutanov. Tu opisujemo samo prvotne vrste,

4. Rumenzeleni krovni luskolisti so dvobarvni, ker so na vrhu črnikasti ali rjavi. Ako pa so enobarvni, tedaj se razvijajo skoro sedeče in ukrivljene mačice pred l. in vejice z mačicami nosijo samo luskaste l. 5

Krovni luskolisti so enobarvni in rumenzeleni. Očitnopecljate in preme mačice se razvijajo hkratu z l. in na vejicah z mačicami poganja 1—5 majhnih, a sicer razvitih l. 19

5. Enobratinska pr. se zraščata do vrha. Prašnice so izprva škrlatnordeče, pozneje rumene, nazadnje črne. Ličje je poleti citronasto. Narobesuličasti l. so priostreni, proti vrhu napiljeni, goli in dvobarvni. Zgornja stran je temnozeleno, spodnja sinjezeleno. Skoro sedeče in valjaste mačice nosijo na dnu samo luskoliste in se razvijajo pred l. Sedeča plc. je jajčasta in nosi sedečo jajčasto br. Medovna žleza sega nekoliko črez pst. dno. Grm s šibastimi vejami raste ob rekah in potokih ter drugod.¹

Škrlatna v., *S. purpurea* L.

Pr. sta prosta ali se zraščata samo na dnu, v zadnjem primeru pa so prašnice rumene. 6

6. Pst. je sedeč ali jako kratkopecljat s pc., krajšim od medovne žleze. Plc. se oži v dolg vrat. 7

Razviti pst. je pecljat s pc., daljšim od medovne žleze. 11

7. Pokončna drevesa ali grmi. Sedeče mačice imajo na dnu samo luskoliste in se razvijajo pred l. Prašnice so vedno rumene. 8

Nizki, navadno pritlikavi planinski grmi. Na vejicah se razvijajo pravi l. hkratu s pecljatimi mačicami ali še prej. Na mačičnih pc. so pravi l. 9

¹ Vsem polutanom te vrste se pr. + zraščata.

8. Na podolgasto jajčastih mačicah so gole plc. s pokončno razkrečenimi br. Drevo nosi krhke, gladke veje, ki so nadahnjene s tanko, voščeno kožico. Ličje je poleti citronasto. Podolgasto suličasti l. so priostreni, napiljeni in goli, kadar dorastejo. Zgoraj so temnozeleni in se svetijo, spodaj pa sinjezeleni ter se ne svetijo. Prilistki so polusrčasti. Ob rekah.

Rana v., *S. daphnoides* Vill.

Na podolgasto valjastih mačicah so polstene plc. z zakrivljenimi br. Grm (drevo) nosi šibaste, vitke in izprva polstene veje. Ličje je zeleno. Oskosuličasti l. so priostreni in skoro celorobi. Zgoraj so umazanozeleni in goli, spodaj pa svilnastodlakavi in se svetijo srebrno. Prilistki so ozkosuličasti. Ob rekah.

Beka, S., *viminális* L.

9. Do 1 m visok grm nosi suličaste, pakrožne ali narobejajčaste l., ki so lahko napiljeni ali celorobi, goli ali za mlada nekoliko dlakavi. L. so zgoraj temnozeleni in se svetijo, spodaj pa sinjezeleni in se ne svetijo. Plc. so polstene, prašnice rumene. P. Po kamenitih krajih.

Pritlikava v., *S. arbúscula* L.

Pritlikav grmič nosi pakrožne ali narobejajčaste l., ki so mladi dolgo in svilasto dlakavi, pozneje pa izvečine goli. L. so na obeh straneh jasnozeleni in se svetijo. Prašnice so izprva škrlatnordeče, pozneje rumene, slednjič črne. Po višjih P. 10

10. L. so na robu drobno in žlezavo napiljeni. Po kamenitih krajih. Kor. (Golovec).

Mirsinolistna v., *S. myrsinifles* L.

L. so celorobi. P. Po kamenitih krajih.

Jakvinova v., *S. Jacquinii* Host.

11. (6) Podzemeljsko plazeče st. poganja privzdignjene, šibaste veje. Pakrožni, suličasti ali črtalisti l. so

celorobi ali malo napiljeni. Zgoraj so goli (dlakavi) in temnozeleni, spodaj pa svilnasto dlakavi in kadar dorastejo, včasih goli in sinjezeleni. Sedeče, pozneje kratkopecljate mačice se nastavljajo navadno pred l., iz istih vejic poganjajo tudi luskolisti ali majhni pravi l. Prašnice so izprva škrlatno-rdeče, pozneje rumene, slednjič črne. Plc. je navadno polstena, sedi na pc., ki je dva- do trikrat daljši od medovne žleze. Vrat je kratek. Po močvirjih.

Plazeča v., S. rosmarinifolia L.

12. Drevesa ali $\pm$ visoki grmi s pokončnimi st. 12
Drevo ali grm s črtalasto suličastimi in priestrenimi l. L so zgoraj umazano zeleni, spodaj sivo polsteni in na robih zaviti. Ukrivljene, drobnovaljaste in skoro sedeče mačice, ki imajo na dnu le luskoliste, poganjajo pred l. Krovni l. so dostikrat vsi rumenzeleni, včasih pa na vrhu rjavi ali črni. Pr. se zraščata na dnu. Gola plc. nosi dolg vrat. Ob rekah in potokih.

Seda v., S. incana Schrk.

- Jajčaste ali podolgaste mačice niso ukrivljene. Pr. sta povsem prosta. 13
13. Razviti l. so po obeh straneh goli. Plc. je navadno gola in nosi dolg vrat. 14
- L. so vsaj na spodnji strani dlakavi ali polsteni. Plc. je polstena. Vrat je zelo kratek ali pa ga ni. Mačice so izprva sedeče. 16
14. Grm. Suličasti, pakrožni ali okroglasti l. so vijugasto napiljeni ali skoro celorobi. Zgornja stran je temnozeleno, spodnja pa blede ali sinjezelena. Na istih vejicah poganjajo poleg luskolistov ali majhnih pravih l. sedeče, pozneje kratkopecljate mačice, in sicer hkratu z l. ali pa pred l. Njih krovni lističi so na vrhu črnkasti. Pr. so na dnu dlakavi, plc. je navadno gola, glavičin pc. pa je

tako dolg kakor krovni listič ali daljši od njega. Kor. Kr. Na močvirnatih travnikih.

Črnikava v., S. nigricans Sm.

Glavičin pc. je krajši od krovnega lističa. Na istih vejicah se nastavljajo poleg očitno pecljatih mačic pravi l. 15

15. Grm. Pakrožni ali narobejajčasti l so napiljeni; zgoraj so temnozeleni in se svetijo, spodaj pa sinjezeleni. Prilistki so majhni in žlezam podobni ali pa skoraj ledvičasti, navadno pa jih ni. Rumenkasti ali rjasti krovni lističi so na robu vejicati, na vrhu pa rožnordeči. Pr. so na dnu dlakavi. Po P. in Pp. Na skalnatih krajih. **Gladka v., S. glábra Scop.**

Grm. Pakrožni ali narobejajčasto podolgovati l. so drobno napiljeni; zgoraj so temnozeleni, spodaj pa bledozeleni. Veliki prilistki so polusrčasti in se končujejo s premo konico. Rumenorjavi in na vrhu navadno črnikasti krovni lističi so dolgo in belo kosmati. Pr. so goli. Kor. Kr. (Karavanke). Po skalnatih krajih **Kopjelistna v., S. hastáta L.**

16. (13) Grm. Brsti in vejice so sivo polsteni. Podolgasto narobejajčasti (1:3) l. so kratko priostreni in vijugasto napiljeni ali celorobi. Dorastli l. so zgoraj sivo- in sinjezeleni ter puhasti, spodaj pa sinjezeleni in polsteni. Sedeče mačice, ki jih krijejo na dnu luskolisti, se razvijajo pred l. Plodov pc. je 3—5 krat daljši od medovne žleze. Vrat je kratek, a očiten. Ob potokih in po močvirjih.

Siva v., S. cinérea L.

Brsti in vejice so goli ali le kratkopuhasti. 17

17. Grm. Podolgasto narobejajčasti (1:3) l. so koničasti in vijugasto napiljeni ali celorobi. Izprva so svilnato kosmati; dorastli l. so zgoraj temnozeleni in nekoliko puhasti, pozneje pa goli, a spodaj so ± dla-

kavi in sivo- ter sinjezeleni. Na istih vejicah poganjajo poleg majhnih l. kratkocepljate mačice, ki se razvijajo hkratu z l. Vrat je kratek, a očiten. Po višjih hribih in P. Na skalnatih krajih.

Velelistna v., *S. grandifolia* Sér.

L. so pakrožni ali narobejajčasti (1:1 ali 1:2) in spodaj sivo polsteni. Sedeče mačice nosijo na dnu luskoliste. Br. je skoro sedeča. 18.

18. Drevo ali grm. Okroglasti ali pakrožni l. so priostreni in vijugasto napiljeni ali celorobi; nazadnje so zgoraj temnozeleni in goli ter se nekoliko svetijo. Poluledvičasti prilistki odpadajo zgodaj. Mačice so velike. Po gozdih. **Iva, *S. cáprea* L.**

Grm. Narobejajčasti ali podolgasto narobejajčasti l. so majhni, priostreni, koničasti ali topi in vijugasto napiljeni ali celorobi. Zgoraj so nazadnje umazanozeleni in kratko dlakavi ter se ne svetijo. Polusrčasti prilistki so veliki in trpežni. Mačice so majhne. Po močvirnatih krajih, na barjih.

Rakita, *S. aurita* L.

19. (4) Drevo. Suličasti ali podolgastosuličasti l. s suličastimi prilistki so navadno dolgo priostreni in napiljeni. Mladi l. so po obeh straneh, dorastli pa vsaj spodaj svilastodlakavi, zato so zgoraj medlozeleni, spodaj pa belkastosivi. Krovni lističi odpadajo zgodaj. Moški cv. imajo po 2, ženski po 1 medovno žlezo. Pr. sta 2. Gola ple. je jedva pecljata in nosi skoro sedečo br. Ob rekah. **Bela v., *S. alba* L.**

- L. so že za mlada zgoraj goli in se svetijo. 20.
20. Drevo s šibastimi, visečimi vejami. Suličasti l. so dolgo priostreni in napiljeni. Zgoraj so zeleni in se svetijo, spodaj sinjezeleni in brez leska. Prilistki so poševno podolgastosuličasti ali srpasti. Krovni lističi tudi na pst. mačicah ne odpadajo. Ple. je skoro

sedeča, ker je njen pc. krajši od medovne žleze. Pitovna r. Pri nas gojijo le ženska drevesa.

Uklonjena v., S. babylónica L.

- Veje niso viseče. Plc. je precej dolgopecljata, ker je njen pc. 2—5 krat daljši od medovne žleze. 21. Grm ali drevo. Podolgasto ali črtalasto suličasti l. so navadno napiljeni, koničasti ali priostreni, zgoraj temnozeleni, spodaj nekoliko bledejši. Prilistki so polusrčasti. Krovni lističi ne odpadajo. Pr. so 3, plc. nosi sedečo br. Ob rekah.

Troprašniška v., S. triándra L.

- Krovni lističi ženskih mačic odpadajo zgodaj. Ženski cv. nosijo po 2 medovni žlezi. Pr. je 2 ali 5—10 (3—4). Plc. nosi kratek, a očiten vrat. 22. Drevo. Veje so na sovojih krhke. Suličasti ali podolgasto suličasti l. nosijo na pc. po 2 žlezi ali pa so brez njih. Pr. sta 2. Ob rekah.

Krhka v., S. frágilis L.

Veje so manj krhke. Jajčasti ali pakrožni l. nosijo na pc. nekoliko žlez. Pr. je 5—10. Kor. (Labudska dolina). Ob potokih.

Peteroprašniška v., S. pentándra L.

XIV. družina: Ulmaceae, brestovke.

Lesaste r. z dvorednimi, celimi in napiljenimi l. in odpadljivimi prilistki. Cv. so dvospolni ali pa zaradi pokrnelih bistvenih cv. delov mnogosvateni. Podrastlo, enojno in veneče cv. odevalo je iz 4 ali 6 (8) l., ki se večkrat zraščajo na dnu. Pr. se pripenjajo na o. dnu, ležijo zato pred l. oziroma krpicami o. ter se ujemajo z njimi tudi po številu. Prašnice so dvopredalaste in

se odpirajo navzdolž. Nadrastla plc. se snuje iz 2 pl. l. in je eno- ali dvopredalasta; v vsakem predalu visi po 1 obrnjen s. popek. Vrata sta 2. Pl. se ne odpira, s. je brez hraniva in obdaja raven ali ukrivljen kalček.

L. se razvijajo po cv. Cv. so v šopkih in imajo na dnu zrastlostni o. Prašnice so škrlatnordeče. Pl. je perotka. **40. Úlmus.**

L. se razvijajo s cv. vred. Cv. so posamični ali v majhnih šopkih ter imajo ločenolistni o. Pl. je koščičast. **41. Céltis.**

40. Úlmus L., brest.

1. Jajčasti ali jajčasto podolgasti l. so spodaj puhasti. Pecljati cv. visijo. Perotka je na robu kosmatovejicata. Št., Kr., Prim. Po lokah. **Vez, U. laévis Pall.**

L. so spodaj goli ali srhki. Skoro sedeči cv. so pokončni. Perotka je gola. **2**

2. Jajčasti l. so kratko priostreni in spodaj $\pm$ goli. Krpice cv. o. so belo vejicate. Pr. je 4—5. S. leži v zgornji polovici perotke. Po lokah in gozdih.

Navadni b., U. glábra Mill.

Narobejajčasti ali širokojajčasti l. so dolgo priostreni, na dnu široko ušati in močno srhki. Krpice cv. o. so rjasto vejicate. Pr. je 5—8. S. leži skoro sredi perotke. V gorskih gozdih.

Jam, U. seábra Mill.

41. Céltis L., koprivnica.

Podolgastojajčasti ali jajčastosuličasti l. so zgoraj zelo srhki, spodaj kratkodlakavi. Vsi cv. so posamični. Pl. je črn. Št., Kr., Prim. Po pašnikih in po grmovju.

Južna k., C. austrális L.

Jajčasti l. so zgoraj nekoliko srhki, spodaj pa samo ob žilah kratkodlakavi. Spodnji cv. so po 3 vkup, zgornji so posamezni. Pl. je rdečkastorjav. Pitovna in udomačena r.

Zapadna k., *C. occidentális* L.

XV. družina: Moráceae, murvine.

Lesaste r. z mlečnim sokom, celimi ali krpastimi l. in odpadljivimi prilizki. L. so v brstu nagubani. Cv. se družijo v klase ali v cv. glavice in so enospolni ter eno- ali dvodomni. Podrastlo, enojno cv. odevalo je trpežno in dvo- do peterolistno ali p a g a n i. L. cv. odevala so ločenolistni ali na dnu zrastlolistni. Pr. se pripenjajo na dnu cv. o., ležijo pred njegovimi l. oziroma krpicami ter se ujemajo z njimi tudi po številu; v brstu se krivijo navznoter. Prašnice se odpirajo navzdolž. Nadrastla plc. je enopredalasta z 1 s. popkom; ako pa je dvopredalasta, je en predal prazen. Vrat je enojnat ali dvodelen. Obrnjeni ali zakrivljeni s. popk se prirašča na vrhu plc. in obrača kličnico navzgor. Enosemenske oreške obdaja omesenel o.; včasih se zraščajo sosedne pajagode ter tvorijo birni pl. Zakrivljeni kalček je zaprt v hranivu.

Cv. so enodomni. Ženski cv. o. je četverolisten. Sedeča in dvopredalasta plc. nosi 2 br. Oreški, ki jih obdaja omesenel cv. o., se zraščajo v malini podobni birni pl.

42. Mórus.

Cv. so dvodomni. Ženski cv. o. je vrčast in tro- ali četverozob. Enopredalasta plc. je nasajena na kijast,

pozneje podaljšan podstavek in nosi 1 vrat. Pl. je na omesenelem podstavku, ki ga obdaja deloma omesenel cv. o.

43. Broussonétia.

42. Mórus L., murva.

Jajčasti in na dnu navadno nesomerno srčasti l. so celi ali krpasti, napiljeni ter na obeh straneh skoro goli in gladki. Ženski klasi so približno tako dolgi kakor njihovi pc. Cv. odevalo in br. so gole. Iz pajagod sestavljeni birni pl. je bel, redkeje rdeč-kast ali črn. Pitovna r.

Bela m., M. álba L.

Jajčasti in srčasti l. so celi ali krpasti, zgoraj nekoliko srhki, spodaj pa mehkodlakavi. Ženski klasi so daljši od njihovih pc.; zreli so skoro sedeči. Cv. odevalo je na robu dlakavo, br. pa kocinasta. Birni pl. je črnovijoličast. Pitovna r.

Črna m., M. nígra L.

43. Broussonétia L'Hérit., murvovec.

Drevo. Vejice so sivo dlakave. Celi ali krpasti l. so na dnu nesomerni, debelo napiljeni, zgoraj srhki, spodaj pa sivo in mehko dlakavi. Pajagoda je obličasta. Pitovna in udomačena r. po Prim.

Pravi m., B. papyrifera L'Hérit.

XVI. družina: Artocarpáceae, kruhovnice.

Kruhovnice so sorodne murvinam. Lesaste r. so z mlečnim sokom, velikimi l. in odpadljivimi prilistki. L. so v brstu zaviti. Cv. so eno- ali dvospolni, eno- ali dvodomni oziroma mnogosvatbeni in sedijo na ravni ali izdolbeni cv. osi. Pr. so tudi v brstu ravni. Mnogobrojni oreški so zaprti v mesnatem birnem pl.

Birni pl. je obličast ali narobejajčast in mesnat.

44. Ficus.

44. Ficus L., smokvovec.

Celi ali dlanasto krpasti l. so srčasti, zgoraj srhki, spodaj pa puhasti. Izvotlena cv. os, ki je hruški podobna in gola, se razvija pozneje v smokvo. Po kamenitih krajih na Prim., drugod pa pitovna r. Pitovne r. nosijo v cv. oseh navadno ženske cv., nekatere divje smokve, takozvani Caprificus, pa skoro samo moške cv. Navadni s., F. cárica L.

XVII. družina: Cannabáceae, konopljenke.

Zelnate r. s trpežnimi prilistki. Krpasti ali prstasti (celi) l. stojijo vsaj na dnu r. nasprotno. Cv. so dvodomni. V moških cv. obdaja peterolistno cv. odevalo 5 pr., ki se pripenjajo na dnu in ležijo pred l. odevala. Prašnice so dvopredalaste, in se odpirajo navzdolž. Vrčasto in drobnomrenasto žensko cv. odevalo je podprto po krovnem l. Nadrastla, enopredalasta plc. obdaja viseč in zakrivljen s. popek, čegar kličnica se obrača navzgor, in nosi 2 nitasti br. Oreške pokriva po 1 krovni listič in cv. odevalo. S. ima nekoliko hraniva. Kalček je kljukasto zakrivljen ali zavojit.

Pokončno st. nosi sestavljene, prstaste l. Pr. so viseči. Kalček je kljukasto zakrivljen. 46. Cǎnnabis.

St. se ovija in nosi enojnate, krpaste l. Pr. so pokončni. Kalček je zavojit. 45. Húmulus.

45. Húmulus L., hmelj.

Srhko st. se ovija na desno. Peeljati l. so dlanasto tro- do peterokrpi (celi), zgoraj srhki, spodaj

pa žlezavo pikasti. Moški cv. se družijo v late, ženski pa v mačice, ki so podobne storžem. Samorastla in pitovna r. Po lokah.

Pravi h., *H. lupulus* L.

46. *Cánnabis* L., konoplja.

St. je pritisnjeno dlakavo. Pecljati l. so peterodo deveteroprstasti, listki pa suličasti, napiljeni in kocinasti. Pitovna in udomačena rastlina.

Navadna k., *C. satíva* L.

XVIII. družina: Urticáceae, ožarnice.

Ožarnice so zelnate in sočnate r., ki nosijo dostikrat po st. in po l. pekoče žarnice. L. imajo prilistke ali pa so brez njih. Cv. so eno- ali dvospolni. Podrastlo trpežno ali odpadljivo cv. odevalo je enojno in sestoji iz 2—5 l.; cv. o. pa se tudi lahko zrašča ter tvori na robu 2—5 oddelkov ali odcepkov. Pr. se pripenjajo na dnu cv. o., ležijo pred njegovimi l. oziroma krpami in se ujemajo z njimi tudi po številu. V cv. brstu se krivijo pr. navznoter; kadar pa se cv. odpira, se prožijo skokoma navzven. Prašnice so dvopredalaste ter se odpirajo navzdolž. Nadrastla plc. je enopredalasta in nosi 1 vrat s čopičasto br. Na njenem dnu se pripenja edini, ravni s. popek. Orešek je gol ali ovit s trpežnim cv. odevalom, ki je kožnato ali mesnato. Ravni kalček leži v hranivu.

R. nosijo žgoče žarnice in nasprotne ter napiljene l. Eno- ali dvodomni cv. so brez ovoja. Če-

tvero- ali peterodelni o. moških cv. obdaja 4–5 pr. O. ženskih cv. je iz 2 (nič) manjših zunanjih in iz 2 večjih notranjih l.; notranja l. ostajata in ovi-
jata pl. **47. Urtica.**

R. nosijo premenjalne in celorože l. in so brez žgočih žarnic. Mnogosvatbene cv. ovija dvo- do mnogolistni ovoj. Četvero- do peterodelni o. moških in dvospolnih cv. obdaja 4 - 5 pr. O. ženskih cv. je napeto cevast in na robu četverorob.

48. Parietária.

47. Urtica L., kopriva.

Vztrajna in razrastla korenika se plazi. Srčasto jajčasti ali srčasto podolgasti l. so priostreni in debelonapiljeni. Cv. so dvodomni. Viseči lati so daljši od listnih pc. Po sečeh, ob potih i. t. d.

Velika k., U. dioica L.

K. je enoletna, vretenasta in vejnata. Jajčasti l. so koničasti in zarezano napiljeni. Cv. so enodomni. Skoro pokončni lati so krajši od listnih pc. Po obdelani zemlji.

Mala k., U. úrens L.

48. Parietária L., mušnica.

St. je enojno in pokončno, l. so podolgasto jajčasti. Zvončasto cv. odevalo dvospolnih cv. je tako dolgo kakor pr. Ovojevi l. so sedeči. Ob plotih, zidih i. t. d.

Navadna m., P. officinális L.

St. je vejnato in ležeče, l. so jajčasti. Cv. odevalo dvospolnih cv. se podaljša pozneje, da je dvakrat daljše od pr. Ovojni l. segajo nizdol. Kr. Prim. Po zidovju in po skalah. **Židovska m., P. iudáica L.**

XIX. družina: Santalaceae, santalovke.

Te lesaste ali zelnate r. zajedavajo k. drugih r. in nosijo premenjalne

ali nasprotne in cele l. brez prilistkov. Cv. so eno- ali dvospolni. Enojno cv. odevalo je $\pm$ nadrastlo in tro- do peteronacepljeno. Pr. se pripenjajo v grlu pred odcepki cv. odevala ter se ujemajo z njimi tudi po številu. Prašnice so dvopredalaste in se odpirajo navzdolž. Enopredalasta plc. se razvija iz enega pl. l. in je navadno že iz prva podrastla. Z vrha pridanje in proste s. letve visi 2—5 s. popkov, ki so brez popkovih ovojev. Pl. je enosemenska glavica ali koščičasti pl. ali jagoda. S. nima s. lupine, ravni kalček pa leži v hranivu.

Grm z mnogosvatbenimi cv. Cv. odevalo je tronacepljeno. 3 pr. nima na dnu pr. niti dlakavih čopov. Br. je trokrpa. Pl. je suha jagoda. **49. Osýris.**

Šibja z enospolnimi cv. Lijasto cv. odevalo je četvero- do peteronacepljeno. Vsakega izmed 4—5 pr. obdaja na dnu dlakav čop. Br. je enojna. Pl. je koščičast.

50. Thesíum.

49. Osýris L., metla.

Grmič s šibastimi vejami. Črtalasto suličasti ali klinasti l. so koničasti in celorobi. Cv. se družijo v pazdušne, rahle pakobule; moški pakobuli so mnogocvetni, ženski pa eno- do malocvetni. Pl. je koščičast in škrlatast. Po kamenitih krajih. Prim.

Bela m , O. álba L.

50. Thesíum L., lanika.

1. Pod vsakim cv. so 3 krovní listíči. 2

Pod vsakim cv. edin krovní listíč. Cv. st. nosijo na vrhu čop jalovih krovni h l. Sedeči pl. so skoro

obličasti, citronastorumeni in sočnati. Krajši so ko cevasto cv odevalo, ki se zavija na vrhu. Kor. (pri Trbižu). Po suhih travnikih.

Kljunata l., Th. rostrátum. M. i. K.

2. Lat. je piramidast. Ocvelo cv. odevalo se zavija do dna in tvori na pl. vrhu kratek gumb, ki je jedva $\frac{1}{3}$ tako dolg kakor pl. 3

Korenika nima živic. Ocvelo cv. odevalo se zavija samo ob vrhu, ostaja cevasto in je tako dolgo kakor pl. ali daljše od njega. 5

3. Korenika nima živic. Črtalasti l. so enožilnati ali nejasno trožilnati. Latove veje so skoro vodoravne. Krovni lističi so na robu nekoliko srhki. Plodov pc. je skoro za polovico krajši od pl. Prim. Po kamenitih krajih. **Razkrečena l., Th. divaricátum Jan.**

L. so tro- do peterožilnati Latove veje so dokončno razkrečene. Krovni lističi so na robu skoro gladki. Pl. pc. je mnogo krajši od pl. 4

4. Korenika se plazi in ima živice. Črtalasti l. so koničasti in nerazločno trožilnati. Po senožetih.

Črtolistna l., Th. linophýllon L.

Korenika nima živic. Suličasti l. so dolgo priostreni in tro- do peterožilnati. Po senožetih.

Velika l., Th. bávarum Schr.

5. Vsestranske cv. veje so skoro vodoravne. Črtalasti ali črtalasto suličasti l. so nerazločno trožilnati. Zgornji krovni l. so ob robu srhki. Cv. odevalo je navadno peteronacepljeno. Št., Kr. Po senožetih.

Travniška l., Th. praténse Ehrh.

Cv. veje so navadno enostranske in razkrečene. Črtalasti l. so enožilnati. Krovni l. so ob robu gladki. Cv. odevalo je navadno četveronacepljeno. Po pašnikih višjih gor in P. **Planinska l., Th. alpínium L.**

XX. družina: Lorantháceae, omelike.

Lesaste, zelene r. zajedajo drevesa in grme in nosijo navadno nasprotne l. brez prilistkov. Cv. so eno- ali dvospolni. Navadno enojno cv. odevalo je tro- ali osmerošteveno; v ženskih in dvospolnih cv. je nadrastlo, ločeno listno ali cevasto in se zrašča s plc. Pr. se pripenjajo ali priraščajo na dnu cv. odevala, ležijo pred njegovimi lističi ter se ujemajo z njimi po številu. Prašnice so dvo- ali mnogopredalaste (enopredalaste). Zažeta plc. obdaja več kličnih mešičkov, ki nimajo popkovih ovojev. Pl. je enosemenska jagoda, ki pa obdaja včasih več kalčkov. Kalčki so ravni ali ukrivljeni in ležijo v hranivu.

1. L. so navadni. Cv. se družijo v obvršne klobčiče, klase ali grozde. 2

L. so majhne luske. Moško cv. odevalo je četverodelno, žensko četverolistno. Pr. se odpirajo s povprečnimi režami.

52. Arceuthóbium.

2. Žensko cv. odevalo je četverolistno. Kratki vrat nosi debelo, skoro sedečo br. Moško cv. odevalo je četverodelno, mnogopredalaste prašnice se priraščajo na njegove oddelke ter se odpirajo z luknjicami. 53. Víscum.

Žensko in moško cv. odevalo je petero- do šesterolistno. Vrat je nitast. Pecljati pr. se pripenjajo k dnu l. cv. odevala. Prašnice se odpirajo s podolžnimi režami. 51. Loránthus.

51. *Loránthus* L., ohmelje.

Vilastovejnato st. nosi narobejajčaste, pakrožne ali podolgaste l., ki so usnjasti in odpadajo. Cv. so dvodomni ter se zbirajo v obvršnih grozdih. Jagode so rumene. Na hrastih. Št., Kr., Prim.

Evropsko o., *L. europæus* Jacq.

52. *Arceuthóbium* M. B., brinojed.

St. se zelo razrašča, očitno členi in nosi nekoliko stisnjene veje. Moški cv. sedijo po 1—3 v l. pazduhah, kratkopecljati ženski cv. pa po 3 na vrhu vejic. Podolgasta jagoda je modra. I. Na brinih.

Sredozemski b., *A. oxycédri* M. B.

53. *Víscum* L., omela.

St. je večkrat vilastovejnato in nosi valjaste veje. Klinasto podolgasti ali suličasti l. so usnjasti in zimzeleni.

Sedeči cv. se zbirajo v klobčičih med vejnimi vilami ali vrhu vejic. Bela jagoda je tako široka kakor dolga ali nekoliko širša. S. je ravno na straneh in krije 2 kalčka. Na listnatem drevju.

Bela o., *V. álbum* L.

Bela ali rumenkasta jagoda je daljša nego široka. S. je na straneh izbočeno in krije 1 kalček. Na borih in jelkah.

Borovska o., *V. láxum* Boiss. in Reut.

XXI. družina : Aristolochiáceae, podraščnice.

Podraščnice so šibja ali ovijajoči se grmi s premenjalnimi ali nasprotnimi l., ki navadno nimajo prilistkov. Cv. so dvospolni. Enojnato, zvonča-

sto ali cevasto cv. odevalo je obarvano in nadrastlo; njegov rob je pravilen in tro- do šesteronacepljen ali pa nepravilen (someran). 6 ali 12 pr. se zrašča večkrat z vratom. Dvopredalaste prašnice se odpirajo na zunanji strani v podolžnih režah. Edina, tro- do šesteropredalasta plc. se zrašča $\perp$ z grlom cv. odevala in je zato podrastla, oziroma medrastla. Vrat nosi tro- do šesterokrpo ali trakasto br. Mnogobrojni obrnjeni s. popki se pripenjajo v notranjih kotih posameznih predalov. Pl. je usnjata in mnogosemenska glavica. Drobni kalček leži na dnu hrustančastega hraniva in nosi slabo razviti kalici.

Zvončasto cv. odevalo je pravilno in navadno tronacepljeno. Prostih pr. je 12. Br. je v sredi zaprta. **54. Ásarum.**

Cevasto, na dnu trebušasto napeto cv. odevalo je somerno in nosi jezičast rob. 6 pr. se prirašča k vratu. Br. je v sredi odprta. **55. Aristolóchia.**

54. Ásarum L., kopitnik.

Korenika se plazi vodoravno. Dolgopecljata in nasprotna l. sta ledvičasta in topa. Med njima moli en sam kratkopecljat in vrhoven cv., ki je znotraj rdečerjav. Glavica je jajčasto obličasta. Po grmovju.

Navadni k., *A. europaeum* L.

55. Aristolochia L., podraščec.

1. Korenika se plazi. Dolgopecljati in jajčasti ali okroglasti l. so globokosrčasti, topi in goli. Bledo-

rumeni cv. se pokažejo v pazdušnih, kobulastih šopih. Glavica je hruškasta. Po vinogradih in drugod.

Navadni p., A. clematītis L.

Podzemeljsko st. je gomolj. Cv. sedijo v l. pazduhah posamič. 2

2. Kratkopeceljati in jajčasti l. so globokosrčasti in goli, njih pc. je krajši od cv. pc. Rob rdečkastega cv. odevala je pakrožen, na vrhu zaokrožen in izrezan in tako dolg kakor cev. Glavica je obličasta. Kr., Prim. Po pašnikih. **Okrogli p., A. rotúnda L.**

Peceljati in trioglato srčasti l. so globoko srčasti, njih pc. je tako dolg kakor cvetni pc. ali daljši od njega. Rob rumenkastega cv. odevala je jajčasto suličast, priostren, ob vrhu samem pa top in trikrat krajši od cevi. Glavica je hruškasta. Št., Kr., Prim. Po sonožetih in po grmovju.

Bledi p., A. pállida Willd.

XXII. družina: Polygonáceae, ščavnice.

Ščavnice so navadno zelnate r. s kolenčasto členastimi st. in s premenjalnimi l. Prilistka se zraščata z robovi v l. škornjico, ki obdaja st. nad kolencem. Cv. so eno- ali dvospolni. Enojno ali dvojno cv. odevalo je podobno č. ali v. Po številu je tro- do šesterolistno, ali tro- do šestero- delno in podrastlo. V brstu se krijejo njegovi l. kakor strešniki in ovenejo po cvetju ali pa ostajajo. Notranji 2—3 l. cv. odevala so včasih večji. Pr. se pripenjajo na dnu cv. odevala v 1 ali v 2 krogih. Ker jih leži pred zunanjimi l. po 2 ali po 3, pred notranjimi

pa po 1, zato se menjava njih število. Dvopredalaste prašnice se odpirajo s podolžnimi režami. Nadrastla in enopredalasta plc. je navadno prosta; ker pa se zrašča včasih s cv. odevalom, postaja medrastla. Vratovi, ki jih je po 2—4, se večkrat zraščajo med seboj. Edini, pokončni s. popek se pripenja na plč. dno. Povečani notranji oddelki cv. odevala večkrat krijejo orešek ali pa se zraščajo z njim. Kalček je raven, obrnjen ali ukrivljen in leži sredi ali na strani skrobastega hraniva.

1. Cv. odevalo je tro- do peteroštevno. 2
Cv. odevalo je šesteroštevno. 4
2. Cv. odevalo je četverolistno, njegova notranja l. se povečata na pl. Pr. je 4 ali 6. Plc. nosi čopasti br. Dvorobi, krilati pl. je mnogo daljši od cv. odevala. 57. *Oxýria*.

Cv. odevalo je tro- do peteronacepljeno, ali tro- do peterodelno, njegovi oddelki so skoro enakolični in navadno obarvani in se jedva povečajo na pl. Pr. štejemo 5 zunanjih in do 3 notranjih. Pl. je lečast in nekrilat ali trorob. 3

3. Dozoreli pl. izpada iz mnogo krajšega cv. odevala. Kalček nosi široki, nagubani kalici. L. so srčasto puščičasto trioglati. St. se ne ovija.

60. *Fagopyrum*.

Pl. ni daljši od cv. odevala ter odpada navadno z njim vred. Kalček nosi ozki nenagubani kalici.

59. *Polýgonum*.

4. Oddelki cv. odevala so enakolični. Pr. je 9, pl. je trokrilat. 58. *Rhéum*.

Notranji oddelki cv. odevala se povečajo na pl.
Pr. je 6, pl. je trorob. 56. Rúmex.

56. Rúmex L., ščav.

1. L. so na dnu zoženi, zaokroženi ali srčasti. Cv. so dvospolni ali mnogosvatbeni, vrati so prosti.¹ 2

Kislaste r. nosijo puščičaste ali kopjaste l. Cv. so dvodomni ali mnogosvatbeni. Vratovi se pri-
raščajo na plč. robove. 10

2. Vsaj eden oddelek notranjega cv. odevala je žulj-
nat. 3

Vsi notranji oddelki cv. odevala so brez žuljev.
Pagrozdi z vretenčasto razvrščenimi cv. so gosti in
brezlistni. 9

3. L. so na dnu srčasti. Notranji oddelki cv. odevala
so nazobčani in navadno vsi žuljnati. 4

Notranji oddelki cv. odevala so celorobi. 5

4. Spodnji l. so srčastojajčasti in topi, zgornji pa suli-
časti in koničasti. Cv. vretenca so brez l. Notranji
oddelki cv. odevala so podolgasto trioglati in nosijo
na dnu 3—5 šilastih zob, proti vrhu pa se podalj-
šajo ter so celorobi in topi. Po njivah in travnikih.

Gladovnik, R. obtusifolius L.

Spodnji l. so srčastopodolgasti ali srčasto go-
slasti in topi, zgornji pa suličasti in koničasti. Cv.
vretenca so izvečine listnata. Notranji oddelki cv.
odevala so jajčasto podolgasti, jamasto mrežasti in
skoro trnasto mnogozobi. Veje so razkrečene. Kr.,
Prim. Po njivah, vrtih in drugod.

Gizdavi šč., R. púlcher L.

5. Vsi notranji oddelki cv. odevala so žuljnati. 6

¹ Ščave spoznaš le, ako imaš dozorele pl., ker se
razvijajo notranji oddelki cv. odevala še le pozneje.

Samo eden notranji oddelek cv. odevala je žuljnat. Pc. je po zgornji strani žlebast. 8

6. St. nosi razkrečene veje. Spodnji l. so srčasto ali jajčasto podolgasti in topi ali koničasti, srednji pa so srčasto suličasti in koničasti. Cv. vretenca so listnata in razmaknjena drugo od drugega. Notranji oddelki cv. odevala so črtalasto podolgasti in topi. Po močvirnih krajih.

Klobkocvetni šč., *R. conglomerátus* Murr.

St. nosi pokončne veje. Pc. je po zgornji strani raven. Cv. vretenca so brez l. 7

7. Suličasti l. so koničasti in ob robu vijugasti ali kodrasti; spodnji so na dnu odrezani ali nekoliko srčasti, zgornji pa zoženi. Cv. vretenca ležijo tesno druga pri drugih. Notranji oddelki cv. odevala so okroglasti, skoro srčasti in na dnu nekoliko narezani; navadno je eden žulj večji od obeh drugih. Po njivah, tratah itd. **Kodrasti šč., *R. crispus* L.**

Suličasti l. so koničasti in vsi na dnu zoženi; spodnji so veliki in ravni, zgornji pa nekoliko vijugasti. Pagrozdi so debeli. Notranji oddelki cv. odevala so trikotno jajčasti in na dnu včasih malo nazobčani, niso pa srčasti. Po močvirjih, jarkih in ribnikih. **Konjski šč., *R. hydrolápathum* Huds.**

8. St. nosi pokončne veje. Spodnji l. so srčasto ali jajčasto podolgasti ter topi ali koničasti, srednji so srčasto suličasti in priostreni. Notranji oddelki cv. odevala so mnogo daljši nego široki, črtalasto podolgasti in topi. Po lokah. **Krvavi šč., *R. sanguíneus* L.**

Spodnji l. so jajčastosuličasti, ravni in priostreni, zgornji pa suličasti. Pagrozd je gost. Notranji oddelki cv. odevala so okroglasto srčasti, topi, približno tako dolgi kakor široki. Pitovna in udomačena r.

Pitovni šč., *R. patiéntia* L.

9. (2) Srčastojajčasti spodnji l. so na dnu jako razširjeni in skoro ušati, proti vrhu pa koničasti; zgornji l. so suličasti. Pc. je spodaj stisnjeno, proti vrhu pa očitnožlebast. V ribnikih, jarkih itd.

Povodni šč., *R. aquáticus* L.

Spodnji l. so srčasto okroglasti ali srčasto jajčasti in povsem topi ali vsaj otopljeni s kratkim rtom, zgornji pa so suličasti. Pc. je po zgornji strani žlebast. Po P, in sicer po gnojnatih tleh.

Planinski šč., *R. alpinus* L.

10. (1) St. je ležeče ali kipeče. Dolgopeceljati in $\pm$ sinje-zeleni l. so okroglasti ali podolgastojajčasti, navadno pa goslasti. Na vrhu so koničasti ali topi, na dnu odrezani ali plitvosrčasti, navadno pa kopjasti. Pagrozdi so rahli in brezlistni. Cv. so enodomni, mnogosvatbeni. Notranji oddelki cv. odevala nimajo žuljev in so okroglastosrčasti, kožasti, mrežasto-žilnati in celorobi; oddelki zunanjega cv. o. so izprva pokončni, pozneje pa zavihani. Po P., višjih hribih na melinah. R. je tudi pitovna.

Rimski šč., *R. scutátus* L.

11. St. je pokončno, l. so zeleni, cv. pa dvodomni. 11 Notranji oddelki cv. odevala so prosojno kožnati, se povečajo ob pl., da so daljši od pl., in nosijo žulje, ki se pripogibajo navzdol. Zunanji oddelki cv. odevala so zavihani. 12

Notranji oddelki cv. odevala so jajčasti in zeleni, se ne povečajo ob pl., da so jedva tako dolgi kakor pl., in nimajo žuljev. Zunanji oddelki so pokončni. Podolgasti, suličasti ali črtalasti l. so na dnu navadno kopjasti. Pagrozdi so rahli, brezlistni in se razstavljajo v late. Plevel po obdelani zemlji.

Kisli šč., *R. acetosélla* L.

12. St. je enojnato ali pa nosi nekoliko enojnatih vejic na dnu brezlistnega pagrozda. Izmed precej debelih,

skoro brezžilnatih in pritličnih l. so zunanji okroglasto jajčasti, nekoliko srčasti in jako topi, notranji pa so jajčasti in podolgasti in kopjasti Stebelnih l. je kvečjemu dvoje. Škornjice so celorože. Na visokih P. po pašnikih.

Snežni šč., *R. nivális* Hgtseh.

St. je proti vrhu vejnato Precej tanki in žilnati l. so vsi kopjasti ali puščičasti. Pagrozdi se razstavljajo v latih. 13

13. Kopjastosuličasti l. so tankožilnati in nosijo samo 1 srednje rebre. Škornjice so ob vrhu razrezljano nazobčane. 14

Jajčasti ali trioglato podolgasti l. so na dnu puščičasti ali kopjasti in nosijo poleg srednjega še 5 - 7 obstranskih rebre. Škornjice so celorože. Na P. po pašnikih in ob potokih.

Puščičasti šč., *R. arifólius* All.

14. Notranji oddelki cv. odevala so okroglastojajčasti in nosijo jako kratek, okroglast ali skoro četvero-koten žulj. Po travnikih **Kislica, *R. acetósa* L.**

Notranji oddelki cv. odevala so jajčasti in nosijo podolgast žulj, ki je daljši ko polovica oddelka. Pitovna r. **Španski šč., *R. hispánicus* Koch.**

57. *Oxýria* Hill., kvasina.

R. ima samo pritlične l., ki so dolgopecljati, ledvičasti in izrezani Cv. se razstavljajo v vretenčastih svaljkah in družijo v brezlisten vrhove pagrozd. Notranje cv. odevalo pordeči na pl. Po visokih P. na Kr. in Kor. Po kamenitih krajih.

Ledvičasta k., *O. dígyna* Hill.

58. Rhéum L., revenj ali rabarbar.

Okroglojajčasti spodnji l. so topi in ob robu vijugasti ter vejicati. Pc. je po spodnji strani brazdast. Pl. je pakrožen. Pitovna r.

Pitovni r., Rh. rhapónticum L.

Spodnji l. so jajčasti. Pc. po spodnji strani ni brazdast. Pl. je jajčast. Pitovna r.

Lekarski r., Rh. undulátum L.

59. Polýgonum L., dresen.

1. St. se ovija in nosi pecljate širokosrčasto puščičaste in trioglate l. Cv. svaljki so redkocvetni in se družijo v rahle pagrozde. Pr. je 8. Orešek je trorob. 2

St. se ne ovija in ne nosi puščičastih l. 3

2. Vsaki izmed 3 zunanjih oddelkov cv. odevala nosi toporebro. Orešek se ne sveti. Po plotih.

Spenjavi d., P. convólvlus L.

Vsaki izmed 3 zunanjih oddelkov cv. odevala je mrenasto krilat. Orešek se nekoliko sveti. Po plotih.

Plotni d., P. dumetórum L.

3. Pokončno st. nosi izprevite veje. Pecljati l. so širokojajčasti in šobasto priostreni; na dnu so široko odrezani ter se ožijo prav kratko v pc. L. ploskev je gola, zgoraj temno-, spodaj sinjezelena. Pagrozdi poganjajo iz l. pazduh in se družijo v late. Močno pitovno in udomačeno šibje. Št.

Japonski d., P. cuspidátum Sieb. in Zucc.

Cv. niso zbrani v pazdušne in latasto razstavljene pagrozde. 4

4. Svaljki poganjajo iz l. pazduh na vejinih vrhih; kjer pa se manjšajo ali izginjajo l., tam prehajajo včasih svaljki v razmaknjene klasaste pagrozde. Pr. je 8. Orešek je trorob. 5

Svaljki se družijo v obvršne klasaste pagrozde. 8

5. Valjastovretenasta korenika je navpična, lesasta in vztrajna. Pakrožni l. se zavijajo ob robu. Škornjica je dvanajsterožilnata in dvonacepljena. Odcepka sta suličasta in priostrena ter pozneje močno razrezana. Orešek je gladek in se sveti. Prim. Po pesku o. m. **Primorski d., P. maritimum L.**

Vretenasta k. je enoletna. Škornjica je navadno šesterožilnata. 6

6. Ozkojajčasto suličasti l. so drobno, toda očitno narezani in se nekoliko zavijajo ob robu. Orešek je gladek in se sveti. Prim. o. m. Po peščenih tleh.

Nabrežni d., P. litorale Lk.

Pakrožni ali suličasti l. imajo ravno ploskev. Orešek je grbasto progast in se ne sveti. 7

7. Ležeče ali kipeče st. nosi veje, ki so do vrha listnate. Škornjica je dvonacepljena; odcepka sta suličasta, priostrena in pozneje jako razrezana. Ob potih, zidih in drugod. **Moljava, P. aviculare L.**

St. je pokončno. L. ploskve se manjšajo proti vrhu, da ostajajo le proste škornjice. Spodnji svaljki poganjajo iz l. pazduh, zgornji pa snujejo prekinjene, klasaste grozde. Prim. Med žitom.

Bellardijev d., P. Bellardi All.

8. (4) Gomoljasta korenika je debela, vodoravna in ukrivljena. Enojno st. nosi obvršen, gost in klasu podoben pagrozd. Pr. je 8. 3 vratovi so prosti. Pl. je trorob. 15

St. je navadno vejnato, veje nosijo obvršne klasu podobne pagrozde. L. so ob robu vejicato srhki. Vratov je navadno 2 (3) in se zraščajo do srede. Pl. je $\pm$ lečast. 9

9. Vztrajna r. ima valjasto, plazečo se koreniko. Podolgasti ali suličasti l. so celorobi in na dnu večkrat srčasti. Škornjica je vejicata. Pagrozdi so gosti.

Pr. je 5. Dvojnovzbokli pl. je ostrorob in se sveti. Po stoječih vodah. **Tristovec, P. amphibium L.**

Enoletna r. ima vretenasto k. in navadno latasto združene pagrozde. 10

10. Veliki l. so jajčasti ali podolgasto jajčasti, spodnji l. so dolgopecljati. Lijasta ali skoro pladnjasta škornjica se odmika od st. in je ob robu vejicata. Kimajoči pagrozdi so gosti in debelo valjasti. Precej veliko cv. odevalo je v. podobno in škrlatnordeče. Pr. je navadno 7. Toporobo lečasti pl. se sveti. Pitovna in udomačena r. **Iztočni d., P. orientále L.**

Majhni ali srednjeveliki l. so podolgasti ali suličasti in imajo valjasto, k st. pritisnjeno škornjico. Cv. so drobni. Pr. je 6 (8) Pl. je navadno vzbočeno lečast. 11

11. Gosti pagrozdi so precej debeli in valjasti. Pr. je navadno 6. 12

Rahli pagrozdi so tanki in nitkasti. 13

12. L. so podolgasto ali črtalasto suličasti in topi (koničasti). Tesna škornjica je kratkodlakava in ob robu dolgovejicata. Cv. pc. in cv. odevalo nista žlezasta. Pl. je po obeh straneh ploščenat ali po 1 strani vzbokel. Po obdelani zemlji.

Breskvolistni d., P. persicária L.

Pakrožno podolgasti ali suličasti l. so po spodnji strani žlezasto pikasti. Ohlapna škornjica je gola ali kratkodlakava, ob robu pa kratko- in tankovejicata. Cv. pc. in cv. odevalo sta žlezasto srhka. Po obeh straneh vbokli pl. se sveti. Po obdelani zemlji. **Ščavolistni d., P. lapathifólium L.**

13. Podolgasto suličasti l. se ožijo proti vrhu in proti dnu ter imajo skoro gole in kratko vejicate škornjice. Cv. odevalo je navadno četverodelno in žlezasto pikasto. Pr. je po 6 (8). Pl. je po eni strani

močno, po drugi malo vzbokel, grbasto srhek ter se ne sveti. Vsa rastlina je poprasto ostrega okusa. Po vlažnih krajih. **Jedki d., P. hydró Piper L.**

Cv. odevalo je peterodelno in malo žlezasto ali pa nima žlez. Škornjica je dolgo vejicata. R. ima zelnat okus. 14

14. Podolgasto suličasti l. se ožijo proti vrhu in proti dnu in imajo očitne stranke žile. Pr. je navadno 6. Pl. je po eni strani močno, po drugi malo vzbokel, nejasno pikast ter se ne sveti. Po vlažnih krajih.

Voljni d., P. míte Schrk.

Črtalasto suličasti l. so na dnu zaokroženi ali jedva zoženi, do srede enako široki ter se ožijo še le proti vrhu. Stranske žile so na listu jedva razločne. Pr. je 5. Po obeh straneh enako vzbokel pl. se sveti. Po vlažnih krajih.

Mali d., P. mínus Huds.

15. (8) Jajčasto podolgasti ali podolgasto suličasti l. so na dnu srčasti ali zaokroženi in ob robu vijugasti. Spodnja stran je sinjezelena. Spodnji l. počivajo na krilatih pc., zgornji so sedeči. Na pagrozdih se ne snujejo čebulice. Cv. odevalo je rožastordeče. Po vlažnih travnikih. **Travniški d., P. bistórta L.**

Jajčasto- do črtalasto suličasti l. so celorobi in se zavijajo ob robu. Spodnja stran je sinjezelena. Spodnji l. se ožijo na dnu v nekrilate pc., zgornji pa so sedeči. Na dnu pagrozda se snujejo namesto cv. čebulice. Cv. so beli ali mesnordeči. Na P. Po pašnikih.

Živorodni d., P. vivíparum L.

60. Fagopýrum Gärtn., ajda.

L. so tako dolgi kakor široki ali daljši. Razcvetje je podobno latu. Cv. so rožasti ali belkasti. Orešek ima ostre in celorobe robove. Pitovna in udomačena r. **Navadna a., F. sagittátum Gilib.**

L. so širši nego dolgi. Razevetje je podobno grozdu. Cv. so zelenkasti. Orešek ima skoro tope in zasločeno nazobčane robove. Pitovna in udomačena r.

Ruska a., *F. tatáricum* Gärtn.

XXIII. družina: Chenopodiáceae, lobodnice.

Zelnate ali lesnate r. nosijo navadno premenjalne l., ki nimajo niti prilistkov, niti nožnic. Neznatne, eno- ali dvospolne cv. podpirata navadno po 1—2 krovná l. Cv. odevala ni, ali pa je podrastlo, enolično, trpežno ter dvo- do peteroštevno. Ločenolistno je ali nacepljeno, v brstu se krijejo l. kakor strešniki, ob pl. pa se večkrat povečajo. Pr. je toliko kakor l. ali odcepkov na cv. odevalu ali pa manj ter se pripenjajo na dnu cv. o. Dvopredalaste prašnice se odpirajo s podolžnimi režami. Enopredalasta plc. je nadrastla ali medrastla, če se zrašča z dnom cv. odevala, in nosi 1 vrat z 1—4 br. Edini s. popek se pripenja na plč. dnu ali visi ob osrednjem stebrecu. Suhi pl. se navadno ne odpira, včasí tičí v omese- nelem cv. odevalu ter tvori pajagodo. Kalček se ovija obročkasto ali podkovasto okoli skrobastega hraniva, katero pa lahko tudi manjka.

1. Členasto st. nosi drobne luskoliste. Nerazdeljeno cv. odevalo se odpira z razpoklino. Dvospolni ali mnogo- svatbeni cv. imajo po 1 ali po 2 pr. Pl se ovija z gobastim cv. odevalom.¹

2

¹ Lobodnice določíš le, ako imaš zrele pl.

St. se ne členi. Cv. odevalo je dvo- do peteronacepljeno ali dvo- do peterolistno. 3

2. Očito pecljati paklasi so ob vrhu jalovi in zategadelj koničasti. Sosedni 3 cv. se zraščajo $\pm$. S. je brez hraniva in obdaja podkovasto zaviti kalček.

68. *Salicórnia*.

Skoro sedeči paklasi so debelokijasti in topi. Cv. so prosti. S. ima hranivo in obdaja zakrivljen kalček.

67. *Arthrocnémum*.

3. Enospolni cv. so eno- ali dvodomni. 4
Cv. so dvospolni (mnogosvatbeni). 5

4. Dvodomni cv. so brez krovnih l. Četverodelno moško cv. odevalo obdaja po 4 pr. Dvo- do trozobo žensko cv. odevalo otrdne pozneje in obdaja pl.

64. *Spinácia*.

Cv. so enodomni. Moški cv. ima tro- do peterodelno cv. odevalo in 3—5 pr., nima pa krovnih lističev. Cv. odevalo ženskega cv. je ali podobno moškemu, ali pa manjka; v tem slučaju pa ga obdajata krovna l., ki sta prosta ali pa se zraščata na dnu s pl. in ki se povečata pozneje, da ravno krijeta pl.

65. *Átriplex*.

5. Peteronacepljeno cv. odevalo otrdne pozneje na dnu, kjer se zrašča s pl. Odcepki cv. odevala ne nosijo priveskov.

62. *Béta*.

- Cv. odevalo ne otrdne na dnu. Pl. je prost. 6
6. Oddelki cv. odevala nimajo povprečnega rebra. Pr. je navadno 3, ki se zraščajo na dnu v narobestozkast obroček.

61. *Polycnémum*.

- Pr. je navadno 5, ki se pripenjajo na dnu cv. odevala. 7
7. Oddelki cv. odevala (pri mnogosvatbenih samo oni ženskih cv.) nosijo na hrbtu privesek ali poprečno rebro. 8

Oddelki cv. odevala nimajo na hrbtu niti pri-
veska, niti rebra. 9

8. Do dna peterodelno cv. odevalo podpirata krovna
lističa. Cv. so dvospolni. 70. *Sálsola*.

Pod peteronacepljenim cv. odevalom ni krovnih
lističev. Cv. so mnogosvatbeni, in sicer dvospolni
ter ženski. 66. *Kóchia*.

9. L. so poluvaljasti. Zeleno cv. odevalo je debelo in
mesnato. 69. *Suaéda*.

L. so ravni in $\pm$ široki. Cv. odevalo ni debelo
in mesnato, ali pa omeseni še le pozneje in tvori
s pl. pajagodo. 63. *Chenopódium*.

61. *Polygonum* L., hrustec.

Togo šilasti in ostnati l. sedijo. Krovni lističi so
daljši od cv. Št., Kr., Prim.

Togi h., *P. maius* A. Br.

62. *Béta* L., pesa.

Vztrajna r. nosi ležeče, na dnu polugrmaste veje.
L. so rombasto jajčasti in priostreni. Br. je suličasta.
O. m. Primorska p., *B. marítima* L.

Eno- ali dvoletna r. nosi pokončno, zelnato st.
Spodnji l. so jajčasti, na dnu nekoliko srčasti in
topi, zgornji pa so podolgasti ali suličasti. Br. je
jajčasta. Pitovna r. Navadna p., *B. vulgaris* L.

63. *Chenopódium* L., kozji rep ali metlika.

1. Cv. odevalo omeseni pozneje in ogrinja pl tako,
da se razvija rdeča pajagoda. 2

Cv. odevalo ne dela s pl vred pajagode. 3

2. St. ob vrhu nima l. Trikotni l so na dnu odrezani
ali skoro kopjasti in slabo nazobčani. Zgornji cv.
klobčiči ne poganjajo iz l. pazduh, zbirajo pa se v

paklasu. Pajagoda je temnordeča. S. je ostrorobo. Pitovna in udomačena r.

Petelinov greben, *Ch. capitatum* Asch.

St. je do vrha listnato. Podolgasto rombasti ali podolgasto trioglati l. so na dnu jedva kopjasti, a čestokrat zoženi ter ob robu globoko nazobčani. Vsi cv. klobčiči poganjajo iz listnih pazduh. Pajagoda je škrlatnordeča. S. je toporobo. Po obdelani zemlji.

Plehtotec, *Ch. foliosum* Asch.

3. S. ležijo vsa navpično in so stisnjena z bokov, ali pa so med njimi tudi vodoravna s., ki so stisnjena od zgoraj. 4

Vsa s. ležijo vodoravno in so stisnjena od zgoraj. 6

4. Vztrajna korenika je kratka, debela in vejnata. Dolgopecljati l. so trioglati ali kopjasti, celorobi ali nekoliko zasločeni in enakobarvni. Mladi l. in vsa r. so kakor z moko potreseni. Klobčiči se razstavljajo v obvršne in pazdušne paklase. S. so vsa pokončna. Ob potih, plotih, zidih itd.

Kopjasti k. r., *Ch. bonus* Henricus L.

Korenike ni, enoletna k. je vretenasta in tanka. L. so navadno nazobčani. Navpično ležeča s. se izmenjavajo z vodoravnimi. 5

5. Rombasto trioglati in skoro kopjasto trokrpi l. so šobasto nazobčani, enakobarvni ter se svetijo. Klobčiči se družijo v obvršne in pazdušne paklase. Najvišje cv. odevalo vsakega klobčiča je peteronacepljeno in obdaja vodoravno s., vsa druga so dvodo tronacepljena z navpičnimi s. Ob potih, zidih itd.

Rdeči k. r., *Ch. rubrum* L.

Podolgasti ali jajčasto podolgasti l. so redko ali šobasto nazobčani in dvobarvni, ker so zgoraj temnozeleni in gladki, spodaj pa sinje zeleni ali belkasti in kakor z moko poprašeni. Klobčiči se družijo v

obvršne in pazdušne, skoro brezlistne paklase. Večina s. leži vodoravno, le nekaj navpičnih je vmes. Po pustih krajih.

Sinjezeleni k. r., *Ch. glaucum* L.

6. L. so žlezasti.

L. niso žlezasti, temveč so ali goli, ali kakor z moko poprašeni. 8

7. Vsa r. je puhasta, lepljiva. Podolgasti in enobarvni l. so topi in ob robu šobasto ter pernasto razcepljeni; zgornji l. pa so suličasti in celorobi. Klobčiči se družijo v podaljšane, skoro brezlistne grozde. Po pustih in peščenih krajih.

Lepljivi k. r., *Ch. bótrys* L.

Vsa r. je gola in dišeča. Podolgasti l. se proti dnu in proti vrhu ožijo ter so ob robu nazobčani; zgornji l. pa so suličasti in celorobi. Spodnja l. stran je žlezavo pikasta. Klobčiči se družijo v obvršne in pazdušne listnate klase. Pitovna in udomačena r.

Ščerenka, *Ch. ambrosioides* L.

8. L. so celorobi. 9

L. so nazobčani. 10

9. Vsa r. je poprašana kakor s sivo moko. Jajčasto rombasti l. so sinjezeleni in pozneje zgoraj goli. Klobčiči se družijo v lataste paklase. Smrdljiva r. Ob potih, zidih itd. **Šišanec, *Ch. vulvária* L.**

Vsa r. je gola. Jajčasti ali jajčasto podolgasti l. so rumenzeleni. Rahlo razcvetje je podobno klasu ali latu. Plevel po vrtilih, njivah itd.

Mnogosemiski k. r., *Ch. polyspérnum* L.

10. Jajčastotrioglati l. so na dnu srčasti (zaokroženi) in debelo šobasto nazobčani, da je na vsakem robu 1—5 zobcev. Enobarvni l. se svetijo nekoliko in niso poprašeni. Klobčiči se družijo v lataste pakobule. Ob potih, zidih, plotih itd.

Polutanski k. r., *Ch. híbridum* L.

Na dnu odrezani ali zoženi l. so različno nazobčani in vsaj izprva poprašeni kakor z moko. 11

11. Samo mladi l. so poprašeni kakor z moko, pozneje so goli, gladki in se svetijo. 12

L. so tudi pozneje poprašeni kakor z moko in se ne svetijo. Klobčiči se družijo v navidezne klase ali late. 13

12. Jajčastorombasti l. so na dnu $\pm$ klinasti, na vrhu koničasti ali priostreni, ob robu neenako nazobčani. Klobčiči se družijo v rahle, razkrečene, navidezne late. Ostrorobato s. se ne sveti.

Pozidni k. r., Ch. murále L.

Trioglati ali rombasti l. so na dnu navadno kratkoklinasti, na vrhu koničasti, ob robu pa šobasto ali zasločeno nazobčani. Toporobo s. se sveti. Ob zidih, plotih itd. **Mestni k. r., Ch. úrbicum L.**

13. L. so trokrpi. Podolgasto suličasta srednja krpa je mnogo daljša od stranskih, ima skoro vzporedna stranska roba ter je šobasto nazobčana in zgoraj odrezana ali topa. Zgornji l. so suličasti in večkrat celorobi. S. je jamastopikasto in toporobo. Po obdelani zemlji.

Smokvolistni k. r., Ch. ficifólium Sm.

S. ni jamasto pikasto. 14

14. Jajčasto rombasti l. so približno dvakrat tako dolgi kakor široki, navadno neenako nazobčani in dostikrat nepravilno krpasti. Zgornji l. so suličasti in celorobi, srednji in spodnji pa navadno koničasti. S. je skoro ostrorobo. Po obdelani zemlji.

Beli k. r., Ch. álbum L.

Zgornji l. so suličasti in koničasti; srednji in spodnji l. pa so okroglasto ali jajčasto rombasti, skoro tako široki kakor dolgi, neenako nazobčani in plitvo trokrpi. Srednja krpa je nekoliko daljša

od stranskih in je na vrhu odrezana ali topa. S. je toporobo. Po obdelani zemlji.

Kalinolistni k. r., Ch. opulifólium Schrad.

64. Spinácia L., spinača.

Jajčastopodolgasti ali trioglati l. so na dnu kopjasto dvozobi. Cv. odevalo je ob pl. skoro trioglato. Njegovi zobci se večajo in razvijajo v močne bodice. Pitovna in udomačena r.

Bodeča s., S. olerácea L.

L. so trioglato puščičasti ali podolgasto jajčasti, niso pa kopjasti. Cv. odevalo je ob pl. skoro obličasto in njegovi zobci niso bodičasti. Pitovna in udomačena r.

Gladka s., S. glábra Mill.

65. Átriplex L., loboda.

Polugrmasto st. nosi kipeče veje. Nasprotni l. so narobejajčasto podolgasti, topi, celorobi in luskinasti. Klobčiči se družijo v obvršne, brezlistne paklase. Pl. obdajajo sedeči krovni lističi, ki so trokrpi in po hrbtu mehkobodičasti. Ob morju.

Nasprotnolistna l., A. portulacoídes L.

R. so enoletne in zelnate. L. so premenjalni (nasprotni) in navadno nazobčani. 2

2. Črtalasto suličasti l. so nazobčani ali celorobi in brez očitnih stranskih žil. Krovni lističi ženskih cv. so ob pl. nazobčani. Prim. (Gradež.) Po pesku o. m

Primorska l., A. litorále L.

L. nosijo očitne stranske žile, sicer pa so jako različni. 3

3. Ženski cv. iste r. imajo krovne lističe ali pa so brez njih; v prvih so s. z bokov stisnjena in navpična, v drugih z vrha stisnjena in vodoravna. Krovni lističi so prosti do dna. 4

Vse ženske cv. podpirajo krovni lističi, ki obdajajo pozneje sama z bokov stisnjena in navpična s. Krovni lističi se zraščajo $\pm$ na dnu. 5

4. Trioglati ali trioglato podolgasti l. so na dnu kopjasti, puščičasti ali srčasti in šobasto nazobčani ali celorobi. Barve so enotne ter se ne svetijo. Krovni lističi so ob pl. okroglojajčasti in celorobi. Plodov pc. je približno tako dolg kakor pl. Pitovna in udomačena r. **Vrtna l., A. horténse L.**

Trioglati ali trioglato podolgasti l. so na dnu srčasti ali kopjasti, ob robu pa šobasto nazobčani ali celorobi. Toda l. so dvobarvni, ker so spodaj srebrno sinjezeleni, zgoraj pa temnozeleni ter se svetijo. Krovni l. so ob pl. jajčasto rombasti in celorobi. Plodov pc. je krajši od pl. Kr., Prim. Ob potih, zidih itd. **Svetla l., A. nitens Schk.**

5. Krovni lističi so skoro do dna prosti in ob zrelem pl. zelnati ali le na dnu hrustančasti. 6

Belkasti krovni lističi se zraščajo čez sredo in so ob zrelem pl. do polovice hrustančasti, belkasti in trdi. 8

6. Spodnji in srednji l. so suličasti, črtalasto suličasti ali podolgasti in na dnu večkrat kopjasti. Krovni lističi so rombasto jajčasti. 7

L. so goli in skoro enobarvni; spodnji in srednji so trioglato kopjasti in nazobčani ali celorobi, zgornji pa suličasti. Trioglati krovni lističi so drobno nazobčani ali celorobi in gladki ali mehko bodičasti. Št., Prim. Ob potih, zidih itd.

Kopjelistna l., A. hastátum L.

7. Veje so pokončne. Jajčasto podolgasti ali jajčasto suličasti l. so na dnu kopjasti in ob robu navadno nazobčani; njih spodnja stran je navadno poprašena kakor s sivo moko. Rahli paklasi kimajo ob vrhu.

Krovni lističi so ob pl. jajčasto rombasti in celorobi. Ob potih, zidih itd.

Dolgolistna l., *A. oblongifolium* W. K.

Spodnje veje se krečijo. Suličasti ali črtalasto suličasti l. so na dnu skoro kopjasti in navadno celorobi. Ploskev je gladka ali pa poprašena kakor z moko. Paklasi so navadno togi in pokončni. Krovni lističi ob pl. so kopjasto rombasti, navadno nazobčani in dostikrat mehko bodičasti. Ob potih, zidih itd.

Razkrečena l., *A. patulum* L.

8. Spodnji l. so trioglato rombasti, zgornji kopjasto podolgasti. Vsi l. so globoko šobasto nazobčani, zgoraj goli in umazano zeleni, spodaj pa srebrno sinjezeleni. Paklasi so obvršni in brezlistni. Krovni lističi so ob pl. rombasti in celorobi ali skoro trokrpo nazobčani. O. m.

Tartarska l., *A. tatáricum* L.

Rombasti, oziroma zgornji jajčasti l. so šobasto nazobčani in po obeh straneh sivi ali pa zgoraj umazano zeleni. Paklasi so prekinjeni in listnati. Krovni lističi so ob pl. trioglato rombasti in nazobčani. Prim. Ob potih, zidih itd.

Rožnata l., *A. róseum* L.

66. *Kóchia* Roth, kohovka.

Enoletno, zelnato in pokončno st. nosi šibaste veje. Črtalasto suličasti l. so ravni, celorobi in goli ali malodlakavi. Cv. se družijo v obvršne paklase. Oddelki cv. odevala nosijo ob pl. zelnate, trioglate, koničaste in navadno prav majhne priveske. Samorastla po pustih krajih, po vrtilih pa pitovna r.

Metlasta k., *K. scopária* Schrad.

67. *Arthrocnémum* Moq., členjača.

Grmič z brezlistnimi vejami. Posamezni st členki se debelijo proti vrhu kijasto, votlijo ob vrhu stožkasto ter robijo s široko mreno. O. m.

Sinjezelena č., *A. glaúcum* Ung.-Sternb.

68. *Salicórnia* L., osočnik.

St. je zelnato in enoletno. St. členki so zgoraj izrezano dvonacepljeni. Cv. posameznega trocvetnega svaljka se postavlja v trikot. O. m.

Zelnati o., *S. herbácea* L.

R. je polugrm in ima lesnato st. St. členki so zgoraj čašasto izdolbeni. Cv. posameznega trocvetnega svaljka stojijo drugi tik drugega. O. m.

Grmičasti o., *S. fruticósa* L.

69. *Suáeda* Forsk., slanorad.

Enoletna in zelnata r. nosi kipeče in robato st. Sedeči l. so črtalasti in poluvaljasti, topo koničasti, mesnati in goli. Izprva so sinjezeleni, pozneje rdečkasti ali rjavkasti. S. je proti robu drobno in progasto pikasto. O. m.

Primorski s., *S. marítima* Dum.

70. *Sálsola* L., slanica.

Kratkodlakava ali gola r. nosi močno razkrečene veje in šilaste, na vrhu trnaste l. Cv. odevalo je ob pl. hrustančasto. Po solnatih krajih.

Navadna s., *S. kali* L.

Gola r. nosi spenjavo pokončne veje in poluoblaste, koničaste in kratkoostnate l. Cv. odevalo je ob pl. mrenasto. O. m.

Solinska s., *S. soda* L.

XXIV. družina: Amarantáceae, ščirnice.

Zelnate r. imajo premenjalne l. brez prilistkov. Eno- ali dvospolne cv., ki so mnogosvatbeni ali enodomni, podpirajo navadno 3 krovní lističi. Podrastlo in enojno cv. odevalo je suhokožnato, tro-

do peterolistno ali tro- do peterodelno in včasi v. podobno. Njegovi trpežni lističi se krijejo v brstu kakor strešniki. Podrastlih in navadno prostih pr. je toliko kakor oddelkov cv. odevala. Eno- ali dvopredalaste prašnice se odpirajo s spodolžnimi režami. Prosta, nadrastla in enopredalasta plc. obdaja edini, zakrivljeni in navzdol obrnjeni s. popek, ki se pripenja na plč. dnu. 2—3 (4) br. so sedeče ali pa počivajo na kratkem vratu. Pl. se odpira povprek ali pa se sploh ne odpira. Zakrivljeni ali obročkasti kalček se ovija okoli hraniva.

Enodomno mnogosvatbeni cv. tvorijo klobčičaste svaljke, ki poganjajo iz l. pazduh ali pa se družijo v paklase.

71. Amarántus.

71. Amarántus L., ščir.

1. Zreli pl. se odpira s pokrovcem, spodnje osemenje pa ostaja. 3

Zreli pl. se ne odpira s pokrovcem temveč nepravilno in odpada s cv. odevalom. Krovni lističi so tako dolgi kakor cvetno odevalo ali krajši od njega. Pr. je 3. 2

2. Ležeče ali kipeče st. je golo kakor vsa r. Jajčastorombasti l. so topi ali izrezani, celorobi ali zasločeni. Klobčiči so deloma pazdušni, deloma pa se zbirajo v obvršnem, brezlistnem paklasu. Krovni lističi so krajši od cv. odevala. Po obdelani zemlji.

Zeleni šč., A. víridis L.

St. in veje so ležeče in proti vrhu tankodlakave. Rombasto jajčasti l. so priostreni in na vrhu topi ali izrezani. Klobčiči so deloma pazdušni, deloma pa

se zbirajo v kratkem, obvršnem paklasu, ki je brezlisten in bledorumene barve. Krovni lističi so tako dolgi kakor cv. odevalo. Kr., Prim. (po Št. udomačena r.) Po obdelani zemlji.

Polegli šč., *A. deflélux* L.

3. R. so gole. Klobčiči so večinoma pazdušni ter se ne zbirajo v brezlistnih, obvršnih, valjastih paklasih. Pr. so 3. 4

R. so dlakave. Klobčiči se zbirajo v brezlistnih, obvršnih, valjastih paklasih. Krovni lističi so daljši od cv. Pr. je 5. 5

4. Pokončno st. nosi kipeče pritlične veje. Rombastojajčasti l. so celorobi ali zasločeni. Poleg pazdušnih klobčičev se nahaja le redkokdaj kratek kopičast obvršni paklas. Krovni lističi so približno tako dolgi kakor cv. Po obdelani zemlji.

Gozdni šč., *A. silvéstris* Desf.

Pokončno st. je belo. Majhni l. so jajčasti in celorobi. Klobčiči so deloma pazdušni, deloma pa se zbirajo v obvršne, sloke in prekinjene paklase, ki so listnati in bledozeleni. Krovni lističi so mnogo daljši od cv. Prim. Po pustih krajih.

Beli šč., *A. álbus* L.

5. Belkasto ali zelenkasto cv. odevalo je izvečine rdečkasto nadahnjeno. 6

Cv. odevalo je slednjič živordeče. 7

6. L. so jajčasti ali jajčasto podolgasti in priostreni. Razevetje je gosto. Krovni lističi so dvakrat daljši od cv. Oddelki cv. odevala so črtalasti. Po obdelani zemlji.

Vzvratni šč., *A. retroflélux* L.

Rombastojajčasti l. so topi ali izrezani. Razevetje je precej rahlo. Krovni lističi so le za tretjino daljši od cv. Oddelki cv. odevala so jajčasti in tanko koničasti. Prim. (po Št. udomačena r.). Po pustih krajih.

Razprti šč., *A. pátilus* Bert.

7. L. so jajčasti ali podolgasto jajčasti. Obvršni paklasi kimajo ali visijo. Krovni lističi so nekoliko daljši od cv. L. cv. odevala so podolgasto jajčasti in približno tako dolgi kakor pl. Pitovna in udomačena r. **Repati šč., A. caudátus L.**

Obvršni paklasi so pokončni. Krovni lističi so mnogo daljši od cv. Pl. je daljši od cv. odevala. 8

8. Pakrožno suličasti l. so ob robu in po žilah rdeči. Obvršni paklasi so podolgasti in slednjič krvavo rdeči. S. je temnorjavo in toporobo. Pitovna in udomačena r. **Latasti šč., A. paniculátus L.**

L. so rombasto suličasti. Jako gosti obvršni paklasi so skoro obličasto skrčeni in slednjič rumenordeči. S. je škrlatnorjavo in ostrorobo. Prim. Po pustih krajih. **Klobčasti šč., A. glomerátus Posp.**

XXV. družina: Phytolaccáceae, rusomastnice.

Rusomastnice so vztrajna šibja ali polugrmi s premenjalnimi, celimi l., ki nimajo niti prilistkov, niti listnih nožnic. Cv. so navadno dvospolni. Podrastlo, navadno enojno in enolično cv. odevalo je četvero- ali peterodelno in njegovi oddelki se krijejo v brstu kakor strešniki. Pr. se pripenjajo na dnu in med oddelki cv. odevala ter se ujemajo z njimi tudi po številu, ali pa jih je več. Prašnice se odpirajo navznoter s podolžnimi režami. Edina plc. je prosta, nadrastla, eno- ali večpredalasta, ker jo sestavlja več pl. l., in nosi toliko vratov, kolikor je zrastlih pl. l. V vsakem predalu se pripenja na dnu ob osrednji s. letvi zakrivljen in navzdol obrnjen s.

poppek. Pl. je jagoda. Površni kalček se ovija okoli skrobastega hraniva.

Pr. je 10. Vratov je 10. Jagoda ima 10 predalov.

72. Phytolácea.

72. Phytolácea L., rusomast.

Jajčastosuličasti l. so celorobi. Rdečkasti cv. se zbira v grozdih. Jagoda je črna. Pitovna in udomačena r. Deseteroprašnična r., *Ph. decándra* L.

XXVI. družina: Aizoáceae, vztrajnice.

Zelnate r. ali polugrmi nosijo nasprotne ali premenjalne in dostikrat mesnate l. ter dvospolne cv. Pravilno cv. odevalo je četvero- do peterolistno ali četvero- do peterodelno in enojno ali dvojno, ako ima č. in mnogolistni v. Pr. je mnogo ali 5, redkeje manj. Nadrastla ali podrastla plc. ima 2 ali več predalov. V vsakem predalu je mnogo pridanjih, obrnjenih ali zakrivljenih s. popkov, ki se pripenjajo na osrednje ali stranske s. letve. Pl. je glavica, jagoda ali orešek. Površni kalček obdaja skrobasto hranivo.

Cv. odevalo je enojno, ker ni v., in četverodelno. Pr. je mnogo. Plc. se zrašča na dnu s cv. odevalom.

73. Tetragónia.

73. Tetragónia L., štiroglja.

Vejnato st. je ležeče. Pecljati l. so jajčastorombasti in mesnati. Cv. so pazdušni. Pl. nosi 4 izrastke. Pitovna r. Pitovna št., *T. expánsa* Ait.

XXVII. družina: Portulacáceae, tolščakovice.

Zelnate r. nosijo dostikrat mesnate l., ki imajo suhokožnate ali dlakove prilizke, ali pa so brez njih. Pravilni cv. so dvospolni z dvojnimi cv. odevalom. Navadno dvolistna č. je prostolistna ali na dnu zrastlolistna. Odpadljivi v. je iz 4—5 l., ki so prosti ali zrastli na dnu. Pr. se pripenjajo pred v. l. ter se ujemajo z njimi po številu, ali pa jih je več, oziroma manj. Nadrastla ali medrastla plc. je enopredalasta in nosi 1 vrst z 2—3 br. Na osrednji s. letvi je dvoje ali več s. popkov, ki obračajo kličnice nazvven in navzdol. Glavica je navadno mnogosemenska in se odpira z loputicami ali s pokrovcem, ali pa se sploh ne odpira. Kalček se krivi $\pm$ okoli hraniva, ki pa ga ni mnogo.

Plc. je medrastla, ker se zrašča na dnu s cv. odevalom. Dno dvonacepljene č. je trpežno, zgornji del pa odpada. Odpadljivi v. je iz 4—6 l. Pr. je 8—15. Glavica se odpira s pokrovcem. **75. Portuláca.**

Prosta plc. je podrastla. Dvolistna (trolistna) č. je trpežna. V. se zrašča v cev, ki je razparana na eni strani skoro do dna in nosi peterodelen rob. Pr. je navadno 3, včasih 4—5. Glavica se odpira s 3 loputicami. **74. Móntia.**

74. Móntia L., mokrič.

Enoletna r. ima pokončno st. Nasprotni in mesnati l. so podolgasto narobejajčasti, topi in celorobi. Cv. se zbirajo v majhne dvo- do peterocvetne pakobule. Cv. odevalo je belo. S. je grbasto srhko

in se ne sveti. Št., Kor., Kr. Ob studencih in po drugih vlažnih krajih.

Študenčni m., M. mínor Gm.

Vztrajna r. ima podvodno, plujoče st. S. je drobno in grbasto pikasto in se sveti. Sicer je podobna prejšnji r. in raste po istih mestih. Št., Kor., Kr.

Potočni m., M. rivuláris Gm.

75. *Portuláca* L., tolščak.

St. in veje so ležeče. Mesnati l. so podolgasto klinasti, topi in celorobi. Na rumenih cv. so odcepki topo rebrati. Po pustih krajih in kot plevel po vrtilih.

Samorastli t., P. olerácea L.

Pokončno st. nosi privzdignjene veje. Mesnati l. so narobejajčasti, topi in celorobi. Na rumenih cv. so č. odcepki krilato rebrati. Pitovna in udomaćena r.

Pitovni t., P. satíva L.

XXXVIII. družina: *Caryophylláceae*, klinčnice.

Zelnate r. ali polugrmi nosijo navadno nasprotne (premenjalne) l. in le redko prilistke ter pakobulasta razcvetja. Cv. so navadno dvospolni (enospolni) z dvojnimi petero- ali četveroštevnimi cv. odevalom. Č. je prostolistna ali zrastlolistna in včasih suhomrenasta. V. l. so navadno klinčasti (ali pajihni). Pr. štejemo 10, ki se razvrščajo v 2 krogih, ali 5 ali še manj. Prašnice se odpirajo s podolžnimi režami. Edina nadrastla plc. se snuje iz petero (redkeje manj) $\pm$ zraslih pl. l. in je zato enopredalasta ali pa nepopolno oziroma popolno mnogopredalasta. Iz nje poganjajo prosti vratovi, ki pa se lahko zraščajo v 1 vrat. Mnogo-

brojni, zakrivljeni ali ravni s. popki se pritrjajo na pridanje ali osrednje s. letve. Pl. je jagoda ali glavica, ki se odpira z loputicami ali pa se sploh ne odpira. Ukrivljeni (ravni) kalček se ovija okoli hraniva.

1. Čašini l. so prosti, ali pa se zraščajo le na dnu. 2
Čašini l. se zraščajo v cev in so prosti le ob robu. 18

2. L. nosijo suhokožnate prilistke. 3
L. nimajo prilistkov. 8

3. L. so premenjalni. Č. je peterolistna. V. je iz 5 narobejajčastih l. Pr. je 5. Enosemnski pl. se ne odpira. 79. *Corrigiola*.

L. so nasprotni (včasih navidez šopasti ali vretenčasti). 4

4. V. l. so šilasti ali pa jih ni. Eno- do peterosemnski in suhi pl. se ne odpira (včasih pa se pretrga na dnu). 5

Mnogosemenska glavica se razpreza ob vrhu z zobci. 6

5. Gosto razcvetje je ovito z velikimi, srebrnobelimi krovnimi lističi. Č. l. so na vrhu kapasti in imajo hrbtno konico. Pl. nosi očit pokrovec, ki pa ne odpada. 78. *Paronychia*.

Razcvetje nima posebnih krovnih lističev. Č. l. so topi. Pl. nima nikakega pokrovec. 77. *Herniária*.

6. Vrat je eden in ob vrhu trodelen. Glavica se razpreza na 3 loputice. 80. *Polycárpon*.

Prostih vratov je 3–5. 7

7. L. so nasprotni. Vratovi so 3. Glavica se razpreza na 3 loputice. Trioglato ali okroglasto narobejajčasto s. je brez krila (ali okroženo s krilatim robom). 81. *Spergularia*.

L. se zbirajo v šope ter so navidezno vretenčasti. Vratov je 5. Glavica se razpreza na 5 loputic. Okroglo s. je ob robu krilato. **82. Spérgula.**

- 8.(2) Cv. se zbirajo v klobčičastih pakobulih. Enosemnski pl. se ne razpreza. **76. Scleránthus.**

Pl. je mnogosemnska glavica. 9

9. V. l. niso razdeljeni. Glavica se razpreza le bo hrbtu vsakega pl. l., zato je toliko loputic, kolikor je vratov. 10

Glavica se razpreza ob hrbtu in ob robu vsakega pl. l., zato je dvakrat več loputic ko vratov. 11

10. Vratov je 4—5. **86. Sagína.**

Vratovi so 3. **85. Minuártia.**

11. Vratov je 2—3. 12

Vratov je 4—5. 16

12. V. l. so dvodelni ali dvonacepljeni. Ledvičasto s. nima podaljška. 13

V. l. so celi ali le malo izrezani oziroma nazobčani. 14

13. Glavica se odpira s 6 zobci. **89. Cerástium.**

Glavica se odpira s 6, do srede segajočimi loputicami. **90. Stellária.**

14. V. l. so ob robu nazobčani. Ščitasto s. je na eni strani vzboklo in rebrato, na drugi pa vdrtó in brazdasto. **88. Holósteum.**

V. l. so celi ali le malo izrezani. 15

15. Ledvičasto s. ima zvezdasto s. bradavico.

83. Moehringia.

Ledvičasto s. je brez s. bradavice. **84. Arenária.**

- 16.(12) V. l. so dvodelni. Glavica se odpira s 6, do srede segajočimi loputicami, izmed katerih pa je na vrhu vsaka dvozoba. **90. Stellária.**

Glavica se razpreza le ob vrhu na 10 zobcev. 17

17. V. l. so celi ali le malo izrezani s plitvo in topo izrezo. **87. Moénchia.**

V. l. so dvonacepljeni, dvokrpi ali precej globoko in ostro izrezani.

89. Cerástium.

18. (1) Pr. je 10. Vrata sta 2. Enopredalasta glavica se razpreza s 4 zobci ali na 4 loputice. 19

Vratov je 3–5. 23

19. Č. obdajajo na dnu krovni lističi. Ščitasto s. je na eni strani vzboklo, na drugi pa vdrto in rebrato. 20

Č. na dnu nima krovnih lističev. S. je ledvičasto obliča to. 21

20. Č. je valjasta ali zvončasta. Posamezni č. l. se zraščajo s suhokožnatimi robovi; zato je č. cev izmenoma zeleno in belo navzdolž progasta. V. l. se ožijo počasi proti dnu.

94. Túnica.

Č. je valjasta. Č. cev je enakomerno zelnata ali usnjasta ter nima suhokožnatih vzdolžnih prog. V. l. se ob grlu hitro ožijo v črtalaste žrebice.

92. Diánthus.

21. Č. je zvončasta. Njeni posamezni l. se zraščajo s suhokožnatimi robovi; zato je č. cev izmenoma zeleno in belo navzdolž progasta. V. l. se ožijo počasi proti dnu.

95. Gypsóphila.

Č. je valjasta ali piramidasta. Č. l. se ne zraščajo s suhokožnatimi robovi, zato na č. cevi ni podolžnih belih prog. V. l. se ob grlu hitro ožijo v črtalaste žrebice. 22

22. Č. cev je valjasta V. l. nosijo ob grlu privenček.

91. Saponária.

Č. cev je trebušasto peterozoba. V. l. nimajo privenčka.

93. Vaccária.

23. (18) Č. je napetozvončasta. Pr. je 10. Pl. je enopredalasta jagoda, ki se ne odpira. S. je ledvičasto.

96. Cucúbalus.

Pl. je glavica, ki se razpreza. 24

24. L. so bodeči. Pr. je 5. Enosemenska glavica se odpira s pokrovcem.

97. Drýpis.

- Pr. je 10. Glavica se odpira z 8—10 zobci. 25
25. Vsa glavica ni predeljena. 26
 Glavica je na dnu nekoliko pregrajena. 29
26. Glavica se razpreza na toliko zobcev, kolikor je vratov, navadno pa na 5 loputic. 27
 Glavica se razpreza na dvakrat več zobcev, ko je vratov, navadno pa na 6 ali 10 loputic. 28
27. Č. oddelki presegajo navadno po dolžini v. l. V. nima privenčka. 103. *Agrostemma*.
 Č. oddelki so krajši od v. l. V. l. nosijo privenček. 100. *Lýchnis*.
28. Vrtavkasta č. je nejasno deseterorebrata. Vratovi so 3. Glavica se odpira s 6 zobci. Lečasto stisnjeno s. nosi po vzbokli strani četveroreden, češljast greben. 99. *Heliospérma*.
 Č. je podolgasto valjasta, ob pl. napeta in močno deseterorebrata. Vr. je 5. Glavica se razpreza s 5 ali z 10 zobci. S. je ledvičasto. 98. *Melándryum*.
29. (25) Č. nosi 10 rebrc. 30
 Č. nosi 15—30 rebrc. 31
30. Glavica se razpreza na toliko zobcev, kolikor je vratov. Loputic je navadno 5. 102. *Viscária*.
 Glavica se razpreza na dvakrat več zobcev, ko je vratov. Loputic je navadno 6. 101. *Siléne*.
31. Žrebica v. l. nosi podolžna ozka krila. 91. *Saponária*.
 Žrebica v. l. nima podolžnih kril. 101. *Siléne*.

76. *Scleránthus* L., mešič.

Enoletna r. nosi ozko črtalaste in zelene l. Cv. so rumenkasto zeleni. Jajčasti in precej koničasti oddelki cv. odevala imajo ozek suhokožnat rob, se uvijajo ob vrhu, ob pl. pa krečijo in imajo suhokožnat rob. Med žitom. Enoletni m., *S. ánnuus* L.

Vztrajna r. nosi črtalasto šilaste in sinjezelene l. Podolgasti in na vrhu zaokroženi oddelki cv. odevala se ne uvijajo ob vrhu in imajo širok, suhokožnat rob. Po peščenih krajih.

Vztrajni m., *S. perénis* L.

77. *Herniária* L., kilavec.

R je gola ali redkoma kratkodlakava. Cv. so zelenorumeni. Gola (ali le ob dnu redkodlakava) č. je krajša od zrelega pl.; njeni oddelki so topi. Po peščenih krajih.

Goli k., *H. glábra* L.

R. je $\pm$ srhko dlakava. Dolgodlakava č. je daljša od zrelega pl.; njeni oddelki so na vrhu ščetinastoresasti. Št. (Velika Nedelja). Po peščenih krajih.

Kosmati k., *H. hirsúta* L.

78. *Paronychia* Juss., nohtnica.

Ležeče ali kipeče st. nosi celorobe, toda vejicate l., ki so kakor vsa r. goli. Veliki suhokožnati krovni lističi se svetijo srebrno in krijejo majhne klobčičasto združene cv. Kr. (Snežnik). Po kamenitih, prisolnčnih krajih.

Srebrnasta n., *P. Kapéla* Kern.

79. *Corrigiola* L., podponec.

Vejnato st. je ležeče, golo in kakor vsa r. sinjezeleno. Sedeči l. so suličasti ali črtalasto klinasti in celorobi. Beli cv. se zbirajo v pazdušnih in obvršnih svaljkah. Št. Po vlažnih, peščenih krajih.

Navadni p., *C. litorális* L.

80. *Polycárpon* L., kukcomorka.

Gola r. ima nitasto ležeče st. Podolgasto narobejajčasti l. so ob st. navidezno vretenčasti, po vejah pa nasprotni. Beli cv. se družijo v rahle svaljke. Prim. Po peščenih krajih.

Četverolistna k., *P. tetraphýllum* L.

81. *Spergularia* Presl., nitnica.

1. L. so po obeh straneh ravni in ostnati. Cv. so rožnordeči. Glavica je tako dolga kakor č. Klinasto, skoro trioglato in drobno grbasto s. ni krilato. Po peščenih krajih. **Poljska n., *S. campéstris* Aschers.**

Mesnati l. so po obeh straneh vzbokli in topi. Narobejajčasto s. je stisnjeno in prav malo grbasto ali gladko. 2

2. Cv. so navadno rožnordeči. Pr. je 5. Glavica je malo daljša od č. Izmed s. so spodnja v glavici belo krilata, ali pa so vsa nekrilata. O. m.

Primorska n., *S. salina* Presl.

Cv. so navadno beli ali belordeči. Pr. je navadno 10. Glavica je dvakrat daljša od č. Vsa s. so široko in belokrilata. O. m.

Obrobljena n., *S. marginata* Kittel.

82. *Spérgula* L., oklast.

Črtalasto šilasti l. so spodaj podolžno brazdasti. Cv. so beli. Pc. ocvelih cv. se zavijajo nazaj. Pr. je navadno 10. Vzboklo lečasto s. je ostrorobo in gladko krilato. Po obdelani zemlji.

Poljska o., *S. arvensis* L.

83. *Moehringia* L., popkoresa.

1. Nitkasti in koničasti l. na ležečem st. so goli in jasno zeleni, niso pa rebrnati. Č. in v. sta četverolistna, pr. je 8, vratova sta 2. Beli v. je nekoliko daljši od č. Glavica se odpira s 4 zobci. Po senčnih, kamenitih krajih. **Mahasta p., *M. muscosa* L.**

Č. in v. sta peterolistna, pr. je 10, vratovi so 3. Glavica se odpira s 6 zobci. 2

2. Vsi l. ali vsaj spodnji so jajčasti. 3

Vsi l. so črtalasti ali podaljšano lopatičasti. 4

3. St. je nekoliko puhasto. Vsi l. so jajčasti ali jajčasto suličasti in tro- do peterožilnati. Beli cv. v. je krajši od č. Po gozdih, v grmovju itd.

Trožilna p., M. trinervia Clairv.

R. je gola. Dolgopecljati spodnji l. so jajčasti in koničasti, zgornji l. pa so črtalastosuličasti, koničasti ter se ožijo v pc. Vsi l. so enožilnati. V. belega cv. je približno tako dolg kakor č. Št., Kor., Kr. Po senčnih pečinah. **Raznolistna p., M. diversifolia Doll.**

4. R. je $\pm$ puhasta. Suličasto črtalasti l. so koničasti in se ožijo proti dnu, spodnji pa so mnogo manjši, pakrožni in kratkopecljati. Cv. je bel. Suličasti in koničasti č. l. so brez rebra. V. je daljši od č. Kor., Kr., Prim. Po pečinah. **Kocasta p., M. villósa Fzl.**

Gola r. nosi precej debele l., ki so vsi ozko črtalasti ali podaljšano lopatičasti. 5

5. R. je sinjezelena. 6

Zelena r. nosi precej goste, kratke in črtalastonitkaste l., ki so ravni, skoro mesnati in na vrhu topi ali koničasti. Cv. so beli. V. je navadno nekoliko daljši od č. S. je golo. P. Po pečinah.

Planinska p., M. ciliáta D. T.

6. Podaljšano lopatičasti ali črtalasti l. so koničasti, na dnu nekoliko žlebasti in precej debeli, toda ravni. Cv. so beli. Pri Trstu in v I. Po solnčnih pečinah.

Tomasinijeva p., M. Tommasinii Marches.

Izmed poluoblastih, zgoraj žlebastih in mesnatih l. so zgornji precej debeli, toda ravni ter jedva mesnati. Cv. je bel. Št. Po pečinah.

Malijeva p., M. Mályi Hayek.

84. Arenária L., peščenica.

1. Enoletna r. z vretenasto ali nitkasto k. V. je krajši od č. 2

Vztrajna in drnasta r. nosi jalove letošnje mladike. V. je daljši od č. 3

2. Medlozelena r. nosi bele cv, ki se zbirajo v lataste pakobule. Glavica je obličasto jajčasta in obdaja bradavičasto srhka s. Po obdelani zemlji.

Dušicolistna p., *A. serpyllifolia* L.

Nežna in rumenozelena r. nosi bele cv., ki se zbirajo v klasaste pakobule. Podolgasto jajčasta glavica obdaja vrsto pikasta s. Po zidih in po peščenih krajih. I. **Nežna p., *A. leptoclados* Guss.**

3. Črtalastošilasti l. so skoro bodeči in ob robu odebeleli. Č. je togo resasta, v. pa bel. P. po Gor. Po kamenitih krajih. **Velecvetna p., *A. grandiflora* L.**

Podolgasti, jajčasti ali suličasti l. ob robu niso odebeleli.

4. Kratkopeceljati in jako gosti l. so podolgasti in topi. Beli v. l. so pakrožni. P. po Kor. in Št. (Golovec). Po melinah itd. **Dvocvetna p., *A. biflora* L.**

Sedeči l. so jajčasti ali suličasti in koničasti ter se ožijo proti dnu. Beli v. l. so jajčasti. P. Po kamenitih krajih. **Vejicata p., *A. ciliata* L.**

85. *Minuártia* L. (Alsíne), črvinka.

Pri določevanju črvink je treba povečevalne leče.

1. Pritlikave r. rastejo v gostih, mahu podobnih drnih. Cv. poganjajo posamič in so kratkopeceljati ali skoro sedeči. 2

R. poganjajo posamična st. ali pa rastejo v rahlih drnih. St. je $\pm$ pokončno in navadno razrastlo. Cv. se družijo v pakobule (ali pa poganjajo posamič na podaljšanih st. ali vejah). 4

2. Iz gostega drna poganjajo kratka st., na katerih se krijejo l. kakor strešniki. L. so podolgasto suličasti, topi in kratkoostnati, zgoraj žlebasti, spodaj vzbokli in goli. Posamični beli cv. poganjajo na vrhu st. Č.

in v. sta četverolistna, ali pa v. ni. Pr. je 8. P. po Kr. in Kor. Po kamenitih krajih.

Špajkolistna č., *M. aretioides* Schinz in Tell.

- Č. in v. sta peterolistna, ali pa v. ni. Pr. je 10. 3
3. Vsa r. je gola. Na kratkih st., ki poganjajo iz gostega drna, se krijejo gosti l. kakor strešniki in so črtalasti, žlebasti ter topi. Cv. nima v. Č. l. so trožilnati in ob robu suhokožnati. Med pr. so bele luske. P. Po kamenitih krajih.

Homulicolistna č., *M. sedoides* Hiern.

Gosti in suličasti l. so koničasti, mnogožilnati in na dnu vejicati, sicer pa kakor vsa r. goli; vendar se ne krijejo kakor strešniki. Beli cv. v. je tako dolg kakor č. Č. l. so peterožilnati. P. po Kr. in Prim. Po skalah.

Skalna č., *M. rupéstris* Schinz in Tell.

4. Enoletna r. poganja nitkasto ali vretenasto k., ne snuje drna in ne poganja jalovih letošnjih mladik. V. je krajši od č. 5

Vztrajne r. imajo glavno k., drnasto rast in pritlične mladike, ki cvetejo še le v drugem letu. 7

5. Cv. se zbirajo v gostih, šopastih pakobulih. Č. je žlezavo dlakava. Cv. je bel. Prim.

Gostocvetna č., *M. densiflóra* Fritsch.

Cv. se zbirajo v rahlih paklasih. 6

6. St. je golo, le cv. pc. in č. so čestokrat lepki. Cv. so beli. Št., Kr., Prim. Po pustih pašnikih.

Tenkolistna č., *M. tenuifólia* Hiern.

St. je vsaj proti vrhu gosto- in žlezavodlakavo. Cv. so beli in majhni. Prim. Po peščenih krajih.

Lepka č., *M. viscósa* Schinz in Tell.

7. V. l. so dva- do trikrat daljši od č. 8

V. l. so tako dolgi kakor č. ali malo daljši od nje. 11

8. L. so brez rebrea. Č. l. so $\pm$ topi. 9

L. imajo posebno, ako so suhi, 3 rebrea. Č. l. so koničasti ali priostreni. 10

9. Cv. so beli. Cv. pc. in č. sta žlezavo dlakava. Č. se navzdol oži. Kor., Kr. in Prim. Po skalnatih krajih.

Lanocvetna č., M. liniflóra Schinz in Tell.

Cv. so beli. Cv. pc. in č. sta sicer puhasta, nista pa žlezasta. Č. je na dnu odrezana. P. in Pp. Po pašnikih.

Macesnolistna č., M. laricifólia Schinz in Tell.

10. St. nosi na vrhu navadno 2 bela cv. z dolgima in togima pc. Črtalasto šilasti l. imajo 3 slabo razločne žile, nimajo pa povprečnih žilic. Vrat je kijast. Glavica je daljša od č. Po višjih P. Po pečinah.

Avstrijska č., M. austríaca Fritsch.

St. nosi na vrhu navadno 3, včasih pa do 7 cv. z dolgimi in puhastimi pc. Črtalasti in kratkovejcati l. imajo 3 razločne žile in med njimi poprečne žilice. Vrat je nitast. Glavica je krajša od č. P. po Kor. (na Vrtači). Po skalah.

Omahla č., M. fláccida Schinz in Tell.

11. (7) Ščetinasto šilasti in poluobli l. so goli kakor vsa r. Beli cv. v. je nekoliko daljši od č. Č. l. so enožilnati, beli in imajo 2 zeleni hrbtni progi. Kor. Po kamenitih krajih.

Ščetinasta č., M. setácea Fritsch.

Zeleni č. l. so tro- do večžilnati, in le ob robu belkasti ter suhokožnati. 12

12. Na jalovih mladikah se l. krečijo, krivijo nazaj in obračajo na eno stran; na cvetočih st. pa so l. premi, poluoblasti, črtalasto šilasti in goli. Beli cv. stojijo vrhu st. po 2- 3 ali pa v sestavljenih pakobulih. P. po Kor. (Rabelj). Po kamenitih krajih.

Krivolistna č., M. recúrva Schinz in Tell.

L. se tudi na jalovih mladikah ne krivijo nazaj. 13

13. Ostnati ali topi l. so poluoblasti, črtalasto šilasti in goli ter se krečijo od st. Beli cv. se družijo vrhu vej v rahle, navadno mnogocvetne pakobule. Cv. pc. so žlezavo dlakavi. Glavica je nekoliko daljša od č. Po peščenih krajih.

Pomladanska č., M. vérna Hiern.

Cv. poganjajo posamič ali po 2–3 na stebelnem vrhu. 14

14. Poluoblasti in črtalasto šilasti l. so pokončni, topi in goli. Cv. so beli, njih pc. so daljši od č. P. Po kamenitih krajih.

Gerardova č., M. Gerárdi Fritsch.

Suličasto črtalasti l. so koničasti in goli. Cv. so beli, njih pc. so približno tako dolgi kakor č. P. po Kor. (Sv. Lužarje). Po kamenitih krajih.

Deseteroprašnična č., M. decándra Fritsch.

86. *Sagína L., pitomec.*

1. Cv. krogi so četveroštevni. Glavica se razpreza na 4 loputice. 2

Cv. krogi so peteroštevni. Glavica se razpreza na pet loputic. 4

2. Ležeče st. nosi črtalaste, ostnate in gole l. Cv. so beli. Č. l. so topi. Pc. ocvelih cv. se krivijo kljukasto nazaj, ob dozorelih pl. pa so zopet pokončni. Po peščenih krajih. **Polegli p., S. procúbens L.**

L. so na dnu vejicati. Zunanja č. l. sta ostnata. V. je zelo majhen. 3

3. Pokončno in vejnato st. nosi črtalaste in resaste l. Cv. so beli, č. l. odmaknjeni. Cv. peclji so vedno pokončni ali jedva nekoliko ukrivljeni. Kor., Kr. Po vlažnih njivah. **Brezvenčni p., S. apétala Ard.**

St. se širi vejnato in nosi črtalaste ter resaste l. Cv. so beli. Pc. ocvelih cv. se krivijo kljukasto

4. nazaj, ob dozorelih pl. pa so zopet pokončni. Kr (Postojna). Po obdelani zemlji. **Vejicati p., S. ciliáta Fr.** Izmed ozkočrtalastih in ostnatih l. so zgornji mnogo krajši. Beli cv. v. je dvakrat daljši od č. Cv. pc. so vedno pokončni. Po vlažnih krajih.

Kolenčasti p., S. nodósa Fenzl.

- V. je tako dolg kakor č. ali krajši od nje. 5
5. Črtalasti in kratko osnati l. so goli kakor vsa r. Beli cv. v. je krajši od č. P. Po kamenitih krajih.

Skalnati p., S. saginóides D. T.

Črtalasti in resasti l. so ob robu žlezavo- in kratkodlakavi kakor vsa r. Beli cv. v. je tako dolg kakor č. Št., Kr. Po peščenih njivah.

Šilolistni p., S. subuláta Presl.

87. *Moénchia* Ehrh., prženka.

St. nosi črtalasto suličaste in koničaste l. ter 1—2 bela cv. Cv. krogi so četroštevni. V. je krajši od č. Kr., Prim. Po pašnikih.

Pokončna p., M. erécta G. M. Sch.

L. so črtalasto suličasti in koničasti. Beli cv. se družijo v vilastovejnate pakobule. Cv. krogi so peteroštevni. V. je dvakrat daljši od č. Št., Kr. Po tratah.

Peteroštevna p., M. mántica Bartl.

88. *Holósteum* L., vrholika.

Sedeči, jajčasti ali podolgasti l. so precej topi, sinjezeleni in navadno nekoliko lepko puhasti. Beli cv. se družijo v kobulastih pakobulih. Pc. ocvelih cv. se krivijo nazaj. Po obdelani zemlji, po tratah itd.

Kobulasta v., H. umbellátum L.

89. *Cerástium* L., smiljka.

St. je proti vrhu enoredno dlakavo in nosi se-deče, podolgasto suličaste in gole l. Beli v. je daljši od č. Puhasti pc. ocvelih cv. se krivijo nazaj. Vra-

tovi so navadno 3. P. po Kor. in Kr. Po vlažnih krajih. **Trovratna s., C. cerastioides Britton.**

Vratov je navadno 5. 2

2. V. je približno tako dolg kakor č. ali krajši od nje. 3

Vztrajne r. V. je dvakrat daljši od č. 9

3. Enoletne r. Krovni in č. l. so do vrha zelnati in dlakavi ter ob vrhu dolgodlakavo bradati; le ozek rob je suhokožnat in gol. 4

Krovni in č. l. niso bradati ob vrhu, pač pa so ob robu in na vrhu navadno suhokožnati in goli. 5

4. Izmed okroglojajčastih (podolgastih) l. se spodnji ožijo proti pc. Beli cv. se zbirajo v klobčičaste pakobule. Pl. peclji so približno tako dolgi kakor č. Po pašnikih. **Klobčičasta s., C. viscosum L.**

Izmed podolgastojajčastih l. se ožijo spodnji proti pc. Cv. se zbirajo v rahle pakobule. Pl. peclji so dva- do trikrat daljši od č. Po pašnikih.

Drobnocvetna s., C. brachypetalum Desp.

5. St. je na dnu vejnato; izmed vej se nekatere ležeče šestokrat ukoreninjajo ob kolencih, druge pa so pokončne ali kipeče. Krovni in č. l. so ob robu in na vrhu $\pm$ ozko suhokožnati. Pl. peclji se krečijo izprva od st., potem pa so zopet pokončni. 6

St. nima na dnu ležečih ali ukoreninjenih mladik, temveč je z vejami vred pokončno ali kipeče. Izmed podolgastih ali jajčastih l. se ožijo spodnji v kratek pc. 7

6. Kratkodlakavo st. je včasi proti vrhu žlezavo in nosi podolgaste, suličaste ali jajčaste l. Beli v. je tako dolg kakor č. Po obdelani zemlji, po tratah itd.

Navadna s., C. vulgatum L.

Kratko kocinasto st. ni nikdar žlezavo in nosi jajčaste ali okroglaste ter gosto dlakave l. Beli v. je nekoliko daljši od č. Št., Kr. Po vlažnih mestih.

Studenčna s., C. fontanum Baumg.

7. Vsi krovni in tudi č. l. imajo širok, suhokožnat rob, na vrhu pa so izgrizeno nazobčani. Cv. so beli. Pr. je navadno 5. Pl. peclji se krivijo navzdol. Po pašnikih.

Peteroprašnična s., *C. semidecándrum* L.

Spodnji krovni l. so povsem zelnati. Pl. peclji so vodoravni. 8

8. R. je temnozelen. Vsi krovni l. so povsem zelnati ter nimajo nikakšnega roba. Beli v. je nekoliko daljši od č. Pr. je navadno po 10. S. je temnorjavo. Po pašnikih.

Mičkena s., *C. púmílum* Curt.

R. je jasno zelena. Zgornji krovni l. imajo ozek, suhokožnat rob. Beli v. je večinoma tako dolg kakor č. Pr. je navadno po 5. S. je jasnorjavo.

Lepka s., *C. glutínósum* Fr.

9. (2) Iz vztrajne, drnaste r. poganjajo številna cv. stebila in jalove listnate mladike. L. so sedeči. 11

Dvoletna r. ni drnasta. Razen cv. st. poganja le nekaj kratkih jalovih mladik, ali pa jih sploh ni. Spodnji l. so $\pm$ očitno pecljati. 10

10. Izmed pritličnih vej se nekatere plazijo in ukoreninjajo. Pakrožni in koničasti l. so mehki in redkodlakavi. Izmed njih se spodnji hitro krčijo v pc., zgornji pa so jajčasti. Cv. so beli. Št., Kr., Prim. V gozdih

Gozdna s., *C. silváticum* W. K.

Pritlične, pokončne ali kipeče veje se ne ukoreninjajo ter nimajo jalovih mladik. Jajčasti in precej topi l. so skoro trdi in gostodlakavi. Izmed njih se ožijo spodnji v kratek pc., zgornji pa so jajčasto suličasti ali jajčasti. Kr., Prim. Po senčnatih krajih.

Sočina s., *C. sónticum* Buk.

11. St. je eno- do trocvetno. Vsaj spodnji krovni l. so podobni stebelnim; povsem zelnati so ter nimajo suhokožnatega roba. 12

- Krovni l. niso podobni stebelnim; izmed njih imajo vsaj zgornji $\pm$ širok, in suhokožnat rob. 13
12. Precej debeli in togi l. so sinjezeleni. Beli v. je več kot dvakrat daljši od č. Pl. peclji so jako dolgi. Glavica se napenja ob dnu. Apneniške P. Po pašnikih.

Širolistna s., *C. latifolium* L.

Tanki, mehki in ozki l. so navadno zeleni. Beli v. je jedva dvakrat daljši od č. Pl. peclji so kratki. Glavica se ne napenja ob dnu. Škrilavčeve P. po Kor. Po pašnikih.

Enocvetna s., *C. uniflorum* Clairv.

13. Jajčasti ali pakrožni (podolgasti) l. se navadno ne zbirajo šopasto v pazduhah. 14

Podolgasto suličasti ali črtalasti l. se navadno zbirajo v pazduhah šopasto. Krovni l. imajo širok, suhokožnat rob. 16

14. Pritlične mladike se ukoreninjajo na dnu. L. so goli ali skoro goli. Krovni l. imajo vsi širok, suhokožnat rob. Cv. so beli. P. Po kamenitih krajih.

Koroška s., *C. carinthiacum* Vest.

L. so $\pm$ dlakavi. Krovni l. imajo le ozek, suhokožnat rob in spodnji so dostikrat povsem zelnati. 15

15. Plazeča st. nosijo mehkodlakave l. in bele cv. Vsi krovni l. imajo ozek, suhokožnat rob. P. Po kamenitih krajih.

Planinska s., *C. alpinum* L.

Na dnu ukoreninjena st. nosijo malo dlakave l. in bele cv. Spodnji krovni l. so povsem zelnati. P. po Kor., Kr. in Prim. Po kamenitih krajih.

Trocvetna s., *C. subtriflorum* Rehb.

16. R. krije dolga in volnatosiva dlaka. Dostikrat ni jalovih šopov v l. pazduhah. Cv. so beli. Pe. ocvelih cv. se krečijo od st. Gor. (na Čavnu). Po kamenitih krajih.

Volnata s., *C. lanigerum* Clem.

R. je kratko in togo dlakava ali pa $\pm$ gola. 17

17. Navadno sloko in visoko st. je kratkodlakavo in srhko. Kratkodlakavi l. so sivkasto sinjezeleni. Cv. so beli. Ob potih, njivah itd.

Poljska s., C. arvéense L.

Zeleni l. so goli ali le ob robu vejicati. 18.

18. R. je jako toga. L. so ob vsem robu vejicati. Cv. so beli. Tanko kosmati cv. pc. niso žlezavi. P. in Pp. po Št., Kr. in Gor. Po kamenitih krajih.

Toga s., C. rigidum Vitm.

R. ni posebno toga. L. so vejicati le ob dnu ali pa niso vejicati. 19

19. R. tvori rahel drn, nosi podaljšana mnogocvetna st. in bele cv. Pc. ocvelih cv. se odmikajo od st., plodonosni pc. pa so zopet pokončni. P. Po paš-nikih.

Pokončna s., C. strictum L.

R. tvori gost drn in poganja kratka, eno- do dvocvetna st. Togi cv. peclji so vedno pokončni in pokriti z gosto, žlezavo dlako. P. po Št., Kor, Kr. Po kamenitih krajih.

Skalna s., C. rupéstre Krašan.

90. *Stellária* L., zvezdnica.

- 1 Jajčasti ali jajčasto suličasti l. so sedeči, po jalovih vejah pa pecljati. Beli v. je daljši od č. Vratov je 5. Glavica se odpira s 5 dvozobimi loputicami. Ob jarkih, močvirjih, potokih itd.

Povodna z. (mokrica), St. aquática Scop.

Vratovi so 3. Glavica se odpira s 6 loputicami. 2

2. St. je valjasto. 3

St. je četverorobo. L. so sedeči. 8

3. Na koreniki so čebulicam podobni gomolji. R. je gola. Enojno ali vilastovejnato st. nosi na vrhu 1—3 cv. Pakrožno suličasti l. so koničasti in se ožijo v kratki pc. Beli v je nekoliko daljši od č.

Pc. ocvelih cv. se krivijo v loku nazaj. Št., Kr., Prim. V gozdih in po grmovju.

Čebulonosna z., S. bulbósa Wulf.

R. nima čebulicam podobnih gomoljev. 4

4. Vsaj spodnji l. so ob dnu srčasti. V. je dvakrat daljši od č. 5

Enoletne r. Vsi l. so ob dnu zaokroženi ali odrezani. V. je tako dolg kakor č., ali nekoliko daljši ali krajši od nje, ali pa ga sploh ni. 6

5. Na glavnem st. so vsi l. dolgopeceljati, izvečine dvakrat tako dolgi kakor široki in ob dnu srčasti. Beli cv. S. krijejo kaveljčaste bradavičice. Št., Kr., Prim. Po senčnatih krajih.

Kaveljčasta z., S. glochidospérma Freyn.

Na glavnem st. so zgornji l. jako kratko peceljati, navadno več ko dvakrat tako dolgi kakor široki in zaokroženi ob dnu. Cv. so beli. S. krijejo okroglaste ali jajčaste bradavičice. Po senčnih krajih.

Loška z., S. néorum L.

6. Beli v. je vsaj tako dolg kakor č. Pr. je 10. Po obdelani zemlji

Prezrta z., S. neglécta Wh.

V. je krajši od č., ali pa ga sploh ni. Pr. je 2—7. 7

7. V. ni, ali pa je krnast. Pr. je 2—3. Vratovi se krečijo že od dna. S. je bledorjavo. Po obdelani zemlji.

Brezvenčna z., S. apétala Ueria.

Beli v. je očitó razvit ter manjka le redkokdaj. Pr. je 3—7. Pokončni vratovi se krečijo šele ob vrhu. S. je rjavo. Po obdelani zemlji.

Srednja z., S. média Cyrill.

8. Suličasti ali črtalasto suličasti l. so ob robu ščetinasto vejicati in priostreni. Krovni l. so zelnati in zeleni. Beli v. je dvakrat daljši od č. Pc. ocvelih cv. se krivijo nazaj. Po grmovju.

Velecvetna z., S. holóstea L.

III. zvezek.

12978 010X00300012978 010X00300012978 010X00300012978 010X00300012978

FLORA

2. snopič.

Sestavil Julij Glowacki,

uredil dr. L. Poljanec.

Izdaja Slovenska Šolska Matica

v Ljubljani.

Ljubljana, 1913.

Natisnila „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

L. so izvečine ob dnu redko in mehko vejicati. Krovni l. so suhokožnati in beli. 9

9. R. je sinjezelena in gola. Črtalasti ali črtalasto suličasti l. so koničasti in ob dnu nekoliko vejicati. Krovni l. so ob robu goli. Beli v. je skoro dvakrat krajši od č. Ob dnu se oži plc. in č. postaja lijasta. Po močvirjih. **Podmokla z., S. uliginósa Murr.**

V. je približno tako dolg kakor č. ali daljši od nje. Plc. in č. sta zaokroženi ob dnu. 10

10. Zelena r. ima ozko črtalaste in ob dnu nekoliko vejicate l. Beli v. je tako dolg kakor č. ali nekoliko daljši od nje. Krovni l. so vejicati. Po travnikih. **Travolika z., S. graminea L.**

Navadno sinjezelena r. nosi črtalasto suličaste in gole l. Beli v. je približno dvakrat daljši od č. Krovni l. niso vejicati. I. (Čepić). V močvirju.

Močvirska z., S. palustris Retz.

91. Saponária L., milnica.

1. R. snuje drn in nosi črtalaste, tope in ob robu srhke l. Rožnati cv. poganjajo posamič ob vrhu in so kratko pecljati ali skoro sedeči. Vratovi so 3. P. po Kor. (Golovec, Svinjska P.). Po pašnikih.

Pritlikava m., S. pumilio Fenzl.

Številni cv. se zbirajo na vilastovejnatih pakobulih. Vrata sta 2. 2

2. Pokončno st. nosi pakrožne ali podolgasto suličaste l. Cv. so mesnatordeči ali beli. Zelena č. je gola, v. l. pa so izrezani, Po peščenih krajih itd.

Lekarska m., S. officinális L.

Ležeče st. nosi pakrožne ali suličaste l.; izmed teh pa so spodnji lopatičasti ali narobejajčasti. Č. je kakor vsa r. kratkodlakava in škrlatnordeča.

Rožnati v. l. so navadno zaokroženi. Kor. (Ziljska dolina), Kr. Po peščenih krajih.

Polegla m., *S. ocyroides* L.

92. *Diánthus* L., klinček.

1. Ploščice v. l. so celorobe ali $\pm$ nazobčane. 2
 Ploščice v. l. so globoko razrezljane. 13
2. Navadno drobni cv. se družijo v skrčenih, glavičastih ali šopastih pakobulih, ki jih ovijajo krovni listki. 3
 Cv. se razstavljaajo navadno posamič na rahlih pakobulih. 9
3. L. nožnice so tako dolge, kakor je list širok, ali pa so krajše. 4
 L. nožnice so dva- do osemkrat daljše od l širine. 6
4. Krovni listki na č. dnu so ob robu $\pm$ sukokožnati in z zelnato reso vred krajši od č. cevi. Škrlatnordeči cv. se družijo v 1—3 gostih, mnogocvetnih šopih. R. je gola, suličastočrtalasti in peterorebrni l. pa so kratkokocinasti. Po pašnikih. Št, Kr.

Pobrdni k., *D. collinus* W. K.

- Krovni listki na č. dnu so povsem zelnati in z reso vred tako dolgi kakor č. cev. 5
5. St., l, krovni lističi in č. so puhasti ali kocinasti. Črtalastosuličasti l. sedijo. Suličastošilasti krovni lističi stojijo pokončno. V cv. šopih je po 2—10 škrlatnordečih cv. Po izredčenih gozdih.

Kosmati k., *D. arméria* L.

Gola r. ima suličaste in kratkopecljate l. Črtalastosuličasti in koničasti krovni lističi se zavijajo in so ob robu srhki. V cv. šopih je mnogo škrlatno- ali rožnordečih cv. Po gozdih in po grmovju.

Bradati k., *D. barbátus* L.

- 6 (3). Krovni lističi na č. dnu so bledi in šilasti ter se podaljšajo v dolgo zelnato reso. L. nožnice so dvakrat

daljše od l. širine. L. so črtalastosuličasti ali črtalasti. V cv. šopu je navadno 6–10 škrlatnordečih cv. Po skalnatih krajih. Kr. in Prim.

Bledi k., *D. libúrnicius* Bartl.

Krovni lističi na č. dnu so usnjasti in rumenorjavi. L. nožnice so tri- do osemkrat daljše od l. širine. 7

L. nožnice so tri- do štirikrat daljše od l. širine. 8

L. nožnice so šest- do osemkrat daljše od l. širine. L. so suličastočrtalasti. V cv. šopu je 6–20 krvavordečih cv. Ploščice v. l. so mnogo krajše od žrebic. Po pašnikih. Kr. in Prim.

Krvavordeči k., *D. sanguíneus* Vis.

8. V cv. šopih je po 2 – 10 škrlatnordečih cv. L. so črtalasti. Ploščice v. l. so tako dolge kakor žrebice. Po tralah.

Kartuzijski k., *D. Carthusianórum* L.

V cv. šopih je po 12 – 30 temnordečih cv. Ploščice v. l. so dvakrat krajše od žrebic. Po pašnikih in senožetih. Kor., Kr. in Prim.

Rujni k., *D. atrorúbens* All.

9 (2). Iz korenike poganjajo kratko dlakavo st. in dolge ležeče mladike. Spodnji l. so klinasti in topi, zgornji pa črtalasti in koničasti. Krovna lističa na č. dnu sta resasta ter segata z reso vred do polovice č. Narobejajčasti v. l. so škrlatnordeči (beli), temneje prepasani in svetlopikasti. Po pašnikih.

Šareni k., *D. deltoídes* L.

Navadno golo st. nosi same črtalaste in koničaste l. 10

10. Krovni lističi na č. dnu segajo do polovice č. cevi ali nekoliko dalje. 11

Krovni lističi na č. dnu ne segajo do polovice č. cevi. 12

11. St. nosi troje do mnogo mesnordečih cv. in l., ki so ob robu skoro vejicato srhki. Krovni lističi na č. dnu so trnjevo ostnati in suhokožnato obrobljeni.

Ploščice v. l. se ožijo proti vrhu in so navadno celorobe. Po skalnatih krajih v l.

Vejicati k., *D. ciliátus* Guss.

St. nosi navadno samo eden škrlatnordeč in belo pegast cv. in l., ki so ob robu srhki. Krovni lističi na č. dnu so zelnati, priostreni in nekoliko zavihani. Ploščice v. l. so široko zaokrožene in na vrhu nazobčane. P. po Kor.

Planinski k., *D. alpinus* L.

12. L. so zeleni. Krovni lističev na č. dnu je po 2—4 in nosijo na vrhu kratko trikotno ost. Cv. so svetlordeči in temnoprogaсти ali pegasti. Ploščice v. l. so okroglaste in ob vrhu nazobčane. Po skalnatih krajih.

Divji k., *D. silvéstris* Wulf.

L. so modrozeleni. Krovni lističev na č. dnu je 8, toda samo 2 se dotikata č., drugi so oddaljeni in se ožijo ob vrhu naglo v hrustančasto ost. Cv. so mesnordeči. Ploščice v. l. so narobejajčaste in skoro celorobe. Po skalnatih krajih. Kr. in Prim.

Tržaški k., *D. tergestínus* Kern.

- 13(1). Dvoletna zelena r. ni drnasta. St. nosi črtalastosuličaste l., izmed katerih so zgornji priostreni, spodnji pa topi, in dvoje do mnogo belih ali rožnordečih cv. Krovni lističi na č. dnu so jajčasti, priostreno resasti in trikrat krajši od č. cevi. Ploščice v. l. so pernato razrezljane skoro do dna, nerazrezljani del pa je podolgast. Cv. dišijo po vaniliji. Po mokrih travnikih. **Brhki k., *D. supérbus* L.**

Iz vztrajne, drnaste r. poganjajo cvetna st. in ležeče ter jalove mladike. Ploščice v. l. so samo do tretjine ali do polovice razrezljane, nerazrezljani del je narobejajčast. 14

14. Zelena r. nosi posamične ali pa šopasto združene cv., ki so mesnordeči ali beli. Ploščice so razrezljane do srede. Krovni lističi na č. dnu so jajčasti

in resasti in segajo do polovice č. cevi. Po skalnatih krajih. Št., Kr. in Prim.

Vonjavi k., *D. monspessulánus* L.

15. R. je modrozelená. Krovni lističi na č. dnu segajo samo do tretjine ali do četrtine č. cevi. 15 St. nosijo navadno posamezne, rožnordeče cv. Krovni lističi na č. dnu so jajčasti ali podolgastojajčasti in verižasto priostreni. P. in Pp.

Sternbergov k., *D. Sternbergii* Sieb.

Krovni lističi na č. dnu so okroglojajčasti in kratkoostnati. Cv. so rožnordeči ali beli. Po skalnatih krajih. Kor. Drugod pitovna in udomačena r.

Pernasti k., *D. plumárius* L.

93. *Vaccária* Med., kravša.

Žrebice v. l. molijo iz č., narobejajčaste ploščice so izrezane, 6—8 mm dolge in svetlordeče Med žitom. Kr. in Prim.

Velecvetna k., *V. grandiflóra* Jaub. in Spach.

Žrebice v. l. ne molijo iz č., klinasto narobejajčaste ploščice so na vrhu zaokrožene ali prav malo izrezane, 3—4 mm dolge in bledordeče. Med žitom. **Drobnocvetna k., *V. parviflóra* Mönch.**

94. *Túnica* Scop., zobúneec.

1. Ležeče ali kipeče st. nosi črtalaste ali šilaste l. in vijoličaste ali rožnordeče cv, ki se zbirajo posamično v rahlih, latastih pakobulih. Zvončasto č. objemajo na dnu 4 suhokožuati krovni lističi. Po kamenitih krajih. **Krečni z., *T. saxifraga* Scop.**

St. je pokončno ali kipeče. Kratkopecljati cv. se družijo v pakobulastih glavicah ali šopih, ki jih obdaja na dnu po 6—8 suhokožnatih in prosojnih ovršnih lističev. Valjasto č. podpirata na dnu še posebej po 2 suhokožnata krovna lističa. 2

2. St. je golo, cv. vijoličast, s. gladko. Po peščenih njivah. **Brstnati z., T. prolifera Scop.**

Srednja st. kolenca so kosmata, cv. vijoličast, s. pa kratko bodičasto. Po pustih krajih.

Svilnati z., T. velutina Boiss.

95. *Gypsóphila* L., sadrenka.

1. St. enoletne r. se razrašča že na dnu pakobulasto in nosi na vejah poedine cv. Črtalasto suličasti l. so priostreni. Zvončasta č. je topo peterozoba, v. pa rožnordeč. Po njivah. Kor., Št., Kr.

Pozidna s., G. muralis L.

St. vztrajne r. se razrašča še le ob vrhu, cv. pa se družijo v ovršnih, latastih in mnogocvetnih pakobulih. Č. je peteronacepljena. 2

2. R. je gola in drnasta, ker poganjajo iz dna številne ležeče mladike. L. so črtalasto suličasti ali črtalasti. Pakobuli so latasti in rahli. Č. je zvončasta, v. pa bel ali rožnordeč. Po P. **Plazeča s., G. répens L.**

R. ni drnasta, ker nima jalovih mladik. Pokončno st. se veji že na dnu, kjer je tudi dlakavo. L. so suličasti ali črtalasto suličasti. Pakobuli so široki in mnogocvetni. Č. je medeničasto zvončasta, v. pa bel. Pitovna in udomačena r.

Latasta s., G. paniculata L.

96. *Cucúbalus* L., rokavec.

R., ki je vsa puhasta, ima plazečo koreniko in ležeče ali vzpenjajoče se st. ter razkrečene veje. L. so jajčasti ali podolgastosuličasti. Cv., zbrani v rahlih pakobulih, imajo zelenkasto rumen v. Jagode so črne. Ob vodah.

Jagodonosni r., C. báccifer L.

97. *Drýpis* L., *ovad*.

R. je gosta in toga. Zunanji krovni lističi so suličasti z dolгим ovršnim trnom in mnogo daljši od cv. Č. se oži proti dnu in je tukaj kožnata. V. ploščice so do dna dvonacepljene in vijoličaste. Po kamenitih krajih. Prim. **Trnjevi o., D. spinósa** L.

R. je rahla in mlahava. Zunanji krovni lističi so jajčasti s kratkim ovršnim trnom in približno tako dolgi kakor cv. Č. je do dna enako široka in usnjasta. Vijoličaste v. ploščice niso dvonacepljene do dna. Po kamenitih krajih. Kr. in Prim.

Jakvinov o., D. Jacquiniána Murb. in Wettst.

98. *Melándrium* Röhl, *ponočnjak*.

1. L. so narobejajčasti ali jajčastosuličasti in redkodlakavi. Cv. so dvospolni, zgoraj beli ali bledordeči, spodaj rdečerumeni ter se odpirajo ponoči. Vratovi so 3. Glavica se razpreza s 3 zavihanimi zobci. Po njivah.

Nočnocvetni p., M. noctiflórum Fr.

Cv. so dvodomni, vratov je 5, glavica se odpira s 5 zobci. 2

2. St. je kosmato, zgornji l., pc. in č. pa so žlezavodlakavi. Zgornji l. so jajčastosuličasti, zoženi in priostreni. Vonjavi cv. v. je belkast in zelenožilnat ali progast (mesnordeč) ter se odpira zvečer. Glavičini zobci štrlijo kvišku. Po pustih krajih.

Beli p., M. álbum Garcke.

St., l., pc. in č. so kosmati, niso pa žlezavi. Zgornji l. so jajčasti in naglo priostreni. Svetlordeči (beli) cv. ne vonjajo in se odpirajo podnevu. Glavica se odpira z zavihanimi zobci. Po travnikih.

Rdeči p., M. dióicum Schinz in Tell.

99. Heliospérma Reichenb., slanozor.

1. Siva r. je volnato- ali žlezavokosmata, st. je dva- do trikrat vilastovejnato. Spodnji lopatičasti l. se ožijo v pc., zgornji pa so suličasti. Vrtavkasta č. je nerazložno deseterorebrnata. V. l. so globoko dvonacepljeni in beli. Dolomitne skale po Št., Kr. in Gor.

Kosmati s., H. erióphorum Jur.

Zelena r. je gola ali redkodlakava, proti vrhu pa jo obdajajo žlezavi obročki. Cv. se zbirajo v ovršnem, vilastovejnatem pakobulu. Vrtavkasta č. je deseterorebrna, v. l. pa četverozobi ali četverokrpi. 2

2. L. so ozkočrtalasti, č. je gola, drobni beli v. meri 6—10 mm v premeru, glavica pa je blizu tako dolga kakor č. P.

Četveronacepljeni s., H. quadrífidum Reichenb.

L. so črtalasto suličasti ali suličasti, č. je drobno-žlezavo puhasta ali vsaj srhka, beli ali rdečkasti cv. merijo v premeru 10—12 mm, glavica pa je dvakrat daljša od č. P. in Pp.

Planinski s., H. alpéstre Reichenb.

100. Lýchnis L., lučica.

1. Vsa r. je sivovolnata in polstena. Izmed narobejajčastih in podolgastih l. so zgornji jajčasti ali jajčasto suličasti. Cv. so posamezni ali pa zbrani na pakobulih. Č. je valjastozvončasta in usnjasta. V. l. so celi in umazanordeči ter nosijo tog, bodeč privenček. Po grmovju v l. na južni meji naše cvetane šamorastla, drugod pitovna in udomačena r.

Polstena l., L. coronária Desr.

V. l. se $\pm$ delijo ali cepijo ob robu. 2

2. St. je $\pm$ kratkodlakavo in pod kolenci nekoliko lepko. Izmed golih ali na dnu kratkovejcatih l. so

spodnji lopatičasti, zgornji pa črtalastosuličasti. Cv., ki se zbirajo na rahlih, latastih pakobulih, imajo valjastozvončasto č. in rožnordeče, dlanasto četverodelne cv. l. Po travnikih.

Kukavičja l., *L. flos cúculi* L.

Vsa r. je kratkodlakava. L. so jajčasti in na dnu srčasti Cv. se zbirajo na gostih, šopastih pakobulih ter imajo podolgasto, kijasto č. in škrlatnordeče, dvonacepljene v. l. Pitovna in udomačena r.

Pitovna l., *L. chalcedónica* L.

101. *Siléne* L., lepnica.

1. Č. ima po 20—30 rebre, je mrežastožilnata in za cv. jajčastozvončasta ter napeta. 2

Č. je valjasta, jajčastopodolgasta, kratkozvončasta ali kijasta, ni pa niti mrežastožilnata niti za cv. napeta (izvzemši č. oplojenih cv.). 4

2. Modrozeleni l. so goli, ob robu pa kratko in nazobčano vejicati; spodnji l. so kratkopeceljati in narobejajčasti, zgornji pa sedeči in jajčastosuličasti ali širokojajčasti. Cv. so belkasti in bledorožnati. Po travnikih. Št., Kr in Prim.

Bosenska l., *S. bosniaca* Handl. Mazz.

L. so ob robu goli. 3

3. L. so suličasti ali jajčastosuličasti. Belkasti cv. se zbirajo na ovršnih, mnogocvetnih pakobulih. Po travnikih.

Mehurnata l. (pokalica), *S. venósa* Acherson.

L. so širokosuličasti ali jajčasti. 1—3 belih ali rožnordečih cv. se zbira na ovršnem pakobulu. P. in Pp.

Planinska l., *S. alpína* Thom.

- 4 (1). St. je sivopuhasto. L. so klinastosuličasti, zgornji pa črtalastosuličasti. Č. ima po 30 rebre, je lepkopuhasta, za cv. valjasto stožkasta, ob pl. pa jajčasto

stožkasta in napeta. Cv. so rožnordeči. Po peščenih krajih.

Stožkasta l., S. cónica L.

Č. ima po 10 rebre. 5

5. Cv. se zbirajo na ovršnih, enojnatih ali dvojnatih svaljkih, ki so podobni klasu ali grozdu. 6

Cv. so poedini ali pa se zbirajo na $\pm$ sestavljenih in vilastovejnatih pakobulih. 9

6. L. so podolgasti ali suličasti, spodnji pa narobejajčasti. Pokončna č. je za cv. valjasta, ob pl. pa jajčasta, žlezavolepka in dolgodlakava po rebrih, njeni zobci so suličastošilasti in koničasti. Svetlordeči ali beli v. l. so celi ter celorobi, nazobčani ali izrobljeni. Med žitom. Št., Kr. in Prim.

Francoska l., S. gállica L.

Č. zobci so jajčasti. V. l. ob robu dvokrpi ali dvonacepljeni. 7

7. Pl. podstavek je trikrat krajši od glavice. 8

Pl. podstavek je približno tako dolg kakor glavica. L. so narobejajčasti ali lopatičasti, zgornji pa podolgasti. Č. je za cv. valjastokijasta in kimajoča, ob pl. pa kijasta in pokončna; njeni zobci so koničasti. Svetlordeči v. l. so čez sredo dvonacepljeni. Nekdaj pri Trstu o. m.

Večerna l., S. bellidiflóra Jacq.

8. R. je kratkopuhasta in raztreseno dolgodlakava. L. so pakrožni, zgornji pa suličasti. V 2 svaljkih zbrani beli cv. imajo valjasto, na dnu nekoliko napeto č., ki je za cv. kimajoča, ob pl. pa jajčasto podolgasta in pokončna; č. zobci so koničasti. V. l. so čez sredo dvonacepljeni. Po njivah. I.

Vilastovejnata l., S. dichótoma Ehrl.

Ležeča ali pokončna r. je puhasta, proti vrhu pa nekoliko žlezasta. L. so podolgasti ali lopatičasti, zgornji pa suličasti. Za cv. se odmika valjasto kijasta č. pokončno od st. osi, ob pl. pa je narobe-

jajčasta in napeta, se obrača vodoravno ali pa celo visi; njeni zobci so topi. Rožnordeči (beli) v l. so dvokrpi. Pitovna in v l. udomačena r.

Viseča l., *S. péndula* L.

- 9 (5). Cv. pakobuli (1 cv.) poganjajo iz nasprotnih l. pazduh ter so podobni latu ali grozdu. 10

Ovršni, enojni ali večkrat vilastovejnati pakobuli tvorijo rahla latasta ali šopasto skrčena razcvetja ali pa je st. enocvetno. 14

10. R. je sivopuhasta, $\pm$ žlezasta in proti vrhu gola. Pritlehni l. so podolgasto narobejajčasti, zgornji pa črtalasto suličasti. Nasprotne in na videz vretenčaste pakobule sestavljajo dvodomno mnogosvateni in zelenorumeni cv. Valjastozvončasta č. je vedno pokončna in ima tope zobce. Celi in črtalasti v. l. nimajo privenčka. Glavica skoro sedi. Po pustih krajih. **Vretenčasta l., *S. Otites* Smith.**

V dvospolnih cv. so v. l. dvonacepljeni, glavica pa $\pm$ pecljata. 11

11. V. l. nosijo privenček. 12

V. l. nimajo privenčka, č. zobci so topi. 13

12. R. nosi proti vrhu lepke, žlezave obročke. L. so podolgasti in segajo z dnem navzdol po st., zgornji pa so pakrožni ali okroglopakrožni. Latasto razcvetje je pokončno, rahlo in razprto, nasprotne podaljšane vejice nosijo po 1–3 velikih cv. Valjasta č. je ob pl. jajčasta in napeta, v. pa zelenkast. Pl. podstavek je štiri- do petkrat krajši od glavice. Po pašnikih. Št., Kr in Prim.

Zelenocvetna l., *S. viridiflora* L.

R. je proti vrhu žlezavo lepka. L. so suličasto pakrožni in segajo z dnem nizdol, zgornji pa so suličasti. Latasto razcvetje je enostransko, ozko in kimajoče za cv., nasprotne veje se razraščajo tro-

vilasto in nosijo po 1—7 belkastih cv. Valjastokijasta č. kima za cv, ob pl. pa je narobejajčasta in pokončna Pl. podstavek je tri- do štirikrat krajši od glavice. Po pustih krajjih.

Kimasta l., S. nūtans L.

13. Spodnji l. so suličasti ali lopatičasto suličasti in segajo ob pc. nizdol, zgornji pa so črtalasto suličasti in na dnu vejicati. Rahlo razcvetje nosi nasprotnne veje, ki imajo navadno po 1—3 cv. Cv. so zgoraj beli, spodaj pa sinje ali višnjevožilnati; pr. so krajši od v. Pl. podstavek je tako dolg kakor glavica ali pa nekoliko krajši od nje. Po kamenitih krajjih.

Laška l., S. itálica Pers.

Spodnji l. so lopatičasti ali okroglasto narobejajčasti in valoviti ob robu ter segajo ob pc. nizdol, zgornji pa so suličasti in ob dnu volnato bradati. Mnogocvetno razcvetje je precej gosto, njegove veje nosijo po 3—7 cv. Cv. so zgoraj beli, spodaj pa sinje- ali višnjevožilnati; pr. so tako dolgi, kakor v. ali daljši od njega. Pl. podstavek je očitno daljši od glavice. Po gozdih.

Loška l., S. nemorális W. K.

- 14 (9). Vztrajna r. je drnasta, ker ima mnogo jalovih mladik. Č. zobci so jajčasti in topi. 17

R. nima pritličnih, jalovih mladik. Č. je za cv. $\pm$ valjasta. 15

15. V. ploščice so cele in samo izrobljene. Č. zobci so jajčasti in topi. 16

Gola r. je ob vrhu nekoliko lepljiva. Spodnji l. so podolgasto klinasti, zgornji pa suličasti ali črtalasti. Rožnordeči cv. so vsi dolgopeceljati in se zbirajo na mnogokrat vilastovejnatih pakobulih. Za cv. podolgasto valjasta č. je ob pl. jajčasto kijasta; njeni zobci so jajčasti in koničasti. V. ploščice so dvo-

nacepljene. Pl. podstavek je pet- do osemkrat krajši od glavice. Med žitom Št. in Prim.

Kretska l., S. crética L.

16. Gola in sinjezelena r. nosi jajčaste ali jajčasto-podolgaste l. in lepljive obročke ob vrhu. Cv. se družijo v pravilnih, precej gostih pakobulih in imajo valjasto kijasto č. ter škrlatno- ali rožnordeč (bel) v. Pl. podstavek je tako dolg kakor glavica ali daljši od nje. Pitovna in udomačena r.

Vrtna l., S. arméria L.

R. je kratkopuhasta (jedva očitno) ter ni lepljiva. Spodnji l. so pakrožni ali klinasto podolgasti, zgornji pa suličasti. Rožnordeči cv. se zbirajo na rahlih pakobulih. Č. je za cv. valjastokijasta, ob vrhu napeta, puhasta in poprečnožilnata, ob pl. pa je narobejajčasta. Pl. podstavek je dvakrat krajši od glavice. Med lanom po Kor. in Št.

Lanena l., S. linicola Gmel.

- 17(14). St. nosi ozkočrtalaste l. in navadno po 1—3 cv. Gola č. je podolgasto kijasta, v. ploščica pa globoko dvonacepljena 18

R. je gola. Č. je kratkozvončasta ali vrtavkastozvončasta, v. ploščica pa cela in ob vrhu izrobljena. 19

18. Beli ali rožnordeči cv. so spodaj zelenkastordeči. V. žrebice molijo le malo iz č., ki ogrinja vsaj spodnji del glavice. P. **Krečna l., S. saxifraga L.**

Cv. so kakor pri krečni l. V. žrebice molijo daleč iz č., ki tudi ne ogrinja glavice. Pp.

Hajekova l., S. Hayekiána Hand. Mazz. in Jauch.

19. Zelena in gostodrnasta r. ima črtalastošilaste l. Svetloškrlatni ali rožnordeči cv. stoje posamezno in so dvodomno mnogosvatbeni. Č. je zvončasta. Narobejajčasti v. l. so le malo izrobljeni. P.

Brezstebelna l., S. acáulis L.

Modrozeleni in rahlodrnasti r. nosi podolgasto-
jajčaste l. Beli (rožnordeči) cv. so dvospolni in sto-
jijo na vilastovejnatih pakobulih. Č je vrtavkasta,
narobejajčasti v. l. pa so globoko izrobljeni. P.

Skalna l., *S. rupéstris* L.

102. *Viscária* Röhl., smolnica.

R. je gola ali prav malo dlakava, pod kolenci pa
lepljiva. Spodnji l. so suličasti, zgornji pa črtalasto
suličasti. Škrlatnordeči cv. se zbirajo na svaljkih,
ki poganjajo iz l. pazduh, in so podobni grozdu ali
latu. Po suhih gričih.

Navadna s., *V. viscósa* Achers.

103. *Agrostemma* L., kokalj.

Sinjezelena r. je dolgo- in pritisnjenodlakava.
L. so črtalasto suličasti. Posamezni cv. so na dolgih
pc. in imajo umazanordeče ploščice s temnejšimi
progami. Med žitom. Navadni k., *A. githágo* L.

XXIX. družina. Magnoliaceae, magnoljke.

Magnoljke so drevesa ali grmi s pre-
menjalnimi l. in s prilistki. Cv. so dvo-
spolni (enospolni). Dvojno, ločenolistno
in podrastlo cv. odevalo se razvršča za-
vojito ali vretenčasto. V brstu se prekri-
vajo njegovi l. navadno kakor strešniki.
Številni in prosti pr. se pripenjajo za-
vojito. Dvopredalaste prašnice se odpi-
rajo s podolžnimirežami. Pst. je navadno
mnogo in se razvrščaajo zavojito na stož-
kastem cvetišču. Vsak pst. je iz enega
pl. l. in zato enopredalast. S. popki, ki

jih je po 2 ali po več, se pritrjajo k trebušnemu šivu plc. Pl. so navadno prosti; ravni kalček leži na dnu hraniva.

Č. l. je 3, 6 v. l. se razstavlja v 2 krogih. Pl. se ne odpira.

104. *Liriodéndron*.

104. *Liriodéndron* L., tulipanovec.

Drevo je doma iz Severne Amerike. Goli l. so dolgopecljati in trokrpi, srednja krpa pa je odrezana ali izrezana. Zelenkastorumeni v. je podoben tulipanovemu o. Stožkasti birni pl. je iz rožek.

Velecvetni t., *L. tulipifera* L.

XXX. družina. Lauráceae, lavorike.

Drevesa ali grmi z enojnatimi premenjalnimi l., ki nimajo prilistkov. Cv. so enospolni (dvospolni). Enojno, podrastlo cvetno odevalo se zrašča na dnu in je č. podobno. Njegovi l. se prekrivajo v brstu kakor strešniki. Pr. se pripenjajo na dnu cv. odevala ter se ujemajo z njegovimi oddelki tudi po številu; ako pa jih je dva- do trikrat več, tedaj se razvrščajo v 2—3 krogih. Prašnice so dvododčetveropredalaste ter se odpirajo odspodaj navzgor z 2—4 poklopci. Pst. je iz enega pl. l., enopredalast ter obdaja eden viseč s. popek. Pl. je jagodast ali suh ter se ne odpira. S. je brez hraniva. Ravni kalček obdajata veliki kalici.

Cv. odevalo je čveteronacepljeno, pr. je navadno
12. Prašnica je dvopredalasta. Pl. je jagoda

105. *Laúrus*.

105. Laúrus L, lavor.

Drevo ali grm. Zimzeleni l. so podolgasto suličasti, ob robu odebeleli in drobno valoviti. Beli cv. poganjajo na pazdušnih, šopastih pakobulih. Jagoda je zeleno- ali modročrna. Po skalnatih krajih v Prim., drugod pa pitovna l. **Plemeniti l., L. nóbilis L.**

XXXI. družina: Berberidáceae, češminovke.

Lesnate ali zelnate r. nosijo premenjalne l. in navadno odpadljive prilistke. Dvospolni cv. imajo dvojnato, podrastlo in ločenolistno cv. odevalo, čegar l. se prekrivajo v brstu kakor strešniki. Tro-, četvero-, šestero- ali deveterolistna č. se razvršča v 1—3 krogih. V. l. je toliko kolikor č. (ako jih je dvojno število, se razraščajo v 2 krogih). Na žrebicah v. l. sta po 2 medovni žlezi ali pa privenček. Pr. se ujemajo po številu z v. l. in ležijo pred njimi. Dvopredalaste prašnice se odpirajo navzven s poklopcema. Enopredalasti, nadrastli pst. ima obstransko s. letvo z enim ali z mnogimi, obrnjenimi s. popki. Pl. je jagoda ali glavica. Ravni kalček leži v osi mesnatega ali skoro roževinastega s. hraniva.

Č., v. in privenček so četverolistni, pr. so 4. Pl. je mnogosemenska, lusku podobna glavica.

106. Epimédium.

Č. in v. sta navadno šesterolistna, na žrebici vsakega v. l. sta medovni žlezi. Pl. je dvosemenska jagoda.

107. Bérberis.

106. Epimédium L., lipica.

Iz plazeče korenike poganja st., ki nosi luskaste pritlične l. in eden stebelni l., ki je navadno dvakrat trojnat. Listki so jajčasti, na dnu srčasti, priostreni in ob robu vejicato napiljeni. Cv. se zbirajo na vejnatem, rahlem grozdu in imajo krvavordeči v. in svetlorumen privenček. Po senčnih krajih. Št., Kr. in Prim. **Planinska l. (vimček), E. alpinum L.**

107. Bérberis L., češmin.

Grm nosi šibaste veje in na teh kratke, šopaste mladike. Na dnu mladik je navadno po 1 - 3 trnov, ki so se preobrazili iz l. Kratkopecljati l. so podolgasto narobejajčasti in trnato napiljeni. Rumeni cv. se zbirajo na visečih grozdih. Podolgasta jagoda je škrlatnordeča.

Navadni č. (babkovina), **B. vulgáris L.**

XXXII. družina: Ranunculáceae, zlatičnice.

Zelnate (lesnate) r. nosijo dostikrat razdeljene l., ki imajo izvečine široke nožnice, nimajo pa prilistkov. Cv. so navadno dvospolni. Enojno ali dvojno cv. odevalo je ločenolistno, njegovil. se prekrivajo v brstu navadno kakor strešniki (ali pa se stikajo). Tro- do šesterolistna (mnogolistna) č. je pravilna ali somerna in dostikrat podobna v. V. ima isto število l. kakor č.; ako pa jih je več, se razvrščajo zavojito. Včasih je v. majhen, ali se preobraža v medovnike, ali pa gasplohni. Številni in prosti pr. se razstavljajo zavojito. Dvopredalaste prašnice se od-

pirajo s podolžnimi režami in se obračajo navzven ali navstran. Številni (eden) in nadrastli pst. so prosti ali pa se zraščajo nekoliko na dnu ter se razvrščajo zavojito (vretenčasto). Enopredalasti pst. nastajajo iz poedinih pl. l. ter obdajajo po eden ali mnogo obrnjenih s. popkov. S. popki se pripenjajo ob notranjem trebušnem šivu ali na plč. dnu. Pl. je orešek ali mešiček (jagoda). V semenu je mnogo oljnatega s. hraniva, na čegar pritličnem robu se nahaja mali in ravni kalček.

1. Č. in v. sta četverolistna in odpadljiva. Pst. je eden, mesnati pl. je jagoda. 115. *Actaea*.
Pl. je suh, pst. je mnogo (eden). 2
2. Plc. obdaja eden s. popek. Pl., orešek, se ne odpira. 12
Plc. obdaja mnogo s. popkov. Pl., mešiček, se odpira ob notranjem šivu. 3
3. Cv. je pravilen. 5
Somerni cv. ima peterolistno, v. podobno č. 4
4. Zgornji č. l. je ostrožen. Cv. v. je četverolisten ali zrastlolisten, njegova zgornja, ostrožna l. se skrivata v č. ostrogi. Pl. je po 1—3. 117. *Delphinium*.
Zgornji č. l. je čeladasto vzbokel ter krije zgornja, dolgožrebicata in oglavničasta v. l. Ostalih 6 v. l. je luskastih ali pa jih ni. Pl. je po 3—5. 118. *Aconitum*.
5. Zelnata in zelena č. je peterolistna in trpežna. V. l. je pet ali mnogo. Pl., ki jih je po 2 - 5, se pritrjajo na mesnato cvetišče. 108. *Paeonia*.
Č. je obarvana in v. podobna. 6
6. Cv. odevalo je dvojno, vendar je v. navadno manjši od č. 7
Cv. odevalo je enojno, peterolistna č. je odpadljiva, prostih pl. je po 5—10, 109. *Caltha*.

7. 5 listastih, spodaj ostrožnih v. l. je krajših od peterolistne in odpadljive č., ki je podobna v. Prostih pl. je po 5. **116. Aquilégia.**
V. l. so sicer mnogokrat krajši od č. in podobni medovnikom, niso pa niti listasti niti ostrožni. 8
8. Mnogolistna č. je odpadljiva. Ploščnati in žrebicati v. l. imajo črtalasto jezičasto ploščico, ki nosi na dnu medovno jamico. Prostih pl je mnogo. **110. Tróllius.**
V. l. so votli medovniki in pl. se $\pm$ zraščajo. 9
9. Peterolistna č. je odpadljiva. Žrebicati v. l. se upogibajo v sredi kolenčasto in nosijo dvoustnato ploščico. Po 5—10 pl. se zrašča do polovice. **113. Nigélla.**
V. l. so cevasti in pl. se zraščajo le ob dnu. 10
10. Odpadljivih č. l. je 5—6. Kratkocevasti v. l. so enoustnati. Pl. sedijo. **114. Isopýrum.**
Cevasti v. l. so ob vrhu dvoustnati. 11
11. Odpadljivih č. l. je 5—8. Pl. so pecljati. **112 Eránthis.**
Trpežnih č. l. je 5. Pl. sedijo. **111. Helléborus.**
- 12 (2). Č. l. se stikajo v brstu in imajo ravne ali navznoter upognjene robove. **120. Clemátis.**
Č. l. se prekrivajo v brstu kakor strešniki. 13
13. V. je petero- do mnogolisten. 15
V. ni. 14
14. Pod cv. je 3—4 ovojnih l. (ovojek). Četvero- do mnogolistna č. je podobna v. Pl. sedijo na vzvišenem, poluoblastem ali stožkastem cvetišču. **119. Anemóne.**
Ovojnih l. ni. Četvero- do peterolistna č. je podobna v. Pl. sedijo na ploščnatem cvetišču. **123. Thalíetrum.**
15. V. l. nosijo na žrebeci medovno jamico. 16
V. l. je 5 in nimajo medovne jamice. Peterolistna č. je odpadljiva. Cvetišče je jajčasto stožkasto. **124. Adónis.**

16. Odpadljivi č. l. so šilasto ostrožni. V. l., ki jih je po 5, so lopatičasto jezičasti in cevasto žrebicati; žrebica je daljša od ploščice. Cvetišče je dolgo in valjasto. **121. Myosúrus.**

Odpadljivi č. l. niso ostrožni. V. l., ki jih je navadno po 5 (4, ali več ko 5, ali mnogo), so narobejajčasti, podolgasti ali klinasti ter $\pm$ očitno žrebicati, žrebica pa je mnogo krajša od ploščice. Cvetišče je oblato ali stožkasto. **122. Ranúnculus.**

108. Paeónia L., potonika.

Listi so dvakrat trorazrezani; celi listki so pakrožni ali pakrožno podolgasti, zgornji pa so na dnu klinasti. Cv. so škrlatnordeči. Po gozdih. Št., Kr. in Prim. **Trolistna p., P. corallína Retz.**

L. so dvakrat trorazrezani; dvo- do peterodelni ali dvo- do peteronacepljeni odrezki pa nosijo podolgaste ali suličaste, celorobe krpice, ali pa so krpice dvo- do tronacepljene. Cv. so škrlatnordeči. Po kamenitih krajih. Kr. in Prim.

Navadna p. (prstenik), P. officinális L.

109. Cáltha L., kalužnica.

1. Kipeča st. nosijo okrogle ali ledvičaste in ob robu narezane l, izmed katerih so spodnji pecljati, zgornji pa sedeči. Veliki cv. so žolti. Mešiček se krivi proti hrbtnemu šivu. Po mokrih krajih.

Močvirska k., C. palústris L.

Mešički so ob hrbtnem šivu premi ali le malo ukrivljeni. 2

2. L. so navadno ostro nazobčani. Mešičkov kljunec je prem. R. je podobna močvirski k. in raste tudi po mokrih krajih.

Premoplodna k., laéta Sch. N. K.

Majhni l. so narezani, ob dnu ponajveč nekoliko nazobčani. Cv. so majhni. Majhni pl. nosijo jako kratke, nekoliko ukrivljene kljunce. R. je podobna prejšnjima ter raste na P. po mokrih krajih.

Planinska k., *C. alpéstris* [Sch. N. K.

110. *Tróllius* L., pogačica.

Gola r. ima pokončno, navadno enojno in enocvetno st. L. so dlanasto peterodelni, spodnji peceljati, zgornji sedeči. Cv. so citronastorumeni. Po hribih in Pp. na vlažnih krajih.

Evropska p., *T. europáeus* L.

111. *Helléborus* L., teloh.

1. List, oziroma listi, so vsi pritlični, pecjati in stopalasto razrezani na 7—9 odrezkov, ki so zase celi ali dvo- do tronacepljeni, podolgasto suličasti ali klinasti, ob vrhu pa koničasti in napiljeni. Betva nosi eden (dva) cv. in razen teh le še ob vrhu 2—3 jajčastih ali pakrožnih krovnih lističev. Kilmasti cv. je bel ali rdeče nadahnjen. 2

St. je listnato in tudi krovni lističi so podobni drugim l. 3

2. L. so zeleni. Odrezki so klinasti in daleč nad sredo najširši, njihovi zobci se obračajo ob vrhu navzgor. Po kamenitih krajih. Črni t., (kurjica), *H. níger* L.

L. sinjezeleni. Odrezki so širokosuličasti in najširši v sredi, njihovi bodeči zobci so nekoliko odmaknjeni. Po kamenitih krajih.

Velecvetni t., *H. macránthus* Freyn.

3. Č. l. so zeleni ali rumenozeleni. 4

L. so stopalasto razrezani, njihovi celi odrezki so goli ali skoraj goli. Majhni in ozki č. l. so uma-

zano vijoličasto nadahnjeni. Vratovi se upogibajo navzven. Po gorskih gozdih. Št. in Kr.

Vijoličasti t., *H. atrorúbens* W. K.

4. L. odrezki so vsi celi ali pa so samo nekateri dvedo tronacepljeni. 5

L. odrezki se cepijo vsi na več ozkih, tanko- in ostronapiljenih odcepkov in so dlakavi po spodnji strani. Č. l. so ozki. Po pašnikih. Kr. in Prim.

Razcepljeni t., *H. multifidus* Vis.

5. Žilice po spodnji l. strani so vse vzbokle. Veliki cv. merijo navadno v premeru 5–7 cm. 6

Stranske žilice se vdirajo po spodnji l. strani. Goli l. odrezki so suličasti in drobno napiljeni. Po pašnikih. Št, Kr. in Prim.

Plotni t., *H. dumetórum* W. K.

6. L. so poletno zeleni in po spodnji strani ob žilah dlakavi. Podolgasto suličasti in žlebasti l. odrezki se zavijajo in so neenako, toda precej globoko napiljeni. Br. so pokončne. Po grmovju in po pašnikih.

Zeleni t., *H. víridis* L.

L. so navadno zimzeleni. Širokosuličasti in ravni l. odrezki so skoraj enako drobnonapiljeni in spodaj dlakavi. Br. se obračajo vodoravno. Po gorskih gozdih.

Dišeči t., *H. odórus* W. K.

112. *Eránthis* Salisb., jarica.

R. je gola. Pritlični in dolgocepljati l. so ščitasti in tro- do sedmerodelni; oddelki so črtalasto podolgasti in topi. Enocvetna betva nosi tik pod cv. zvezdasti ovoj. Cv. so svetlorumeni. Po senčnih krajih. Kr. in Prim.

Zvezdasta j. (ozimnica), *E. hiemále* Salisb.

113. *Nigélla* L., črnika.

1. R. je gola. L. se delijo dva- do trikrat pernasto; od- delki so črtalasti. Beli cv. so zelenožilnati. Žrebica priostrenih č. l. je tako dolga kakor ploščica. Praš- nice so resaste. Pl. se zraščajo do srede. S. je zrnato raskavo. Po njivah. Št., Kr. in Prim.

Poljska č., *N. arvénsis* L.

Žrebica č. l. je krajša od ploščice. Prašnice niso resaste. Pl. se zraščajo do vrha. S. je povprek na- gubano. 2

2. St. je golo, l. oddelki so črtalasti. Bledomodre in zelenožilnate cv. ogrinjajo ovojni l., ki so daljši od priostrenih č. l. Po njivah v Prim., sicer pa pitovna in udomačena r. Vrtna č., *N. damascéna* L.

St. je žlezavo kocinasto, l. oddelki so suličasto črtalasti. Beli cv. so brez ovojnih l., č. l. pa topi. Pitovna in udomačena r. Pitovna č., *N. satíva* L.

114. *Isopýrum* L., polžarka.

R. je gola. Pokončno st. je le zgoraj listnato, vejnato in mnogocvetno. Pritlični l. so po dvakrat razrezani na 3 odrezke, ki so na sebi trokrpi, topi in neenako ter debelo narezani. Cv. so beli. Po grmovju. Soljasta p., *I. thalictroides* L.

115. *Actaéa* L., črnoga.

St. krijejo ob dnu nožnicam podobni luskolisti. L. so po dvakrat razrezani na 3 odrezke ali pa po dvakrat troštevno pernasto razrezani. Jajčasti ali jajčastopodolgasti odrezki sami so globoko dvakrat napiljeni in goli, spodaj pa nekoliko puhasti. Beli cv. se zbirajo v grozdih. Pakrožna jagoda je črna. Po gozdih. Klasnata č., *A. spicáta* L.

116. *Aquilégia* L., orlica.

1. Ostroge so na koncu preme ali se krivijo le malo. 2
 Ostroge se krivijo na koncu kljukasto ali pa se
 uvijajo. 3

2. Spodnji l. so po spodnji strani kosmati, po zgornji
 pa redkodlakavi. Ostroge so precej krajše od do-
 tičnih v. l. Cv. so modrovijoličasti. Po senčnatih
 krajih. Prim **Kitajbelova o., A. Kitaibélii Schott.**

Spodnji l. so goli vsaj po zgornji strani. Ostroge
 so tako dolge kakor pripadajoči v. l ali pa le malo
 krajše od njih. Majhri cv. so modrovijoličasti. Po
 senčnatih krajih. Kor., Kr. in Prim.

Einselejeva o., A. Einseleána Schltz.

3. L. odrezki so tronacepljeni in krpasto narezani ter
 imajo jajčaste, tope krpice. Majhni cv. so temno-
 vijoličasti. Pr so poldrugokrat daljši od v. ploščice,
 ki je na sebi jako topa, kratko ostnata in krajša
 od ostroge. P. **Temnordeča o., A. atráta Koch.**

Pr. so le malo daljši od v. ploščice Cv. so modri
 (beli, rdeči). 4

4. L. odrezki so tronacepljeni in na široko narezani.
 Ploščica v. l. je izrezana Po senčnatih krajih.

Navadna o., A. vulgáris L.

L. odrezki so tronacepljeni ali skoro trodelni in
 so globoko ter ozko narezani. Ploščice v. l. so zgo-
 raj odrezane in krajše od pripadajočih ostrog. Po
 senčnatih krajih Kor. in Kr.

Črnikasta o., A. nígricans Baumg.

117. *Delphínium* L., ostrožnik.

1. Enoletna r. ima drobno razdeljene l. V. l. se zra-
 ščajo v v. ostrogo. Pst. je navadno 1. 2

Vztrajna r. Izmed prostih v. l. sta zgornja bra-
 data na ploščici. Pst. in pl. so 3. 4

2. Pst. in pl. so goli. 3
 L so trikrat pernasto razrezani, zgornji pa trikrat razrezani s črtalastimi odrezki. Modri, beli ali rožnordeči cv. se zbirajo v mnogocvetnem, gostem grozdu. Pst. in pl. so dlakavi. Pitovna in udomačena r. **Ajantov o., D. Ajácis L.**
3. Dlačice se pritiskajo k st. L. krpice so črtalaste Cv. pe. so izvečine po dvakrat tako dolgi, kakor pripadajoči krovni lističi. Cv. so sinji (beli ali rožnordeči). Po njivah. **Poljski o., D. consólida L.**
 Mehke dlačice se odmikajo od st., ki se dostikrat krepko razrašča. L. odrezki so nitkasti. Cv. pe. so dva- do štirikrat tako dolgi kakor njihovi krovni lističi. Cv. so sinji (beli ali rožnordeči). Po njivah. Prim. **Latasti o., D. paniculátum Host.**
4. L. pc. se širijo na dnu nožničasto. Ploskev je trikrat razrezana in mnogodelna s črtalastimi odrezki. Č. je modra, v. pa bel, le njegova zgornja l. sta ob vrhu modra. Po kamenitih krajih Kr. in Prim. **Razrezani o., D. fissum W. K.**
 L. pc. niso na dnu nožničasti. Ploskev je dlanasto tro- do sedmeronacepljena s širokimi, trokrpimi odcepki. Č. je sinja. Po kamenitih krajih. Št. (na Golovcu). **Planinski o., D. alpinum W. K.**

118. Aconítum L., preobjeda (omej).

1. K. odebelijo repasto. Čelada je tako dolga kakor široka ali nekoliko daljša, v tem slučaju pa je bočnostisnjena. 3
 K. ne odebelijo na koreniki. Čelada je valjasta, mnogo daljša ko široka. Cv. so rumeni. 2
2. Cv. vreteno in cv. peclji so na grozdu kosmati. Čelada je dolgodlakava. Po kamenitih krajih Št. in Kr. **Kosmata p., A. pubérculum Hay.**

Cv. vreteno in cv. pc. so na grozdu kratkodlakavi. Čelada je gola ali redkodlakava. Po kamenitih krajih. **Smrtonosna p., A. lycóctonum L.**

3. L. so dlanasto ali stopalasto petero- do deveterodelni, oddelki pa pernasto mnogodelni z ozkočrtlastimi krpicami. Rumeno cv. odevalo je trpežno. Čelada je poluoblata. Po skalnatih krajih Kr. in Prim. **Tankolistna p., A. ánthora L.**

Cv. odevalo je odpadljivo. Cv. so modri, vijoličasti, beli ali pisani. 4

4. St. ob vrhu, cv. peclji in č. so žlezasto puhasti. L. odrezki so rombasti s suličastimi krpicami. Temnovijoličasti cv. se zbirajo v rahle, vejnate grozde ali v razkrečeno razrastle late. Žrebici obeh zgornjih v. l. se krivita polukrožno naprej in nosita vodoravni ali nekoliko navzdol upognjeni oglavnici. Čelada je $\pm$ poluoblata. Po skalnatih krajih.

Latasta p., A. paniculátum Lam.

St. je ali vse golo, ali pa ob vrhu le puhasto, ni pa žlezasto. 5

5. Žrebici obeh zgornjih v. l. sta premi ali pa se krivita nekoliko. 6

Žrebici obeh zgornjih v. l. se sločita. Čelada je malo daljša nego široka ali pa celo krajša 7

6. Cv. so modrovijoličasti, beli ali pisani. Čelada je poluoblata in približno tako dolga kakor široka. Oglavnici na zgoraj nekoliko ukrivljenih žrebicah sta poševni. Mladi pl. se krivijo navznoter in se sklanjajo ob vrhu. Pitovna in udomačena r.

Störkova p., A. Stoeckeánum Rehb.

Cv. so svetlovijoličasti ali belo pisani. Podolga čelada je daljša nego široka. Oglavnici na premih in pokončnih žrebicah sta pokončni ali poševni. Mladi pl. so vzporedni drugi drugim. Po vlažnih krajih. **Kljunata p., A. rostrátum Bernh.**

7. Cv. vreteno in cv. pc. so dlakavi. Cv. so navadno temnovijoličasti. Po vlažnih krajih. P. in Pp.

Navadna p., A. napéllus L.

Cv. vreteno in cv. pc. so goli. 8

8. L. odrezki so navadno kratki in iztegnjeni. Cv. grozd je gost (razrastel). Cv. so temnovijoličasti. P.

Planinska p., A. taúricum Wulf.

L. odrezki so ozki in dolgi ter se navadno odmikajo drugi od drugih. Grozdi so rahli ter se dostikrat razraščajo. Cv. so svetlovijoličasti ali belkasti. P. na Kr. **Belkasta p., A. álbicans Host.**

119. Anemóne L., vetrnica.

1. Stalni vrat na pl. je ponajveč tako dolg kakor pl. ter ni bradat. 2

Stalni vrat je na kocinastem pl. mnogokrat daljši od pl. in kosmatobradat **Pulsatílla Tour. 9**

2. Pritlični in pecljati l. so trokrpi, srčasti in celorobi; zgoraj so goli, spodaj pa kosmati in rdeče nadahnjeni. Cv. betva nosi po eden sinji (rožnordeči, beli) cv., pod katerim leži neposredno 3 (4) č. podobnih ovojnih l., ki so celi in celorobi.

Jetrník, A. hepática L.

Ovojni l. so oddaljeni od cv. in so iz 3—4 navadno razrezanih l. 3

3. Ovojni l. sedijo. 4

Ovojni l. so pecljati in podobni pritličnim l.; pritličnih l. večsih ni. 5

4. Pritlična st. os je gomoljasta. Pritlični l. so trodo peterodelni, oddelki pa tronacepljeni in razrezani. Ovojni l. so celi ali ob vrhu tronacepljeni. Posamezni cv. imajo rožnordečo, rumeno, ali belo odevalo. Suličastih č. l. je navadno 12. Pl. so volnati. Po kamenitih krajih v I., drugod je pitovna r.

Vrtna v., A. horténsis L.

R. je kosmata Pritlična st. os je poševna korenika. Pritlični l. so tro- do peterodelni, oddelki pa navadno dvakrat tronacepljeni. Ovojni l. so tro- do peterodelni. V kobulu zbrani cv. so beli. Pakrožnih č. l. je navadno 5. Pl. so goli P.

Bedenocvetna v., A. narcissiflora L.

5. Korenika je $\pm$ trda in lesnata. St. je kosmato Cv. ležišče je podolgasto stožkasto. Č. je kosmata po spodnji strani. Pl. so gosto polsteni ali volnati. 8

Valjasta in mesnata korenika se plazi vodoravno. St. je golo ali redkodlakavo. Cvetišče je poluoblasto. Pl. so trdodlakavi. 6

6. St. nosi eden cv. Belih in po obeh straneh golih č. l. je navadno 6. 7

St. nosi 1—3 cv. Pritlični in ovojni l. so trirazrezani, odrezki pa razdeljeni ali razcepljeni. Zlatorumenih in spodaj puhastih č. l. je navadno 5. Po grmovju in po gozdih.

Zlatičnata v., A. ranunculoides L.

7. Pritlični in ovojni l. so trirazrezani, odrezki 1. reda so zopet razrezani, srednji odrezki 2. reda so navadno tronacepljeni, obstranski pa dvodelni. Po grmovju in po gozdih.

Podlesna v., A. nemorosa L.

Pritlični in ovojni l. so trirazrezani; širokosuličasti odrezki so celi in napiljeni. Po grmovju in v gozdih.

Trolistna v., A. trifolia L.

- 8 (5). St. nosi eden beli, zunaj vijoličasti cv. Pritlični in ovojni l. so dvakrat trirazrezani in skoro goli, klinasti odrezki so tro- do peterodelni. Vrat je približno tako dolg kakor gosto volnati pl. P. Kor., Kr. in Gor.

Baldska v., A. baldensis L.

Pritlični in ovojni l. so dlanasto peterodelni in redkodlakavi ali skoraj goli; rombasti oddelki so tronacepljeni in neenako napiljeni. Cv. so beli (rdeči)

in zunaj navadno rdečkasti. Vrat je mnogo krajši od polstenega, pozneje volnatega pl. Po prisojnih krajih. Št. **Gozdna v., A. silvéstris L.**

- 9 (1). Trije dlanasto razdeljeni ovojni l. sedijo, se zraščajo ob dnu v nožnico ter se ločijo od pritličnih l. 10

Trije ovojni l. so kratkopeceljati in dvakrat razrezani; odrezki 1. reda sestojijo iz 1—2 pernatih odrezkov 2. reda, ki nosijo suličaste krpice. Pritlični l. so podobni ovojnim, le nekoliko večji so in bolj dlakavi. Pokončni cv. so beli ali rumeni in zunaj včasih rdečkasti. P. **Planinska v., A. alpína L.**

10. Zimzeleni in skoro goli pritlični l. so enkrat pernato razrezani; široki, narobejajčasti odrezki so dvo- do tronacepljeni ali pa debelo narezani. Belkasti cv. so vijoličasto nadahnjeni, njihovi notranji l. pa vijoličasti. P. po Kor.

Pomladanska v., A. vernális L.

Poletnozeleni pritlični l. so dvakrat do trikrat pernato razrezani s črtalastimi ali suličastimi odrezki. Cv. so vijoličasti. 11

11. Kimasti ali povešeni cv. so temnovijoličasti. 12

Pritlični l. so trikrat pernato razrezani s črtalastimi in koničastimi odrezki. Zvončasti, pokončni cv. so svetlovijoličasti. Č. l. so dvakrat daljši od pr. Po kamenitih krajih in v skalovju.

Velikonočnica, A. pulsatilla L.

12. Majhni cv. visijo. Č l., ki so tako dolgi kakor pr. ali le nekoliko daljši od njih, se zvončasto sklanjajo, ob vrhu pa zavijajo. Po pašnikih.

Kosmatinec, A. nígricans Kern.

Veliki cv. so kimasti. Zvončasti č. l. so dvakrat daljši od pr. in se obračajo ob vrhu navzven. Po pašnikih. Kr. in Prim. **Mavka, A. montána Hoppe.**

120. *Clemátis* L., srobot.

1. Stalni vrat na pl. je mnogokrat daljši od pl. in pernatu bradat. 2

Plezajoče st. nosi gole, enojno ali dvojno pernatu l. z jajčastimi, celimi ali trokrpimi listki. 1—3 vijoličastih ali rdečih cv. se zbira na ovršnem pakobulu. 4 č. l. so narobejajčasti in valovito narezani. Trpežni vrat na pl. je gol in krajši od pl. Po grmovju. Prim. **Laški s., C. viticella L.**

2. Lesasta r. se vzpenja ali pa leži. 3
Zelnata r. je pokončna. 5

3. Viseče, vzpenjajoče ali ležeče st. nosi dvakratno trojnatu l. Listki so jajčasti ali jajčasto suličasti in neenako napiljeni. Posamezni, pazdušni cv. nosijo četverolistno vijoličasto č. P. in Pp. Po skalnatih krajih **Planinski s., C. (Atragéne) alpina Mill.**

Cv. se zbirajo na latastih pakobulih. Bela č. je šesterolistna. 4

4. Puhasti l. so enojnopernati, listki pa jajčasti in skoro srčasti, ob robu pa celorobi, napiljeni ali krpasti. Č. l. so polsteni po obeh straneh. Po grmovju in v gozdih.

Navadni s. (vezela), C. vitalba L.

Goli l. so dvojno pernati, listki pa jajčasto podolgasti ali črtalasti, celi, celorobi ali pa dvo- do tronacepljeni. Č. l. so polsteni samo spodaj ob robu. Po skalnatih krajih. Št. in Prim.

Pereči s., C. flammula L.

- 5 (2). Celi in celorobi l. so jajčasti ali jajčastosuličasti ter goli ali spodaj nekoliko puhasti. Eden, troje ali mnogo zvončastih in kimastih cv. se zbira na ovršnem pakobulu. Četverolistna č. je zatemnelo vijoličasta. Po vlažnih travnikih. Št., Kr. in Prim.

Celistni s., C. integrifolia L.

Enojnopernati l. so po zgornji strani goli, po spodnji pa redkopuhasti. Jajčasti ali suličasti l. so včasih srčasti in celorobi. Cv. se zbirajo na latastih pakobulih. Bela č. je šesterolistna. Po travnikih in pašnikih.

Pokončni s., C. récta L.

121. *Myosúrus* L., malorepka.

Majhna r. nosi samo pritlične l., ki so črtalasti, celorobi in goli. Betve nosijo po eden, rumenkasti cv. Cvetišče se podaljša pozneje in pl. se razstavljajo na njem klasasto. Po njivah. Št. in Kr.

Pritlikava m., M. mínimus L.

122. *Ranúnculus* L., zlatica.

1. R. je gola. K. vlakna odebelijo gomoljasto. V l. nožnicah so dostikrat čebulasti brstiči. Č. l. je po 3 (več), v. l. pa po 8 ali več. 2

Č. in cv. l. je po 5 (več). 3

2. St. leži navadno in se večkrat ukoreninja ob kolencih. Ledvičasti, okroglasti ali trikotni l. so sočnati in mehki ter se svetijo. Robovi ob srčastem l. dnu se ne krijejo. Cv. so zlatorumeni. Pl. je napet in kratkodlakav. Po senčnih krajih.

Lopatica, R. ficária L.

Kratko st. leži ali se vzpenja, a se ne ukoreninja ob kolencih. L. so togi, robovi širokosrčastega dna se krijejo. Čebulastih brstičev navadno ni v l. nožnicah. Veliki cv. so zlatorumeni. Pl. so narobejajčasto složkasti in trdodlakavi. Po senčnih krajih. Prim. **Kalužničasta z., R. calthaefólius Bl. N. Sch.**

3. Cv. so beli, pl. niso obrobljeni. 4

Pc. ocvelih, rumenih cv. stojijo pozneje pokončno. 14

4. R. plujejo po vodi. Pc. ocvelih cv. se zavijajo. Beli v. l. imajo svetlorumeno žrebico. Pl. so povprečno nagubani. **Batráchium E. Mayer. 5**

R. rastejo po P. in po hribih. Pc. ocvelih cv. stojijo pokončno. Pl. so gladki po bokih ali pa nepravilno žilnati. 10

5. Sedeči l. se vsi potapljajo in so trorazrezani. Odrezki so večkrat vilasti. Nitkaste in toge krpice se krečijo v vodi in izven vode v krogu. Cv. peclji so mnogo daljši od l. Pr. je po 15—20 ter so daljši od pst. Cvetišče je ščetinasto, mladi pl. so trdodlakavi. Po stoječih vodah.

Razkrečena z., R. circinnátus Sibth.

Potopljeni l. so navadno pecljati in mlahavi, zato se zlagajo njih krpice na zraku čopičasto. Cv. peclji so navadno tako dolgi kakor l. ali krajši (daljši) od njih. 6

6. Potopljeni l. so pecljati in enkrat ali dvakrat trorazrezani; večkrat vilasti odrezki nosijo ščetinaste krpice. Plujoči l., ki pa jih včasih ni, so ledvičasti, tro- do peterokrpi in nosijo celorože ali narezane krpice. 15—25 pr. presega dlakavo cvetišče. Pst. in pl. so gostoščetinasti. Po stoječih vodah in po potokih. **Povodna z. (žabja zel), R. aquátilis L.**

Plujoči l., ako se nahajajo, so globoko tro- do peterodelni. Pr. je kvečjemu 15, ki pa ne presegajo cvetišča. 7

7. Vsi l. se potapljajo. V obrisu so podolgasti, spodnji dolgopecljati, vsi pa enkrat trorazrezani z večkrat vilastimi odrezki. Nitkaste in med seboj vzporedne krpice plujejo v st. smeri. Cvetišče je golo ali prav malo dlakavo. Pl. so goli. Po potokih.

Plujoča z., R. flúitans Lam.

Potopljeni l. so v obrisu okroglasti in večkrat trorazrezani, njih krpice se odmikajo v vodi druge

od drugih. Plujočih l. včasni. Cvetišče je gostodlakavo. 8

8. L. se vsi potaplajo in so vsi pecljati. Srednji odrezki 1. reda so mnogo manjši od stranskih. Krpice so ščetinaste. L. nožnice in pl. so dlakavi. Po stoječih vodah in potokih.

Maloprašnična z., R. paucistamineus Tausch.

Poleg potopljenih so tudi še plujoči l. dlanastotrarezani, trodelni ali narezani. L. nožnice in pl. so goli. 9

9. L. so navadno vsi pecljati. Srednji odrezki 1. reda so mnogo manjši od stranskih. Lasaste krpice so mehke. Cv. peclji so tako dolgi kakor njih l. pc. Po stoječih vodah.

Lasolistna z., R. trichophyllus Chaix.

Zgornji l. sedijo. Srednji odrezek 1. reda je približno tako velik kakor stranska. Cv. peclji so trikrat daljši od potopljenih l. Po stoječih vodah.

Petiverjeva z., R. Petivéri Koch.

- 10(4). Enojno, eno- do trocvetno st. je kvečjemu visoko 15 cm. Okroglasti ali ledvičasti l. merijo v premeru 1–2.5 cm. Pl. so goli. 11

Ob vrhu razrastlo, tro- do mnogocvetno st. je visoko 30–100 cm. Veliki, 3–10 cm dolgi l. so dlanasto globoko tro- do sedmerodelni, goli ali redkodlakavi. L. oddelki so zopet dvo- do tronacepljeni ali pa celi in napiljeni. Goli pl. so žilnato nagubani. 13

11. R. je $\pm$ kosmata in nosi eno- do trocvetno st. ter dlanasto mnogonacepljene l. s priostrenimi odcepki. V. l. so narobejajčasti in zaokroženi. Pl. je poševnojajčast in mrežasto naguban. P. Kor. in Kr.

Segierjeva z., R. Seguiéri Vill.

Vsa r. je gola, st. pa enocvetno. V. l. so narobe-srčasti, pl. pa narobejajčast in gladek. 12

12. Pritlični l. so tro- do peterokrpi ali tro- do peteronacepljeni; njihovi narobejajčasti oddelki so ob vrhu narezano razrezani. Trpežni vrat je na pl. kljukast. P. Kor., Kr. in Prim.

Planinska z., R. alpéstris L.

Pritlični l. so globoko trodelni; srednji oddelek je tronacepljen, stranska sta dvonacepljena, krpice pa so črtalaste ali suličaste. Pl. je ukrivljen. P.

Traunfellnerjeva z., R. Traunfellnéri Hoppe.

13. L. so tro- do sedmerodelni, srednji oddelek je pecljat. Cv. peclji so dlakavi. Po gorskih gozdih.

Preobjedolistna z., R. aconitifólius L.

L. so globoko tro- do sedmeronacepljeni, odcepki se vežejo med seboj. Cv. pe. so goli. Po gorskih gozdih.

Platanolistna z., R. platanifólius L.

- 14(3). K. odebelijo gomoljasto. Pl. so obrobljeni. 15

Valjaste ali nitkaste k. ne odebelijo. 18

15. Gola r. nosi cele ali nekoliko krpaste l. 16

R. je $\pm$ dlakava in nosi navadno globoko razrezane l. Č. je zavihana. 17

16. Eno- ali dvocvetno st. nima pritličnih l. Spodnji stebelni l. je sedeč ali kratkopecljat, ledvičasto okrogel in narezan, zgornji pa so narobejajčasti in ob vrhu nekoliko razrezani. Po gorskih gozdih. Kor. Št. in Kr.

Otrovna z., R. thóra L.

St. je eno- do trocvetno. Edini, dolgopecljati, pritlični l. je širši ko dolg. Skoro ledvičast je, ob vrhu razrezano narezan in stebelnim l. podoben. P.

Polutanska z., R. hýbridus Biria.

17. St. je pritisnjeno volnato. Svilnato dlakavi l. so trirazrezani ali trodelni, črtalasto suličasti oddelki so celi ali dva- do trodelni, celorobi in koničasti. Cv. peclji niso brazdasti, temveč valjasti. Tr-

pežni, premi ali nekoliko ukrivljeni vrat je dolg kakor polovica pl. Po pustih krajih na Prim.

Ilirska z., *R. illýricus* L.

St. je spodaj gosto ščetinasto in le zgoraj pritisnjeno dlakavo. Jajčasti l. so dlanasto trodelni, okrogli in klinasti oddelki pa različno razrezani. Cv. pc. so očitno brazdasti. Trpežni vrat je zelo kratek. Okrogli pl. je vzbokel in po bokih gladek. Po njivah v I. Neapoljska z., *R. neapolitánus* Ten.

18(14). L. so vsi celi. 19

Vsi l. ali vsaj stebelni l. so $\pm$ globoko razrezani. 21

19. Mnogocvetno st. je robato. L. so podolgasto pakrožni, spodnji pa srčasto jajčasti in šobasto nazobčani. Č. je odpadljiva. Pl. je po bokih grbato srhek, poševno jajčast ter nosi ob vrhu kratko konico. O. m. Jezičasta z., *R. ophioglossifólius* Vill.

L. so izvečine črtalasti ali suličasti. Pl. je po bokih gladek. 20

20. Kipeče ali ležeče st. se dostikrat vkoreninja ob kolencih. L. so pakrožno ali črtalasto suličasti. Narobejajčasti in napeti pl. ima prav kratko topo konico. Po močvirnih travnikih.

Pereča z., *R. flámmula* L.

Navpična, votla korenika poganja podzemeljske živice in pokončno st. L. so črtalasto suličasti in priostreni. Bočnostisnjeni pl. nosi širok, srpasto ukrivljen kljunček. Po stoječih vodah

Dolgolistna z., *R. língua* L.

21 (18). Gladki pl. so obrobljeni. 22

Nagubani pl. so grbasti ali trnasti. 34

22. Cv. pecelj je valjast 23

Cv. pecelj je brazdast in cvetišče je ščetinasto. 30

23. Razevela č. se pritiska k v. 24

R. je + kosmata. Izmed dlanasto trodelnih l. imajo spodnji okroglojajčaste in različno razcepljene, zgornji pa suličaste oddelke. Razevela č. je zavihana, cvetišče golo. Bočnostisnjeni pl. nosi ob vrhu kratek, širok kljunček. Po kamenitih krajih v I.

Baržunasta z., R. velutinus Ten.

24. Vsi l. so goli ali skoro goli. Ledvičasti ali srčasto okrogli pritlični l. so celi in narezani ali pa dlanasto tro- do mnogokrpi, oziroma tro- do mnogonacepljeni. Srednji l. so dlanastodelni in nosijo srčaste ali suličaste oddelke. Cvetišče je golo. Dlakavi in napeti pl. nosi dolg in kljunasto ukrivljen kljunček, ki je dolg kakor polovica pl. Po gozdih.

Zlata z., R. auricomus L.

- Pl. je gol. 25
25. Pritlični in stebelni l. so različni. 26
- Pritlični in stebelni l. so enakolični, samo zgornji stebelni l. so manjši in manj razdeljeni. Cvetišče je golo. 28
26. Navpična in kratka korenika je kakor odgrizla. Goste dlačice se odmikajo od st. Pritlični l. so trirazrezani; srednji odrezek je klinasto rombast, stranska sta dvonacepljena, krpice pa so ostro nazobčane. P. in višje gore.

Hornschuchova z., R. Hornschuchii Hoppe.

- Vodoravna ali poševna korenika je podaljšana. Krpice pritličnih l. so topo nazobčane. 27
27. St. je pritiskano dlakavo ali skoro golo. Pritlični l. so globoko trodelni; srednji oddelek je širokoklinast in tronacepljen, krpice pa so razrezane. Zgornji stebelni l. so dlanasto trodelni. Pl. kljunček je ukrivljen. P. in Pp.

Gorska z., R. montanus Willd.

Pritlični l. so skoro do dna trodelni; njihov srednji oddelek je klinast in tronacepljen, ozke

krpice pa se odmikajo druga od druge. Pl. nosi kratek, kljunast kljunček. Po senožetih. Kor., Kr. in Gor. **Koroška z., R. carinthiacus Hoppe.**

- 28 (25). Kosmata r. ima dolge, od st. odmaknjene dlačice. L. so dlanasto tro- do peterokrpi s širokimi, narobejajčastimi krpami. Bočnostisnjeni pl. nosi kljunček, ki je dvakrat krajši od pl. ter se zavija polžasto. Po gozdih. **Volnata z., R. lanuginósus L.**

Puhasta r. ima kratke, pritisnjene dlačice. L. so tro- do peterodelni. 29

29. Korenika je kratka. L. krpice so ozke in globoko razrezane. Kljunček na pl. je skoro raven. Po travnikih in tratah. **Ripeča z., R. ácer L.**

Plazeča korenika je precej dolga. L. krpice so široke in debelo nazobčane. Široki kljunček je kljukast. Po pašnikih v I.

Stevenova z., R. Stevéni Andrz.

- 30 (22). Razevela č. se pritiska k v. 31

Razevela č. je zavihana. 33

31. Gola ali redkodlakava r. se plazi in poganja listnate živice. L. so enkrat ali dvakrat trorazrezani, odrezki pa so trokrpi ali tronacepljeni. Bočnostisnjeni pl. je drobnopikast. Po tratah in travnikih.

Plazeča z., R. répens L.

R. nima živice. L. so dlanasto razdeljeni. 32

32. Spodnji l. so globoko tro- do peterokrpi ali pa tro- do peterodelni; široki oddelki so narobejajčasti in enkrat (dvakrat) tronacepljeni. Pl. kljunček se uvija ob vrhu. Po gozdih. **Hostna z., R. breyníus Cr.**

Spodnji l. so globoko peterodelni; rombasto narobejajčasti oddelki so navadno dvakrat tronacepljeni ali pernato razdeljeni in nosijo črtalaste ali črtalastosuličaste krpice. Pl. kljunček nosi kratko kljukico. Po gozdih.

Mnogocvetna z., R. polyánthemus L.

- 33 (30). St. vztrajne r. odebeli čebulasto ob dnu L. so enkrat ali dvakrat trorazrezani, odrezki pa trokrpi, ali tronacepljeni. Gladki pl. nosi kljukasti kljunček. Po tratah. **Gomoljasta z., R. bulbósus L.**

St. ne odebeli ob dnu. L. so trodelni ali trorazrezani; tronacepljeni oddelki pa so globokokrpasti. Pl. je redkoma ves gladek in nosi kratek, širok ter raven kljunček. Po vlažnih travnikih.

Sardinska z., R. sardóus Cr.

- 34 (21). Majhna luskica krije na v. žrebici medovno jamico. Pl. se razvrščajo na oblastih glavicah. Vzvišeno so obrobljeni, grbasti ali bodičasti, bočnostisnjeni in se daljšajo v daljši ali krajši kljunček. 35

R. je $\pm$ gola in se sveti. Spodnji l. so dlanasto tro- do peterokrpi, zgornji pa trodelni. Majhni, bledorumeni cv. imajo zavihano č. Pl. se razstavljajo na valjastem cvetišču, niso obrobljeni, temveč imajo ob robu vdrto črto. Pl. so dalje napeti, kratkoničasti brez kljunčka in v sredi drobno nagubani. Po vlažnih krajih. **Zločesta z., R. scelerátus L.**

35. Sveži cv. peclji so brazdasti, razevela č. je zavihana. 36.

Sveži cv. peclji so valjasti ali robati, niso pa brazdasti. Razevela č. se kreči, vendar se pritiska rahlo k v. 40

36. Cv. peclji so mnogo daljši od pripadajočih l. 37

Cv. peclji so krajši ali le malo daljši od pripadajočih l. 39

37. Mesnata luskica popolnoma pokriva medovno jamico na vsakem v. l. R. sardóus Cr. 33

Nizke in nežne r. Premajhna luskica ne pokriva popolnoma medovne jamice na vsakem v. l. 38

38. L. krpice so topo koničaste. Okroglasti pl. so stisnjeni in nosijo bradavičice po bokih ter polsteno siv rob. Kljunček je kratek, skoro raven, gumbast,

ob vrhu polsten in kratko ukrivljen. Po njivah pri Trstu. **Sredozemska z., R. mediterráneus Griseb.**

L. krpice so jako tope. Okrogli pl. so ploščno stisnjeni in nosijo pikaste bradavičice po bokih ter širok, zelen rob. Debeli kljunček se upogiba navzven, ob vrhu pa je kljukast. Po pustih krajih. Pri Trstu. **Laketasta z., R. brachiátus Schleich.**

39. Ledvičasti l. so peterokrpi z narezanimi krpami, zgornji pa trodelni. Majhni cv. so bledorumeni. Votli cv. peclji odebelijo in se napenjajo ob vrhu. Poševno jajčasti pl. je po bokih pikast in grbasto srhek, njegov kljunček je za polovico krajši od pl. in kljukasto ukrivljen. Po pustih krajih na Prim
Hijska z., R. chfius D. C.

Spodnji l. so okroglasti, srčasti in narezani, zgornji pa tro- do peterokrpi ali celi. Drobni cv. so svetlorumeni. Cv. peclji niso niti votli, niti napeti, temveč $\pm$ tanki. Pl. je po bokih bodičast ali stožkasto grbast, njegov kljunček je kratek, širok in nekoliko ukrivljen. Po pustih krajih. Prim.

Drobnocvetna z., R. parviflórus.

40. Pritlični l. so enkrat ali dvakrat trorazrezani. Cv. so citronasti. Pl. je stožkasto grbast ali bodičast, njegov kljunček, ki je za polovico krajši od pl., je ukrivljen ali skoro raven. Po njivah.

Njivska z., R. arvénsis L.

Pritlični l. so okroglasti ali ledvičasti, celi ali trokrpi in debelo narezani, zgornji pa trodelni. Cv. so bledorumeni. Narobejajčasti pl. je po bokih pikast in bodičast ali stožkasto grbast, kljunček je za polovico krajši od pl. ter se krivi kljukasto. Po pustih krajih. Kr. in l. **Bodičasta z., R. muricátus L.**

123. *Thalictrum* L., solj (talín).

Poleg spodaj navedenih vrst je še precej polutanov.

1. L. so dvojno ali trojno pernati. Narobejajčasti in spodaj sinjezeleni listki so pri eni zvrsti spredaj razcepljeno narezani, pri drugi pa celi ali trokrpi. Na pecljevem dnu ni prilistkov. Pokončni cv. se zbirajo na ovršnih, gostih pakobulih. Č. in pr. so vijoličasti. Trorobi in trokrilati pl. so pecljati in viseči, niso pa vzdolž rebrati. Po travnikih in gozdih. **Orlicolistni s., *T. aquilegífolium* L.**

Pr. so rumeni. Jajčasti ali podolgasti pl. so vzdolž rebrati in sedijo ali pa so kratkopeceljati, toda niso krilati. 2

2. Iz pritlične l. rožice poganja enojnato, kvečjemu enolistno st. L. so kvečjemu dvojno pernati, okroglasti listki pa so razcepljeno narezani, Kimasti, zelenkasti ali nekoliko škrlatnordeči cv. se zbirajo na enojnatem grozdu. Pl. peclji se zavijajo, kratkopeceljati pl. se obračajo ob vrhu nekoliko nazven. P. po Kr. **Planinski s., *T. alpinum* L.**

St. je navadno vejnato in lesasto. L. so dvojno- do četverno pernati. Cv. se zbirajo na la'astih ali češuljastih pakobulih. Pokončni in ravni pl. sedijo. 3

3. Cv. tvorijo piramidast ali jajčast lat. Na njem so cv. raztreseni ter se ne zbirajo v šopih. Cv. in pr. visijo. 4

Cv. tvorijo češuljo s skoro enako visokimi vejami. Na vejinih vrhah se kopičijo cv. šopasto. Cv. in pr. so pokončni. 9

4. St. in l. so sivo puhasti in žlezavo lepki. Okroglasti ali narobejajčasti listki so trozobi ali trokrpi in nazobčani. Na skoro valjastih cv. pecljih sedijo

rumeni cv. Br. je resasto nazobčana. Po skalnatih krajih. Kor. in Kr. **Smrdeči s., T. foetidum L.**

St. in l. so goli. Br. ni nazobčana. 5

5. St. je drobno regasto ali robato. L. so trojno sestavljeni in približno tako dolgi kakor široki. 6

Korenika se plazi. St. je brazdasto. L. so pernatni in daljši ko široki. 8

6. Korenika se plazi. Peceljčki na l. peclju so stisnjeno valjasti in nerazločno robati. Široki, jajčastookrogli listki nosijo napiljene krpice. Cv. so rumenkasti. Po gozdih. **Gozdni s., T. silvaticum Koch.**

Korenika se ne plazi. Peceljčki na l. peclju so regasto robati. 7

7. St. je ob dnu brez listov in luskasto, v sredi pa listnato. Narobejajčasti in klinasti listki so narezani ali razcepljeni in so s st. vred sinje nadahnjeni. Latove veje se krečijo poševno ali pa ležijo vodoravno. Cv. so rumenkasti. Pl. so navadno osmeroprogasti. Po senožetih. **Mali s., T. minus L.**

St. je navadno izprevito in vsaj za mlada ob dnu listnato. Zeleni listki so ob vrhu krpasti ali razcepljeni. Latove veje se krečijo pokončno. Cv. so rumenkasti. Pl. so navadno deseteroprogasti. Po pašnikih. **Izpreviti s., T. flexuosum Bernh.**

- 8 (5). Podolgasto klinasti listki so celi ali tronacepljeni ter se ne svetijo. Cv. so rumenkasti. Po pašnikih. Kor., Št. in Kr. **Enojnati s., T. simplex L.**

Črtalasti listki so celi ali pa ob vrhu tronacepljeni, se zavijajo ob robu ter se svetijo. Cv. so rumenkasti. Po travnikih.

Lakotolistni s., T. galloides Nestl.

- 9 (3). Korenika se plazi in poganja živice. Na spodnjih l. so listki narobejajčasti, klinasti in navadno tro-

nacepljeni, na zgornjih pa ožji. Pc. spodnjih l. nosijo prilistke. Po vlažnih travnikih.

Rumeni s., T. flávum L.

Korenika se ne plazi in nima živice. Na spodnjih l. so listki narobejajčasti, klinasto podolgasti ali črtalasti in najčešče celi ter nimajo prilistkov. Po vlažnih travnikih. **Svetli s., T. lúcidum L.**

124. *Adónis* L., gorocvet.

1. Kocinasta č. se pritiska k razprtemu cv. v. Podolgasti v. l. so škrlatasti in včasih črnomarogasti. Pl. nosi na zgornjem robu zaokroženo grbo. Trpežni vrat je privzdignjen in ob vrhu črn. Med žitom.

Žareči g., A. flámmeus Jacq.

Č. je gola. V. l. so jajčasti. 2

2. V. l. se razpirajo. Zobati pl. nosi na zgornjem robu koničasto grbo. Trpežni vrat je privzdignjen. 3

Krvavordeči in ob dnu črnomarogasti v. l. se sklanjajo poluoblasto, razcevela č. pa se odmika od v. Pl. ni zobat ter se oži ob vrhu v ravni vrat. Po njivah. Kr. in Prim., sicer pa pitovna r.

Jesenski g., A. autumnális L.

3. Cv. so suričasto rdeči in ob dnu dostikrat marogasti. Pl. so enakolično nagubani. Zobec na vratovem dnu se odmika od vratu. Po njivah.

Poletni g., A. aestivális L.

Cv. so suričasto rdeči. Pl. so raznolično nagubani. Zobec na vratovem dnu se tesno pritiska k vratu. Po njivah pri Trstu in v I.

Drobnoplodni g., A. microcárpus D. C.

XXXIII. družina: *Nymphaeáceae*, lokvenice.

Lokvenice so povodne r., ki imajo debelo, plazečo koreniko in prav velike

potopljene ali pljujoče l. Veliki cv. so vedno poedini in dvospolni. Podrastlo ali obraslo cv. odevalo je dvojno, njegovi l. se prekrivajo v brstu kakor strešniki. Č. je iz 4—6 l. Številni, prosti v. l. se razvrščajo zavojito ali vretenčasto. Številni, zavojito pripeti pr. imajo dvpredalaste prašnice, ki se odpirajo s podolžnimi režami. Pl. l. se navadno zraščajo v nadrastlo ali medrastlo plc., ki je mnogopredalasta in nosi na predalih mnogo obrnjenih s. popkov. Pl. je podoben jagodi ali je glavica. Kratki in ravni kalček se nahaja v notranjem s. hranivu.

Četverolistna č. odpada ob pl. V. l. nimajo medovnih jamic. Pr. se pripenjajo ob plc.

125. *Nymphaea*.

Trpežna č. je vsaj peterolistna. Cv. l. imajo na hrbtu po eno medovno jamico. Podrastli pr. so prosti.

126. *Núphar*.

125. *Nymphaea* L., lokvanj.

Pakrožni ali okroglasti l. so celorobi in zelo topi, ob dnu pa do srede srčasti. Č. je tako dolga kakor beli v. Br. je rumena. Po stoječih vodah.

Beli l. (bared), *N. álba* L.

126. *Núphar* Sm., blatnik.

Jajčasti l. so celorobi in ob dnu do tretjine srčasti. Cv. so rumeni, prašnice podolgastočrtalaste. Ravna in celoroba br. se vdira popkasto in nosi 10—20 trakov. Po stoječih vodah.

Rumeni b., *N. lúteum* Sm.

Skoro pakrožni l. so globokosrčasti, krpe ob dnu se navadno razmikajo. Cv. so rumeni, prašnice pa

skoro četverokotne. Vzbokla br. je ob robu zvezdasto nazobčana ali razcepljena ter nosi 10 trakov. Po stoječih vodah. Kor. v Oževanskem jezeru in Kr. pri Postojni. **Mičkeni b., N. púmilum Sm.**

XXXIV. družina: Ceratophyllaceae, rogolistnice.

Podvodne rogolistnice imajo koreniko, očito členasto st. in sedeče ter vretenčaste l., ki so vilasto razdeljeni z nitkastimi oddelki, toda nimajo prilistkov. Pazdušni, enospolni in enodomni cv. imajo enojno, podrastlo in mnogolistno cv. odevalo, ki šteje v moških cv. do 12 črtalasto suličastih in belkastih l., v ženskih pa po 9—10 zelenkastih l. Po 12—16 pr. skoro nima pr. niti, dvopredalaste prašnice se odpirajo ali ob vrhu ali pa s podolžnimi režami. Enopredalasta plc. je iz enega p'. l. ter se daljša v priostren vrat. V plc. visi raven, navzdol obrnjen s. popek. Enosemiski, orešku podobni pl. se ovija s trpežnim cv. odevalom. S. nima s. hraniva. Ravni kalček nastavlja očit brstič in veliki kalici. Edini rod.

127. *Ceratophýllum*.

127. *Ceratophýllum* L., rogolist

Mlahavi in svetlozeleni l. so trikrat vilastovejnati in se delijo na 5—8 ščetinastih oddelkov, ki so semtertja bodičasto nazobčani. Okroglojajčasti in drobnogrbasti pl. nima pritličnih bodic, vratova bodica pa je krajša od pl. Po stoječih vodah. Kor., Kr. in Prim. **Gladki r., C. submérsum L.**

Togi, krhki in temnozeleni l. so enkrat do dvakrat vilastovejnati ter se delijo na 2—4 oddeleke, ki so gosto in bodičasto nazobčani. Podolgasto jajčasti pl. je $\pm$ grbast, nosi pridANJI bodici in vratovo bodico, ki je tako dolga kakor pl. ali daljša od njega. Po stoječih vodah.

Srhki r., *C. demérsum* L.

XXXV. družina: Papaveráceae, makovnice.

Makovnice so zelnate r. s premenjalnimi l., navadno se cedi iz ranjenih r. mlečni sok. Dvospolni in pravilni cv. imajo dvojno, podrastlo cv. odevalo. Dvolistna č. je razpadljiva. Četverolisten v. je v brstu zmečkan. Prostih pr. je mnogo, dvopredalaste prašnice se odpirajo s podolžnimi režami. Narastli pst. se zrašča iz 2—16 pl. l. Plc. je navadno enopredalasta; ker pa štrlijo s. letve proti središču, postaja plc. na videz mnogopredalasta. S. popki so obrnjeni ali zakrivljeni. Pl. je glavica. V s. je majhen kalček, ki ga obdaja oljnato s. hranivo.

1. Mlečni sok je bel. Cv. so posamezni. Kolutasta br. nosi 4—40 trakov. Jajčasta ali kijasta glavica se deli nepopolno na 4—20 predalov, izmed katerih se odpira vsak pod brazdo z luknjico.

130. Papáver.

Mlečni sok je rumen. Br. nosi 2 (4) traka. Podolgasta glavica je podobna luskú ter se odpira dvoloputasto. 2

2. Mlečni sok se cedi samo iz kalečih r. L. so pernatokrpi ali pernatodelni. Cv. so posamezni. Eno-

predalasta glavica je le na videz dvopredalasta. S. se vdirajo v gobasti posrednji pretin. Loputice na glavici se razprezajo od zgoraj navzdol.

129. *Glaúcium*.

Cv. se družijo v kobule. Glavica je enopredalasta; njene loputice se razprezajo od spodaj navzgor, da se pokažejo nitkaste s. letve s semeni, ki nosijo mesnato, grebenasto bradavico.

128. *Chelidónium*.

128. *Chelidónium* L., mlečnik (skrobla).

R. je raztreseno dlakava. Sinjezeleni l. so lihopernato razrezani, jajčasti odrezki pa so pernatokrpi ali šobasto narezani. Cv. so žolti. Gola glavica je črtalasta. Po pustih krajih.

Krvavi m., *Ch. mafus* L.

129. *Glaúcium* Hill., makovec.

R. je belkasto sinjezelena. Pokončno st. je skoraj golo. Izmed golih ali kratkodlakavih l. so spodnji pecljati, zgornji pa obsegajo st. Cv. so citronasti ali žolti. Črtalasta glavica je grbato srhka. Po peščenih krajih. Št. in Prim.

Žolti m., *G. flávum* Cr.

130. *Papáver* L., mak.

1. Vztrajna r. ima plazečo koreniko, samo pritlične l. in enocvetno betvo. Pr. niti so šilaste. 2

Enoletna r. ima vretenasto k. Listnato st. nosi navadno več cv. 3

2. L. so enojno pernatodelni, oddelki pa so širokosuličasti, včasih dvo- do tronacepljeni in dlakavi. Cv. so pomarančasti (beli). Na br. se razhaja po 4—6 trakov. P. po Kor., Kr. in Prim.

Pomarančasti m., *P. aurantiacus* Lois.

L. so dvojno pernatodelni, oddelki pa so jajčastosuličasti, včasih dvo- do tronacepljeni in skoro goli. Cv. so zlatorumeni. Na br. je po 5—8 trakov. P.

Kernerjev m., P. Kernéri Hayek.

3. R. je sinjezelena in skoro vsa gola. Stebelni l. obsegajo st., zgornji izmed njih so celi in nazobčani. Cv. so rdeči, vijoličasti ali beli. Pr. niti se širijo ob vrhu. Glavica je gola. Pitovna in udomačena r.

Vrtni m., P. somniferum L.

R. je $\pm$ trdodlakava. Stebelni l. ne obsegajo st. ter so enkrat ali dvakrat pernatodelni ali pa pernatonacepljeni.

4. Pr. niti so šilaste, glavica je gola.

Pr. niti se širijo ob vrhu, glavica je kocinasta.

5. Vsa r. je sršasto kocinasta. Škrlatnordeči v. l. imajo ob dnu večkrat črno liso. Na br. je po 8—12 trakov, ki se prekrivajo ob robu. Narobejajčasta glavica je zaokrožena ob dnu. Po obdelani zemlji.

Divji m. (purpelica), P. rhoéas L.

St. in l. so razkrečeno, cv. peclji pa pritisnjeno kocinasti. Cv. so škrlatno ali opekasto rdeči. Po 7—9 trakov na br. se ne krije ob robu. Podolgasto kijasta glavica se oži ob dnu. Po obdelani zemlji. Št.

Dvomljivi m., P. dúbium L.

6. Temnordeči cv. l. imajo na dnu črno liso. Na br. je po 4—5 trakov. Podolgasto kijasto glavico krijejo pokončne kocine. Po njivah. Prim.

Ščetinasti m., P. argemóné L.

Škrlatnordeči cv. l. imajo na dnu črno liso. Na br. je po 4—6 trakov. Okroglasto ali pakrožno glavico krijejo odmaknjene kocine. Po njivah. Prim.

Polutanski m., P. hýbridum L.

XXXVI. družina: Capparidáceae. kaprovnjače.

Zelnate r. ali grmi imajo enojnate l.; prilistkov ni ali pa se preobražajo v trne. Dvospolni cv. imajo podrastlo, somerno in dvojno cv. odevalo, čegar l. se prekrivajo v brstu kakor strešniki. Č. in v. sta četvero- do osmerolistna. Prostih pr. je navadno mnogo, dvopredalaste prašnice se opirajo s podolžnimi režami. Nadrastli in pecljati pst. se zrašča iz več pl. l. Enopredalasta plc. nosi pobočne s. letve, ki se razširijo v nepopolne, neprave pretine ter nosijo mnogo s. popkov. Eden vrat, edna br. Pl. je jagoda z lesasto skorjo ali glavica. S. nimajo s. hraniva, zakriljen kalček nosi zaviti kalici.

Edini domači rod.

131. Cápparis.**131. Cápparis L., kaprovec.**

Okroglasti l. so topi ali izrobljeni ter nosijo na dnu namesto prilistkov po 2 trna. Posamezni, pazdušni cv. so beli ali bledordeči. Pl. je jajčast. Po zidih in skalah. Prim. Bodeči k., *C. spinósa* L.

XXXVII. družina: Cruciferae, križnice.

Križnice so zelnate r., ki imajo navadno premenjalne in cele ali razdeljene l. Cv. se zbirajo v grozdih, ki jim manjka ovršnega cv., izprva pa tudi v češuljah ter nimajo krovnih lističev. Dvospolni cv. so pravilni in podrastli. Č. je četverolistna in odpadljiva. 4 (0)

žrebicati v. l. ležijo med č. l. Pr. je 6; četveromočni so, to je, dva zunanja sta krajša, 4 notranji pa daljši (ali samo 4 daljši, ali samo 2 krajša). Pst. se zrašča iz 2 pl. l. Plc. je navadno dvopredalasta z nepravim osrednjim pretinom, ob čegar obeh straneh se priraščajo na šivih pl. listov s. letve. Številni (eden) s. popki so vodoravni ali viseči in navadno zakrivljeni. Vrat je eden, obe br. sta prosti ali se zraščata. Pl. se odpira navadno dvoloputasto ter se imenuje lusk, ako je štiri- ali večkrat tako dolg kakor širok, ali pa lušček, če je kvečjemu trikrat tako dolg kakor širok. Včasih je pl. orešek, ki se sploh ne razpreza, ali pa členasti lusk, ki razpada poprečno v enosemenske členke. S. je brez hraniva, kalček ima kolenčasto zavito korenico.

Najtočneje določuješ križnice po pl. in po s. Ako presekaš lušček poprečno in ako leži pretin v krajšem premeru pakrožnega preseka, imenujemo lušček ozkopretinasti lušček (s. angustisepta) . Če pa leži pretin v daljšem premeru pakrožnega preseka, se zove lušček širokopretinasti lušček (s. latisepta) . V kalčku se krivi korenica preznačilno k obema kalicama. I. Korenica leži ob boku ploščnatih kalic in s. so navadno ploščnate; take križnice imenujemo bokokoreničnice (pleurorhizae) . II. Korenica leži na ravnem hrbtu ene izmed ploščnatih kalic in s. so navadno podolgaste. Te križnice so hrbtokoreničnice (notorhizae) . III. Obe kalici sta brazdasto vbokli in korenica leži v brazdi. S. so

okrogla. Med luščekoplodimi jih ni. Take križnice so brazdokoreničnice (orthoplóceae) ☉. IV. Poleg koreničice sta kalici zaviti, tako da jih včasih presekamo dvakrat, ako prerežemo s. To so zavitokaličnice (spiolóbeae) ☿. V. Poleg koreničice se zavijata kalici klekasto, tako da jih presekamo včasih tri- do štirikrat, klekokaličnice (diplecolóbeae). Zavitokaličnice in klekokaličnice nahajamo samo med oreškoplodimi in luščekoplodimi križnicami.

Kadar določuješ križnice, je torej treba rastlin s precej zreliimi pl., ker so rebrca na zrelih loputicah tudi očitnejša ko na zelenih. S. se namakajo, lupijo in režejo z ostrim nožem; drobnorezi se polagajo na steklo in preiskujejo s povečevalnim steklom. Namočena drobna s. vlogaš v kapljico arabskega gumija ter počakaš, da se strdi lepilo.

1. Pl. je lušček, luščekoplode križnice. 2

Pl. je lusk, luskoplode križnice. 28

2. Členasti lušček je preščenjen med s. ter se ne razpreza dvoloputasto, temveč dozorel razpada poprečno v 2 enosemenska členka. 3

Lušček ni členast ter se razpreza ali ne razpreza, nikdar pa ne razpada poprečno na členke. 5

3. V. je bel ali vijoličast. 4

V. je rumen. Spodnji pl. členek je eno- ali dvo-semenski (ali prazen), zgornji pa obličast ali jajčast in enosemenski ☉. 154. Rapístrum.

4. Vztrajna r. z belimi cv. Spodnji pl. členek je prazen in podoben pc., zgornji pa je obličast in enosemenski ☉. 155. Crámbe.

Enoletna r. z vijoličastimi cv. Spodnji členek je vrtavkast, zgornji pa bodalast ☿. 144. Cákile.

- 5 (2). Lušček je ozkopretinast ☐; loputici sta zato čolnasti ali pa po hrbtu rebrati, oziroma krilati. 20

Lušček je v obrisu okrogel ali širokopretinast $\ominus$; loputici sta zato poluoblasti, ploščnati ali drugoliki, nista pa čolnasti. 6

6. Lušček je valjast, jajčast, hruškast, pakrožen ali obel. 7

Lušček je $\pm$ hrbtnostisnjen $\ominus$. 14

7. Lušček se odpira. 11

Lušček se ne odpira (orešek). 8

8. Lušček je dvopredalast. 9

Lušček je enopredalast ali nepopolno dvopredalast. 10

9. Jajčasti ali podolgasti lušček ima 2 predala, drugega nad drugim, ali 2 para predalov, drugega nad drugim; predali so enosemnski $\textcircled{|||}$.

178. Búnias.

Lušček je hruškast in tropredalast, zgornja predala ležita drugi poleg drugega ter sta prazna $\textcircled{=}$.

145. Mýagrum.

Oblasti lušček, čegar trpežni vrat tvori kljunček, ima 2 enosemnska predala, drugega poleg drugega $\textcircled{=}$.

175. Euclídium.

10. Cv. so rumeni. Oblasti lušček ima dolg, nitast vrat $\textcircled{=}$.

164. Néslia.

Cv. so beli. Okroglastojajčasti lušček ima kratek, debel vrat $\textcircled{=}$.

146. Calepína.

- 11 (7). Lušček je obel, obličast ali pakrožnat. Kadar se lušček razpreza, ostaja njegov vrat na pretinu. 12

Cv. so rumeni. Loputici hruškastega luščka sta enorebrni. Kadar se razpreza lušček, odpada vrat z eno loputico $\textcircled{=}$.

163. Camelína.

12. Niti daljših pr. so pravokotno ulomljene v sredi. Loputici sta nejasno enorebrnati $\textcircled{=}$.

140. Kernéra.

Pr. niti niso ulomljene pravokotno. 13

13. Luščkovi loputici sta enorebrni (☉).
139. Cochleária.
Luščkovi loputici nimata rebrea (☉).
117. Nastúrtium.
- 14 (6). Lušček se razpreza. 15
Cv. so beli. Mrežastožilnati in enosemnski
luščki imajo ob robu vzvišeno črto ter se ne od-
pirajo (☉). 141. Peltária.
15. Vsi ali vsaj krajši pr. nosijo ob dnu tope, krilate
ali ščetinaste zobce. 16
Pr. nimajo ob dnu zobcev. 17
16. Cv. so vsaj izprva rumeni. V predalih okroglastega
luščka je po 1—4 s. popkov (☉). 171. Alýssum.
Cv. so beli. V obeh predalih je po 6 ali po več
s. popkov (☉). 173. Berteróa.
17. Lušček je nasajen poleg pc. na dolgem podstavku.
Peclji s. popkov se priraščajo k pretinu (☉).
160. Lunária.
Lušček nima podstavka, temveč sedi na cve-
tišču. 18
18. Cv. so beli. Lušček je enosemnski (☉).
172. Lobulária.
Lušček obdaja dvoje ali več s. 19
19. Peclji s. popkov se priraščajo k pretinu. V vsakem
luščkovem predalu sta 2 s. (☉). 137. Petrocállis.
Peclji s. popkov so prosti. V vsakem luščkovem
predalu je mnogo s. (☉). 165. Drába.
- 20 (5). (☉) Lušček se ne razpreza: ako pa se cepi na lopu-
tici, ne iztresa s. 21
Lušček se razpreza in iztresa s. 23
21. Dvopredalasti lušček je ob vrhu izrezan ali top in
očalast ali ledvičast. 22
Enopredalasti lušček je podolgast ali kijast in
ob vrhu top ali jedva izrezan (☉). 147. Isátis.

22. Cv. so rumeni. Ploščnati lušček je ob robu krilat in očalast . **134. Biscutélla.**
Cv. so beli. Ledvičasti lušček je mrežasto naguban ob robu, ni pa krilat, temveč češljato zobat. Klekokaličnica. **133. Corónopus.**
23. Cv. so beli ali rdečkasti. Po 2 daljša pr. se sklanjata lirasto ter sta ob notranji strani krilata. Lušček je krilat . **136. Aethionéma.**
Pr. ob notranji strani niso krilati. 24
24. Luščkova predala sta enosemenska. 25
Luščkova predala sta dvo- do mnogosemenska. 26
25. Vsi v. l. so enakoveliki (včasih jih ni). Srčasti, jajčasti ali okroglasti lušček je po hrbtu krilat ali hrbitčav . **132. Lepídium.**
Zunanji v. l. v češulji so večji od notranjih. Na vrhu izrezani lušček ima čolničasti in hrbitčavi loputici . **135. Ibéris.**
26. Lušček je zgoraj srčasto izrezan in ima po hrbtu krilati loputici . **138. Thláspi.**
Luščkovi loputici sta po hrbtu samo hrbitčavi. 27
27. Luščkova predala obdajata po 2 s. . **161. Hutchínsia.**
Luščkova predala obdajata po 6 do mnogo s. . **162. Capsélla.**

Luskoplode križnice.

- 28 (1). Lusk se ne razpreza, temveč ali razpada na poprečne enosemenske členke ali pa sploh ne razpada . **153. Ráphanus.**
Lusk se razpreza z loputicama. 29
29. Br. je iz 2 pokončnih in vzporednih ploščic. S. vsakega predala ležijo v eni vrsti. 30
Br. je topa, glavičasta ali topo dvokrpa. 32

30. Majhni cv. so vijoličasti. Br. je stožkasta. Loputici sta trorebrati (☯). **174. Malcólma.**
Br. je obličasta ali pakrožna. 31
31. Brazdni ploščici sta po hrbtu grbasti in se nazadnje nekoliko razvihata (☯). **177. Matthíola.**
Br. ploščici sta po hrbtu ploščnati in pakrožni ter se ne zavihata. Loputici sta enorebrni (☯). **176. Hésperis.**
32. Luskovi loputici sta brezrebrni ali le ob dnu ne-
očito enorebrni. 33
Luskovi loputici sta eno-, tro- ali petero-
rebrni. 36
33. Lusk je valjast ali skoro valjast. S. vsakega pre-
dala ležijo v 2 vrstah (☯). **157. Nastúrtium.**
Lusk je navadno ploščnat S. vsakega predala
ležijo v eni vrsti. 34
34. Dlačice na r. se razraščajo navadno vilasto ali
mnogovejnato. Vrat je jako kratek ali ga ni (☯). **168. Árabis.**
Dlačice na r. so enojnate. Vrat je dolg. 35
35. Mesnato koreniko krijejo zobati ali rogljasti lusko-
listi. Kalici imata navznoter zavihane robove (☯). **159. Dentária.**
Vlaknata korenika nima luskolistov. Peclji s.
popkov so nitasti. Kalici sta ploščnati (☯). **158. Cardamíne.**
- 36(32). S. vsakega predala ležijo v eni vrsti. 37
S. vsakega predala ležijo v dveh vrstah. 47
37. Cv. je rumen. Globoko dvokrpa br. nosi zavihani
krpi (☯). **170. Cheiránthus.**
Br. je topa, nerazdeljena ali le nekoliko iz-
rezana. 38
38. Cv. so beli. 39
Cv. so očito rumeni. 42

39. Lusk je skoro četverorob, njegovi loputici sta tro-
rebrni ☐. **142. Alliária.**
Luskovi loputici sta enorebrni. 40
40. Lusk je ploščnat ☐. **168. Arabis.**
Lusk je valjast ali četverorob. 41
41. St. je proti dnu dlakovo, dlačice so vilaste. S. so
gladka ☐. **166. Stenophragma.**
R. je vsa gola ☐. **179. Conrúgia.**
- 42 (38). Lusk nosi kratek in neočiten ter trpežen vrat, tako-
zvani kljunec. 43
Luskov kljunec je dolg. 46
43. Valjasti lusk ima vzbokli loputici. 44
Lusk je četverorob ali stisnjeno četverorob. 45
44. Cv. so rumeni. Luskovi loputici sta očitó tro-
rebrni ☐. **143. Sisymbrium.**
Cv. so belkasto rumeni. Luskovi loputici sta
enorebrni, poleg osrednjega sta včasí še 2 slabi in
malo očiti rebrci ☐. **151. Erucástrum.**
45. Vsaj spodnji l. so pernatodelni ali pernato razre-
zani in lirasti. Lusk nosi kratek kljunec ☐.
156. Barbaraéa.
L. niso razdeljeni. Lusk nima kljunca ☐.
169. Erýsimum.
- 46 (42). Luskovi loputici sta očitó tro- do peterorebrni.
Luskov kljunec je ostro stisnjen ☐. **149. Sinápis.**
Luskovi loputici sta enorebrni ali pa še imata
razen tega 2 slabi, vijugasti rebrci, ki nastajata iz
združenih žilic. Luskov kljunec je skoro valjast ☐.
152. Brássica.
- 47 (36). Lusk nosi očit kljunec. 49
Lusk nima kljunca. 48
48. Cv. so belkasto rumeni. Luskovi loputici sta plošč-
nati ☐. **167. Turrítis.**
Cv. so beli. Luskovi loputici sta vzbokli ☐.
166. Stenophragma.

49. Cv. so rumenobeli. Lusk nosi dolg kljunec. S. je obličasto ☉. 148. *Erúca*.

Cv. so rumeni. Lusk nosi kratek kljunec. Jajčasto ali podolgasto s. je nekoliko stisnjeno ☉.

150. *Diplotáxis*.

132. *Lepídium* L., perečica.

1. Vsi l. so celi, podolgasti, zasločeno ali neenako nazobčani in sivo puhasti. Spodnji l. se ožijo v pc., zgornji sedeči pa obsegajo st. s puščičasto srčastim dnom. Cv. so beli. Okroglasto trikotni lušček je ob dnu srčast ter ima nekoliko napeti in hrbtičavi loputici. Nitkasti vrat je dolg kakor tretjina luščka. Ob potih in po pašnikih.

Lakotniška p., *L. drába* L.

Lušček je okroglast ali pakrožnat. Vrat je jako kratek ali ga ni. 2

2. Lušček je proti vrhu široko krilat. 3

Lušček ni krilat ali je jedva očito krilat. 4

3. Gola r. je sinjeslivasta. L. so enkrat ali dvakrat pernato razdeljeni; oddelki so črtalasti ali črtlasto suličasti. Najvišji st. l. so črtalasti in celi. Cv. so beli. Luščki so na pokončnih pc. Pitovna in udomačena r.

Setvena p., *L. satívum* L.

R. je kratkodlakava. Peeljati pritlični l. so navadno lirasto pernatodelni, sedeči st. l. pa so podolgasti ali suličasti in obsegajo st. s puščičastim dnom. Cv. so beli. Luščki stojijo na vodoravnih pc. Po njivah. Št., Kr. in Prim.

Poljska p., *L. campéstre* R. Br.

4. Vsi l. ali vsaj spodnji l. so enkrat do trikrat pernatodelni. 5

Vsi l. so celi ali pa so pritlični l. pernato nacepljeni. 6

5. L. so očitó dvoliki. Spodnji l. so dva- do trikrat pernatodelni s črtalastimi oddelki. St. l. so celi in celorobi, okroglo pakrožni ter sedijo in obsegajo st. s srčastim dnom. Mali cv. so citronasto rumeni. Iz Og. k nam zanesena r. raste po pustih krajih in ob potih. **Prorastla p., *L. perfoliatum* L.**

R. je drobno puhasta. Spodnji l. so enkrat do dvakrat pernatodelni s črtalastimi oddelki, zgornji pa so črtalasti in celorobi ali pa nekoliko nazobčani. Cv. v. je bel, navadno pa ga ni. Pr. sta 2. Ob potih.

Grobeljna p., *L. rudérale* L.

6. L. so podolgasto lopatičasti in napiljeni ali pernatonacepljeni, zgornji pa črtalasti in celorobi. Jajčasti lušček nosi ob vrhu kratek vrat. Cv. so beli. Ob potih in ob zidih. Prim.

Travolistna p., *L. graminifolium* L.

L. so narezano napiljeni, in sicer so jajčasti spodnji l. topi in pecljati, zgornji pa jajčasto suličasti in celorobi. Lušček je okroglast. Cv. so beli. Pitovna in udomačena r.

Širokolistna p., *L. latifolium* L.

133. *Corónopus* Hall., odra.

R. je gola, vejnato st. ležeče. L. so pernatodelni s črtalastimi ali klinasto podolgastimi oddelki; pritlični l. sestavljajo rožico. Cv. so beli. Po pašnikih in ob potih. Kr. in Prim.

Poglela o. (sračja noga), *C. procumbens* Gilib.

134. *Biscutella* L., išesnica.

Spodnji l. so podolgasto klinasti, celorobi ali nazobčani in goli ali srčasto dlakavi. Zgornji l. so suličasti, ob dnu srčasti in sedijo. Cv. so citronasto

rumeni. Luščki so izrezani ob vrhu in na dnu. Po kamenitih krajih.

Uglajena i. (sparnica), B. laevigata L.

135. Ibéris L., grenik.

1. Stebelni l. so celorobi ali pa so izmed njih kvečjemu spodnji nekoliko nazobčani. 2

Vsi l. so nazobčani ali pernato nacepljeni, oziroma pernatodelni. 4

2. R. je zimzeleno šibje. Precej debeli l. so goli, celorobi in ob vrhu vsi topi; spodnji l. so črtalasti. Cv. so beli. Okrogli luščki se zbirajo na vodoravnih pc. v kratkem in gostem grozdu; ob vrhu so luščki zaokroženi ali le malo izrezani. Po kamenitih krajih pri Trstu.

Zimzeleni g., I. sempervirens L.

R. je enoletna. L. so vsi koničasti. Luščki so ob vrhu izrezani. 3

3. L. so suličasti, cv. mesno- ali rožnordeči. Grozd s pl. je jajčast in gost. Luščki stojijo na pokončnih pc. in so dvonacepljeni ob vrhu, ker sta pokončna in priostrena odcepka tako dolga kakor pretin. Pitovna in udomačena r.

Kobulasti g., I. umbellata L.

Veje se krečijo. L. so črtalasti, le spodnji so suličasti. Cv. so beli ali bledovijoličasti. Grozd s pl. je podolgast in rahel. Luščki stojijo na odmaknjenih pecljih in so ob vrhu dvokrpo izrezani, ker sta pokončni in priostreni krpi krajši od pretina. Po kamenitih krajih. Kr. in Prim.

Srednji g., I. intermedia Guersent.

4. Ob dnu klinasti l. so podolgasti, topi in proti vrhu ob obeh robih globoko dvo- do trozobi. Cv. so beli (vijoličasti). Luščki so izrezani ob vrhu, krpici ob izrezi sta trikotni in koničasti. Pitovna in udomačena r.

Gorjupi g., I. amara L.

Ob dnu klinasti l. so črtalasti in dvo- do trodelni ali pa so ob vrhu dvoparno pernatodelni s črtalastimi in topimi oddelki; zgornji l. pa so včasih črtalasti in celorobi. Cv. so beli. Luščki so izrezani ob vrhu, krpici ob izrezi pa sta topi. Pitovna in udomačena r. **Pernati g., I. pinnáta L.**

136. *Aethionéma* R. Br., kamenica.

R. je gola, st. kipeče. Spodnji, podolgasto narobejajčasti l. se ožijo v kratek pe., zgornji podolgasto črtalasti sedijo. Vsi l. so celorobi in sinjezeleni. Cv. so beli ali mesnordeči. Širokokrilati luščki so okroglasti; krili pa sta trakasto regasti. Po kamenitih krajih. **Navadna k., Ae. saxátile R. Br.**

137. *Petrocállis* R. Br., gruščnica.

Drnasta r. dela pritlično l. rožico. Debeli in klinasti l. sedijo in se svetijo. Ob vrhu so tro- do peteronacepljeni, ob robu pa vejicati. Veliki in zaokroženi v. l. so vijoličasti ali rožnordeči. Pakrožni luščki so goli. P. **Pirenejska g., P. pyrenáica R. Br.**

138. *Thláspi* L., mošnjak.

1. Cv. so beli ali včasih nekoliko rdečkasti. Luščki se zbirajo na podaljšanem, rahlem grozdu. 2
Cv. so bledovijoličasti (beli). Luščki se zbirajo v gosti češulji. 9
2. Vztrajna r. dela rahle drne in poganja iz mnogoglave korenike jalove, pritlične mladike. 5
Enoletna, gola r. ima vretenasto k. ter ne poganja jalovih mladik. 3
3. Gola r. je sinjezelena. L. so celorobi ali redkonazobčani; jajčasti ali okroglasti in pecljati spodnji l. sestavljajo l. rožico, jajčasto podolgasti st. l. pa

sedijo s srčastim dnom. Cv. so beli. Okroglasto narobesrčasti luščki so široko krilati. S. je gladko. Po njivah.

Prorastli m., Th. perfoliátum L.

Gola r. diši po česnu. St. l. se ožijo ob dnu in so puščičasti. Cv. so beli. S. je nagubano ali jamičasto. 4

4. R. je travnozelena. L. so celorobi ali zasločeno nazobčani; spodnji so podolgasto narobejajčasti, st. pa podolgasti. Lušček je plošnat in širokokrilat. S. je vzdolž slokasto nagubano. Po obdelanih in pustih krajih.

Njivski m., Th. arvénse L.

R. je sinjezelena. Narobejajčasto podolgasti l. so celorobi ali nekoliko nazobčani. Lušček je trebušato napet in ozkokrilat. Na s. se razvrščajo jamice mrežasto. Po njivah. Št. in l.

Česnov m., Th. alliáceum L.

- 5 (2). Gola r. ima celorobe ali malo nazobčane l. Pritlični l. so narobejajčasto podolgasti, st. pa pakrožno podolgasti. Beli cv. so včasih rožnordeče nadahnjeni. Izprva rumene prašnice postajajo vijoličaste in črne. Luščki so trikotno narobesrčasti, vrat na njih ne presega izreze ali jo le jedva presega. Po kamenitih krajih. Kor., Kr. in Prim.

Alpski m., Th. alpéstre L.

St. l. so ob dnu srčasti. Cv. so beli, prašnice vedno rumene. Vrat presega lušchkovo izrezo. 6

6. R. raste v $\pm$ gostih drnih. Iz korenike poganjajoče mladike so kratke. L. so narobejajčasto podolgasti. 7

R. raste v $\pm$ rahlih drnih. Iz korenike poganjajoče mladike se daljšajo kakor živice. Pritlični l. so jajčasti ali okroglasti, st. pa jajčasti ali podolgasti. 8

7. R. je sinjezelena. Č. je navadno $\pm$ škrlatnordeča. Lušchkovo krilo je vsaj tako široko kakor predal. Po kamenitih krajih. **Rani m., Th. práecox Wulf.**

Č. je zelenkasta ali rumenkasta. Luščkovo krilo je ožje ko predal. P. in Pp.

Kernerjev m., Th. Kernéri Huť.

8. Vsi l. so goli in temnozeleni. Cv. so beli. Okroglasto narobesrčasti lušček je zaokrožen ob dnu, ob vrhu pa širokokrilat. Po kamenitih krajih Kor., Kr. in Prim.

Gorski m., Th. montánum L.

Samo sinjezeleni st. l. so goli. Podolgasto narobesrčasti lušček je klinast ob dnu, ob vrhu pa jedva krilat. P.

Planinski m., Th. alpinum Cr.

- 9 (1). Celorobi l. so okroglasti ali lopatičasti, st. pa sedijo z ušatim dnom. Luščki so zaokroženi ob vrhu in obdajajo v predalih po 6 s. popkov. Po visokih P.

Okroglolistni m., Th. rotundifólium Gaud.

Izmed podolgastih l. so pritlični nazobčani, st. pa niso ušati. Lušček je izrezan ob vrhu in obdaja v predalih po 8—12 s. popkov. P. po Kor. in Kr.

Čebulolistni m., Th. cepaea-fólium Koch.

139. *Cochleária* L., žličnica.

Gola r. ima precej visoko, navadno vejnato in mnogolistno st. Dolgopecljati pritlični l. so ledvičasti in ob robu zasločeni; manjši st. l. so trioglato jajčasti ali okroglasti in zasločeno ali robato nazobčani. Cv, zbrani v rahlem grozdu, so beli. Pitovna in udomačena r.

Pirenejska ž., C. pyrenáica D. C.

Gola r. ima nizko, malo razrastlo in malolistno st. Pecljati pritlični l. so trioglato ali rombasti in približno tako veliki kakor st. l., ki so jajčasti ali rombasti in dostikrat celorobi. V gostem grozdu zbrani cv. so beli. P. po Kor. (Golovec in Svinska P.)

Planinska ž., C. excélsa Zahlb.

140. Kernéra Med., kernerica

R. je gola ali nekoliko dlakava ob dnu. Pritlični l., ki tvorijo rožico, so podolgasto narobejajčasti in se ožijo v pc. Cv. so beli, goli luščki obličasti. P. in Pp. **Kamenena k., Kernéra saxátilis Rehb.**

141. Peltária L., ploščevica.

R. diši po česnu. Korenika poganja živice in pokončno ali kipeče st. Goli in sinjezelena nadahnjeni l. so celorobi ali nekoliko zasločeni; pritlični, dolgopecljati l. so jajčasti ali okroglasti, st. pa jajčasti ali suličasti. Cv. so beli. Viseči luščki so okrogli. Ob gorskih potokih. Št., Kr. in Prim.

Česnova p., P. alliácea L.

142. Alliária Adans., česnovka.

R. diši po česnu in je skoraj vsa gola. Pokončno st. nosi pecljate l.; spodnji so ledvičasti ali srčasto okroglasti in debelo narezani, zgornji pa srčastojajčasti ali trioglati in neenako šobasto nazobčani. Cv. so beli. Luski se odmikajo pokončno od cv. vretena in so tako debeli kakor njihov pc. Po grmovju. **Navadna č., A. officinális Andrz.**

143. Sisymbrium L., dihnik.

1. Puhasta r. poganja pokončno in razkrečeno vejnato st. Spodnji l. so škrbinasto pernat nacepljeni. Izmed zasločenih ali nazobčanih odcepkov so stranski podolgasti ali suličasti, ovršni pa je večji, trioglat ali kopjast. Cv. so rumeni. Šilasto priostreni luski so tako debeli kakor njihovi pc. ter se pritiskajo z njimi vred k cv. vretenu. Ob potih in po pustih krajih.

Navadni d. (svinek), S. officinále Scop.

Črtalasti luski so valjasti do vrha in se odmi-
kajo s pc. vred od cv. vretena. 2

2. Togo st. je pokončno in vejnato. Celi l. so podol-
gasto suličasti, nazobčani in mehkodlakavi z enoj-
natimi dlačicami. Zreli luski so širši in šestkrat
daljši od pl. pc.; goli so, nekoliko izpreviti ter se
nekoliko odmikajo od cv. vretena. Cv. so žolti. S.
je črtalasto podaljšano. V grmovju po vlažnih krajih.

Togi d., S. strictissimum L.

L. so različno razdeljeni. S. je podolgasto ali
jajčasto. 3

3. R. je zavoljo vejnatih dlačic sivo puhasta in ima
dva- do trikrat pernato razrezane l.; odrezki so
tanko črtalasti ali črtalasto suličasti. Cv. so rumeni.
Zreli luski so debelejši in dva- ali trikrat daljši od
svojih pc., s katerimi vred se vzdigajo. Ob potih
in po njivah.

Tankolistni d., S. sophia L.

L. so vsi škrbinasto pernatonacepljeni ali pa
so zgornji l. enkrat pernato razrezani. 4

4. R. je ob dnu ščetinasto dlakava. Zgornji l. so en-
krat pernato razrezani z ozkočrtalastimi odrezki.
Spodnji škrbinasto pernatodelni l. nosijo jajčaste
ali suličaste oddelke. Odpadljivi cv. v. je bledoru-
men. Zreli luski so približno tako debeli kakor peclji
in približno desetkrat daljši od njih. Ob potih in
po obdelani zemlji. Kr., Prim.

Ogrski d., S. sinapistrum Cr.

Vsi l. so škrbinasto pernatonacepljeni ali pa so
najvišji nerazdeljeni. 5

5. R. je kratko- in sivo dlakava, ob vrhu pa včas
gola. Šobasto ali neenako nazobčani l. odcepi so
na spodnjih l. jajčasti ali podolgasti, ovršni odce-
pek pa je kopjasto trioglat. Cv. so žveplenorumeni.
Zreli luski so približno tako debeli kakor njihovi
pc. in približno desetkrat daljši od njih, ter se

precej krečijo od cv. vretena; mlajši luski pa so krajši od češulje. Po njivah.

Iztočni d., *S. orientale* L.

- R. je travnozelena. Pc. so tanši od luskov. 6
 St. je golo ali kratkodlakavo, l. pa so goli. L. odceпки so podolgasti ali suličasti, proti vrhu pa se spajajo večkrat v kopjast, trioglat odcepek. Majhni citronastorumeni cv. imajo do 2 mm dolge v. l. Mlajši luski segajo čez češuljo, zreli pa so približno osémkrat daljši od svojih pc. in ležijo vodoravno. Ob potih in po njivah. Gor. (pri Gorici.)

Dolgolistni d., *S. irio* L.

R. je gola ali jako redkodlakava. L. odceпки so trioglati ali suličasti, proti vrhu pa se spajajo večkrat v kopjast odcepek. Zlatorumeni v. l. so 4 do 7 mm dolgi. Mlajši luski ne segajo čez češuljo; zreli so tri- do štirikrat daljši od svojih pc. in pokončno razkrečeni, za mlada pa se krivijo na vse strani. Po kamenitih krajih. Kr.

Avstrijski d., *S. austríacum* Jacq.

144. Cákile Adans., gorjuša.

Gola, sinjezelena r. ima kipeče st. Mesnati l. so pernatodelni ali nazobčani. Cv. so vijoličasti. Zgornji členek kratkopeceljatih luskov je bodalast. O. m.

Primorska g., *C. marítima* Scop.

145. Mýagrūm L., riža.

St. je pokončno. Goli, sinjezeleni l. so podolgasti. Spodnji sestavljajo l. rožico, se ožijo proti pc. in so šobasto pernatonacepljeni ali nazobčani; st. l. pa sedijo s puščičastim dnom in so celorobi ali malo nazobčani. Cv. so rumeni, cv. pc. kijasti. Med žitom.

Prorastla r., *M. perfoliatum* L.

146. Calepína Adans., gorjupica.

St. je pokončno ali kipeče. L. so goli ali redkodlakavi. Pritlični sestavljajo l. rožico in so šobasto ali škrbinasto pernatonacepljeni, podolgasti st. l. so nazobčani ali celorobi in obsegajo st. s puščičastim dnom. Cv. so beli, luščki nagubani. Po njivah. Prim. **Nepravilna g., C. irreguláris Thell.**

147. Isátis L., oblajst.

Gola ali ob dnu redkodlakava r. ima pokočno st. L. so celorobi ali malo nazobčani; spodnji podolgasti l. se ožijo v pc., zgornji suličasti pa obsegajo st. s puščičastim dnom. Cv. so rumeni. Goli, viseči luščki so črtalastokijasti ali narobejajčasti. Po kamenitih krajih. Kor. in Kr.

Barvarski o. (silina), I. tinctória L.

148. Erúca Adans., rúkvica.

R. je navadno trdodlakava in nosi lirasto pernatodelne l. s koničastimi, nazobčanimi oddelki. Cv. pc. so krajši od odpadljive č., v. je rumenobel in vijoličasto žilnat. Ob potih in po pustih krajih. Kr. in Prim. **Sétvena. r, E. satíva Lam.**

149. Sinápis L., gorjušica.

L. so jajčasti in neenako nazobčani, spodnji pa skoro lirasti. Cv. so rumeni. Luski so črtalasto valjasti in tako dolgi kakor odpadljivi dvorezni kljunček ali pa daljši od njega. Loputici sta trorebrni. Po obdelani zemlji. **Njivska g., S. arvénsis L.**

L. so pernatodelni ali lirasto pernatokrpi. Jajčasti ali podolgasti oddelki so debelo in neenako nazobčani ali nekoliko krpasti. Cv. so rumeni. Luski

so podolgasto valjasti in tako dolgi kakor stisnjeni ter dostikrat ukrivljeni kljunček ali pa krajši od njega. Loputici sta peterorebrni. **Bela g., S. álba L.**

150. *Diplotáxis* D. C., *rúkulja* (dvoredec).

St. je ob dnu polugrmasto, vejnato in listnato. L. so pernatonacepljeni ali razdeljeni (celi) s podolgastimi ali črtalastimi oddelki. Peclji razevelih cv. so približno dvakrat daljši od 6—13 mm dolgih, citronastorumenih cv. l., pl. pa je daljši od pc. Luski ležijo na kratkem podstavku in se krečijo pokončno. Po pustih krajih.

Tankolistna r., D. tenuifólia D. C.

Zelnato st. je listnato samo ob dnu. Podolgasto klinasti l. so neenako ali šobasto nazobčani ali pa pernatonacepljeni z jajčastimi ali podolgastimi odcepki. Pc. razevelih cv. so približno tako dolgi kakor 6 mm dolgi citronastorumeni cv. l., pl. pa daljši od pc. Luski nimajo podstavka in se krečijo pokončno. Po njivah. **Pozidna r., D. murális D. C.**

151. *Erucástrum* Presl., *riga*.

1. Spodnji, sinjezeleni in sivodlakavi l. so pecljati, lirasto šobasti ali pernatonacepljeni z večjim ovršnim odcepkom, zgornji pa sedeči, črtalasto suličasti, celorobi in goli. Cv. so bledorumeni. Lusk je debel kakor pc., toda trikrat daljši od njega; pc. se pritiskajo k cv. vretenu. Po pustih krajih v l.

Siva r., E. incánium Koch.

Pc. so drobnejši od luskov ter se odmikajo $\pm$ od cv. vretena. 2

2. L. so šobasto pernatonacepljeni ali pernatodelni s podolgastimi in topo nazobčanimi oddelki. Cv. grozd nosi na dnu krovne lističe. Č. l. se odmikajo po-

končno, cv. l. so zelenkasto rumeni. Daljši pr. se pritiskajo k vratu. Po obdelani zemlji. Št.

Pollichova r., E. Pollichii Schimp in Spenn.

L. so šobasto pernat razrezani ali pernatodelni s podolgastimi, neenako robato nazobčanimi oddelki. Grozd nima ob dnu krovnih lističev. Č. l. ležijo vodoravno, cv. l. so citronastorumeni, daljši pr. se odklanjajo od vrata. Po pustih krajih.

Toporoba r., E. obtusángulum Rehb.

152. Brássica L., broskva.

1. Vztrajna r. ima mnogoglavo koreniko in je vsa gola ali le ob dnu redko ščetinasto dlakava. Spodnji pecljati l. so podolgasto suličasti in šobasto krpasti, krpe so zaokrožene ali šobasto pernatodelne. Zgornji črtalasti l. sedijo. Rumeni cv. se zbirajo v grozdih, ki se podaljšajo pozneje. Luski se dvigajo in so dvakrat daljši od svojih pc. Po vlažnih krajih. Kr. (pri Vipavi). **Močvirska b., B. palústris Pirona.**

Enoletna ali dvoletna r. ima vretenasto ali repasto k. 2

2. R. je gola ali ob dnu redko ščetinasto dlakava. Vsi l. so pecljati. Spodnji l. so lirasto pernatodelni z veliko, šobasto nazobčano ovršno krpo, zgornji so suličasti in celorobi. Pc. rumenih cv. in luskov se pritiskajo k cv. vretenu. Pitovna in podivjana r.

Črna b., B. nígra Koch.

Zgornji l. sedijo. Luski se odmikajo od cv. vretena. 3

3. V razcvetju ležijo odprti cv. nižje ko zgornji cv. brsti ali pa enako visoko. Cv. so žvepleno ali citronasto rumeni. Pr. so vsi pokončni. 4

V razcvetju ležijo odprti cv. više ali včasih celo nižje ko zgornji cv. brsti. Cv. so zlatorumeni. Krajši

pr. se odmikajo izprva od plc., pozneje pa dvigajo. 5

4. Odprti cv. in cv. brsti so približno enako visoki. Č. je 3 mm dolga, majhni v. l. so narobejajčasto podolgasti in še enkrat tako dolgi kakor č. Po pustih krajih pri Trstu.

Perzijska b., B. persica Boiss.

Odprti cv. so mnogo nižji ko cv. brsti. Č. je 8 mm dolga, veliki v. l. so lopatičasti in skoro še enkrat daljši od č. Pitovna in udomačena r. z mnogimi zvrstmi.

Kapus, B. oleracea L.

5. Vsi l. so sinjezeleni. Odprti cv. ležijo niže nego cv. brsti. Č. l. se slednjič odmikajo pokočno. Pitovna (kavlja) in podivjana r. **Ogrščica, B. nápus L.**

Spodnji l. so travnozeleni, zgornji pa sinjezeleni. Odprti cv. so enako visoki kakor cv. brsti ali pa višji. Č. l. se odmikajo slednjič vodoravno. Pitovna (repa) in samorastla r. **Repica, B. rápa L.**

153. *Ráphanus* L., redkev.

1. Cv. so beli, svetlo vijoličasti, navadno pa vijoličasto premreženi. Zreli lusk je preščenjen med posameznimi s. in se cepi na enosemenske členke. 2

Vijoličasti ali beli cv. so temno žilasti. Podolgasti lusk je med s. le malo preščenjen ali pa ni preščenjen ter se tudi ne cepi na členke. Pitovna in udomačena r. **Sétvena r., R. satívus L.**

2. Spodnji l. so lirasto krpasti. Valjasti lusk je robat, kadar je suh, in razpada na 3—8 členkov. Po obdelani zemlji. **Njivska r., R. raphanístрум L.**

Spodnji l. so pretrgano pernatonacepljeni in lirasti. Stožkasti lusk je le nekoliko regast, kadar je suh, ter razpada na 1—5 členkov. Po obdelani zemlji. Kr. in Prim. **Kratkoluska r., R. lándra Mor.**

154. Rapístrum Cr., repnica.

Spodnji, trdodlakavi l. so pernatodelni s podolgastimi, robato nazobčanimi oddelki, zgornji goli pa pernatonacepljeni ali celi. Cv. so citronasto rumeni. Kratkostožkasti vrat g. lega luščka je krajši od zgornjega luskovega členka. Ob potih in po njivah. Št., Kr. in Prim.

Vztrajna r., R. perénne All.

Vsi l. so trdodlakavi; spodnji so lirasti in šobasto ali kratko nazobčani z veliko ovršno krpo, zgornji pa podolgasti in celi. Cv. so citronasto rumeni. Nitkasti vrat dlakavega luščka je daljši od zgornjega luškovega členka. Po njivah. Št., Kr. in Prim.

Grbasta r., R. rugósum All.

155. Crámbe L., pustoljub.

Pokončno in vejnato razkrečeno st. je spodaj ščetinasto dlakavo, zgoraj golo. Spodnji pecljati in travnozoleni l. sestavljajo l. rožico in so enojno ali dvojno pernatonacepljeni, zgornji sedeči in sinjezeleni l. so suličasti in šobasto ali pernato krpasti ali pa le nazobčani. Cv. so beli. Dolgopecljati luščki se dvigajo. Po obdelani zemlji. Prim.

Tatarski p., C. tatária Jacq.

156. Barbaraéa Beckm., barbica.

1. Podolgasto jajčasta ovršna krpa spodnjih l. je večja ko stranske krpice, ki jih je po 2–3 parov. Srednji l. so lirasto pernatodelni, zgornji pa so nerazdeljeni in vijugasto nazobčani. Rumeni v. l. so za tretjino daljši od č. l. Ravni in pokončni luski se pritiskajo k cv. vretenu. Po vlažnih krajih. Št., Kr. in Prim.

Toga C., B. strícta Andrz.

Okroglasta ovršna krpa spodnjih l. je velika in ob dnu nekoliko srčasta, stranskih krpic je po 2–4

parov. Narobejajčasti zgornji l. so nerazdeljeni in nazobčani. Zlatorumeni v. l. so približno dvakrat daljši od č. l. Luski se krivijo slokasto in odmikajo od cv. vretena. 2

2. Luski se le malo krivijo in le malo odmikajo od cv. vretena. Po vlažnih krajih.

Navadna b., B. lyráta Aschers.

Luski se krivijo slokasto navzgor ter se daleč odmikajo od cv. vretena. Po vlažnih krajih.

Sloka b., B. arcuáta Rehb.

157. *Nastúrtium* R. Br., potočarka.

1. Cv. so beli. 2
Cv. so rumeni. 3
2. R. je gola. Iz mnogoglave korenike poganjajo ži-vice. Pritlični l. so dolgopecljati, celi, srčasto ali jajčasto podolgasti in neenako narezani; spodnji st. l. so češljasto pernatonacepljeni ali pernatodelni, zgornji podolgasti ali črtalasti pa sedijo. Lušček je obličast. Pitovna in udomačena r.

Hren, N. armorácia Neilr.

St. se plazi, ali je kipeče ali pa pluje po vodi. Vsi l. so pernatrazrezani na 2—7 parov. Izmed šobastih ali celorobih odrezkov so stranski pakrožni, večji ovršni pa je jajčast. Širokočrtalasti luski se dvigajo k cv. vretenu ali pa se odmikajo skoro vodoravno od njega. Po vodah.

Navadna p., N. fontánium Aschers.

3. R. je gola. St. je cevasto votlo. L. se ožijo proti dnu in so podolgasti ali suličasti, nazobčani ali napiljeni. L. ploskov je ali cela, ali češljasto nacepljena ali pernatodelna. V. l. so skoro dvakrat daljši od č. l. Pakrožni ali skoro obličasti luščki so trikrat ali štirikrat krajši od pc. V vodi in ob vodi.

Zemljevodna p., N. amphíbium R. Br.

Vsi l. ali vsaj zgornji l. so pernatonacepljeni ali pernatodelni. 4

4. Spodnji l. so pernatonacepljeni in lirasti, zgornji pa pernatonacepljeni ali pernatodelni ter imajo srčastoušato dno in nazobčane oddelke. V. l. so tako dolgi kakor č. l. ali krajši od njih. Podolgasti luščki so približno tako dolgi kakor pc. Po močvirnih krajih. **Močvirska p., N. palústre D. C.**

V. l. so enkrat do dvakrat daljši od č. l. 5

5. L so rombasto jajčasti, pernatonacepljeni z ostrimi zarezi in napiljenimi odcepki, zgornji l. niso nacepljeni. V. l. so dvakrat daljši od č. l. Pakrožni luščki so za polovico krajši od svojih pc., toda mnogo daljši od svojih vratov. Po vlažnih krajih. Št. in Kr.

Neilreichova p., N. Neilreichii G. Beck.

Črtalasti luski so tako dolgi kakor njihovi pc. ali nekoliko daljši od njih. 6

6. Pritlični l. so pecljati, pakrožni in celi, spodnji st. l. so lirasti, zgornji pa globoko pernatodelni s črtalastimi, celorobimi oddelki. Vsi l. pa so na pc. ušati. Po kamenitih krajih. Kor., Kr. in Prim.

Lipiška p., N. lipicénse D. C.

Vsi l. so pernatodelni s podolgasto suličastimi oddelki, ki so navadno nazobčani ali nacepljeni. Po vlažnih krajih.

Gozdna p., N. silvéstre R. Br.

158. Cardamíne L. penuša.

1. Vsi l. ali vsaj spodnji l. so celi. Cv. so beli. 2
Vsi l. so $\pm$ razdeljeni. 3
2. Vsi l. so celi in nerazdeljeni (ali nejasno krpasti), spodnji dolgopecljati. L. ploskev je jajčasto rombasta

ali narobejajčasta in celoroba ali šobasta. S. ni krilato. P. po Kor. (Golovec, Karniške P.)

Planinska p., C. alpina Willd.

Spodnji pritlični l. so dolgopecljati, celi in celorobi ter jajčasti ali srčasto okroglasti. Višji pritlični l. so tronacepljeni ali kakor st. l. trodelni, oziroma pernatodelni z 2—3 pari oddelkov. S. je ob vrhu ozkokrilato. P.

Resedolistna p., C. resedifolia L.

3. Vsi ali vsaj nekateri l. so trorazrezani, v zadnjem primeru so ostali pernato razrezani. Cv so beli. 4

Vsi l. so dvakrat do večkrat pernatorazrezani. 5

4. Dvoletna r. ima vejnato st. in trorazrezane, oziroma pernatorazrezane l. Jajčasti odrezki so tronacepljeni ali pernato peteronacepljeni s topimi, ostnatimi krpicami. Črtalasti luski so pokončni, njih pe. pa se odmikajo od cv. vretena. Na Učki v l.

Pomorska p., C. maritima Port.

Vztrajna r. poganja živice in enojnato, enolistno ali brezlistno st. Vsi l. so trorazrezani, rombasto okroglasti odrezki so šobasto narezani. Luski se odmikajo od cv. vretena. Po gozdih.

Trolistna p., C. trifolia L.

5. Pokončno st. je robato brazdasto. L. so ob dnu puščičasto ušati. L. ploskev je pernato razrezana z mnogimi pari odrezkov, izmed katerih so spodnji dvo- do trokrpi ali debelo nazobčani, zgornji pa celorobi. Odpadljivi, beli v. l. so jedva daljši od č. ali pa jih ni. Pokončni luski ležijo na skoro vodoravnih pc., se poševno odmikajo od cv. vretena ter se razprezajo, ako se jih dotakneš.

Nedotika p., C. impatiens L.

L. na dnu niso ušati. V. l. so dva- do trikrat daljši od č.

6. Eno- ali dvoletne r. imajo robato brazdasto st. l. so pernato razrezani z 2 - 7 pari odrezkov. Podolga-
sti, pokončni v. l. so dvakrat daljši od č. l. ali
nekoliko krajši. Cv. so beli, prašnice rumene. Luski
se odmikajo pokončno od cv. vretena. 7

Vztrajne r. Narobejajčasti in razprti v. l. so tri-
krat daljši od č. l. 8

7. R. je gola ali dlakava. Iz vretenaste k. poganja že
pri tleh mnogo redkolistnatih st. in pritlična l. ro-
žica. Pr. je navadno 4. Pokončni luski so na po-
končnih pc. Vrat je krajši od luskovega premera.
Po strniščih in pustih krajih

Mnogostebelna p., C. hirsúta L.

St. je $\pm$ togo dlakavo, enojnato in listnato. Pr.
je navadno 6. Pokončni luski so na pc., ki se od-
mikajo od cv. vretena. Vrat je tako dolg kakor
luskov premer. Po gozdih.

Gozdna p., C. flexuósa With.

8. Gola r. poganja živice. Strženasto st. je robato-
brazdasto. Pernato razrezani l. imajo po 2—4 pare
odrezkov, ki so vedno šobasto nazobčani. Pr. so
približno tako dolgi kakor beli v. l., prašnice so
izprva vijoličaste, pozneje črnike. Po mokrotnih
krajih.

Grenka p., C. amára L.

Prašnice so rumene. 9

9. St. se veji le ob vrhu ali pa se sploh ne razrašča.
Odrezki zgornjih st. l. se odmikajo ostrokotno od
pc. Cv. so vijoličasti (beli). 10

St. se razrašča že ob dnu. Odrezki zgornjih l.
se odmikajo pravokotno od pc. ali pa se krivijo
proti l. dnu. Cv. so beli (bledovijoličasti). V. l. so
skoro trikrat daljši od č. l. Po vlažnih krajih. Št.

Matthiolijeva p., C. Matthíoli Mor.

10. St. je votlo. L. so tanki. Odrezki pritličnih l. so
navadno narezani ali nazobčani. V razcvetju je

10—20 cv. Cv. l. so po 8—15 mm dolgi. Luskovi pc. se odmikajo pokončno od cv. vretena. Po vlažnih travnikih.

Travniška p., *C. pratensis* L.

Nizka r. ima precej debele l. Odrezki pritličnih l. so navadno celorobi. V razcvetju je 6—10 majhnih cv. Luskovi pc. so pokončni. Po vlažnih krajih. Št. (Golovec).

Debelolistna p., *C. crassifolia* Pourr.

159. *Dentária* L., konopnica (mlaja).

1. L. so prstasto razrezani; odrezki so jajčastosuličasti ali suličasti. 2

L. so pernato razrezani. 4

2. Vsi l. so trorazrezani. 3

Spodnji l. so petero-, zgornji pa trorazrezani z neenako napiljenimi, tanko priostrenimi odrezki. St. l. so premenjalni. Cv. so rožnordeči. Po gozdih.

Peterolistna k., *D. pentaphyllos* Scop.

3. Troje st. l. se razvršča vretenčasto; njihovi odrezki so neenako napiljeni in priostreni. Cv. so bledorumeni. Po gozdih.

Deveterolistna k., *D. enneaphyllos* L.

Premenjalnih st. l. je 2—4; njihovi odrezki so topo napiljeni, priostreni ali koničasti, ob samem vrhu pa topi. Cv. so beli. Po gozdih. Št., Kr. in Prim.

Trolistna k., *D. trifolia* W. K.

4. Na večlistnem st. so vsi l. premenjalni; spodnji so pernato razrezani, zgornji pa trorazrezani ali celi. Njihovi odrezki so suličasti, neenako napiljeni in koničasti. Pazdušno se nastavljajo čebulčkom podobni, črnkasti in odpadljivi brstiči. Cv. so vijoličasti ali belkasti. Po gozdih.

Čebulonosna k., *D. bulbifera* L.

Premenjalnih ali vretenčastih st. l. je 2—4, ki so vsi pernatorazrezani. Odrezki so suličasti, dolgo

priostreni in napiljeni. Čebulastih pazdužnih brstičev ni. Cv. so rumenkasto beli. Po gozdih. Št., Kr. in Prim. **Mnogolistna k., D. polyphýlla W. K.**

160. *Lunária L., mesečnica.*

Vztrajna r. z višnjevimi cv. Lušček je pakrožno suličast in ob vrhu kakor ob dnu koničast. Ledvičasto s. je širše nego dolgo. Po gozdih.

Vztrajna m., L. redivíva L.

Eno- ali dvoletna r. z višnjevimi (belimi) cv. Lušček je široko pakrožen in ob vrhu kakor ob dnu top. Srčasto s. je tako dolgo kakor široko. Pitovna in udomačena r.

Enoletna m., L. ánnua L.

161. *Hutchínsia R. Br., hutčínsovka.*

1. Iz mnogoglave korenike poganjajo pritlične, brezcvetne mladike in enojnato, brezlistno st. L. so pernatodelni s pakrožnimi ali suličastimi in celorobimi oddelki. Beli v. l. so dvakrat daljši od č. 2

Brezcvetnih mladik ni; iz vretenaste k. poganja vejnato in listnato st. L. so pernatostno razrezani s pakrožnimi ali suličastimi in celorobnimi odrezki. V gostem razcvetju zbrani beli cv. imajo v. jedva daljši od č. Luščki so pakrožni. Po pečinah. Kr, Prim.

Skalna h., H. petraéa R. Br.

2. Grozd s pl. je rahel in se podaljša. Podolgasti, ob vrhu in ob dnu koničasti luščki obdajajo po 4 s. P.

Planinska h., H. alpína R. Br.

Češulja s pl. je gosta in skrčena. Podolgasti lušček je narobejajčast in top ob vrhu. P. Kor. in Kr. **Kratkostebelna h., H. brevicáulis Hoppe.**

162. *Capsélla Med., plešec.*

1. St. je pokončno. Pritlični l., ki sestavljajo l. rožico, so pecljati, podolgasti, škrbinasto pernatonacepljeni

in nazobčani ali celorobi. Lušček je trioglato narobesrčast. 2

Nitkasto slabo st poganja navadno ležeče vejice. L. so globoko pernatonacepljeni in nazobčani ali celorobi. Lušček je podolgasto jajčast ali pakrožen. Cv. so beli. Po slani zemlji. I.

Polegli p., C. procumbens Fr.

2. Mlečnobeli v. l. so skoro dvakrat daljši od č. Lušček je puščičasto narobetrioglat. Po pustih krajih v I.

Velecvetni p., C. grandiflora Boiss.

V. je tako dolg kakor č. ali le malo daljši od nje, ali ga ni. 3

3. Beli v. je očitno daljši od č. ali ga ni. Lušček se oži proti dnu vzboklo. Po obdelani zemlji.

Navadni p., C. bursa pastoris Mönch.

Beli v. je jedva daljši od navadno rdečkaste č. Lušček se oži proti dnu vboklo. Po obdelani zemlji v I.

Rdečkasti p., C. rubella Reut.

163. Camelina Cr., ridžek.

- 1 St. in l. so trdodlakavi z enojnatimi ali razrastlimi dlačicami. Cv. so žveplenorumeni. Hruškasti in trdolupinasti lušček je dvakrat (trikrat) daljši od vratu ter ozko okriljen. Po njivah.

Drobnoplodni r., C. microcarpa Andr.

St. in l. so zaradi kratkih, izvečine vejnatih dlačic srhki, ali pa skoraj goli. Cv. so žveplenorumeni. Lušček je tri- do petkrat tako dolg kakor vrat ter nejasno okriljen. 2

2. L. so celorobi ali nazobčani. Hruškasti in trdolupinasti lušček je zaokrožen ob vrhu in trikrat tako dolg kakor vrat. Pc. se odmikajo pokončno od cv. vretena. Po njivah. Kr. in Prim.

Setveni r., C. sativa Cr.

Spodaji l. so navadno šobasto nazobčani (celorobi). Napeti in mehkolupinasti lušček je ob vrhu odrezan ali izrezan in mnogokrat daljši od vratu. Pc. ležijo vodoravno ali se krivijo navzdol. Po njivah, posebno med lanom. Št. in Kr.

Zobati r., C, alýssum Thell.

164. Néslia Desv., žolmanka.

Pokončno st. nosi podolgaste ali suličaste, celorobe ali malo nazobčane in vilastodlakave l. Spodnji l. se ožijo v pc., zgornji obsegajo st. s puščičastim dnom. Cv. so žolti. Goli luščki so na dolgih pc. Po njivah. **Latasta ž., N. paniculáta Desv.**

165. Drába L., lakotnik.

1. Vztrajna mnogoglava korenika nosi ob vrhu l. rožice, pod njimi pa suhe lanske l. Razen cvetonosnih so tudi jalove l. rožice. V. l. so zaokroženi ali malo izrezani. 4

R. ima nitkasto eno- ali dvoletno k. Pritlične, jalove l. rožice so redke, ali jih sploh ni. 2

2. L., sestavljajoči jalovo pritlično rožico so suličasti ali pakrožni in vilasto dlakavi. V. l. so dvonacepljeni do polovice ploščice. Luščki so okroglasto pakrožni ali podolgasti. Po obdelanih in pustih krajih. **Pomladni l. (kurje zdravje), D. vérna L.**

Listnato st. se navadno razrašča. Cv. so beli. V. l. so celi. 3

3. Pritlični l. so narobejajčasti. Poševni, goli luščki so za polovico krajši od svojih, navadno golih pc., ki ležijo vodoravno. Po kamenitih krajih v l.

Pozidni l., D. murális L.

Pritlični l. so podolgasti ali suličasti. Pokončni luščki so navadno puhasti in daljši od svojih pc., ki so zaradi vejnatih dlačic puhasti. P. po Kr.

Sivi l., D. incána L.

- 4 (1). L., ki sestavljajo vsi pritlično l. rožico, so togi, črtalasti ali črtalastosuličasti, koničasti in celorobi; vsled dolgih, togih ščetinic so ob robu češljasto vejicati. Cv. so rumeni 5

L so + mehki. Cv. so beli. 6

5. Lušček je gol ali kvečjemu ob robu maloščetinast. P. in Pp **Zimzeleni l., D. aizoides L.**

Betva je ščetinasta. Lušček je dlakav ali vsaj srhek zaradi kratkih ščetinic. P. po Št. in Kr.

Bertolonijev l., D. Bertolónii Nym.

6. St. in cv. pc. so puhasti vsled vejnatih dlačic, pl pc. pa so pozneje včasi goli. 7

Cv. pc. in luščki so goli. 8

7. Sivopolsteni, pakrožni l. se ožijo proti dnu. Pakrožni ali podolgasti luščki so puhasti ali zaradi enojnatih dlačic vsaj vejicati. P. po Kor. in Kr.

Polsteni l., D. tomentosa Wahlenb.

St. ogoli včasi po cv. Suličasti ali pakrožni l. so sinjezeleni in puhasti ter se ožijo proti dnu. Podolgasti luščki so goli. P. po Kor.

Dvomljivi l., dúbia Sut.

8. Vse st. je golo. Suličasti l. so goli, ob robu pa zaradi enojnatih ali vilastih dlačic vejicati. Podolgasto suličasti luščki so goli. P. po Kor., Št. in Kr.

Blatniški l., D. fladnitzensis Wulf.

St. je spodaj dlakavo, zgoraj pa navadno golo. L. so vejnato dlakavi in se ožijo proti dnu. Luščki so goli. 9

9. Suličasti ali pakrožni l. so puhasti in skoro sivi. Vrat je na pakrožnem luščku približno tako dolg kakor poprečni luščkov premer. P. po Kr.

Avstrijski l., D. austriaca Cr.

Suličasti l. so redko dlakavi. Vrat je na suličstem luščku zelo kratek in krnjav. P. po Kor. in Št. (Golovec). **Koroški l., D. carinthiaca Hoppe.**

166. Stenophragma Čelak., tankolusk.

Enoletna, sinje nadahnjena r. ima tanke, vlaknate k. St. je spodaj dlakavo, zgoraj pa golo. Pritlični l. sestavljajo l. rožico, so pakrožni ali suličasti in navadno nazobčani. Cv. so beli. Luski se odmikajo daleč od cv. vretena. Po njivah.

Navadni t., *S. Thaliánum* Čelak.

167. Turrítis L., stolpica.

Togo in pokončno st. je skoraj enojnato, spodaj malodlakavo, zgoraj pa z l. vred golo in sinje nadahnjeno. Peeljati pritlični l. so šobasto nazobčani; podolgasto suličasti, koničasti in celorobi st. l. pa objemajo st. s puščičasto srčastim dnom. Rumenebeli v. l. so odpadljivi. Črtalasti, pokončni luski se pritiskajo k cv. vretenu. Po kamenitih krajih.

Gladka s., *T. glábra* L.

168. Árabis L., repnjak.

1. St. l. obsegajo st. s srčastim ali puščičastim dnom. 2

St. l. sedijo z zaokroženim dnom, ali so peeljati (ali pa obsegajo st., toda nikdar s srčastim dnom). 8

2. Pokončno st. je kakor vsa r. zaradi vejnatih dlačic puhasto. L. so nazobčani in valoviti; pakrožni pritlični l. se ožijo v pc., st. pa so podolgasti. Cv. so zelenkastobeli. Luski se zavijajo navzdol. Okolo s. je široko, kožnato krilo. Po kamenitih krajih.

Stolpičasti r., *A. turríta* L.

Luski so pokončni. S. nima krila ali je le ozko-krilato. 3

3. Vsa r. je gola in sinjezelena. St. je pokončno. Izmed celorobih l. so spodnji pakrožni ali podolgasti, topi in se ožijo v pc., zgornji pa so podolgasto suličasti in koničasti. Beli cv. v. je odpadljiv. Luski

so odmikajo pokončno od cv. vretena. S. je brez krila. Po kamenitih krajih. Gor.

Redkoevetni r., *A. pauciflora* Gareke.

R. je + dlakava. 4

4. Vztrajna r. poganja listnate živice. Vsaj 6 mm dolgi v. l. so narobejajčasti in razprti. 5

Enorodna r. nima živice. Po 4 mm dolgi v. l. so klinasti in skoro pokončni. Luski so togo pokončni. 6

5. L. so sicer dlakavi, a vendar zeleni, za mlada pa sivi. Beli v. l. se ožijo počasi v žrebico. Lusk je približno štrikrat daljši od svojega pc. P. in Pp.

Planinski r., *A. alpina* L.

L. so gosto in sivo polsteni. V. l. se ožijo naglo v žrebico. Lusk je le enkrat daljši od svojega pc. Po kamenitih krajih. I. (pri Piranu).

Kavkaški r., *A. caucásica* Willd.

6. St. l. se pritiskajo k st. do polovice, ravnotako tudi njih ušesca. Cv. so beli. S. je mrežasto pikasto. Po kamenitih krajih. Št.

Loški r., *A. nemorénsis* Wolf.

St. l. in ušesca se odmikajo od st. Cv. so beli. S. je gladko ali nerazločno pikasto. 7

7. St. l. so ob dnu srčasto puščičasti. Tanko rebro na luskovi loputici kmalu splahne. S. je okriljeno. Po kamenitih krajih. **Puščičasti r., *A. sagittata* D. C.**

St. l. so ob dnu odrezani ali srčasti. Rebro na luskovi loputici je vzvišeno. S. je krilato samo ob dnu. Po pašnikih in njivah.

Kosmati r., *A. hirsuta* Scop.

- 8 (1). Vsi l. so nerazdeljeni, celorobi ali nazobčani, na pritličnih l. sega ploskev po pc. nizdol. 9

Vsaj spodnji l. so šobasto, lirasto ali pernato-nacepljeni; ako pa so nerazdeljeni, so očito pecljati in pc je gol. 16

9. R. je gola. L. so celorobi ali malo nazobčani. Pritlični, narobejajčasti ali klinasti l. sestavljajo l. rožico; st. l. pa so jajčasti, podolgasti ali suličasti. Cv. so beli. Luski se odmikajo pokončno od cv. vretena. S. je široko krilato. P. po Kor. in Kr.

Jakvinov r., A. Jacquinii G. Beck.

- R. je $\pm$ dlakava, ali pa so l. vsaj vejicati. 10
10. R. poganja dolge, listnate živice. L. so celorobi in goli ter le ob vrhu srhki zaradi pritisnjenih vilastih dlačic; pritlični l. so narobejajčasti, st. pa podolgasti. Cv. so beli. Luski se odmikajo od cv. vretena. S. ni krilato. 11

R. ne poganja listnatih živic. 12

11. L. so kratko priostreni in ostnati. Vrat je dolg kakor polovica luskovega premera. Po pečinah. Kr.

Živičnati r., A. procurrens W. K.

L. so topi in kratkokoničasti, niso pa ostnati. Vrat je dolg kakor luskov premer. P.

Bohinjski r., A. vohinensis Spr.

12. Pritlični l., ki sestavljajo pokončen šop, so podolgasto narobejajčasti, ob vrhu tro- do peterozobi, sicer pa celorobi; njih ploskev se sveti in je gola, toda ob robu nekoliko vejicata. St. l. so podolgasti ali klinasti. Cv. so modrovijoličasti. Luski se pokončno odmikajo od cv. vretena. S. je širokokrilato. Najvišje P. K., Kr. in Prim. **Modri r., A. coerulea All.**

Pritlični l. ali niso nazobčani, ali so le nejasno nazobčani. Cv. so beli. 13

13. Pritlični l. sestavljajo l. rožico, so narobejajčasti, skoro usnjati in se svetijo. Ob robu so zaradi enojnatih, ščetinastih dlačic vejicati, sicer pa goli. Lusk je pozneje pakrožno valjast. P. Kr., Prim.

Skopolijev r., A. Scopoliána Boiss.

L. so povsod vejnato dlakavi ali pa nosijo le ob robu vilaste, pritisnjene dlačice.

14. St. krijejo kocinaste, vodoravne dlačice. Pritlični l, ki sestavljajo l. rožico, so narobejajčasti ali skoro lopatičasti in topo nazobčani, zaradi vejnatih dlačic so sivi in srhki. St. l. so pokončni in podolgasti. Pokončni l. se pritiskajo k cv. vretenu. S. je precej široko krilato. Po pečinah. Kr.

Pozidni r., A. murális Bert.

Celorobi ali le malo nazobčani l. so redkodlakavi ali le vejicati; pritlični so narobejajčasti ali klinasti, st. pa podolgasti. Luski se pokončno odmikajo od cv. vretena. 15

15. L. so vejicati. Pokončni v. l. so črtalasto klinasti. S. ni krilato. P. **Vejicati r., A. corymbiflóra Vest.**

L. so redkodlakavi in vejicati. Razprti v. l. so podolgasto narobejajčasti. S. je širokokrilato. P.

Nizki r., A. púmila Jacq.

- 16 (8). St. je navadno golo. St. l. sedijo ali so nejasno pecljati, po obliki podolgasto črtalasti ali suličasti in splošno celorobi, le spodnji so nekoliko nazobčani. Pritlični l. se zbirajo šopasto in so navadno šobasto nazobčani ali lirasti z 1—4 krpicami ob vsaki strani. Cv. so beli. Po pečinah. Kr.

Ščetinasti r., A. híspida Mygind.

Vsaj spodnji st. l. so nazobčani, lirasti ali pernat nacepljeni. 17

17. R. poganja listnate živice. L. so mehki in mlahavi. Šopasti pritlični l. in spodnji st. l. so dolgo pecljati, srčasto okrogli ali jajčasti in topi; ob robu so celorobi ali nazobčani ali pa lirasti z 1—3 pari majhnih krpic. Zgornji st. l. so jajčasti, podolgasti ali suličasti, ovršni l. pa sedijo. Cv. so beli (rožnordeči). Po vlažnih krajih.

Hallerjev r., A. Halléri L.

R. nima živice. Spodnji st. l. so ravno tako kakor v l. rožici zbrani pritlični l. pernat nacepljeni

ali lirasto škrbinasti s 3–9 krpicami ob vsaki strani in kratko pecljati; zgornji st. l. pa sedijo. Cv. so beli, vijoličasti ali rdeči. Po peščenih krajih.

Peščéni r., A. arenósa Scop.

169. *Erýsimum* L., trizelj.

1. Podolgasto suličasti l. so zasločeno nazobčani ali celorobi in srhki zaradi tronacepljenih dlačic. 4 do 5 mm dolgi cv. so žolti. Cv. pc. so dva- do trikrat daljši od č. in za polovico tako dolgi kakor lusk. Po njivah. **Šebenični t., E. cheiranthóides L.**

Cv. pc. so tako dolgi kakor č. ali krajši od č. 2

2. Podolgasto suličasti l. so zasločeno nazobčani, medlozeleni in srhki zaradi trodelnih dlačic. Cv. so citronasto rumeni. Cv. pc. so približno tako dolgi kakor č. Št. **Škrzolicolistni t., E. hieracifólium L.**

L. so srhki zaradi dvo- do tronacepljenih ali dvo- do trodelnih dlačic. Cv. pc. so dva- do trikrat krajši od č. 3

3. Iz šopaste, vztrajne korenike poganjajo tudi jalove mladike. Črtalasto suličasti ali črtalasti l. so celorobi ali včasih malo nazobčani, oddaljeni drugi od drugega in pokriti izvečine z dvonacepljenimi dlačicami. Jalovih, pazdušnih vejic ni. Cv. so citronasto rumeni in merijo v premeru do 25 mm. Luski so pokončni ali pa se odmikajo na poševnem pc. od cv. vretena in so debelejši od pc. Po skalnatih krajih. **Velecvetni t., E. silvéstre Kern.**

Eno- ali dvoletna r. nima šopaste korenike in tudi ne pritličnih, jalovih mladik. 4

4. Enoletna r. nosi suličaste, zasločeno ali šobasto nazobčane in priostrene l., ki jih krijejo dvo- ali tronacepljene dlačice. Ploščice citronasto rumenih v. l. se ožijo klinasto v žrebice. Topo četverorobi

luski so debeli kakor njihovi vodoravni pc. Po njivah. Št., Kr. in Prim.

Zasločeni t., *E. repándum* L.

Dvoletna r. nosi tope in kratko ostnate l., ki se ožijo v pc. 5

5. L. so srhki zaradi tronacepljenih dlačic. Veliki, citronastorumeni cv. vonjajo. Ploščica v. l. je okroglasta. Ostro četverorobi in pokončni luski so dvo- barvni, po ploskvah sivodlakavi, po golih robah pa zeleni. Po skalnatih krajih. Št., Kr. in Prim.

Vonjavi t., *E. erysimoides* Fritsch.

L. so srhki zaradi dvo- ali tronacepljenih dlačic. Ploščice žveplenorumenih v. l. so okroglaste ali jajčaste in se krčijo v dolgo žrebico. Cv. pc. so dva- do trikrat krajši od č. Topo četverorobi in privzdignjeni luski so enobarvni. Po skalovju. Št. (Celje).

Dimkolistni t., *E. crepidifolium* Rehb.

170. *Cheiránthus* L., šebenik.

Pokončno st. nosi suličaste, koničaste in celorobe l., ki se ožijo ob dnu. Spodnji l. so redko nazobčani, vsi pa redko pritisnjeno dlakavi. Cv. so rumeni ali rjavorumeni. Lusk je stisnjen. Po pečinah in zidih na Prim., drugod je pitovna r.

Rumeni š., *Ch. cheiri* L.

171. *Alýssum* L., grobeljnik.

1. Luščki so goli ali le ob robu nekoliko vejicati. 2
Luščki so zaradi vejnatih dlačic sivi ali puhasti, le stari luščki ogolijo včasi. 4
2. Enoletna r. Spodnji l. so podolgasto narobejajčasti, zgornji črtalasti, vsi pa sivo dlakavi. Č. je odpadljiva, cv. v. izprva rumen, pozneje bel. Daljši pr. niso krilati, niti zobati, krajša sta krilata ob dnu. Lušček je okrogel. Po pustih krajih. Kr.

Pustinjski g., *A. desertorum* Stapf.

Cv. so zlatorumeni. Vsak pr. nosi ob dnu top robec. Lušček je pakrožen ali narobejajčast. 3

3. Vztrajno st. je ob dnu polugrmasto. V. l. so široko izrezani. Stisnjeni lušček je v sredi sicer vzbokel, ni pa napet. Po kamenitih krajih. Kr.

Arduinov g., A. Arduini Fritsch.

Dvoletno st. je zelnato. V. l. so dvokrpi Lušček je v sredi napet. Po kamenitih krajih.

Skalni g., A. petraeum Ard.

4. (1). R. so enorodne. St. je ob dnu zelnato. Cv. so majhni, izprva bledorumeni, pozneje beli; v. l. so le malo daljši od č. 5

Vztrajne r. imajo ob dnu polugrmasto st. Zlatorumeni cv. v. je dvakrat daljši od č. 6

5. L. so narobejajčasti ali suličasti in sivopolsteni. Č. je odpadljiva. Daljši pr. so krilati do srede pr. niti, na krajših je krilat prirastek ob dnu. Po njivah. Prim.

Poljski g., A. campéstre L.

Spodnji l. so narobejajčasti, zgornji pa klinasti ali suličasti. Č. je trpežna. Daljši pr. niso krilati, ob krajših sta po 2 ščetinici. Po njivah.

Čašoplodni g., A. alyssoides L.

6. St. in l. pc. so pritisnjeno dlakavi zaradi drobnih vejnatih dlačic. Izmed sivih l. so spodnji narobejajčasto suličasti, zgornji pa črtalasti. Lušček je pakrožen ali okroglast in sivodlakav. Po skalnatih krajih.

Gorski g., A. montanum L.

St in l. pc. so srhki zaradi + vodoravnih, vejnatih ali vilastih dlačic. 7

7. Pakrožni spodnji l. se ožijo polagoma v pc. Pc. so dvakrat daljši od svojih luščkov. Po skalnatih krajih. Kor. **Wulfenov g., A. Wulfenianum Bernh.**

Okroglasti spodnji l. se naglo ožijo v pc. Pc. so jedva daljši od svojih luščkov. P. po Kor., Št. in Kr.

Obirski g., A. ovirénse Kern.

172. Lobulária Desv., krpnica.

Kipeče in vejnato st. nosi črtalasto suličaste in celorobe l., ki so zaradi enojnatih dlačic sivozeleni. Beli v. l. so topi. Pakrožni luščki so naposled goli. O. m. pri Trstu. **Primorska k., L. maritima Desv.**

173. Berteróa D. C., sedigoj.

Pokončno ali kipeče in vejnato st. nosi suličaste in celorobe ali zasločene l., ki so sivozeleni zaradi vejnatih dlačic. Beli v. l. so globoko dvonacepljeni. Pakrožni luščki so naposled skoro goli. Po pustih krajih. Št in Prim.

Sivi s., B. incána D. C.

174. Malcólma R. Br., prodovec.

St. je pokončno ali kipeče. Žličasto pakrožni l. se ožijo v pc., so topi, celorobi, srhki in svetlozeleni. V. l. so lopatičasti, celorobi ali narezani in škrlatnordeči. Tanki luski so puhasti. O. m. pri Trstu.

Afriški p., M. africána R. Br.

175. Euclídium R. Br., kljunovrat.

Pokončno ali kipeče st. poganja razkrečene veje. Podolgasto suličasti l. so celorobi ali redkonazobčani in redkodlakavi ali goli. Cv. so beli. Luščki so na debelih pc. in se pritiskajo k cv. vretenu. Ob potih in po pustih krajih. Št. in Prim.

Sírski k., E. syríacum R. Br.

176. Hésperis L., nočnica.

R. je dlakava ali gola. St. je pokončno. Pecljati, jajčasti ali suličasti l. so priostreni in nazobčani. Narobejajčasti v. l. so vijoličasti ali beli. Dolgi, valjasti in pokončni luski so na vodoravnih pc. Po grmovju.

Navadna n., H. matronális L.

177. Matthíola R. Br., šeboj.

1. L. so celorobi. 2

L. so suličasti, topi in polsteni, spodnji pa šobasto ali zasločeno nazobčani. Škrlatnordeče v. ploščice so narobejajčaste. Po pečinah. Prim.

Šobasti š., M. sinuáta R. Br.

2. L. so podolgasto suličasti in sivo polsteni. Očito pecljati cv. so vonjavi, rdeči, vijoličasti ali beli. Pitovna in udomačena r **Sivi š., M. incána R. Br.**

Skoro enojnato st. nosi črtalaste l. Prav kratko pecljati cv. so škrlatnordeči ali višnjevi in ne vonjajo. Po skalnatih krajih Kor

Vališki š., M. vallesiaca Boiss.

178. Búnias L., repušec.

St. je pokončno. Pecljati spodnji l. so drobno-dlakavi in škrbinasto pernatorazrezani, zgornji suličasti so neenako nazobčani in šobasto ali pernato nacepljeni. Cv. so citronasto rumeni. Žlezavo pikasti luščki so četverorobi in rogljasto krilati. Med žitom. Št. in Prim. Verugasti r., **B. erucágo L.**

179. Conríngia Adans., sinjec.

Gola, sinjezelena nadahnjena r. ima pokončno, enojnato st. Pakrožni l. obsegajo st. s srčastim dnom, spodnji pa se ožijo v kratek pc. Cv. so zelenkasto beli. Četverorobi luski ležijo vodoravno.

Iztočni s., C. orientális Dum.

XXXVIII. družina: Resedácea, katančnice.

Katančnice so navadno zelnate r. s premenjalnimi l. Namesto prilistkov sta dostikrat po 2 žlezi. Navadno dvospolni cv. imajo podrastlo, dvojno cv. odevalo.

Č. je četvero- do osmerodelna. Cv. v. je nepravilen; njegovi l. ležijo med č. od- delki ter se ujemajo z njimi tudi po šte- vilu. 3—40 pr. se pripenja na pestičev pod- stavek; pr. so prosti ali se zraščajo ob dnu. Dvopredalaste prašnice se obračajo navznoter ter se odpirajo s podolžnimi režami. Nadrastli pst. je enopredalast, dasi se zrašča iz 2—6 pl. l., in odprt ob vrhu. Br. sedijo ob vrhu, pobočne s. letve pa se priraščajo ob robu pl. l. Tudi pl. je odprt ob vrhu in podoben glavici, včas pa je mešiček, ki se razpreza ob notra- njem šivu. Zakrivljenih s. popkov je mno- go (eden). Zavitega kalčka navadno ne obdaja s. hranivo.

Cv. l. je 4 - 6 (7) Pst. je pecljat in ob vrhu od- prt.

180. Reséda.

180. Reséda L., katánec.

1. Podolgasto suličasti l. so goli in ob dnu enozobi. Č. in rumenkasti v. sta četverolistna. Pr. je 20—30. Okroglasta glavica je pokončna. Po njivah in ob potih.

Rumenkasti k., R. lutéola L.

Č. in v. sta šesterolistna. Pr. je 10—24. Pl. l. so 3.

2. Spodnji l. so podolgasti in celi ali dvo- do trokrpi, srednji l. so enojno ali dvojno pernatodelni s po- dolgastimi ali črtalastimi oddelki, ovršni pa so tro- delni Cv. ꝑc. so dolgi kakor č., ki se ne poveča ob pl. V. je zelenkasto rumen. Podolgasta glavica je pokončna. Ob potih in po pustih krajih.

Rumeni k., R. lútea L.

Vsi l. so celi in podolgasto klinasti, ali pa so srednji in ovršni l. trodelni. Glavica leži vodoravno ali visi.

3

3. Č. oddelki so izprva črtalasto klinasti, ob pl pa se podaljšajo in so klinasti ali lopatičasti ter vodoravni. Cv. so beli. Cv. pc. so tako dolgi kakor č Podolgasta, topo trozoba glavica visi. Po vinogradih in strniščih. Št., Kr. in Prim.

Velečašni k., R. phytéuma L.

- Č. se ne poveča ob pl. Pc. je daljši od č. 4
4. Lopatičasti č. oddelki se zavijajo Rumenkasto beli cv. v. vonja. Narobejajčasta in topo šesteroroba glavica je viseča in ob vrhu odrezana. Pitovna in udomačena r. **Dišeči k. (resedica), R. odoráta L.**

Črtalasto klinasti č. oddelki so poševni. Belkasti cv. ne vonja. Podolgasta in šesteroroba glavica je na robah napiljeno srhka, ob vrhu ostro trozoba in vodoravna ali skoro viseča. Po pustih krajih. Kr.

Nedišeči k., R. inodóra Rehb.

XXXIX. družina: Crassuláceae, debelolistnice

Debelolistnice so sočnata zelišča z debelimi, mesnatimi l. brez prilistkov. Dvospolni (enospolni) cv. imajo pravilno, dvojno cv. odevalo. Trpežna č. je prosto-listna ali tro- do dvajseterodelna. V. l. se pritrjajo na dnu med č. oddelki (l.) ter se ujemajo z njimi po številu; med seboj so prosti ali ob dnu zvezani. Pr. je toliko kakor v. l. ali dvakrat več, pripenjajo se pred v. l. ali se zraščajo z njihovim dnem v kratko cev. Dvopredalaste prašnice se obračajo navznoter ter se odpirajo s podolžnimi režami. Plc. se ujemajo po številu in po legi z v. l. in nosijo na zunanji (hrbtne) strani navadno žlezasto luskico; enopredalaste so in proste ali $\pm$ zvezane. Vratov je toliko

kolikor plc. Mnogobrojni, obrnjeni in vodoravni ali viseči s. popki se pripenjajo ob trebušnem šivu. Pl. je iz posameznih, enopredalastih mešičkov, ki se odpirajo na notranji strani, ali pa se zraščajo pl. l. v četvero- do peteropredalasto glavico, ki se odpira na zunanji strani. V s. leži premi kalček, s. hraniva pa navadno ni.

Č. oddelkov, v. l., pr., plc. in mešičkov je po 6—20. V. l. se zraščajo na dnu med seboj in s pr. Pritlični l. sestavljajo gosto rožico.

182. *Sempervivum*.

Č. oddelkov in v. l. je po 4—5, pr. pa po 8—12. V. l. in pr. so prosti.

181. *Sédum*.

181. *Sédum* L., *homulica* (posiliživ).

1. L. so $\pm$ široki in ravni. V. l. so suličasti. 2

L. so na poprečnem prerezu okrogli, sicer pa valjasti, pakrožnati ali obličasti. Cv. se zbirajo na ovršnih, sestavljenih pakobulih. 4

2. Pokončno st. nosi premenjalne, podolgasto klinaste in napiljene l. Majhni, rumenkasti ali rdečkasti cv. so dvodomni. Č. oddelkov in v. l. je po 4. V moških cv. je po 8 pr., v brezvenčnih ženskih cv. pa po 4 pst. P.

Dvodomna h., *S. (Rhodiola) róseum* Scop.

V dvospolnih cv. je 5—6 č. oddelkov, v. l. in pst. 3

3. K. odebeli repasto. Podolgasti ali jajčasti l. so topi in neenako nazobčani ali skoro celorobi; spodnji l. sedijo s širokim dnem, zgornji so ob dnu kratko srčasti in obsegajo st. V. l. so bledorumeni. Po skalnatih krajih. Velika h., *S. máximum* Sut.

K. je šopasta. Širokonarobejajčasti l. se ožijo klinasto in so vejicati ob robu. V. l. so rožnordeči (beli). Pitovna in udomačena r.

Kavkaška h., S. spúrium M. B.

4. Eno- ali dvoletne r. poganjajo enojnato in vretenasto k. ter nimajo vztrajnih, plazečih živie. St. je enojnato ali ob dnu vejnato, na st. se pritrijajo l. z nepodaljšanim dnom. 5

Vztrajna r. poganja iz mnogoglave korenike mnogo plazečih, vejnatih, gostolistnih in zimzele-
nih živie; med njimi se vzraščajo cv. st., ki se po-
sušijo pozneje. 8

5. Črtalasti l. so poševni in skoro obli. Č. oddelkov, v. l., pst. in pl. je po 6, pr. pa po 12. Beli, po sredi rdeči v. l. so suličasti, tankokoničasti in štirikrat daljši od č. Po skalnatih krajih.

Španska h., S. hispánicum L.

Č. oddelkov, v. l., pst. in pl. je po 5, pr. pa po 10. V. l. so le malo daljši od č. 6

6. Zgornji st. del, pakobuli, cv. pc. in č. so žlezavo puhasti. Črtalasti l. so topi, poluoblasti in se odmikajo od st. Pr. niti so bele, prašnice rdeče. Jajčasti v. l. so koničasti in rožno-, po sredi pa škrlatno rdeči. Po vlažnih krajih, posebno na P.

Kocasta h., S. villósum L.

Vsa r. je gola. 7

7. L. so kijasti in obli, gosti pakobuli enojnati. Jajčasto suličasti v. l. so precej topi s kratko konico in beli ali zelenkasto rumeni z zeleno sredo. P.

Črnikasta h., S. atrátum L.

St. se razrašča že ob dnu. L. so črtalasti, po zgornji strani precej ravni in topi. Mlahavi in rahli pakobuli so grozdasti. Rumeni v. l. so suličasti in koničasti. P. in Pp. Kor., Št. in Kr.

Enoletna h., S. ánnuum L.

- 8 (4) L. se pritrjajo k st. z nepodaljšanim dnom. V. l. so beli ali rdečkasti. 9

Vsa r. je gola. L. so premenjalni. V. l. so rumeni. 10

9. Zgornji del r. je žlezavo puhast. Nasprotni in kratki l. so pakrožni, po hrbtu grbasti, topi in sivo poprašeni. Jajčasti in topi v. l. so beli in rdeče hrbitčavi ter še enkrat daljši od č. Po pečinah.

Debelolistna h., S. dasyphyllum L.

Vsa r. je gola. Podolgastočrtalasti ali črtalasti l. so skoro valjasti in topi ter se odmikajo od st. Suličasti in nekoliko topi v. l. so beli ali rožnati in trikrat tako dolgi kakor č. Po pečinah in zidih.

Bela h., S. álbum L.

10. Zeleni l. sedijo s topim, nepodaljšanim dnom ter se razvrščajo na jalovih st. v neočitih vrstah. 11

L. so večkrat sinjezeleni ter se pritrjajo s podaljšanim prostim dnom. 12

11. Jalova st. so skoro šesteroredno listnata. L. so ostrega okusa, kratkojajčasti, valjasto trorobi ter po hrbtu grbasto napeti. Malocvetni pakobuli so večkrat enostranski. Suličasti in koničasti v. l. so enkrat daljši od č. Po peščenih krajih. **Ostra h., S. ácre L.**

Jalova st. nosijo premenjalne in goste l. L. so črtalasti, valjasti, topi in po obeh straneh nekoliko ravni. V pakobulih je po 3—7 cv. Jajčasto podolgasti in topi v. l. so poldrugokrat daljši od č. Po pečinah.

Planinska h., S. alpéstre Vill.

12. Na jalovih st. se prekrivajo šesteroredni l. kakor strešniki. Črtalasti, valjasti in topi l. nosijo ob dnu kratek in koničast izrastek. V pakobulih je po 6 do 10 cv. Suličasti in koničasti v. l. so dvakrat daljši od topih č oddelkov. Po peščenih krajih.

Bolonjska h., S. boloniénse Loisl.

Črtalasto šilasti, koničasti in ostnati l. se podaljšajo ob dnu ostrožno. Pakobuli so mnogocvetni. 13

13. Sinjezeleni in ostnati l. so po zgornji strani nekoliko ravni ter se prekrivajo na jalovih st. kakor strešniki. Cv. so bledorumeni. Č. oddelki so priostreni. Suličasti in priostreni v. l. so dvakrat daljši od č. in pokončni. Po kamenitih krajih. Prim.

Bledorumena h., S. ochroleucum Chaix.

Kratko ostnati l. so po obeh straneh vzbokli, na jalovih st. se prekrivajo kakor strešniki, odmikajo od st. in zavijajo. Suličasti v. l. so dvakrat daljši od č. in se odmikajo od cv. osi. 14

14. V. l. so svetlozeleni. Po pečinah. Kor.

Zavitolistna h., S. refléxum L.

L. so sinjezeleni ali sinjesivi. Po pečinah.

Skalna h., S. rupéstre L.

182. Sempervívum L., netresk.

1. Po 7 - 18 v. l. se razpira zvezdasto. Č. oddelkov je po 7—18, pr. po 12—24, ple. po 7—20. 2

Pokončnih, rumenih v. l. je navadno po 6, ki sestavljajo zvončast cv. Pr. je po 12, ple. po 6. 8

2. L. v rožicah so narobejajčasto podolgasti in priostreni, ob robah vejicati, sicer pa goli; gosti st. l. so podolgasti ali suličasti. 3

L. v rožicah niso samo ob robah vejicati, temveč povsod žlezavopuhasti ali vsaj ob vrhu pajčevinasto dlakavi. 5

3. St., pe. in č. so kocinasti. Sinjezeleni l. v velikih rožicah so ob robah žlezavovejicati, pozneje pa ogolijo ob vrhu. Žveplenorumeni cv. imajo črtalaste, ob vrhu šilaste v. l., ki so trikrat daljši od

č. Podplodne luske so pokončne, ploščnate in skoro četverokotne. P. Kor. **Wulfenov n., S. Wulfénii Hoppe.**

L. v rožicah so sicer vejicati, niso pa žlezavi. Rdeči v. l. so suličasti ali črtalasto suličasti. Vzbo-
kle podplodne luske so jako kratke in podobne
žlezam. 4

4. L. v rožicah so zeleni in se naglo stisnejo v ost. Rožnordeči v. l. so jajčasto suličasti in žlezavo dlakavi. Pitovna in udomačena r.

Postrešni n., S. tectórum L.

L. v rožicah so $\pm$ sinjezeleni, polagoma pri-
ostreni in podolgasto narobejajčasti. Škrlatno- ali
rožnordeči v. l. so suličasti ali črtalasto suličasti.
Po skalnatih krajih. Prim.

Priostreni n., S. acuminátum Schott.

- 5 (2). Skoro oblaste l. rožice so iz rahlih l., ki jih pre-
pletajo ob vrhu bele, pajčevinaste dlačice. Tudi st
l. so kocinasto bradati, vsi l. pa so narobejajčasto
suličasti ali podolgasti in kratko priostreni. Podol-
gasto suličasti in rožnordeči v. l. so trikrat daljši
od č. Po skalnatih krajih. Kor.

Pajčevinasti n., S. arachnoídeum L.

L. nimajo pajčevinastih dlačic. 6

6. L. v rožicah so ob robu žlezavo vejicati. V. l. so
skoro štirikrat daljši od č. 7

Rožice so skoro oblaste; njihovi l. so podolgasti
ali jajčasto suličasti in ob robu sicer dolgovejicati,
niso pa žlezavi. Suličasti in priostreni v. l. so rož-
nordeči in dva- do trikrat daljši od č. P. Kor. (Zilj-
ske P.)

Funkov n., S. Fúnkii F. Braun.

7. Majhne zvezdice se razpirajo poleti, obličasto za-
pirajo po zimi. Njihovi podolgasto klinasti l. so ob
robu kratko žlezavovejicati. Suličasti in ob vrhu
šilasto priostreni v. l. so vijoličasti, po sredi pa
višnjevi. P. Kor. **Gorski n., S. montánum L.**

Jajčasto- ali črtalasto suličasti l. v rožicah so priostreni in ob vrhu rjavi ali rdeči; ob vrhu, dostikrat pa tudi ob robu so dolgo žlezavovejcati. Suličasti in v sredi najširši v. l. so ali vsi belkasti ali pa znotraj rdeče-, zunaj rjavovijoličasti. P. Št. (Golovec), Kor.

Štajerski n., *S. styriacum* Wettst.

- 8 (1). L. v rožicah so podolgasto suličasti, koničasti in goli, ob robu pa vejicati. St. l. so po obeh straneh kratko žlezavodlakavi. Po pečinah. Kor., Št. in Kr.

Kratkodlakavi n., *S. hirtum* L.

St. l. so goli po obeh straneh in le ob robu vejicati. 9

9. L. v rožicah so podolgasto narobejajčasti ali podolgasto klinasti in precej široki. Pr. so ob dnu žlezavo vejicati. P. Kor.

Brstnati n., *S. soboliferum* Sims.

L. v rožicah so suličasti ali podolgastosuličasti in ozki. Pr. so ob dnu tanko dlakavi. P. Kor. (Karniške P.)

Peščeni n., *S. arenarium* Koch.

XL. družina: Saxifragáceae. krečnice.

Zelnate ali lesnate krečnice nosijo navadno premenjalne l. Dvospolni (enospolni) cv. imajo navadno pravilno in dvojno, podrastlo ali nadrastlo cv. odevalo. Č. oddelkov ali lističev je 5 (4) ali več. V. l. je toliko, kolikor č. oddelkov, (ali pa jih ni); v brstu se prekrivajo kakor strešniki ali pa se stikajo. Prostih pr. je toliko, kolikor v. l., ali dvakrat toliko, ali mnogo. Dvopredalaste prašnice se odpirajo s podolžnimi režami. Pl. l. je navadno 2, (5 ali več); redkoma so prosti, navadno se zraščajo v 1 pst. Plc. je popolno

ali nepopolno dvopredalasta in nosi na pretinih ali pobočno številne, obrnjene s. popke. Pl. je glavica ali jagoda. V. s. je majhen kalček in mnogo s. hraniva.

1. Grmi nosijo nasprotnel. Pr. je mnogo. Br. je 4—10
Glavica se odpira na 4—10 loputic.

187. Philadélphus.

Zelnate ali lesnate r. nosijo premenjalne l. Pr. je po 10 ali manj, vratov pa po 2—5. 2

2. Grmi s krpastimi l. Pst. je podrastel. Pl. je jagoda.

188. Ríbes.

Zelnate r. ali polugrmi imajo podrastel (ali nadrastel) pst. Pl. je glavica. 3

3. Č. in v. l. je po 5, pr. pa po 5 ali 10. 4

Č. l. je po 4 (5), v. ni; pr. je po 8 (10).

185. Chrysosplénium.

4. Pravih pr. je 5, drugih 5 se pretvarja v žlezavvejiccate l. pavenca.

186. Parnássia.

Pr. je 10. Glavica je dvopredalasta. 5

5. Odpadljivi v. je bel, rdeč ali rumen.

183. Saxífraga.

Trpežni v. je zelen.

184. Zahlbrucknéra.

183. Saxífraga, kreč (kamenokreč.)

1. St. je vedno listnato. Celi l. imajo ob robu ali vsaj ob vrhu vdrte, apnenec izločujoče žlezice in so pokriti zategadelj z luskami, ki odpadejo pozneje. Luske odstrani oprezno in opazuj z lečo zbiralko! 2

Celi, razcepljeni ali razdeljeni l. so ob robu narezani ali nazobčani, dlakavi ali vejicati ter nimajo vdratih, apnenec izločujočih žlezic. 10

2. Premenjalni l so ob robu žlezavopikasti in pokriti izprva z belimi luskami. Spodnji suhi l. sestavljajo večkrat gosto rožico, stebelni so manjši, 3

Gostolistnata, spodaj suholistnata st. ležijo in sestavljajo goste drne. Nasprotni, podolgasti l. imajo samo ob odebelelem, topem vrhu po 1—3 belo luskavih žlezic; spodaj so hrbtičavi in vejicati. Poedini ovršni cv. sedijo na kratkih st. Č. oddelki so vejicati; cv. v. je rožnordeč, pozneje pa moder. P.

Nasprotnolistni k., S. oppositifolia L.

3. Znatne r. nosijo podolgasto narobejajčaste ali ježičaste in ploščnate l., ki imajo več ko 7 vdratih žlezic. 4

L. so črtalasto podolgasti, črtalasti ali šilasti in celorobi ter imajo navadno ob robu le 7 vdratih žlezic; ako je žlezic več ko 7, izločajo močno apnenasto skorjo. 7

4. L. v rožicah so jezičasti in hrustančasto obrobjeni, ob vrhu celorobi ali napiljeni, ob dnu pa gosto resicati, klinasti st. l. pa so po vsem robu resicati. Cv. se družijo v grozdastih latih. St., krovni lističi, cv. pc. in č. so žlezavo dlakavi. Pomarančasti v. je iz črtalasto suličastih in koničastih l. P. in Pp.

Gruščeviti k., S. mutata L.

5. Beli v. je iz narobejajčastih ali okroglastih l. 5
L. so napiljeni, priostreni zobci se obračajo naprej. 6

L. so narezani, hrustančasti zobci odrezani; na st. l. pa so zobci odrezani in nazobčani. Veje piramidastega razcvetja nosijo po 6—12 cv. Beli in rdeče pikasti cv. ima narobejajčaste v. l. P.

Hostov k., S. Hostii Tausch.

6. L. v rožicah se upogibajo ob vrhu navzdol. Veje v razcvetju nosijo po 6—12 cv. V. l. so beli in rdeče pikasti. Po pečinah. Kor. in Št.

Visoki k., S. altissima Kern.

L. v rožicah so ravni ali se upogibajo ob vrhu navznoter. Veje v razcvetju nosijo po 1—5 cv. V.

l. so beli ali rumenobeli in dostikrat rdeče pikasti. P. in Pp. **Vednozeleni k., S. aizóon Jacq.**

7. Črtalasti ali črtalasto suličasti l. v rožicah so topi in imajo ob robu več ko 7 apnenec izločujočih žlezic. Veje grozdastega ali latastega razcvetja nosijo po 1—6 cv. Beli v. l. so narobejajčasti ali klinasti in topi. P. in Pp.

Krastavi k., S. incrustáta Vest.

- L. v rožicah so po spodnji strani + hrbtičavi in imajo ob robu le 7 apnenec izločujočih žlezic. 8
8. R. nastavlja šopaste drne. L. v rožicah so šilasti, priostreni, bodeči, ravni, ob dnu kratko vejicati in se odmikajo od rožičinega središča. St. nosi navadno poedini, snežnobeli cv. V. l. so okroglasti, drobnonarezani in mnogožilnati. P. Kor., Kr. in Prim.

Burserjev k., S. Burseriána L.

- Črtalasto podolgasti l. v rožicah se zavijajo vsaj ob vrhu, po spodnji strani so topo hrbtičavi, ob dnu pa resicati. St. nosijo po 2—6 cv. V. l. so trodo peterožilnati. 9
9. Po st. so redke žlezave dlačice. Pokončni, topi in nekoliko ostnati l. v rožicah se zavijajo samo ob vrhu, se odmikajo drugi od drugih ter se prekrivajo kakor strešniki. Žilice na belih ali rumenkastih v. l. so preme. P.

Škindravi k., S. squarrósa Sieb.

St. je golo ali redko žlezavodlakovo. Nekoliko koničasti l. v rožicah se razvijajo že od dna in se primikajo tesno drugi k drugim. Stranske žilice belih v. l. so usločene. P.

Sinjezeleni k., S. caésia L.

- 10 (1). L. dlačice in vejice ob l. robu se ne členijo. 11

Ako se nahajajo l. dlačice in vejice, se členijo, izvzemši včasih ob l. dnu. L. nimajo vdrte žlezice ob vrhu. 15

11. L. sestavljajo rožice ali pa se razstavljajo redkoma po st. in skoro sedijo. Po obliki so narobejajčasto klinasti, ob vrhu pa nazobčano napiljeni. Cv. st. so brezlistna ter se vejijo ob vrhu metlasto. Č. oddelki se ne zraščajo s plc. in se zavijajo. Suličasti in žrebicati v. l. so beli z rumenima pegama ob dnu ter se odmikajo od plc. Pr. so šilasti. P.

Zvezdasti k., S. stelláris L.

Premenjalni, črtalasti ali črtalasto suličasti l. so ob vrhu čvršati in imajo tam vdrto žlezico. Č. je pokončna ali odmaknjena. 12

12. Kipeča st. so listnata. Spodaj ploščnati, zgoraj vzbokli l. so ob robu ščetinasto vejicati ali goli in ob vrhu ostnati. Oddelki obrastle č. se odmikajo ter niso resasti. V. je rumen ali včasi pomarančast. P.

Rumeni k., S. aizoides L.

R. je gola. L. so resasti. Cv. so rumenobeli. 13

13. Ležeča ali pokončna stebelca nosijo črtalasto šilaste l., ki so ob vrhu lasasto resasti, ob robu pa ščetinasto vejicati ali goli. Nadrastla č. ima trioglate, resaste oddelke. Cv. je belkast. P.

Nežni k., S. tenélla Wulf.

Na ležečih st. se nastavljajo v l. pazduhah brsti. Črtalasto suličasti l. so ob vrhu trnato resasti, ob robu trnato vejicati. Oddelki podrastle č. so resasti. 14

14. Stebelca nosijo več belorumenih cv. St. l. so precej redki in se odmikajo od st. Pazdušno ležeči brsti so za polovico krajši od dotičnega l. P.

Srhki k., S. áspera L.

Stebelca nosijo poedine, svetlorumene cv. St. l. so precej gosti in pokončni, da se pritiskajo k st. Pazdušni brsti so tako dolgi kakor dotični l. P.

Mahasti k., S. bryoides L.

- 15 (10). R. poganja vztrajna, jalova st., ki nosijo v rožici ali v šopu zbrane ali pa raztresene l. 16

R. nima vztrajnih st. St. je listnato. Ob dnu cv. pc. sta po 2 krovna lističa. 21

16. V l. rožicah počivajo l. na ploščnatih, klinastih in golih pc.; l. ploskve so okroglasto narobejajčaste ali lopatičaste, tope, zasločeno narezane in gole, ob robu pa hrustančaste. Brezlistna cv. st. se vejijo ob vrhu latasto. Podrastla č. se zavija. Mlečnobeli v. l. imajo ob dnu poedino rumeno pego. Pr. se širijo navzgor. Po skalnatih krajih.

Klinolistni k., S. cuneifolia L.

Vejice na l. robu se vse členijo. Pokončna ali odmaknjena č. se prirašča $\pm$ k ple, ki je zato obrastla ali nadrastla. Pr. se ožijo šilasto proti vrhu. 17

17. Narobejajčasti, beli v. l. so širši in dva- do trikrat daljši od č. oddelkov. 18

Pakrožni ali jajčasti ali podolgasti ali črtalasti v. l. so tako široki kakor č. oddelki ali ožji od njih in ponajveč le malo daljši od č. oddelkov. 19

18. Podolgasto klinasti l. so ob vrhu globoko tro- do peteronacepljeni s črtalastimi odcepki, sicer pa pokriti z gostimi, kratkimi ter žlezavimi dlačicami. Presni kakor tudi posušeni l. so očitno rebrati. P. Št. in Kr. **Kranjski k., S. carniolica Hut.**

Narobejajčasti ali podolgasto klinasti l. so ob vrhu tro- do peterozobi ali celorobi, goli ter rebrati samo, ako so posušeni. P.

Ščiticolični k., S. androsacea L.

19. Nerazdeljeni l. so suličasti, koničasti in ostnati ter se ožijo ob dnu v razširjeni pc.; suhi l. so trorebrni. Citronasto rumeni v. l. so jajčasti in koničasti. 20

L. so celi in topi ali pa črtalasti, oziroma klina-
sto črtalasti in ob vrhu tro- do peteronacepljeni;
l. ploskev je ravna in gladka ter jedva vzvišeno
rebrata, ako je suha. Podolgasto pakrožni v. l. so
bledorumeni ali belkasto zeleni in nekoliko daljši
od č. oddelkov. P.

Moškatni k., S. moschata Wulf.

20. Cv. st. so brezlistna. V. l. so nekoliko ožji in krajši
od č. oddelkov. P. **Homuličasti k., S. sedoides L.**
Cv. st. so listnata. V. l. so tako široki kakor č.
oddelki in ob vrhu navadno rjavordeči. P.

Hohenwartov k., S. Hohenwärtii Sternb.

- 21(15). Enoletna ali dvoletna r. nima korenike, pazdušnih
čebulic in gomoljev, temveč enojnato, vretenasto
k. 24

Vztrajna r. ima krajšo ali daljšo koreniko s šo-
pastimi k., iz korenike poganjajo včasi majhni go-
molji. L. so ledvičasti. V. l. so dvakrat daljši od č. 22

22. Kratka korenika poganja kratke, oblaste gomolje.
Pokončna č. je obrastla. Podolgasto narobejajčasti
v. l. se upogibajo zvončasto. 23

Valjasta korenika je brez gomoljev. Podrastla
č se odmika od cv. središča. Suličasti v. l. so beli,
ob dnu rumeni in rdeče pikasti in se razpirajo
zvezdasto. Pp. **Okroglolistni k., S. rotundifolia L.**

23. Malolistno st. se razrašča ter nima čebulic v l.
pazduhah. Ledvičasti in krpasto narezani pritlični
l. počivajo na žlebastem pc.; klinasti st. l. so tro-
do peteronacepljeni. Beli cv. se zbirajo na latastem
pakobulu. Po travnikih in pašnikih. Št., Kr. in Prim.

Zrnati k., S. granulata L.

Mnogolistno st. je enojnato ter nastavlja v zgor-
njih l. pazduhah čebulice. Pritlični l. so ledvičasti,
krpasto narezani in pecljati, st. l. podolgasti, tro-
do peteronacepljeni in sedeči, ovršni l. pa črtalasti

in celorobi. Beli cv. se zbirajo skoro kobulasto. Po travnikih in pašnikih.

Čebulonosni k., S., bulbifera L.

24(21). St. je pokončno ali kipeče. Č. oddelki so kratko ter jajčasto trioglati in topi V. l. so beli. 25

Ležeče ali kipeče st. se razrašča v rahel lat in nosi mnogo cv. Spodnji, pecljati l. so tro- do peteronacepljeni ali tro- do peterodelni z debelimi in neenako nazobčanimi odcepki ali oddelki, najvišji l. so nerazdeljeni ali tronacepljeni. Č. oddelki so podolgasti ali koničasti. Globoko izrezani, beli v. l. so dva- do štirikrat daljši od č. Po skalnatih krajih.

Skalni k., S. petraea L.

25 St. l. so dlanasto tronacepljeni ali celi. Pl. pe. so daljši od pl. č. V. l. so nekoliko daljši od č. Po suhih krajih.

Troprsti k., tridactylites L.

Klinasti l. so ob vrhu tro- peterozobi. Pl. pe. so kvečjemu tako dolgi kakor pl. č. V. l. so več ko dvakrat daljši od č. P. Kipeči k., S. adscendens L.

184. Zahlbrucknéra Rehb., calbruknerica.

Golo zelišče ima nitasto, ležeče ali kipeče st. in poševno odmaknjene vejice. Dolgopecljati l. so srčasto ledvičasti in dlanasto petero- do sedmerokrpi, zgornji pa trokrpi. Poedini cv. so dolgopecljati in imajo zelenkaste, ozkosuličaste in koničaste v. l. Po osojnih pečinah. Št. in Kor. (Golovec, Pohorje).

Čudna c., Z. paradóxa Rehb.

185. Chrysosplénium L., vraničnik.

Pokončno st. je trorobo in proti tlom s spodnjimi l. vred dlakavo. Premenjalni l. so ledvičasti in globoko narezani. Čaše in krovni lističi so zlatorumeni Po vlažnih in senčnih krajih.

Premenjalnolistni v., Ch. alternifólium L.

Kipeče st. je četverorobo, golo ter poganja po spodnjih kolencih k. Nasprotni st. l. so polukrožni, ob dnu odrezani, ob vrhu plitvo in zasločeno narezani. Čaše in krovni lističi so zelenkasto rumeni. Po vlažnih in senčnih krajih. Št.

Nasprotnolistni v., Ch. oppositifolium L.

186. *Parnássia* L., samoperka.

Gola r. poganja pokončno, enojnato, enoletno in enocvetno st. L. so srčasti, topi in celorobi; pri-
tlični l. so šopasti in dolgopeceljati, st. pa sedijo. Beli cv. so bledežilnati. Po vlažnih krajih.

Močvirska s., P. palústris L.

187. *Philadélphus* L., skobótec.

Pakrožni l. so priostreni in napiljeno nazobčani, zgoraj so goli, spodaj posebno po žilah kratkodlakavi. Veliki, beli cv. dišijo. Pitovna in udomačena r.

Dišeči s., Ph. coronárius L.

188. *Ribes* L., grozdjiče.

1. Pod vejicami se izraščajo enojnate, ali dvo- do trodelne bodice. Pazdušna cv. vretena nosijo po 1 — 3 cv. Zvončasta č. cev je rdečkasta z zavihanimi odcepki, mali v. pa belkast. Po kamenitih krajih samorastla, drugače pitovna r.

Kosmulja (agras), R. grossulária L.

Veje nimajo bodic. Številni cv. se zbirajo v grozdih. 2

2. Rumena č. je dolgocevasta, in sicer približno štirikrat daljša od svojega premera. V. je izprva bel, pozneje pordeči. Podolgaste jagode so črne. Pitovna in udomačena r. **Zlatorumeno g., R. aúreum Pursh.**
Č. je zvončasta, cv. so majhni. 3

3. L. so po spodnji strani vsled rumenih žlezic pikasti in vonjajo po stenicah. Č. je puhasta in z l. vred žlezavo pikasta. Dvospolni cv. so zunaj zeleni, znotraj rdeči. Jagoda je črna. Po senčnih krajih na Kr., drugod pitovna r. **Črno g., R. nigrum L.**

L. niso žlezavo pikasti, temveč goli ali dlakavi. Č. je gola. 4

4. L. so dlanasto tro- do peterokrpi in napiljeni ter se svetijo po spodnji strani. Suličasti krovni l. so daljši od cv. pc. Cv. na pokončnih, žlezavodlakavih grozdih so nepopolno dvodomni; moški grozdi nosijo mnogo, ženski pa po 1—5 cv. V. l. so rumeno-zeleni, na ženskih cv. temnejši. Jagoda je škrlatno-rdeča. Po kamenitih krajih.

Planinsko g., R. alpinum L.

L. so dvakrat napiljeni. Grozdi visijo ali kimajo. Jajčasti krovni lističi so krajši od cv. pc. in podpirajo dvospolne cv. 5

5. Grozd je skoro gol. Č. cev je medeničasta in nosi krpe, ki so gole ob robu. Cv. v. je rumenozelen. Užitna jagoda je rdeča ali belkasta. Po gozdih samorastel, drugod pitoven grm.

Rdeče g. (ribezelj), R. rubrum L.

Grozd je kosmat ali puhast. Zvončasta č. ima vejicaste oddelke. Cv. so rumenozeleni, toda večjidel rdeče nahukli. Krvavordeča jagoda je zelo kislá. Pp., Kor., Kr.

Skalno g., R. petraeum L.

XLI. družina: Platanáceae, platanovci.

Platanovci so znatna drevesa s premenjalnimi, tro- do peterokrpimi l. in trobastimi prilistki. Cv. so enospolni in enodomni ter se zbirajo v oblih glavicah. Trioglati ali trapezasti č. l. so prosti in po

zunanji strani dlakovi. Mrenasti v. l. so goli. Pred č. l. se pritrjajo pr.; dolge, dvopredalaste prašnice se odpirajo z vzdolžnimi režami, srednja vez med vrečicama se širi nad pr. ščitasto. Prosti pst. se pripenjajo pred v. l.; v enopredalastih plc. je po 1 (2) raven in viseč s. popek. Vrat je eden. Pl. je četrerob orešek, ki ga obdajajo ob dnu dolge dlačice. Ravni kalček leži v osi mesnatega hraniva.

Edini rod:

189 Plátanus.

189. Plátanus L., platan.

Lub se lušči v majhnih luskah. Veje so pokončne. Peterooglati listi so plitvo krpasti in šobasto nazobčani. Cv. so zelenkasti. Pitovna r.

Ameriški p., P. occidentális L.

Lub se lušči v velikih ploščah. Veje se odmikajo od debla. L. so dlanasto in globoko peterokrpi ter šobasti. Cv. so zelenkasti. Pitovna r.

Iztočni p., P. orientális L.

XLII. družina: Rosáceae, rožnice.

Rožnice so lesnate ali zelnate r., ki imajo premenjalne l. in navadno prisliske. L. so dostikrat razdeljeni ali sestavljeni. Cv. so navadno dvospolni ter imajo pravilno, navadno dvojno (enojno) cv. odevalo. Č., v. in pr. se pritrjajo ob robu ploščnatega ali $\pm$ izvotlenega cvetišča. Č. l., ki jih je 5 (manj ali več), podpira včasih v istem številu zunanja č. V. l. ležijo med č. ter se ujemajo z njimi po številu; včasih pa v. ni. Pr. je navadno

mного, prašnice se odpirajo s podolžnimi režami. Pst. je eden ali jih je več; prosti so ali se zraščajo med seboj in s cvetiščem ter so zategadelj ali nadrastli ali podrastli, oziroma medrastli. Proste plc. so enopredalaste; med seboj zrastle plc. pa so dvo- do peteropredalaste. Vratov je toliko, kolikor je pl. l.; včasih se zraščajo. V vsaki plc., oziroma v vsakem plč. predalu se pritrjajo poedini ali mnogobrojni, obrnjeni s. popki. Pl. so jako različni; dostikrat sestavlja omesenelo plodišče ali oplodje s pl. vred nepravi pl.

Rodovi se določujejo najtočneje po pl.

1. Lesnate r. Pl. l. se zraščajo med seboj in s cvetiščem v večpredalasto, podrastlo plc. Nepravi pl. so + mesnati. 2

Plc. so proste med seboj ter se tudi ne zraščajo s cvetiščem, dasiravno ležijo večkrat v izvotljenem cvetišču. 6

2. Pl. je nepravi koščičasti pl. z 1—5 koščicami. 3

Nepravi pl. je pečkati pl. s pergamenasto hru- stančastimi ali mrenastimi predalci v osemenju. 4

- 3 2—5 pl. l. je zgoraj in med seboj prostih ter se zrašča s cvetiščem le ob dnu. Omesenelo plodišče tudi ne krije ob vrhu 2—5 koščic.

193. *Cotoneáster*.

1—5 koščic je zaprtih v mesnatem plodišču in pokritih s pl. krožcem.

197. *Méspilus*.

4. Vsak pl. predalec je med obema s. z nepravim pretinom nepopolno predeljen in zato zgoraj skoraj dvodelen.

196. *Amelánychier*.

V pl. predalcih ni nepravih in nepopolnih pretinov. 5

5. Cv. so poedini. Pl. predali obdajajo po mnogo s. S. lupina izloča v vodi sluz. **194. Cydónia.**
Cv. se zbirajo v češuljah. Pl. predali obdajajo po 2 s S. lupina ne izloča sluzi. **195. Pírus.**
- 6 (1). Lesnate r. s celimi l. Edina plc. je nadrastla. Pl. je koščičast. **212. Prúnus.**
Plc. je po dvoje ali po več. 7
7. Enakoliki č. l. ležijo v 1 krogu. 8
Č. l. se ravrščajo v 2 krogih., l. zunanje č. so manjši ter se odmikajo od cv. 17
8. Pl. je dvo- do mnogosemenski mešiček, ki se razpreza ob dozorevanju. 9
Pl. je eno- ali dvosemenski orešek ali pa koščičasti pl. 11
9. Šibja. L. nimajo prilistkov in so tri- do štirikrat pernato trorazrezani. Cv so dvodomni. **192. Arúneus.**
Grmi. L. so celi ali krpasti. Cv. so dvospolni. 10
10. Mešiček je trebušasto napet. S. lupina je trda kakor kamen ter se sveti. **190. Physocárpus.**
Mešiček ni napet. S. lupina je mrenasta. **191. Spiraéa.**
- 11 (8) L. so lihopernati. V. ni. **210. Sanguisórba.**
V. je iz 4–9 l. 12
12. Šibje. Č. odcepkov in v. l. je po 8–9. Oreški nosijo trpežni, dolgi in nitkasti vr. **205. Drýas.**
Č. oddelkov in v. l. je po 4–5. 13
13. Grmi. Številne oreške zapira omesenelo, votlo plodišče. **211. Rósa.**
Oreški ali koščičasti pl ležijo prosto na vzvišenem osrednjem delu plodišča, ki je sicer latvičasto ali nekoliko vdrto. 14
14. L. so pernato razrezani na neenake odrezke. Pod č. robom je več vrst kaveljčastih bodic, ki so iz-

prva mehke, pozneje pa se povečajo in otrdnejo.
V. je rumen. Pst. sta 2. **208. Agrimónia.**

Pod č. ni takih bodic. 15

15. L. so celi, cv. rumeni. Vretenčasto razvrščenih pst. je navadno 5. **198. Kérria.**

L. so pernati ali dlanasti. Cv. so beli ali rdečkasti. Pst. je navadno mnogo. 16

16. Šibja. L. so lihopernati z velikimi prilistki. Številni cv. so majhni. Pl. je orešek.

206. Ulmária.

V grmičih so letošnje veje zelene, lanske pa lesnate. L. so dlanasti ali lihopernati. Koščičasti plodiči se zraščajo med seboj in s plodiščem v birni pl.

199. Rúbus.

- 17 (7). L. so dlanasto razcepljeni ali krpasti. V. l. ni. Vrat se zrašča iz plč. dna. **207. Alchemílla.**

V. l. je 4 - 5. 18

18. L. so pernati. Majhni l. zunanje č. so šilasti. Pr. je 5—10. Pst. sta 2. **209. Áremónia.**

Pst. je več. 19

19. V. l. so suličasti. Pr. in pst. je po 5 (10).

202. Sibbáldia.

Pr. je mnogo. 20

20. 3—5 pst. je svilnato dolgodlakavih. Vrat se zrašča iz plč. vrha, je dolg, ob dnu členast in odpadljiv. Edini s. popek je privzdignjen. **203. Waldstefnia.**

Pst. je več ko 5 ali mnogo. Vrat se vzrašča večkrat ob strani iz ple. S. popki visijo. 21

21. L. so trojnati, cv. beli. Birni pl. Cvetišče postane namreč pozneje oblato ali jajčasto in omeseni, na površju tega plodišča pa sedijo oreški.

200. Fragária.

Iz cvetišča nastane suho ali gobasto plodišče. 22

22. Cvetišče je valjasto. Dolgi vrat je ves trpežen, ali pa je členast in tedaj spodaj trpežen, zgoraj odpadljiv. 204. *Géum*.

Cvetišče je vzboklo ali stožkasto. Kratki vrat je odpadljiv. 201. *Potentilla*.

190. *Physocárpus Maxim., pokalec*.

Lubje tega grma se da omajiti. V obrisu jajčasti, trokrpi l. so goli in po spodnji strani blede; l. krpe so globoko in neenako narezane ali napiljene. Beli cv. se zbira v češulji. Pitovna in udomačena r.

Kalinolistni p., *Ph. opulifólius Maxim.*

191. *Spiraéa L., medvejka*.

1. Veje so šibaste. Kratkopeceljati l. so podolgasto su-
ličasti, koničasti, ob robu neenako ali dvakrat na-
piljeni, po obeh straneh zeleni in goli. Rožno- ali
mesnordeči cv. se zbira v ovršnih, piramidastih
kitah. Po logih. Samorastla in pitovna r.

Vrbolistna m., *S. salicifólia L.*

Beli cv. se zbira na ovršnih in stranskih če-
šuljah. 2

2. Češulje ležijo na vrhu listnatih vejic. 3

Narobejajčasti l. so topi in ob vrhu neenako na-
rezani ali celorobi; mlajši l. so dlakavi. Goste, v
eno stran obrnjene češulje skoro sedijo ob straneh
šibastih vej in so podprte z listki. Č. oddelki se pri-
tiskajo k v. Po prisojnih krajih. Kr. (Dol.).

Narobejajčasta m., *S. obováta W. K.*

3. Ležeče ali kipeče st. poganja valjaste veje. Goli,
narobejajčasti ali podolgasti l. se ožijo v pc., so
ob dnu celorobi, ob straneh neenako in skoro dva-
krat napiljeni, ob vrhu pa topi. Ploščnate češulje
so sestavljene. Po prisojnih krajih. Kor. (Kanalska
dolina.). **Polegla m., *S. decúmbeus Koch.***

Mlajši l. so ob robu ali zgoraj puhasti. Enojnate, mnogocvetne češulje so poluoblaste. 4

4. Vejice so robate. Goli in jajčasti l. so ob dnu zaokroženi in celorobi, ob straneh neenako in skoro dvakrat napiljeni in koničasti. Po gozdih.

Brestolistna m., *S. ulmifolia* Scop.

Vejice so valjaste. Podolgasto suličasti l. so ob dnu celorobi, proti vrhu pa globoko napiljeni in koničasti. Č. oddelki se zavijajo. Po grmovju. Št. Kr. in I.

Srednja m., *S. média* Schm.

192. *Arúncus* Adans., kresnica.

Pokončno st. poganja gole ali nekoliko dlakave l., ki so tri- do večkrat pernato razrezani. Odrezki so jajčasti ali jajčasto podolgasti in enkrat globoko ali dvakrat napiljeni. Beli cv. se zbirajo v klasih, ki sestavljajo velik lat. Pl. visijo. Po senčnih krajih. **Gozdna k. (medvedovo latje), *A. silvéster* Kostel.**

193. *Cotoneáster* Med., panešplja.

1. Trnate vejice poganjajo zimzelene, jajčasto suličaste l., ki so drobno in narezano napiljeni. Beli ali rdečerumeni cv. se zbirajo v gostih češuljah. Pitovna in po Gor. udomačena r.

Žerjava p., *C. pyracantha* Spach.

Vejice niso trnate. Poletnozeleni l. so pakrožni ali jajčasti, celorobi in po spodnji strani sivo polsteni. Cv. so rdeči ali beli. 2

2. Okroglasto jajčasti l. so po zgornji strani goli. Cvetišče je zunaj ob grlu golo, nosi pa volnato vejice č. zobce. Pl. so goli. Po skalnatih krajih.

Navadna p., *C. integerrima* Med.

Pakrožni l. so po zgornji strani dlakavi, po spodnji debeleje polsteni. Cvetišče je zunaj polsteno. Pl. je puhast. Po skalnatih krajih.

Polstena p., C. tomentosa Lindl.

194. *Cydónia* Juss., kutina.

Jajčasti ali pakrožni listi so celorobi; po zgornji strani so zeleni in pozneje goli, po spodnji pa sivo polsteni. Poedini, veliki cv. poganjajo po razvitih l. Cv. so beli ali bledordeči. Veliki pl. je volnat in citronastorumen. Pitovna in udomačena r.

Navadna k. (dunja), C. oblonga Mill.

195. *Pirus* L., lesnika.

1. L. se zavijajo v brstu. Cv. se zbirajo na enojnatih, rahlih češuljah. 2

L. se gubajo v brstu. Cv. se zbirajo v gostih, latastih češuljah. **Sórbus L.** 7

2. Beli v. l. so okroglasti. Vratovi so prosti. 3

V. l. so podolgasti ali pakrožni in po zunanji strani rdečkasti. Vratovi se zraščajo na dnu. 6

3. L. ploskev je tri- do štirikrat daljša od pc. in gosto polstena po spodnji strani. Pl. je odrezan ob dnu. 4

L. ploskev je tako dolga kakor pc. ali nekoliko daljša od njega, pozneje je po spodnji strani gola. 5

4. Podolgasto suličasti l. niso žlezavi po srednjem rebru. Skoro obličasti pl. je umazano zelen. Po pri-sojnih krajih v l.

Mandljevolistna l., P. amygdaliformis Vill.

Narobejajčasti l. se ožijo proti dnu klinasto ter so žlezavi po srednjem rebru. Rumenkasti pl. so ploščnato obličasti. Navadno pitovna r. Kor., Štaj., Kr.

Zimska l., P. nivális Jacq.

5. Jajčasta ali okroglasta l. ploskev je približno tako dolga kakor pc., napiljena in, ko doraste, gola. Pl. so obličasti. Po skalnatih krajih.

Drobnica, P. piráster Borkh.

Jajčasta ali pakrožna l. ploskev je nekoliko daljša od pc. in ob vrhu nekoliko napiljena ali celoroba. Po spodnji strani je vsaj izprva polstena, pozneje pa gola. Pl. se ožijo navadno v pc. Pitovna in samorastla r.

Hruška, P. commúnis L.

6. Pakrožni l. so po spodnji strani polsteni. Cv. pc. in cvetišča sta zunaj tanko polstena. Pitovna in udomaćena r.

Jablan, P. málus L.

L. so skoro okroglasti in goli. Cv. pc. in cvetišče sta zunaj skoro gola. Po gozdih.

Navadna l., P. silvéstris Gray.

- 7(1). L. so pernati in za mlada puhasti. 8

L. so celi ali krpasti. 9

8. L. brsti so goli in lepljivi. Hruškasti pl. so rumenozeleni ali rdečkasti in vžitni. Pitovna in po gozdih samorastla r. Št., Kr. in Prim.

Oskoruša (skorš), P. doméstica Sm.

L. brsti so belo polsteni in suhi. Obličasti pl. so rdeči, kisli in grašje velikosti. Po gozdih.

Jerebika, P. aucupária Gärttn.

9. L. so celi, napiljeni ali nazobčani. 10

L. so rogljasto ali narezano krpasti. 11

10. Grm ali drevo. Jajčasti ali jajčasto podolgasti l. so dvakrat napiljeni; po zgornji strani so goli in temnozeleni, po spodnji polsteni. Beli v. l. se razpirajo za razcvitanja. Po gozdih. **Mokovica, P. ária Ehrh.**

Grmič poganja kratkopecljate, podolgaste ali pakrožne l., ki so dvakrat napiljeni. Rožnordeči in ozki v. l. so pokončni. Obličasto jajčasti pl. so škrlatnordeči. **P. Pritlična l., P. chamaeméspilus Pall.**

11. Širokojajčasti ali srčastojajčasti l. so skoro dlanastokrpi in koničasti; po zgornji strani so goli, po spodnji izprva nekoliko puhasti, pozneje pa $\pm$ goli. Podolgasto-obličasti pl. so rjavi. Po gozdih, a tudi pitovna r. **Breka, P. torminális Ehrh.**

L. so po spodnji strani polsteni. 12

12. Široko- in trioglato jajčasti l. so ob dnu skoro odrezani in koničasti; na vsaki strani imajo 5—7 širokih, trioglatih in koničastih krp. Pl. so jajčasto obličasti. Po gozdih. Št. (Pohorje).

Širokolistna l., P. latifolia Pers.

Jajčasti l. so ob dnu zaokroženi ali kratkoklinasti; na vsaki strani imajo 6—10 jajčastih, skoro topih krp. Pl. so podolgasto obličasti in rdeči. Po gozdih. Št.

Avstrijska l., P. austriaca Hedl.

196. Amelánchier Med., božjakovina.

Pakrožni l. so drobno in narezano napiljeni; za mlada so po obeh straneh polsteni, pozneje pa dostikrat ogolijo. Beli cv. se zbirajo v gostih grozdih. Oblasti pl. so temnomodri. Po skalnatih krajih.

Okroglistna b. (hraščec), A. ovális Med.

197. Méspilus L., nešplja.

1. Podolgasti ali podolgasto narobejajčasti l. so koničasti in celorobi ali le malo nazobčani; po zgornji strani so puhasti, po spodnji sivo polsteni. Poedini beli cv. poganjajo na vejnih vrhih. Pl. so rjavi. Pitovna in udomačena r. **Navadna n., M. germánica L.**

L. so narobejajčasti. Cv. se zbirajo na ovršnih, pokončnih češuljah. Pl. so rdeči ali rumeni. **Crataégus L.** 2

2. Vejice so tanko polstene. Zaokroženo lopatičasti l. so tro- do peterokrpi in navadno po obeh straneh

dlakavi. Malocvetne češulje so kosmate. Č. oddelki so trioglati. Vratov je navadno po 3. Veliki pl. so rdeči ali rumeni. Pitovna in udomačena r.

Azarolska n., *M. azarólus* L.

Vejice so gole. Č. oddelki so suličasti ali jajčasti. Pl. so rdeči. 3

3. L. so tro- do peterokrpi, krpe tope. Cv. pc. so goli, č. oddelki so jajčasti. Vratov je po 1—3, navadno pa sta po 2. Pakrožnati pl. obdajajo po 1—3 koščice. V gozdih in po grmovju.

Glog (beli trn), *M. oxyacántha* Gärtn.

L. so globoko tro- do peteronacepljeni, odcepki koničasti. Cv. pc. so navadno dlakavi, č. oddelki suličasti. Vrat je 1. Pl. so skoro oblasti in obdajajo le po eno koščico. Cvete 14 dni pozneje ko glog. V gozdih in po grmovju.

Enovratni g., *M. monógyna* Willd.

198. *Kérria*, D. C., kerovka.

Grm poganja na šibastih vejah jajčasto suličaste l., ki so debelo in neenako, včasih pa globoko dvakrat napiljeni in po spodnji strani dlakavi. Poedini veliki cv. se nastavljajo ob vrhu in so zlatorumeni. Pitovna in udomačena r.

Japonska k., *K. japónica* D. C.

199. *Rúbus* L., kopinjak (robida).

Kopinjaki obsegajo mnogo vrst, ki še prehajajo razentega druga v drugo, in se zato težko določujejo. Vedno izberi dobro razvite cv. mladike in dober dm dolge, listnate šibice iz sredine letošnjih poganjkov. Glej pa, da se vzraščata cv. mladika in letošnji poganjek iz iste r. Opazuj dalje, ali so veje pokončne, ali se krivijo v visokem, oz. nizkem

loku, ali pa plazijo po tleh in ako se vkoreninjajo v zadnjem primeru ob vrhu. Barva cv. v., lega, dolžina in barva pr. so istotako važni določevalni znaki.

1. R. so zelnate in brez bodic. Iz pokončnega st. poganjajo poleggle, živicam podobne mladike. Trojnati l. imajo jajčaste prilistke, ki sedijo na vejicah. Narobejajčasti listki so globoko napiljeni in po obeh straneh zeleni. V kobulu je po 3—6 belih cv. Pl. so rdeči. Po gozdih. **Kamščič, R. saxátilis L.**

R. so navadno bodičavi grmi. L. se sestavljajo dlanasto ali pernato, prilistki pa sedijo na l. pc. 2
2. Skoro pokončne mladike so modro nadahnjene in gole ali nekoliko bodičaste. Na njih imajo pernati l. po 3—7 listkov, dočim so l. na pl. vejah trojnati. Listki so po spodnji strani belo polsteni. Cv. so beli. Polsteni, rdeči pl. izpada zrel iz stožkastega plodišča. Po gozdih in v grmovju.

Malinjak, R. idaéus L.

Mladike prezimujejo in poganjajo cv. vejice v drugem letu. L. so trojnati ali stopalasto peternati. (pernati s 5 ali 7 listki). Črni in včasih modro nadahnjeni (rdeči) pl. odpadajo dozoreli s stožkastim plodiščem vred. 3

3. R. nima žlezavih dlačic. 4

Žlezave dlačice se nahajajo vsaj na razcvetju. 19
4. R. se množi s podzemeljskimi živicami. Mladike so vsaj izprva pokončne in gole L. so goli po obeh straneh. Zeleni v. l. so belo obrobljeni. Pr. ostajajo v prvotni legi. 5

R. se množi z nadzemeljskimi mladikami in vejami, ki se vkoreninjajo jeseni. Mladike se + priklanjajo v loku k zemlji in so gole ali dlakave. L. so po spodnji strani + polsteni. Č. l. so polsteni. Pr. se sklanjajo pozneje navznoter. 7

5. Pr. presegajo pst. 6

Močne bodice se krivijo navzdol. Listki so večkrat nagubani. Beli ali bledordeči cv. se zbirajo na enojnatih grozdih ali na latih. Pr. ne presegajo pst. Po grmovju. Kor. in Št.

Nagubani k., *R. plicátus* Wh. in N.

6. Na mladikah so kratke, stožkaste in navadno čnoordeče bodice. L. imajo po 5—7 listkov. Najspodnejši listki sedijo. Cv. so beli, pl. temnordeči. Po grmovju. Kor., Št. in Kr.

Nesenski k., *R. nessénsis* Hall.

Na brazdastih mladikah so močne bodice. L. imajo po 5 listkov. Najspodnejši listki so očito pecljati. Cv. so navadno beli, pl. so črni. Po gozdih.

Brazdasti k., *R. sulcátus* Vest.

7. Pr. presegajo pst. 8

L. so po spodnji strani polsteni. Pr. ne presegajo pst. 18.

8. L. na mladikah so po spodnji strani gosto in sivoali belo polsteni. 9

L. na mladikah so po spodnji strani zeleni, kvečjemu tanko polsteni in zato sivozeleni. 17

9. Mladike so gole ali le redkodlakave, vendar ogolijo po zimi. Razevetje je skoro do vrha enako široko. 10

Mladike so $\pm$ gostodlakave, le stare ogolijo včas. Razevetje se oži proti vrhu. 11

10. Listki so ozki, podolgasti in še po zgornji strani ne svetijo. Cv. so beli ali svetlo rožnordeči. Po grmovju. **Belobleščeči k., *R. cándicans* Wh.**

Listki so narobejajčasti; po zgornji strani so temnozeleni in se svetijo. Cv. so rdeči kakor breskov cv. Po grmovju. **Dišeči k., *R. frágrans* Focke.**

11. L. na mladikah so trojnati ali stopalasto peternati. 12

L. na mladikah so ali vsi ali izvečine dlanasto peternati. 15

12. Mladike se krivijo v nizkih lokih. L. so po spodnji strani belo polsteni. Razevetje krijejo vodoravne dlačice; na njem je mnogo dolgih bodic, ki so ravne ali se le malo upogibajo. Cv. so živo rožnordeči. Po gozdih. **Dvobarvni k., R. bifrons Vest.**

Cv. so beli ali nekoliko rdeči. 13

13. Mladike so polegale; na njih se pritiskajo dlačice k st. Vsi l. so trojnati. Cv. se zbirajo v grozdih. Po grmovju. Gor. **Trolistni k., R. trifoliatus Posp.**

Mlad ke se krivijo v visokih lokih, dlačice na mladikah so šopaste. V razevetju je mnogo cv. 14

14. L. na mladikah so stopalasto peternati ali trojnati in pergamenasto togi; po zgornji strani jih krijejo izprva bleščeče ščetinice. Ovršni listek se podaljša v kratko konico. Na cv. vejicah poganjajo kratke, srpaste bodike. Po grmovju v l.

Hrastovski k., R. quercetorum Posp.

L. na mladikah so navadno trojnati, mehki in goli ali nekoliko počesljano dlakavi. Ovršni listek se naglo priostri. Na cvetnih vejicah poganjajo redke, navzdol upognjene bodice. Po grmovju v l.

Istrski k., R. istriacus Posp.

- 15(11) Mladike so gole ali skoro gole. Ovršni listek na mladičnih l. je pakrožen ali okroglast. Na cv. vejicah poganjajo močne, srpaste bodice. Cv. so rožno-ali bledordeči. Po grmovju.

Velebodičasti k., R. macrostemon Focke.

Mladike so $\pm$ gosto pokrite s šopastimi dlakami. Cv. so beli ali prav malo rdeči. 16

16. Vsi l. so togi, zgoraj temnozeleni in goli, spodaj sivo polsteni. Ovršni listek na mladičnih l. je jajčast ali pakrožen in polagoma ter dolgo priostren.

Na razcvetju poganjajo močne, krive in dostikrat kljukaste bodice. Po grmovju. Št., Prim.

Puhasti k., *R. pubescens* Wh.

Vsi l. so mehki, zgoraj počesljano dlakavi in medlozeleni, spodaj pa skoro kakor baržun sivo-polsteni. Ovršni listek na mladičnih l. je okroglast in kratko priostren. Na razcvetju poganjajo redke, navzdol obrnjene bodice. Po grmovju. Prim.

Mnogolistni k., *R. phyllostachys* P. I. Müll.

- 17(8). Robate mladike nosijo odmaknjene dlačice in šilasto zavite bodice. Debelo napiljeni listki so po zgornji strani skoro goli, po spodnji pa imajo pritisnjene dlačice. Plc. so ob vrhu gole. Po gozdih. Št., Kr., Prim.

Velelistni k., *R. macrophyllus* Wh. in N.

Skoro gole mladike nosijo ravne in nekoliko zavite bodice. Neenako napiljeni l. so po zgornji strani skoro goli, po spodnji tanko in sivozeleno polsteni. Plc. so ob robu gosto dlakave. Po gozdih.

Vestov k., *R. Véstii* Focke.

- 18 (7). L. po spodnji strani, pc. in č. so zaradi pritisnjenih dlačic belo polsteni. Cv. so rožnordeči. Po gozdih. Kr., Prim. **Brestolistni k., *R. ulmifolius* Schott.**

L. so po spodnji strani zaradi odmaknjenih dlačic polsteno kosmati. Cv. so temnordeči (beli). Po grmovju. Prim.

Dalmatinski k., *R. dalmaticus*, Guss.

- 19 (3) Prilistki so ozkočrtalasti ali skoro nitasti. 20

L. so trojnati do peternati. Prilistki so črtalasto-suličasti ali suličasti. 39

20. L. na mladikah so trojnati ali stopalasto peternati. Po zgornji strani so redko in vejasto dlakavi ter zeleni ali gosto in vejasto dlakavi ter sivo polsteni, po spodnji strani pa zaradi gostih, pritisnjenih dlačic belo polsteni. L. pc. so po zgornji strani očitno

žlebasti. Majhni cv. so rumenobeli (rožnordeče nadsahnjeni). Ob gozdih.

Polstení k., R. tomentósus Borkh.

L. na mladikah po zgornji strani nimajo vejastih dlačic. L. pc. so po zgornji strani ploščnati ali le ob dnu nekoliko žlebasti. 21

21. Mladike so + robate (valjaste) in se poraščajo s skoro enakolikimi večjimi bodicami, med katerimi se razvrščajo včasih manjše bodice, ščetinice in žlezave dlačice. Tudi na razcvetju je precej žlezavih dlačic, ki pa niso znatno daljše ko navadne dlačice in tudi ne večje ko poprečni premer cv. peclja. Pr. segajo do vratov ali jih presegajo. 22

Mladike so navadno valjaste (robate) ter poganjajo mnogo večjih in manjših bodic, ščetinic in žlezavih dlačic. Na razcvetju je mnogo žlezavih dlačic, ki so izvečine daljše od navadnih dlačic in večje ko poprečni primer cv. pc. 30

22. Mladike so gostokocinaste ali kosmate, razentega jih še krijejo redkoma tanke bodice in žlezaste dlačice. Pozneje so listki po zgornji strani skoro goli in medlozeleni, po spodnji sinje polsteni. Č. l. se odmikajo pozneje od pl. Cv. so beli. Po grmovju. Št., Prim. **Menkejev k., R. Ménkei Wh. in N.**

Mladike so redkodlakave ali gole (ali nekoliko gosteje dlakave), razentega jih krijejo vedno bodice, nimajo pa včasih žlezastih dlačic. L. so po spodnji strani zeleni ali sivo ali belo polsteni. 23

23. Toporobate mladike poganjajo številne žilaste in vodoravne bodice, redke trnaste grbice in žlezave dlačice. Listki na mladikah so po spodnji strani zaradi pritiskanih dlačic sivo polsteni, ovršni listki so široko narobejajčasti in ozko priostreni. Cv. so rožnordeči, plc. dlakave. Po grmovju. Št., Prim.

Caflíšev k., R. Caflischii Focke.

- L. na mladikah so po spodnji strani zeleni ali sinjezeleni, le za mlada so včasih sivopolsteni. 24
 24. Pr. presegajo očito pestiče. 25

Mladike se nekoliko modro nadahnjene, gole ali nekoliko dlakave. Listki na njih so po zgornji strani goli, po spodnji gosto in mehko dlakavi; ovršni listek je široko jajčast V je bel, pr. so približno visoki kakor pst., plc. je navadno dlakava. Po grmovju. Prim. **Gololistni k., R. epípsilos Focke.**

25. L. na mladikah so dlanasto peternati. 26

L. na mladikah so trojnati ali stopalasto peternati (ali poedini peternati). 27

26. Listki na brazdastih mladikah so po spodnji strani izprva sivo polsteni, pozneje tankopolsteni in sinjezeleni, srednji izmed njih je srčasto okrogel. Na mladikah in na razcvetju nahajamo redke žlezave dlačice Cv. so beli ali nekoliko rdeči, plc gola. Po grmovju. Kr., Prim.

Polstenolatasti k., R. piletóstachys Gren. in Godr.

Na mladikah poganjajo redke navadne dlačice in žlezave dlačice. Mladični l. so po spodnji strani zeleni in le ob rebrih dlakavi, srednji listek je jajčast. V kiti je mnogo belih cv., plc. so gostodlakave. Po grmovju. Št.

Redkožlezasti k., R. sparseglandulósus Hayek.

27. Srednji listek mladičnih l. je širokojajčast ali skoro okrogel, debelo napiljen ter polagoma in dolgo priostren. V. je bel ali rdečkast, plc. gola. Po grmovju. Št.

Gremljev k., R. Grémlii Focke.

Srednji listek mladičnih l. je pakrožen ali jajčasto podolgast. 28

28. Mladike poganjajo precej velike in skoro enakolične bodice, med njimi pa je le malo žlezastih dlačic in

ščetinic. Srednji listek mladičnih l. je kratko priostren. Cv. so beli. plc. gole. Po grmovju. Št.

Kluzijev k., R. Clúsii Borb.

Mladike imajo med bodicami mnogo žlezavih dlačic in dostikrat tudi ščetinic ter so zaradi tega srhke. 29

29. Skoro gole mladike so včasi modro nadahnjene. Srednji listek na mladičnih l. je kratko priostren. Cv. so beli, plc. gosto dlakave. Č. oddelki so pokončni ob pl. Po gozdih. Št.

Kitocvetni k., R. thyrsoflórus Wh. in N.

Srhke mladike niso modro nadahnjene. Srednji listek mladičnih l. je dolgo priostren. Cv. sobledordeči, plc. gole. Č. oddelki se razpirajo ob pl. Po gozdih. Št., Kr.

Srhki k., R. rúdis Wh. in N.

- 30 (21). Pr. presegajo vratove ali jih vsaj dosegaajo. 31

V belih cv. so pr. mnogo krajši od plc. 37

31. Bodice na mladikah so jako različne, nekaj večjih in močnejših se razširja ob dnu. 32

Bodice na mladikah so sicer različne, a vendar so vse slabe, šilaste ali iglaste. 36

32. Cv. so beli alibledordeči. Pr. presegajo očito vratove. 33

Mladike so navadno nekoliko modro nadahnjene in nosijo prav redke, žlezave dlačice. L. so po spodnji strani navadno nekoliko sivo polsteni. Narobejajčasti v. l. so rožnordeči. Pr. dosegaajo vratove gostodlakavih plc., a jih ne presegajo. Č. oddelki so po cv. pokončni. Po gozdih. Št.

Dlakavoplodni k., R. pilocárpus Gremli.

33. Redko dlakave mladike poganjajo stopalasto peter-nate l. Listnato razcvetje krijejo navadne odmaknjene dlačice, številne žlezaste dlačice in bodeče ščetine, v njem se razrašča vsaj nekaj vejic pako-

bulasto. Polstena in žlezasta č. je vedno zavita. Po gozdih. Št., Kr., Prim.

Koechlerjev k., R. Koechléri Wh. in N.

Vse razcvetlje se razrašča zgolj grozdasto 34

34. Robate mladike so modro nadahnjene in proti vrhu bradaste ter poganjajo skoro enake bodice. Mladični l. so trojnati ali stopalasto peternati in po obeh straneh zeleni. Rahlo razcvetlje se podaljša. Cv. so beli, plc. gole. Po gozdih.

Mečev k., R. Métschii Focke.

Spodaj valjaste mladike so le proti vrhu včasih robate ter poganjajo neenake bodice. 35

35. Mladike so nekoliko modro nadahnjene. L. so po obeh straneh dlakavi, njih srednji listek je narobejajčast, ob dnu zožen in prisekan. Cv. pc. so pokriti poleg redkih, dolgih dlačic tudi z žlezastimi dlačicami, ki so goste in kratke. Cv. so beli, plc. polstene. Po grmovju.

Schleicherjev k., R. Schleichéri Wh.

Mladike niso modro nadahnjene ter poganjajo redkodlakave, trojnate l. Cv. pc. so gosto pokriti z dolgimi, žlezavimi dlačicami. Cv. so beli, plc. dlakave. Po grmovju.

Kratkobodičasti k., R. subaculeátus Borb.

- 36 (31). Redko dlakave mladike so modro nadahnjene. Srednji listek mladičnih l. je pakrožen, ob dnu zakrožen in enako drobno napiljen, ob vrhu pa se naglo krči v ozko konico. Č. oddelke krijejo goste rdeče žlezice, cv. v. je medlobel, plc. so gole. Po gozdih.

Bellardijev k., R. Bellárdii Wh. in N.

Srednji listek mladičnih l. je polagoma priostren in kakor vsi drugi po zgornji strani temnozelen, po spodnji bledezelen. Na mladikah nahajamo poleg dolgih dlačic tudi temnordeče žlezave dlačice. Tudi vejice v razcvetju so gosto pokrite z dolgimi šče-

tinicami in vijoličastimi žlezavimi dlačicami. Cv. so beli, plc. gole. Po gozdih.

Kocinasti k., *R. hírtus* W. K.

- 37 (30). Na cv. vejicah se blestijo vsaj zgornji listki po spodnji strani $\pm$ sivo in svilasto. Na razcvetju so žlezave dlačice izvečine vijoličaste. Plc. so gosto kosmate. Po gozdih. Št.

Mnogobodičasti k., *R. plusiacánthus* Borb.

L so po obeh straneh zeleni in $\pm$ dlakavi, ne svetijo pa se svilnato. 38

38. Mladični l. so po obeh straneh pritisnjeno dlakavi. Žlezave dlačice na razcvetju so vijoličaste. Vratovi so škrlatnordeči. Po gozdih. Kor.

Guentherjev k., *R. Guenthéri* Wh. in N.

Mladični l so redko dlakavi in le po spodnji strani včasih polsteni. Razcvetje je kratkodlakavo, krijejo ga kratke, iglaste bodice in številne, svetle (temnordeče) žlezave dlačice. Tudi na čaši poganjajo zelenkaste ali rdeče žlezave dlačice. Vratovi so rumenzeleni. Po gozdih.

Bayerjev k., *R. Bayéri* Focke.

- 39 (19). Valjaste mladike so modro nadahnjene, slabo bodičaste in $\pm$ žlezaste. L. so vsi trojnati in imajo širokosuličaste prilistke. Cv. so beli. Pl. so modro nadahnjeni in se ne svetijo. Po pustih krajih.

Ostrožnica, *R. caésius* L.

Toporobate ali oblaste mladike so navadno močne in poganjajo precej velike, ob dnu dostikrat razširjene bodice in redke žlezave dlačice ali pa so brez žlezic. Prilistki so črtalasto suličasti. Razcvetje z belimi ali rožnordečimi cv. je le malo žlezavo. Pl. se sicer dostikrat ne svetijo, nikdar pa niso modro nadahnjeni. Po gozdih.

Loški k., *R. nemorósus* Hayne.

200. *Fragária* L., jagodnjak.

1. Č. oddelki se odmikajo ob pl. vodoravno ali se zavijajo. 2

Pokončni č. oddelki se pritiskajo k pl. 3

2. Dlačice na st., na l. pc. in cv. pc. se odmikajo vodoravno. Beli cv. so mnogosvatbeni. Po sečah.

Moškatni j., *F. moscháta* Duch.

Dlačice na st. in na l. pc. se odmikajo vodoravno, na stranskih cv. pc. pa so pokončne in se pritiskajo k pc. Beli cv. dvospolni. Po gozdih in sečah.

Navadni j., *F. véscá* L.

3. Dlačice na l. pc. se odmikajo vodoravno, na cv. pc. pa se pritiskajo k pc. Listki so po obeh straneh puhasti, cv. beli, oblaste neprave jagode rdeče. Po gozdih.

Troskalica, *F. víridis* Duch.

Dlačice na l. pc. in na cv. pc. so pokončne. Listki so po zgornji strani goli in skoro blesteče zeleni. Beli cv. so veliki, velike in raznolike neprave jagode pa škrlatnordeče. Pitovna in po Prim. udomačena r.

Velecvetni j., *F. grandiflóra* Ehrh.

201. *Potentilla* L., petoprstnik.

1. Enoletna r. poganja iz enojnate ali vlaknate k. eno ali več st. Cv. so rumeni. 2

Vztrajna r. ima lesnato, mnogoglavo koreniko, iz katere poganjajo cvetoča st. in jalove mladike. 3

2. L. so pernatí. Listki so podolgasti, zgornji segajo po pc. nizdol. Cv. so poedini. Cv. pc. se zavijajo pozneje. Po peščenih in vlažnih krajih št.

Pogleli p., *P. supína* L.

St. l. so trojnati, pritlični pa navadno lihoper-nati z 2 3 pari podolgasto narobejajčastih ali su-ličastih listkov. Cv. se razvrščajo ob vrhu skoro

grozdasto. Cv. pc. so vedno pokončni. Po peščenih krajih. Kr. **Norveški p., P. norvégica L.**

3. Korenika je rdečerjava v prerezu. Ležeče ali kipeče st. je navadno enojnato ali ob vrhu vejnato. Trojnati, pri tleh peternati l. sedijo ali so kratkopecljati in imajo velike, tro- do peteronacepljene prilistke. Četveronacepljena č. ima 4 prilistke, zunanjo č. Rumenih v. l. je 4. Po gozdih in pašnikih.

Rdečekorenični p., P. erécta Hampe.

Peteronacepljena č. ima 5 prilistkov, zunanja č.; v. l. je 5 4

4. Pl. so goli. 5

Cv. l. so beli ali rdeči. Pl. so dlakavi vsaj ob popku, kjer se pritrja vrat. 20

5. L. so pernat. 6

L. so dlanasti, cv. rumeni. 8

6. Listki so podolgasti. Trpežni v. je škrlatnorjav in krajši od č. ki je znotraj krvavordeča. Po barjih. Kr., Št. **Močvirski p., P. (Cómarum) palústris Scop.**

Odpadljivi v. je bel in daljši od č. 7

7. St. je pokončno. Spodnji l. so lihopernati z 2—3 pari jajčasto okroglastih in globoko napiljenih listkov, zgornji l. so trojnati. Prilistki so celi. Cv. so beli. Po kamenitih krajih. **Skalni p., P. rupéstris L.**

St. se plazi po tleh kakor z viticami in poganja pretrgano pernat. l. z mnogimi pari podolgastih in ostro napiljenih listkov. St. prilistki so podobni nožnicam in so razrezani. Cv. so rumeni. Po potih in pašnikih.

Gosji p., P. anserína L.

- 8 (5). St. nosi male cv., navadno enega in trojnate l. 9

L. so peternati do sedmernati, med njimi pa so večkrat tudi trojnati l. 10

9. Stebelca ležijo in se včasih vkoreninjajo. St., l. pc. in listki so sivo polsteni. Po kamenitih krajih. Kr., Prim.

Tomasinijev p., P. Tommasiniána, F. Schultz.

Kipeče st. je puhasto in nosi navadno 1 cv. L. so ob robu in po rebrih spodnje strani dlakavi, sicer pa goli. P. **Pritlikavi p., P. dúbia Zimm.**

10. St. je navadno enojnato, leži ali se plazi kakor živica in se vkoreninja. Peternati ali trojnati l. nosijo podolgasto narobejajčaste in gole ali po spodnji strani pritisnjeno dlakave listke. Ob potih in po pašnikih. **Plazeči p., P. réptans L.**

St. je pokončno ali kipeče, ne plazi se kakor živica in se ne vkoreninja. 11

11. Cv. st. vzrastejo vsako leto neposredno iz korenike, so pokončna ali kipeča, nimajo osrednje, vztrajne l. rožice, nosijo pa obstranske l. šope, ki so za cv. že veli. 12

Cv. st. vzrastejo vsako leto pazdušno iz osrednje vztrajne l. rožice. 15

12. Peternati do sedmernati l. so po obeh straneh zeleni in s st. vred kocinasti. Listki so debelo in globoko napiljeni. Oreški so krilato hrbtičavi. 13

St. je kipeče. L. so po zgornji strani zeleni, po spodnji sivo ali belo polsteni. 14

13. Pokončno st. je z l. vred vsled dolgih, ob dnu odebelelih dlačic in kratkožlezavih dlačic srhko. Podolgasto klinasti ali suličasti listki se ožijo ob dnu klinasto. Po prisojnih krajih.

Pokončni p., P. récta L.

Pokončno ali kipeče st. je zaradi dolgih, ob dnu odebelelih dlačic in kratkih, nežlezavih dlačic srhko. Listki spodnjih l. so narobejajčasto klinasti, zgornjih črtalasto klinasti in kocinasti. Po kamenitih krajih. Kor., Kr., Prim.

Stopalasti p., P. pedáta Nessel.

14. St., l. pc., cv. pc. in č. so tanko polsteni in nosijo še razentega mehke in odmaknjene dlačice. Podolgasto klinasti listki so globoko narezanonapi-

ljeni, po zgornji strani zeleni, po spodnji pa kocinasti in tanko polsteni. Pl. so ozkokrilato hrbitčavi. Po prisojnih krajih. Št., Kr., Prim.

Sivkasti p., P. canéscens Bess.

St., l. pc., cv. pc. in č. so belo ali sivo polsteni, nimajo pa dolgih, odmaknjenih dlačic. Podolgasto klinasti ali narobejajčasti listki so globoko napiljeni ali celo pernatu nacepljeni; po zgornji strani so zeleni, po spodnji belo ali sivo polsteni. Pl. niso hrbitčavi. Po prisojnih krajih.

Srebrnasti p., P. argénteá L.

- 15(11). St., l. pc., cv. pc. in č. so pokrite s pritisnjenimi dlačicami. L. so peternati. Lističi so po žilah spodnje strani in ob robu svilnato dlakavi in se bliščiyo zato srebrno; sicer so goli, mrežastožilnati, podolgasti ali narobejajčasti in klinasti. Ob vrhu so debelo napiljeni, ob vsaki strani pa trozobi. P. in Pp.

Zlatorumeni p., P. aúrea L.

Listki nimajo srebrno blestečih dlakavih prog po spodnji strani. 16

16. St., l. pc in l. so vsled zvezdastih dlačic sivo polsteni in razentega še pokriti s pritisnjenimi ali nekoliko odmaknjenimi dlačicami. Listki so narobejajčasti ali narobejajčasto podolgasti. Po kamenitih in peščenih krajih. **Peščení p., P. arenária Borkh.**

St., l. pc. in l. so zeleni. Pritlični l. so peternati do sedmernati 17

17. St. je dolgokosmato in razentega še kratkodlakavo. Pritlični l. so peternati do deveternati, njih listki skoro do dna napiljeni. 18

St. nosi pritisnjene ali le malo odmaknjene dlačice. Pritlični l. so peternati (sedmernati ali deveternati); njihovi listki so navadno le ob vrhu redko napiljeni. 19

18. Koreniko krijejo goste, rdeče luske. Mehke in sivkaste kosmatine se odmikajo vodoravno od mlahavega st. Listki na pritličnih l. so podolgasto klinasti. Po kamenitih krajih.

Rdečkasti p., *P. rúbens* Zimm.

Bele kosmatine se svetijo, pritiskajo k precej togemu st. ali le poševno odmikajo od njega. Listki na pritličnih l. so širokoklinasti ali skoro narobejajčasti. Po kamenitih krajih. Prim.

Južni p., *P. austrális* Krašan.

19. Puhasto st. nima žlez. Kratka, jalova stebelca so gosto pokrita z rjavimi, suhimi luskami. Prilistki na pritličnih l. so jajčasti. P.

Krantzov p., *P. Crántzii* Beck.

Žlezavo st. je pokrito s pritiskanimi ali le malo odmaknjenimi dlačicami. Jalova stebelca se podaljšajo ter ne nosijo suhih lusk. Prilistki na pritličnih l. so črtalasti ali črtalasto suličasti. Cv. pc. in č. so žlezavi. Po suhih in prisojnih krajih.

Žlezavi p., *P. glandulifera* Krašan.

- 20(4). L. so trojnati. 21

L. so peternati. 22

21. Rastlinica se razrašča v gostih drnih. St. je navadno enojnato in enocvetno. Pakrožni listki so ob vrhu trozobi, po obeh straneh sivo polsteni ter se svetijo svilnato. Rožnordeči (beli) v. l. so daljši od č. P. po Kor, Kr., Prim. **Svetli p., *P. nítida* L.**

Beli (rožnordeči) v. l. so približno tako dolgi kakor č. ali krajši od nje. 22

22. R. se plazi z živicami. Listki so okroglojajčasti ali narobejajčasti. St. l. so redki in trorzrezani. Narobejajčasti v. l. se hitro zožijo v kratko žrebico in so približno tako visoki kakor č. oddelki, ki so znotraj zelenorumeni. Po kamenitih krajih.

Jagodolični p., *P. stérilis* Garcke.

R. nima živice. Narobejajčasti v. l. se počasi zo-
žijo v žrebico. 23

23. St., ki je krajše od pritličnih l., nosi navadno le
1 cv. in en cel list. Č. je znotraj temnordeča. V. l.
so tako dolgi kakor č. oddelki ali krajši od njih.
Po kamenitih krajih. Št., Kr. in Prim.

Drobnocvetni p., *P. micrántha* Ram.

St. je navadno daljše od pritličnih l., se veji
proti vrhu vilasto ter nosi po 2–4 cv. in izvečine
po 1 trojnat l. V. l. so daljši od č. oddelkov. Po
kamenitih krajih. Št., Kr.

Kranjski p., *P. carniólica* A. Kern.

- 24(21). L. so enobarvni, pl. povsod kosmati. 25

Kipeče st. je vsled odmaknjenih dlačic kosmato
in nosi navadno po 3 cv. L. so dvobarvni, ker so
po zgornji strani temnozeleni, po spodnji pa svil-
nato dlakavi in posebno ob robu srebrno sivi. Po-
dolgasto suličasti listki se ožijo proti dnu. Pr. so
goli, pl. pa dlakavi samo ob popku. V gozdih in
po pašnikih.

Beli p., *P. álba* L.

25. St. je mnogocvetno. Podolgasto suličasti in ob dnu
klinasti listki skoro sedijo, so nekoliko kosmati,
ob robu pa skoro svilnatovejicati. Pr. so dlakavi.
Pp.

Stebelčasti p., *P. cauléscens* L.

St. nosi navadno po 3 cv. Podolgasto suličasti
in ob dnu klinasti listki so po zgornji strani skoro
goli, po spodnji kosmati, ob robu pa skoro svil-
nato vejicati. Pr. so goli in z vratovi vred + škr-
latnordeči.

Kluzijev p., *P. Clusiána* Jacq.

202. *Sibbáldia* L., sibaldivka.

Ležeče ali kipeče st. nosi trojrate l. Narobejaj-
časti listki so odrezani ob vrhu in tro- do šestero-
zobi; po zgornji strani so skoro goli, po spodnji

pa dlakavi. Cv. se zbirajo v češuljah. Rumeni v. l. so suličasti. P. Kor., Kr.

Polegla s., S. procumbens L.

203. *Waldsteínia Willd., valdštajnovka.*

Na st. je po 3 - 7 cv. Pritlični l. so trojnati, njihovi listki so neenako krpasti in narezani. Cvetišče je volnato. Rumeni v. l. se okrožijo ob dnu. 3-5 plc je dolgo in svilasto dlakavih. Po kamenitih krajih. Kor. (Golovec).

Trolistna v., W. ternáta Fritsch.

204. *Géum L., sreténa (blažič).*

1. Iz korenike ne poganjajo živice. Enojnato st. je kosmato in enocvetno. Pritlični l. so pernato razrezani in lirasti, st. pa tronacepljeni. Jajčasti ali okroglasti odrezki so neenako narezani, veliki ovršni odrezek pa je topo krpast. Cv. so rumeni. Vrat ni členast. P. **Gorska s., G. montánium L.**

Večcvetno st., kakor tudi l. so pokriti z odmaknjenimi dlačicami. L. so pretrgano pernatorazrezani in lirasti, st. l. pa trodelni. Vrat se členi v sredi kljukasto in zgornji člen odpada po cv. 2

- 2 Na kimastih cv. je škrlatnorjava č. vedno pokončna. Široko narobejajčasti in žrebicati v. l. so svetlorumeni, po zunanji strani pa navadno živordeči ali rdečkasti in škrlatnožilnati. Spodnji vratov člen je dlakav. Pl. glavice so na posebnem, dolgem pc. Po travnikih. **Potočna s., G. rivále L.**

Cv. so pokončni. Ob pl. se č. zavija. Zlatorumeni in narobejajčasti v. l. niso žrebicati. Spodnji vratov člen je gol. Pl. glavice niso pecljate. Po grmovju. **Navadna s., G. urbánium L.**

205. Dryas L., velesa.

Drnasti polugrmič nosi zimzelene, srčasto podolgaste in narezano napiljene l., ki so zgoraj goli in se svetijo, spodaj pa so belo polsteni. Prilistki, l. pe., cv. pe. in č. so kosmati. Cv. so poedini. Oreški so pernato repati.

Osmerovenčna v., D. octopétala L.

206. Ulmária L., sráčica.

Na 1 straneh je po 2—4 listkov, ki so jajčasti, dvakrat napiljeni, po zgornji strani goli, po spodnji zeleri ali belo polsteni. Beli cv. se zbirajo v latastem pakobulu. Pl. mešički se vzvijajo vijakasto. Po vlažnih krajih.

Močvirska s., U. palústris Möneh.

K. debelijo ob koncu gomoljasto. Na vsaki l. strani je mnogo listkov, ki so podolgasti in dvakrat pernato nacepljeni ali krpasti. Po obeh straneh so zeleni, po zgornji goli, po spodnji pa ob žilah nekoliko dlakavi. Beli cv. se zbirajo v latastem pakobulu. Pl. mešički so ravni ter se ne vzvijajo. Po travnikih. **Gomoljasta s., U. filipéndula Kostel.**

207. Alchemilla L., plahtica.

1. Enoletna r. poganja iz vretenaste k. ter je gola ali dlakava. Sedeči l. so dlanasto trodelni in ob dnu klinasti; oddelki so tro- do peterozobi. Zelenorumeni cv. se zbirajo na stranskih klobčičih, ki ležijo l. nasproti. Po njivah. **Njivska p., A. arvénsis L.**

Vztrajna r. poganja iz $\pm$ debele korenike. Pri-
tlični l. so dolgo, st. l. pa kratko pecljati. Cv. klobčiči se razvrščajo na ovršnih, vilasto razrastlih pakobulih.

2

2. Pritlični l. so do dna ali skoro do dna dlanasto petero- do deveteronacepljeni in po spodnji strani gosto ter svilnato dlakavi. 3

Ledvičasti pritlični l. so $\pm$ sedmero- do deveterokrpi, po spodnji strani pa niso nikdar gosto in svilnato dlakavi. 4

3. Pritlični l. so izvečine sedmero-, kvečjemu pa deveteronacepljeni. Cv. pc. so kvečjemu tako dolgi kakor cv. P., Kor., Kr. **Planinska p., A. alpina L.**

Pritlični l. so sedmero- do deveteronacepljeni. Cv. pc. so daljši od cv. Jajčaste č. krpe so naglo priostrene. P. **Hoppejeva p., A. Hoppéana D. T.**

4. Krpe pritličnih l. so ob straneh celorobe in le ob vrhu napiljene. 5

Krpe pritličnih l. so napiljene tudi ob straneh. 7

5. St., l. pc., cv. pc in cv. so pokriti z gostimi in odmaknjenimi dlačicami. Pritlični, sedmerokrpi l. so po zgornji strani manj, po spodnji pa na gosto pokriti s pritisnjenimi dlačicami. P.

Pahalasta p., A. flabelláta Bus.

R. je gola ali redkodlakava. 6

6. L. so sinjezeleni in sedmero- do deveterokrpi; izmed njih so vsaj st. l. po zgornji strani redkodlakavi. Zareze med krpami segajo do polovice l. ploskve. Latasto razcvetje je rahlo in golo. Po travnikih. P. Št. **Napolnacepljena p., A. semisécta Bus.**

Sinjezeleni l. so globoko sedmerokrpi in goli po zgornji strani. Ozko razcvetje je rahlo.

Gola p., A. glabérriima Schm.

7. Cv. pc. in cv. so gostodlakavi, l. pc. pa kosmati. Pritlični l. so po zgornji strani manj, po spodnji pa na gosto pokriti s pritisnjenimi dlačicami. Po travnikih. **Puhasta p., A. pubéscens Lam.**

Cv. pc. in cv. so goli. 8

8. St. in l. pc. so zaradi vodoravnih dlačic mehko-dlakavi. Po travnikih. **Navadna p., A. vulgáris L.**

St je golo, l. pc. pa pokriti s pritisnjenimi dlačicami. L. so goli ali ob žilah dlakavi. Po travnikih.

Alpska p., A. alpéstris Schm.

208. *Agrimónia L., gladišnik.*

Pokončno in listnato st. je navadno enojnato. L. so pretrgano lihopernati in po spodnji strani sivovolnato polsteni. Večji listki so jajčasti ali pakrožni in debelo napiljeni. Zlatorumeni cv. se zbirajo na dolgih, ovršnih klasih. Narobestožkasto plodišče nosi ob robu v stran strleče, mehke bodice. Po pašnikih. **Navadni g. (strček), A. eupatória L.**

209. *Aremónia Neck., oskorica.*

Kosmato zelišče ima kipeče, dvo- do trilstno st. Izmed pecljatih l. so pritlični pretrgano pernat, st. pa trodelni. Sedeči l. so okroglasto jajčasti in globoko ter topo napiljeni. Na češuljah je po 3—6 majhnih, rumenih cv. Po gozdih.

Redkocvetna o., A. agrimonoídes Neck.

210. *Sanguisórba L., mračnica.*

1. Pecljati listki so narezano napiljeni in na spodnjih l. srčasto podolgasti. Cv. se zbirajo na pakrožnatih ali podolgastih glavicah, ki so temnordeče. Pr. je po 4, pl. po 1, na ovršnih vratovih sta br. glavičasti in bradavičasti. Po travnikih.

Navadna m., S. officínális L.

Spodnji listki so okroglasti. Cv. se zbirajo na oblastih glavicah, ki so zelenkaste ali rdečkaste. Pr. je po 20—30, plc. je navadno po 2 (1 ali 3) Br. je čopičasta.

2. Listki so kratkopecljati, glavice oblaste. Pl. č. je četveroroba s topimi robovi in mrežasto nagrbančena. Po pašnikih. **Trudnica, S. minor Scop.**

Listki so nekoliko daljši od svojih pc. Glavice so pakrožnate. Pl. č. je četveroroba z okriljenimi robovi in vdrto nagrbančena. Po suhih krajih.

Nagrbančena m., S. muricata Gremli.

211. Rósa L., šipek.

1. Vratovi se zraščajo v enojnat stebrec. V. jo bel. 2
Vratovi so prosti. 3
2. Izmed zimzelenih l. imajo na cv. vejah srednji l. vedno po 5 usnjatih listkov, ki so po obeh straneh enakobarvni, izvečine goli ter se svetijo. Suličasta ušesca na prilistkih se zavijajo. Vratni stebrec je kosmat. Po kamenitih krajih. Kr., Prim.

Zimzeleni š., R. sempervirens L.

Izmed poletnozelenih l. imajo na cv. vejah srednji l. navadno po 7 (5) tankih listkov, ki so goli ali $\pm$ dlakavi ter se ne svetijo po spodnji strani. Jajčasta ušesca na prilistkih so ravna. Vratni stebrec je gol. Po grmovju.

Poljski š., R. arvensis Huds.

3. Zunanji č. oddelki so pernato nacepljeni. 8
Vsi č. oddelki so celi in nerazdeljeni ali pa nosijo kvečjemu ob dnu premajhna peresca. 4
4. Vejice nosijo po 3 ali po več cv.; ako pa je en sam cv., je na cv. pc. eden ali nekoliko krovnih lističev. 5

Enocvetne vejice nimajo krovnih lističev. 6

5. St. in veje so rdečerjave. Bodice na vejah so različne; močnejše se krivijo $\pm$ kljukasto in podvajajo pod l., razen teh pa so še iglaste in ščetinaste bodice. Srednji, to je sredi vej ležeči l. so iz 5 ali 7 pakrožnih ali podolgasto pakrožnih listkov, ki so

po zgornji strani sinjezeleni in precej gosto dlakavi, po spodnji pa polsteni. Cv. pc. so žlezavodlakavi in vedno pokončni. Cv. so rdeči. Po grmovju.

Cimetasti š., R. cinnamómea L.

Bodice na vejah so $\pm$ goste in navadno samo iglaste ali ščetinaste, proti vrhu st. in vej pa manjkajo tudi te. L. na cv. vejicah so navadno iz 5 do 9 listkov, ki so podolgasto jajčasti ali okroglasti in goli ali pokriti s pritisnjenimi dlačicami. Cv. pc. so navadno $\pm$ žlezavodlakavi. Cv. so navadno poedini in rožno- ali škrlatnordeči. Pl. pc. se navadno pripogibajo. P. in Pp. **Povešeni š., R. pendulína L.**

6. L. na cv. vejicah nosijo po 7, 9 ali 11 listkov. Cv. so beli ali rdeči. 7

L. na cv. vejicah nosijo po 5 ali 7 listkov, ki so jajčasti in ob dnu klinasti. St. bodice so ravne, med njimi pa je mnogo bodičastih ščetin. Veliki cv. so rumeni. Pitovna in udomačena r

Rumeni š., R. lútea Mill.

7. Vejice so mulaste, to je brez bodic, ali $\pm$ bodičaste. Podolgasti ali okroglojajčasti listki so dvakrat napiljeni. Cv. so rdeči. Birni pl. je pomarančast.

Cimetasti š., R. cinnamómea L., glej 5.

Vejice so pokrite prav gosto z daljšimi, ravnimi in močnejšimi bodicami in krajšimi, iglastimi ali ščitastimi bodicami, prav redko so veje mulaste. Majhni listki so skoro okroglasti ali široko pakrožni in enkrat napiljeni. Cv. so beli, birni pl. črnikasti. Po pustih krajih. **Bodičasti š., R. spinosíssima L.**

- 8 (3). St. krijejo ukrivljene, a tudi ravne, iglaste ali ščetinaste bodice in žlezave dlačice. Srednji l. na cv. vejicah nosijo po 5 (3) listkov. Veliki cv. so navadno poedini in takrat brez krovnih lističev. 9

St. krijejo bolj enolične, ukrivljene ali ravne bodice. Srednji l. na cv. vejicah nosijo navadno po

7 listkov. Navadno večvetno razcvetje podpirajo vedno krovni lističi. 11

9. Č l. se zavijajo po cv. in odpadajo, predno dozori pl. 10

Č l. so skoro celi in ostajajo pokončni tudi po cv. Precej debeli listki so enkrat napiljeni Prilistki in krovni lističi so široki. Bodice so redke, cv. vejice pa navadno mulaste. Pitovna in udomačena r.

Vrtavkasti š., R. turbináta Ait.

10. Listki so precej tanki. Prilistki na cv. vejicah so večji in pakrožnoklinasti, ostali prilistki pa podolgasti. Cv. so rožnordeči.

Jundzillov š., R. Jundzillii Bess., glej 12.

Togi in usnjasti listki so skoro zimzeleni in navadno široko pakrožni ali okrogli; ob robu so široko in topo nazobčani in dostikrat tudi žlezavi. Prilistki so na vseh l. enakoliki, in sicer črtalasto podolgasti. Pokončni cv. so navadno poedini, veliki in svetle ali temne, škrlatnordeče barve. Po grmovju.

Francoski š., R. gállica L.

- 11 (8). Bodice so ravne ali le malo ukrivljene. 12

Bodice se $\pm$ močno krivijo, navadno kljukasto in se širijo v ploščnato dno. 15

12. Precej veliki listki so nekoliko togi in dvakrat napiljeni Bodice so precej sloke, ravne ali skoro ravne, malokdaj se pomešavajo med nje iglaste bodice. Č. se zavija po cv., veliki v. je rožnordeč, vratovi so navadno gostodlakavi. Po grmovju.

Jundzillov š., R. Jundzillii Bess.

Precej trpežna č. je tudi po cv. pokončna. Bodice so sloke, preme ali malo ukrivljene. 13

13. Listki so navadno goli, enkrat napiljeni in kakor vejice sinje ali rdečkasto nadahnjeni. Č. oddelki so dolgi in ozki in vsi nerazdeljeni ali pa so zunanji

oddelki nekoliko nitasto pernatí. Rdeči v. l. so krajši od č. Birni pl. so oblasti in precej majhni. Pp.

Rdečelistni š., *R. rubrifolia* Vill.

Listki so navadno po obeh straneh mehko polsteni ali baržunasto dlakavi in navadno dvakrat napiljeni. 14

14. Veliki grm nosi dolge, lokasto upognjene veje. Listki so $\pm$ pakrožni. Cv. pc. so do štirikrat daljši od cvetišča. Č. oddelki navadno odpadejo, predno dozori pl. V. je bledordeč. Vratovi so dlakavi ali goli. Po gozdih in po grmovju.

Polsteni š., *R. tomentosa* Sm.

Nizki grm poganja toge in ravne veje. Listki so navadno veliki in podolgasto ali široko pakrožni z vzporednimi obstranskimi robovi; spodnja stran je navadno gostožlezava. Kratki cv. pc. so žlezavo dlakavi. Č. ne odpada na oblastem birnem pl. Po grmovju. Kor., Št.

Jabolčasti š., *R. pomifera* Herrm.

- 15 (11). Majhni listki so dvakrat napiljeni; vso njihovo spodnjo ploskev krijejo skoro vedno goste, vonjave žleze, (ali pa jih ni). 16

Grmi so navadno veliki in poganjajo lokasto povešene veje. Veliki listki so goli ali dlakavi. Njihova spodnja ploskev je brez žlezic ali jih nosi le ob osrednjem rebrcu; ako pa se razvrščajo redke žlezice po vsej spodnji strani, tedaj pa ne vonjajo. 19

16. Č. oddelki so po cv. pokončni ali se odmikajo, in ali vztrajajo na pl., ali pa odpadajo nekoliko preje, ko dozori pl. Vratovi so močno in volnato dlakavi. 17

Č. oddelki se odmikajo ali zavijajo po cv. in rano odpadajo. Vratovi so goli ali prav malo dlakavi. 18

17. Listki se zaokrožijo ob dnu. Cv. pc. in č. oddelki so po zunanji strani gosto in žlezavo ščetinasti. Po gozdih in po grmovju. **Vinski š., R. rubiginósa L.**

Listki se ožijo proti dnu klinasto. Cv. pc. in č. oddelki so po zunanji strani brez žlezavih ščetinic. Po grmovju. Prim. **Vonjavi š., R. elliptica Tausch.**

18. Listki se ožijo proti dnu klinasto, potem pa se zaokrožijo. Cv. pc. nosijo žlezaste ščetinice. Po grmovju.

Drobnocvetni š., R. micrantha Sm.

Podolgasti listki se ožijo klinasto proti dnu. Cv. pc. so brez žlezastih ščetinic. Po grmovju.

Njivski š., R. agréstitis Savi.

- 19 (15). Č. oddelki se zavijajo po cv. in rano odpadajo. Vratovi so goli ali dlakavi. 20

Č. oddelki se po cv. dvigajo ali odmikajo in vztrajajo dolgo. Vratovi se zedinjajo v volnato glavico. 22

20. Kratke, bočnostisnjene bodice se močno širijo ob dnu in tu odebelijo. Precej debeli listki so polsteni ali pa skoro vsi goli. Č. oddelki imajo mnogo širokosuličastih peresec. Po grmovju. Kor., Kr., Prim.

Topolistni š., R. obtusifolia Desv.

Sloke bodice se polagoma širijo proti dnu. Zunanji č. oddelki so nekoliko pernatonacepljeni s črtlastimi ali črtalasto suličastimi peresci. 21

21. Listki so goli (ali pa poraščajo posamezne dlačice osrednje rebre spodnje strani). Po grmovju.

Navadni š., R. canina L.

Listki so dlakavi po obeh straneh ali pa poraščajo dlačice vsaj osrednje rebre spodnje strani. Po grmovju. **Gajski š., R. dumetorum Thuill.**

22. Veje so dostikrat sinje nadahnjene. Široko- ali pa okroglojajčasti listki so navadno sinje nadahnjeni in goli. Prilistki so široki. Po grmovju. Kor., Kr., Št.

Sinjezeleni š., R. glauca Will.

Precej trdni listki so $\pm$ gostodlakavi in se ožijo proti dnu. Po grmovju.

Usnjatolistni š., *R. coriifolia* Fr.

212. *Prúnus* L., sliva.

1. Suličasti l. so priostreni, žlezavo napiljeni in goli. Beli ali bledordeči cv. se pokažejo na vejicah pred l., ali posamič ali po 2. Koščičasti pl. je nesočen in suh ter se odpira pozneje nepravilno. Pitovna, na Prim. udomačena r.

Mandljevec, *P. communis* Arcang.

Koščičasti pl. je sočen in se ne razpreza. 2

2. Suličasti l. so ostro napiljeni; njihovi pc. so krajši od polovice l. širine. Cv. so rožnordeči. Koščičasti pl. je oblast in puhast ali gol. Koščica je grbasto brazdasta in luknjičasta. Pitovna, na Pr. udomačena r.

Breskva, *P. pérsica* Stokes.

Koščica je gladka in le nekoliko grbasto brazdasta, ni pa luknjičasta. 3

3. Po 1 ali po 2 cv. sedita ali se pritrjata s prav kratkimi pc. ob straneh prikrajšanih vejic. 4

Dolgopecljati cv. se razvrščajo v kobulastih šopih ali v grozdih. 8

4. Širokojajčasti l. so goli, priostreni in dvakrat napiljeni. Prekratko pecljati ali skoro sedeči cv. se pokažejo pred l. Oblasti pl. je baržunasto polsten in rumen. Pitovna in udomačena r.

Marelica, *P. armeniaca* L.

Cv. so očitno pecljati. Podolgasti ali oblasti pl. so goli in modro nadahnjeni. 5

5. Grm poganja trnate vejice, ki so za mlada tanko puhaste in se navadno krečijo. Pakrožni ali narobejajčasto podolgasti l. se prikažejo po cv. ali s cv. vred. Iz vsakega cv. brsta se vzrašča po 1 ali po 2 cv., katerih pc. so navadno goli. Oblasti ali skoro

jajčasti pl. so pokončni in temnomodri. Po gozdih in po grmovju. **Trnoljica (oparnik), P. spinósa L.**

6. Vejice so redkotrnete. Pl. kimajo ali visijo. 6
Drevo. L. so pakrožni. Iz vsakega cv. brsta poganja po 1 beli cv. Vejice in cv. pc. so goli. Oblasti pl. visijo in so rdeči ali rumeni. Pitovna ter po Kr. in Prim. udomačena r.

Črešnjelika s., P. cerasífera Ehrl.

Drevesa s pakrožnimi ali podolgasto narobejajčastimi l. Iz vsakega cv. brsta poganjata po 2 cv. Cv. pc. so mehkodlakavi. 7

7. Vejice so baržunasto puhaste. Cv. so snežnobeli. Oblasti pl. kimajo in so črnomodri, vijoličasti, rdečkasti, rumeni ali svetlozeleni. Pitovna in udomačena r. **Trnoselj (cibora, kreha), P. insitítia L.**

Vejice so gole. Cv. so zelenkasto beli. Jajčasto podolgasti pl. so temnomodri, rdečkasti ali rumeni. Pitovna in udomačena r. **Češplja, P. doméstica L.**

- 8 (3). Po 2—5 cv. stoji ob vrhu prikrajšanih vejic v šopih; cv. se pokažejo z l. vred. Pl. so oblasti ali jajčastooblasti. Koščica je jajčasto oblata, po robih plitvo brazdasta, sicer pa gladka. 9

Cv. se zbirajo v enojnatih, vsestranskih grozdih, ki poganjajo ob straneh iz vejic. Majhni oblasti pl. so črni ali črnordeči. 10

9. Pakrožni ali narobejajčasti l. so mehki, nekoliko grbasti, priostreni in po spodnji strani navadno mehkodlakavi; njihovi pc. nosijo v zgornji polovici po 2 žlezi. Cv. šopek podpirajo ob dnu le brstne luske, ne pa listi. Jajčastooblasti pl. so črni, rdeči ali rumeni in sladki. Pitovno in po gozdih samorastlo drevo.

Črešnja, P. ávium L.

Pakrožni ali narobejajčasto podolgasti l. so togi, ravni, nekoliko usnjasti, priostreni, gladki in goli ter se svetijo po zgornji strani. Cv. šopek podpirajo

ob dnu majhni l. l. pc. nimajo žlez. Stisnjeno oblasti pl. je črn ali rdeč in kisel. Pitovno in udomačeno drevo.

Višnja, P. cérasus L.

10. Grm ali drevo. Jajčasti, srčastookroglasti ali okroglasti l. so topo napiljeni in goli; l. pc. so žlezavi. Pokončni grozdi so kratki, kobulasti in sestojijo iz 4–12 cv. Jajčasto oblasti pl. so veliki kakor grah in črnordeči. Po grmovju. Kr., Prim. Na Št. pitovna r.

Rašeljika, P. máhaleb L.

Dolgi in mnogocvetni grozdi so pokončni ali priklonjeni. 11

11. Podolgasto narobejajčasti ali pakrožni l. so priostreni, tanko napiljeni in skoro goli, l. pc. so žlezavi. Gr. se priklanjajo, cv. so beli. Koščice so povprek nagrbančene. Po vlažnih krajih.

Črensa, P. pádus L.

Pakrožni l. so togi, napiljeni in priostreni ter se svetijo po zgornji strani temnozeleno. Grozdi so pokončni, cv. rumenobeli. Koščice so gladke. Pitovna in po Št. udomačena r.

Poznocvetna s., P. serótina Ehrl.

XLIII. družina: Leguminósae, stročnice.

Stročnice so lesnate r. ali zelišča, ki nosijo navadno premenjalne, sestavljene l. in prilistke. Somerni (pravilni) cv. so dvospolni ali mnogosvatbeni (eno- ali dvodomni). Cv. odevalo je podrastlo in dvojno. Č. je iz 5 (3–6) l., ki se navadno zraščajo (ali ostajajo prosti). Na somernih cv. je 5 ali manj v. l. in izmed teh je peti, lihi l. navadno različen od drugih; na pravilnih cv. pa se ujemajo po številu č. in v. l. Pr. je navadno dvakrat toliko, ko-

likor v. l. (ravno toliko ali manj ali mnogo); podrastli so ali pa se pripenjajo na rob cvetišča. Med seboj so pr. ali prosti, ali se jih zrašča vseh 10 v cev, — enobratinski pr., ali pa se jih zrašča 9 v žleb, a 10. ostaja prost, — dvobratinski pr. Dvopredalaste prašnice se odpirajo navadno s podolžnimi režami. Poedini pst. (2 ali več) je enopredalast, nadrastel ali medrastel in sedeč ali pecljat; iz njegovega vrha poganja enojnat vrat, ki nosi br. ob vrhu ali ob notranji strani. S. popkov je navadno mnogo (eden) ter se pripenjajo ob trebušnem šivu. Suhi ali mesnati pl. se imenuje strok. Strok se razpreza z loputama ob trebušnem in hrbtnem šivu, ali se odpira le ob trebušnem šivu, ali pa se sploh ne odpira. Včasih ustvarja navznoter rastoči hrbtni ali trebušni šiv vzdolžni, nepopolni pretin ali pa ima strok prečne pretine in razpada zrel v posamezne člene, — členasti strok. V s. navadno ni hraniva, ali se razvija le pičlo, ravni ali ukrivljeni kalček nosi veliki kalici.

1. Pr. so prosti. Kalček v s. je raven. 2

Pr. se + zraščajo. Kalček v s. je ukrivljen. 3

2. Enojnati l. so celorobi. Dvospolni cv. imajo peterozobo č. in peterolisten, metuljasti v. Po 10 pr. se krivi navzdol. Strok se odpira. 213. *Cercis*.

L. so enkrat ali dvakrat parnopernati. Mnogosvatbeni cv. imajo tro- do peterodelno č. in pravi- len tro- do peterolisten v. Po 6—10 pr. stoji skoro pokončno. Strok se ne razpreza. 214. *Gleditschia*.

3. Pr. so enobratinski, to je, vsi se zraščajo v cev. 4

- Pr. so dvobratinski, to je, 9 se jih zrašča v žleb,
10. je prost. 15
- 4 L. so pernati. Enolistni v., in sicer jadro, je krajši
od pr. Strok obdaja po 1—2 s. **230. Amórpha.**
- V. je peterolisten in metuljast. 5
5. L. so dlanasti in po številu listkov peternati do
petnajsternati. Č. je dvoustnata. Ladjica je kljunasto
priostrena. Br. je glavičasta. **215. Lupínus.**
- L. so enojnati, trojnati ali pernati. 6
6. Trojnati l. imajo razen prilistkov na dnu l. pc. še
posebne prilistke ob dnu posameznih listkov.
248. Glycíne.
- Poedini listki nimajo prilistkov. 7
7. Č. je očito eno- ali dvoustnata. V. krili se zgrban-
čeno gubata nad žrebico. 8
- Č. je peterozoba ali nerazločno dvoustnata. V.
krili se ne gubata nad žrebico. 13
8. Č. je na zgornji strani ob jadrju globoko nacepljena
in zato enoustnata; ob dnu je nožničasta, ob robu
pa drobno peterozoba. Šilasti vrat je navznoter
proti jadrju poševen, nosi podolgasto, gobasto br.
in ni bradat. **217. Spártium.**
- Č. je dvoustnata. 9
9. Č. zgornja ustna je globoko dvodelna, spodnja pa
tronacepljena ali trozoba. S. ob popku ni vzvišeno. 10
- Č. zgornja ustna je cela ali kratko, oziroma
jedva dvozoba, spodnja pa trozoba ali cela. 12
10. L. so trojnati. Č. je cevasto zvončasta; njena zgor-
nja ustna je do dna dvodelna s širokima in jaj-
častima oddelkoma, ki se zavijata srpasto.
219. Pettéria.
- Č. zgornja ustna se ne deli do dna in njeni od-
delki se tudi ne krivijo srpasto. 11

11. Premenjalni l. so trojnati in nosijo zelnate prilistke. Č. oddelki so mnogo daljši od č. cevi. Br. je navzven proti ladjici poševna. **216. Argyrolóbium.**
 L. so ali premenjalni in enojnati, ali nasprotni in trojnati ter nimajo prilistkov. Č. odcepki ali oddelki so krajši ali le malo daljši od č. cevi. Br. je navznoter proti jadrju poševna. **218. Genísta.**
- 12(9). L. so trojnati. Cv. se zbirajo na visečih grozdih. S. ni vzvišeno ob popku. **220. Labúrnum.**
 L. so enojnati ali trojnati. Cv. se zbirajo na pokončnih grozdih ali se razstavljajo drugače. S. je vzvišeno ob popku. **221. Cýtísus.**
- 13(7). Č. je ob pl. odprta. Ladjica je kratko in topo kljunata. Po 9 šilastih pr. se zrašča med seboj do dvetretjinske dolžine, 10. pr. pa z drugimi samo do polovice. **232. Galéga.**
 Vsi pr. se zraščajo čez dvetretjinsko dolžino in se razširjajo ob vrhu. 14
14. Č. je ob pl. peteronacepljena, zvončasta in odprta. Ladjica je šilasto kljunata. Vrat se krivi navzgor. Strok je napet. **222. Onónis.**
 Č. je ob pl. peterozoba in spodaj napeta, zgoraj pa se oži in zapira. Ladjica je topa ali kratko priostrena. Vrat je privzdignjen. Strok obdaja navadno po 1 s. **227. Anthýllis.**
- 15(3) L. so lihoperinati. Plc. je povprek členasta. Strok se cepi na poprečne členke, — členasti strok. 16
 Plc. ni členasta in strok se ne cepi na poprečne členke. 20
16. Ladjica je kljunata. 17
 Ladjica ni kljunata, marveč je topa. 19
17. Č. je kratkozvončasta, peterozoba in skoro dvoustnata. Strok je zavojit in sestoji iz 3–6 členkov. **238. Scorpiúrus.**
 Strok je raven ali le nekoliko vijugast. 18

18. Bočnostisnjeni strok je po zgornjem šivu šobasto izrezan in krpast ter se cepi na podkovaste členke.

241. Hippocrépis.

Valjasti ali četverorobi strok je šestokrat krilat in ob členkih zadrnjen.

240. Coronilla.

- 19(16). Cv. se zbirajo v kobulih. Č. je peterozoba. Pr. se širijo proti vrhu. Bočnostisnjeni strok se krivi navadno srpasto in se zadrjava ob členkih.

239. Ornithopus.

Cv. se zbirajo v grozdih. Peterodelna č. ima skoro enake oddelke. Šilasti pr. se ne širijo proti vrhu. Strok je krpast po obeh šivih.

241. Hedýsarum.

- 20(15). L. so trojnati. 21

L. so pernati. 27

21. Ako vzrasteta debeli kalici iz zemlje, sicer malo ozelenita, nista pa l. podobni. Vrat je dlakav. Ladjica, pr. in vrat so zavojiti.

250. Phaséolus.

Nadzemeljski kalici sta l. podobni, zeleni in nosita celo l. reže. Vrat je gol. 22

22. Prilistki so podobni l. Ladjica je kljunata. Pr. se širijo izmenoma proti vrhu.

230. Lótus.

Ladjica ni kljunata. 23

23. Pr. cev se zrašča z v., ki sicer vene po cv., a ne odpada od pl. Strok se ali ne odpira ali se odpira nepravilno in obdaja po 1–4 s.

226. Trifólium.

Pr. cev se ne zrašča z v. V. je odpadljiv. 24

24. Prilistki so podobni listkom trojnatih l., tako da so ti na oko peternati ali lihopernati. Pr. se širijo izmenoma proti vrhu.

229. Dorýenium.

Prilistki so različni od listkov, zato so l. očito trojnati. Pr. se ne širijo proti vrhu. 25

25. Plc. se krivi navzgor in pritiska po cv. k jadrju. Strok se zavija srpasto ali polžasto.

224. Medicágo.

Plc. je ravna. Prilistki se priraščajo ob dnu k l. peclju. 26

26. Cv. so posamezni ali se razstavljajo kobulasto. Črtalasti strok je bočnostisnjen, $\pm$ srpast in obdaja po 4 do mnogo s. **223. Trigonélla.**

Cv. se zbirajo na grozdih. Oblasti ali jajčasti strok je napet, obdaja po 1—3 s. ter se ne razpreza **225. Melilótus.**

- 27(20). L. so lihopernati z ovršnim listkom. 28

L. so parnoperinati brez ovršnega listka; namesto njega nahajamo l. vitico ali ost. Včasi l. pc. nimajo listkov. 36

28. Ladjičina l. sta prosta. Usnjasti strok je bočnostisnjen in obdaja po 1—4 s. Kalici sta listasti in zeleni. **237. Glycyrhíza.**

Ladjičina l. se zraščata. 29

29. Vrat je gol. Strok je $\pm$ dvopredalast vsled navznoter rastočega hrbtnega ali trebušnega šiva. Kalici sta listasti in zeleni. 30

Strok nima predalov. 31

30. Ladjica je ob topem vrhu brez osti. Strok je zaradi navznoter rastočega hrbtnega ali spodnjega šiva $\pm$ dvopredalast. **235. Astrágalus.**

Iz ladjice moli pod topim vrhom resasta ost. Strok je zaradi navznoter rastočega, ob jadru ležečega trebušnega šiva $\pm$ dvopredalast.

236. Oxýtropis.

- 31(29). Vrat je dlakav, in sicer vsaj ob notranji, proti jadru ležeči strani. Kalici sta listasti in zeleni. 32

Vrat je gol. 33

32. Č. je skoro dvoustnata, spodnja ustna je tronaceljena. Široko jadro se odmika od cv. in zavija. Ploščnati strok skoro sedi ter obdaja mnogo s.

233. Robínia.

Zvončasta č. je peterozoba. Razširjeno jadro je dvogrbasto. Vrat je ob vrhu kljukast. Napeti strok se odpira samo ob vrhu trebušnega šiva in obdaja po mnogo s

234. Colútea.

- 33(31). Ladjica je kljunata. Bočnostisnjeni strok se zadr-gava med s., je odebelel ob robovih, a se ne razpreza.

228. Bonavéria.

Ladjica je topa. Strok se ne zadr-gava med s. 34

34. Ladjica je poševno odrezana. Narobejajčasti strok je koščenotrd, obdaja po 1 s. ter se ne odpira; po spodnjem šivu je krilato hrbtičav in gladek ali češljasto nazobčan, po bokih pa vdrto in mrežasto žilnat. Kalici sta listnati in zeleni. **243. Onóbrychis.**

Strok je jako napet ter se odpira. 35

35. Podolgasti strok obdaja mnogo oblastih s. Nad-zemeljske kalice so listaste in zelene.

235. Astrágalus.

Jajčasti strok obdaja po 2 - 3 koničastih in na-grbančenih s. Močnati, debeli kalici ostajata pod zemljo in ne ozelenita.

244. Cícer.

- 33(27). Veliki prilistki so podobni l. listkom. Cev zrastlih pr. je pravokotno odrezana ob vrhu. Trorobi vrat je bočno stisnjen; ob notranji ali zgornji strani je hrbtičav, ob zunanji ali spodnji strani žlebast, pod vrhom pa po notranjem robu bradat. **248. Písum.**

Vrat ni niti trorob, niti po notranjem ali zgor-njem robu bradat. 37

37. Cev zrastlih pr. je pravokotno odrezana ob vrhu. Vrat se razširja ob vrhu.

247. Láthyrys.

Cev zrastlih pr. je poševno odrezana. Vrat je nitast ali se ob vrhu nekoliko razširja. 38

38. Vrat je ves nitast in proti vrhu dlakav. Strok ob-daja navadno več oblastih in nekoliko stisnjenih s.

245. Vícia.

Vrat se proti vrhu širi, sploščuje ter nosi po notranji ali zgornji strani na vzdolžni črti dlačice. Strok obdaja po 1 ali 2 okroglih, lečastih s.

246. *Lens*.

213. *Cercis* L., jadikovec.

Drevo ali grm, ki nosi srčastookrogle, trdne, pecljate, celorobe in gole l. Rožnordeči cv. se zbirajo na obstranskih šopih in se prikažejo pred l. izza obrunkov lanskih l. Ravni strok je po robovih krilat. Pitovna, na Prim. pa samorastla r.

Navadni j., *C. siliquastrum* L.

214. *Gleditschia* L., gledičevka.

Veje in vejice so oborožene z ravnimi, enojnatimi ali trojnatimi, močnimi in dolgimi trnji. Izmed velikih l. so spodnji enkrat, zgornji pa dvakrat parnoperinati. Listki so narobejajčasto podolgasti. Zelenkasti cv. se zbirajo na klasastih grozdih. Dolgi in ploščnati strok se nekoliko zavija. Pitovna in na Prim. udomačena r. Trotrnata g., *G. triacanthos* L.

215. *Lupinus* L., volčji bob (močibob).

1. Zgornja č. ustna je dvonacepljena ali dvodelna. 2
 Zgornja č. ustna je nerazdeljena ali kratko dvo-
 zoba. Predlistkov ob cv. ni. 3
2. Na spodnjih l. so listki narobejajčasti ali podol-
 gasti in topi, na zgornjih pa podolgastosuličasti in
 koničasti. Zlatorumeni in skoro sedeči cv. se raz-
 vrščajo vretenčasto. Krovni lističi so odpadljivi,
 predlistki pa trpežni. Spodnja č. ustna ie trozoba.
 Pitovna in udomačena r. **Rumeni v. b.,** *L. luteus* L.
 Listki so črtalasti in precej topi. Premenjalne,
 kratkopecljate in modre cv. podpirajo krovni lističi

- in predlistki. Spodnja č. ustna je skoro tronacepljena. Pitovna r. **Ozkolistni v. b., L. angustifolius L.**
3. Visoko šibje je le malo dlakavo. Na vsakem l. je 9—15 listkov. Cv. so modri. Na št. udomačena r.

Mnogolistni v. b., L. polyphyllos Lindl.

Enoletno r. krijejo pritisnjene, svilnate dlačice. Na vsakem l. je 5—7 listkov. Cv. so beli in modri ob vrhu. Na Prim. pitovna in udomačena r.

Beli v. b., L. albus L.

216. *Argyrolóbium* E. in Z., srebrnica.

Nizki grm je svilnato dlakav. Pakrožni ali suličasti listki so po zgornji strani goli, po spodnji pa sivo svilnati. Rumelih cv. je navadno po 3, ki se zbirajo na ovršnih, pozneje obstranskih glavicah. Kr.. Prim.

Navadna s., **A. argenteum Willk.**

217. *Spártium* L., žukva.

Netrnat grm poganja šibaste, robate in zelene veje, ki so za mlada kakor tudi l. svilnatodlakave. Spodnji l. so trojnati, zgornji pa enojnati in narobejajčasti ali podolgasto suličasti. Rumeni cv. se zbirajo na ovršnih grozdih. Stroki so črtalasti, ploščnati in goli. Št., Kr., Prim.

Bicasta ž., S. iúnceum L.

218. *Genísta* L., košeničica.

1. Nasprotni l. so trojnati s črtalastimi listki. Cv. so rumeni. 2

Premenjalni l. so celi (trojnati). Cv. so rumeni 3.

2. Grm. V. je sicer gol, ladjica pa je svilnato dlakava. Jadro je globoko izrobljeno. Krili sta krajši od ladjice.

Trakasta k., G. radiáta Scop.

Jadro in ladjica sta svilnatodlakavi. Jadro je zaokroženo in topo. Goli krili sta tako dolgi kakor ladjica. Kr., Prim.

Celojadrna k., G. holopétala Fleischm.

3. Ležeče st. ima členaste, dvorezno krilate veje. L. so podolgasti ali podolgasto suličasti in celorobi. Cv. se zbirajo na kratkih, ovršnih grozdih.

Prevezana k. (prevezanka), G. sagittális L.

St. ni dvorezno krilato. 4

4. Pokončno ali kipeče st. poraščajo vsaj ob dnu trni. Cv. se zbirajo v grozdih. 5

St. ne poraščajo nikjer trni. 6

5. St., ki je brezlistno ob dnu, poraščajo togi trni; proti vrhu se razrašča st. v netrnate, listnate in z vodoravnimi kocinicami pokrite veje, ki nosi vsaka ovršen grozd L. so suliča-ti ali pakrožni.

Bodeča k. (bodičevje), G. germánica L.

Enojnato st. je že ob dnu listnato ter nosi poedin, ovršni grozd. St. poraščajo mehki, tanki ter lahko upogibljivi trni. Na vejicah so pritisnjene dlačice.

Gozdna k., G. silvéstris Scop.

6. Ležeče ali kipeče st. poganja podolgasto suličaste L., ki so pokriti, kakor tudi veje, cv. pc., č. in stroki s pritisnjenimi dlačicami. Po 1—4 cv. poganja pazdušno na stranskih, listnatih vejicah. Jadro in ladjica sta svilnato dlakavi. **Dlakava k., G. pilósa L.**

Cv. se zbirajo na st. vrhu in na vejah v grozde; poedine cv. podpirajo krovni lističi. 7

7. Suličasti l. nimajo ob dnu prilistkov; po spodnji strani so, kakor tudi veje, pokriti s pritisnjenimi dlačicami. Grozdi so malocvetni. Cv. pc. in č. so kosmati. Jadro in ladjica sta svilnato dlakavi. Kr., Prim.

Svilnata k., G. seríceea Wulf.

L. imajo prilistke. V. je gol. 8

8. Ležeče st. je golo. Pokončne veje so ostro trorobe. Suličasti l. so priostreni, goli in prosojno obrobljeni. Njihovi prilistki so šilasti, trpežni in pozneje bodeči. Št., Kr., Prim. **Troroba k., G. ianuénsis Viv.**

Veje so valjaste, l. brez prosojnega roba. Prilistki ne postajajo bodeči. 9

9. St. in l. so zaradi odmaknjenih dlačic kocinasti. St. je tudi vzvišeno regasto. Strok je gosto kocinast. Št., Kr., Prim. **Jajčastolistna k., G. ováta W. K.**

St. je golo in le ob vrhu dlakavo. Suličasti ali pakrožni l. so ob robovih puhasti. Strok je gol. 10

10. Kratka st. ležijo, pokončne veje so globoko in skoro robato brazdaste.

Barvilna k. (žoltilica), G. tinctória L.

Pokončno st. se veji proti vrhu; valjaste veje so enakomerno regaste in ob vrhu nekoliko robate.

Visoka k., G. elátior Koch.

219. *Pettéria Presl, tilovec.*

Grm nosi pokončne toge in regaste veje. Pakrožni ali narobejajčasti listki so topi in navadno ostnati; po spodnji strani in ob robu so redkodlakavi, po zgornji strani pa goli, ali pa so goli po obeh straneh. Rumeni cv. se zbirajo v jajčastem ali podolgastem grozdu. Strok je gol. Na Prim. pitovna, po l. udomačena r.

Vejnati t., P. ramentácea Presl.

220. *Labúrnum Griseb., negnoj.*

Drevo ali grm, čegar l. pe., listki po spodnji strani, cv. pe., č. in stroki so pokriti s pritisnjenimi, svilastimi dlačicami. Pakrožni listki so topi in ostnati. Cv. so zlatorumeni.

Navadni n., L. anagyroides Med.

Drevo ali grm, čegar l. pe, listki po spodnji strani, cv. pc., č. in stroki so goli. Pakrožni listki so koničasti in po robovih zaradi odmaknjenih dlačic nekoliko puhasti. Cv. so bledorumeni.

Planinski n., *L. alpinum* Griseb.

221. *Cytisus* L., **relika.**

1. L so enojnati in celi. Cv. so rumeni. 2

L. so trojnati, le najvišji l. so včasih enojnati. 3

2. St. je kipeče. Vsa r., posebno pa spodnja stran l., cv. pc., č. in stroki so zaradi pritisnjenih dlačic svilasti. L. so podolgasto ali narobejajčasto suličasti. Št., Kr. **Pogleja r., *C. procumbens* Spr.**

St leži. R. je vsa gola. L. so jajčasto suličasti.

Razrastla r., *C. diffusus* Vis.

3. Grm nosi pokončne ali kipeče veje, ki so šibaste, zelene, robate in za mlada z l. vred svilnato dlakave. Spodnji l. so trojnati, zgornji enojnati. Poedini, zlatorumeni cv. poganjajo ob straneh vejic. Dolgi vrat se zavija v krog, širi ob vrhu in nosi drobno, glavičasto br. Strok je podolgast in gol. Št., Kor., Prim. **Metljasta r., *C. scoparius* Lk.**

Šilasti vrat se dviga in nosi poševno br. 4

4. Narobejajčasti in podolgasti listki so po zgornji strani goli, po spodnji pa, kakor tudi stroki, pokriti s pritisnjenimi dlačicami; suhi l. so črni. Cv. se zbirajo v pokončnih in podaljšanih grozdih, ki nimajo l., nosijo pa mnogo cv. Č. je kratko zvončasta. V. je zlatorumen. **Črnikasta r., *C. nigricans* L.**

Cv. se zbirajo ali v ovršnih glavicah, ali v listnatih grozdih ali v obstranskih šopih. Č. cev se podaljša, da je daljša od svojih usten. 5

5. Cv. se zbirajo na ovršnih glavicah letošnjih mladik. 6

Po 1–3 cv. se zbira v šopih po straneh vejic. 7

6. Grmič s pokončnim ali kipečim st. Suličasti ali klinasti listki so pokriti po obeh straneh ali samo po spodnji strani s pritisnjenimi, svilastimi dlačicami, cv. vejice, pc. in č. pa z odmaknjenimi dlačicami. Cv. so rumeni. Št, Kr.

Avstrijska r., C. austriacus L.

St. je pokončno. Narobejajčasti ali pakrožni listki so kakor vsa r. pokriti z mehkimi, odmaknjenimi dlačicami. St. in pc. so kosmati. Včasi se nahajajo razen ovršnih glavic na letošnjih mladikah še stranski cv. šopi na starem lesu. Cv. so zlato-rumeni.

Nizka r., C. supinus L.

7. St. je kipeče. Suličasti ali podolgasto suličasti listki so koničasti in z vejicami vred goli ali redkodlakavi. Škrlatnordečih cv. je navadno po 2 skupaj. Strok je gol.

Škrlatna r., C. purpureus Scop.

Cv. so rumeni. Strok je ves ali samo ob robovih kosmat. 8

8. St. je kipeče ali ležeče. Mlade veje, cv. pc., in č. so kosmati. Narobejajčasti ali pakrožni listki imajo po obeh straneh goste in odmaknjene kocinice. Strok je po robovih kosmato vejicat.

Kosmata r., C. hirsutus L.

Mlade veje in stroki so pokriti s pritisnjenimi dlačicami. 9

9. Čašo krijejo pritisnjene dlačice. Strok je svilnato dlakav. **Ratisbonska r., C. ratisbonensis Schöff.**

Č. pokrivajo odmaknjene dlačice. Strok je pritisnjeno dlakav. Pitovna in v I. udomačena r.

Dolgovejната r., C. elongatus W. K.

222. Onónis L., gladež.

1. Na ovršnih, listnatih grozdih ali klasih se zbirajo sedeči ali kratkopeeljati cv., katerih pc. so krajši od č. Stroki so jajčasti in pokončni. 2

- Vsa r. je žlezavo puhasta. Rožnordeči cv. so dolgopecljati; njihovi pc. so tako dolgi kakor cv. ali daljši od njega. Podolgasto črtalasti stroki visijo. 6
2. St. je kipeče in puhasto. Listki so narobejajčasti ali okroglasti, drobno nazobčani in žlezavo dlakavi. Majhni, sedeči cv. se zbirajo na kratkih klasih. Rumeni v. je tako dolg kakor č. ali daljši od nje. Strok je približno tako dolg kakor č. Prim.

Drobnocvetni g., O. Colúmnæ All.

Listki zgornjih, enojnatih l. so topi, drobno ter nazobčano napiljeni in žlezavo dlakavi ali skoro goli. Rdeči ali beli v. kratkopecljatih cv. je dvakrat tako dolg kakor č. 3

3. R. smrdi kakor kozel. St. nima trnov, je pokončno ali kipeče in pokrito z dolgimi, žlezastimi kosmatinami. Tudi pakrožni ali podolgasti listki so žlezasti. Cv. so rožnordeči. Stroki so krajši od č. Kor., Št., Kr.

Kozlosmradni g., O. hireña Jacq.

St. nosi trnate veje in navadno eno vzdolžno vrsto kosmatin. Č. je $\pm$ žlezava. 4

4. Ležeče ali kipeče in kosmato st. se včasih vkoreninja in nosi kipeče ter ob vrhu trnate veje. Pakrožni listki so žlezavo dlakavi. Na kratkem grozdu so rožnordeči cv. Strok je krajši od č. S. je nagrbančeno srhko.

Smrdeči g., O. foétens All.

St. je pokončno ali kipeče. Trni so navadno sparoma. V grozdih zbrani pazdušni cv. so pretrgani na vejah. Cv. so rožnordeči. Strok je tako dolg kakor č. 5

5. Na st. so redke žlezice in 1 vrsta kosmatin. Pakrožno podolgasti listki so precej goli. S. je nagrbančeno in srhko.

Trnati g., O. spinósa L.

R. je podobna trnatemu g., samo bolj gola je in ima majhne cv. S. je gladko. Prim.

Drobnolistni G., O. antiquórum L.

6. Polugrm ima pokončno ali kipeče st., ki je pokrito z žlezavimi kosmatinami. Listki so skoro okrogli in nazobčani. Prilistki so celorobi. Pe. dvo- do tro- cvetnega razcvetja se končujejo z reso in so daljši od pripadajočega l. Črtalasto podolgasti stroki so napeti. Kor., Kr.

Okroglolistni g., *O. rotundifolia* L.

Enoletna r. ima kipeče, kosmato st. Klinasti ali okroglasto narobejajčasti listki so žlezavo dlakavi in drobno nazobčani. Cv. pe. s poedinimi, kimastimi cv. se ne končujejo z reso, so tako dolgi kakor cv., a krajši od pripadajočega l. Strok je črtalast in valjast. Prim.

Vzvrnjeni g., *O. reclinata* L.

223. *Trigonella* L., triplat.

1. Pakrožni ali podolgasti listki so ostro napiljeni. Modri ali svetlo vijoličasti cv. se zbirajo na dolgopeceljatih, glavičastih grozdih. Cv. pe. so pokončni. Jajčasto podolgasti in kljunati stroki so goli in pokončni. Pitovna in udomačena r. diši v vseh svojih delih.

Modri t., *T. coerúlea* Sér.

Cv. se ne zbirajo v glavičastih grozdih. 2

2. St. je z redkimi vejami vred pokončno. Listki so podolgasto klinasti in ob vrhu drobno nazobčani. Beli in skoro sedeči cv. poganjajo posamič ali sparoma iz l. pazduh. Dolgi in ozki strok je skoro srpast in navadno gol. Pitovna in udomačena r.

Mnogosemiski t., *T. foenum graecum* L.

Listki so narobejajčasti ter bodičasto in drobno nazobčani. Veliki, žolti cv. se zbirajo v dolgopeceljatih grozdih; grozdov pe. je daljši od pripadajočega l. Strok je gol. Rogati t., *T. corniculata* L.

224. *Medicágo* L., meteljka.

Pri določevanju je treba cv. in pl.

1. Stisnjeni stroki se zavijajo srpasto ali polžasto; vzvoji so v središču odprti. 2

Stroki se zavijajo z 1 ali z večimi vzvoji polžasto; vzvoji se sklepajo v središču. Cv. so rumeni. 5

2. St., cv. pc. in listki so gosto in volnato polsteni. Narobejajčasti listki so nazobčani ob vrhu. Cv. so rumeni. Okroglasti stroki se vzvijajo polžasto, in sicer navadno v 3 vzvojih; volnato polsteni so in ob robu redkotrnat ali netrnat. O. m.

Obmorska m., *M. marína* L.

St., cv. pc. in listki so tanko puhasti ali goli. Stroki nimajo trnov. 3

3. Stroki so vzvijajo polžasto z 2—3 vzvoji. 4

St. je ležeče ali kipeče. Listki spodnjih l. so podolgasto klinasti, zgornjih l. pa črtalasto klinasti; vsi listki so ob robu nazobčani in ostnati. Rumeni cv. se zbirajo v kratkih, gostih ter mnogocvetnih grozdih. Srpasti ali skoro krožnati stroki so mrežasto žilnati.

Srpasta m., *M. falcáta* L.

4. Listki spodnjih l. so podolgasto narobejajčasti, zgornjih l. pa črtalasto klinasti; vsi listki so ob vrhu izrobljeni, ostnati in nazobčani. Mnogocvetni grozdi so podolgasti z vijoličastimi ali modrikastimi cv. Cv. pc. so krajši od č. in po cv. pokončni

Setvena m., *M. satíva* L.

Listki spodnjih l. so klinasti in ob vrhu nekoliko nazobčani, zgornjih l. pa črtalastoklinasti in celorobi; vsi listki so ob vrhu izrobljeni in ostnati. V kratkih grozdih je po 5—10 rumenih cv. Cv. pc. so dvakrat daljši od č. in se zavijajo po cv. Kr. Prim.

Polegla m., *M. prostráta* Jacq.

- 5(1). Stroki nimajo ob robu trnov. 6

Stroki so trnati ob robu.

7

6. St. je ležeče ali kipeče in kakor vsa r. tanko puhasto. Listki so narobejajčasto klinasti (nekoliko izrobljeni) in na zgornjih l. ožji. Pazdušni l. pc. so približno tako dolgi kakor pripadajoči l. in nosijo ob vrhu mnogocvetni, gosti grozd. Ledvičasti stroki so nekoliko napeti. **Hmeljska m., M. lupulina L.**

St. in l. so goli. Listki so ostro in drobno napiljeni ter na spodnjih l. narobesrčasti, na zgornjih narobejajčasti. Prilistki so ščetinasto in globoko pernatonacepljeni. Pazdušni cv. pc. so približno tako dolgi kakor pripadajoči l. ali krajši od njih in nosijo po 1—3 cv. Stroki so lečasto ploščnati. Kr., Prim.

Skledičasta m., M. orbiculáris All.

7. Jajčasti prilistki so ščetinasto nazobčani. Stročni trni so ob dnu stožkasti in brez razločne brazde ter se pritrjajo na sam vzvojev rob. Vzvoji se primikajo navadno tesno drugi k drugim. 8

Stročni trni so stisnjeni ob dnu; ker nosijo po bokih razločni brazdi, so navidezno dvokraki. Vzvoji se rahlo primikajo k vzvojem ali celo odmikajo drugi od drugih. 11

8. Listki so trioglato narobesrčasti, ob vrhu drobno nazobčani in puhasti kakor pc. in st. Grozdov pc. je tako dolg kakor pripadajoči l. ali daljši od njega. Jadro je tako dolgo kakor ladjica. Goli strok ima navadno po 5 vzvojev ter je ob dnu in ob vrhu nekoliko mrežasto žilnat. Prim.

Primorska m., M. litorális Rohde.

Grozdov pc. je kvečjemu tako dolg kakor pripadajoči l. Strok je + dlakav. 9

9. R. vztraja. Rombasti ali narobejajčasti listki so prosojno žilnati. Prilistki so puščičasto suličasti. Žlezavo dlakavi stroki imajo po 3—4 vzvoje. Prim.

Pironajeva m., M. Pirónae Vis.

R. je enoletna. Stroki niso žlezavo dlakavi ter imajo navadno po 5–6 vzvojev. 10

10. Narobejajčasti listki so puhasti in ob vrhu drobno nazobčani. Prilistki so jajčasto suličasti. Jajčasto valjasti stroki imajo navadno po 6 vzvojev, so gosto in puhasto polsteni, niso pa mrežastožilnati. Prim.

Toga m., *M. rigidula* Desr.

Narobejajčasti listki so nazobčani, prilistki pakrožni. Jadro je skoro dvakrat daljše od ladjice. Stroki imajo navadno po 5 vzvojev, so redkodlakavi in jedva mrežastožilnati.

Gloščecolika m., *M. tribuloides* Desr.

- 11 (7). Grozdi so mnogocvetni. Stročni vzvoji so po sredi mrežastožilnati. 13

Na grozdih je po 1–7 cv. Stročni vzvoji so gladki ali enojnato žilnati. 12

12. Narobejajčasti listki so ob vrhu drobno nazobčani in puhasti. Prilistki so jajčasti in celorobi. Valjasti, redkodlakavi in brezžilnati stroki imajo po 5 vzvojev; ti nosijo ob robu šilaste trne, ki so kljukasti ob vrhu. Zadnji kraki stročnih trnov poganjajo iz vzvišene, robu vzporedne, toda od roba oddaljene črte.

Premajhna m., *M. minima* Bartal.

Narobejajčasti in temnopegasti listki so kratko in drobno nazobčani in puhasti. Jajčasti prilistki so globoko nazobčani. Ploščnato valjasti in goli stroki imajo po 5 poševnožilnatih vzvojev, ki nosijo doredne, šilaste in v loku ukrivljene trne. Zadnji kraki stročnih trnov poganjajo iz samega roba. Prim.

Arabska m., *M. arábica* Huds.

13. R. vztraja. Narobejajčasti l. so ob vrhu prisekani, prilistki ostro nazobčani. Jajčasto valjasti in goli stroki imajo navadno po 5 vzvojev. Zadnji kraki stročnih trnov poganjajo iz močnih, poševnih žilic.

Kraška m., *M. carstiensis* Wulf.

R. je enoletna. Listki so narobejajčasti ali narobesrčasti, prilistki so pernato razcepljeni. Po bokih sploščeni stroki so goli in imajo po 2—3 vzvoje. Zadnji krak stročnih trnov poganja iz vzvišene, robu vzporedne, a od roba oddaljene črte. Prim.

Ščetinasta m., M. hispida Gärtn.

225 Melilótus Adans., rabozel (medena detelja).

1. Prilistki so ob dnu šilasto nazobčani. Cv. so rumeni. Po stročnih bokih se razpenjajo v poprečnih, vzporednih lokih gubice. 2

Stroki se gubajo po bokih mrežasto. 3

2. Črtalasto klinasti srednji listek je daljši od l. pc. Jadro je dolgo kakor ladjica, a daljše od kril. Strok je skoro oblast in top. Prim.

Brazdasti r., M. sulcátus Desf.

Srednji listek je na spodnjih l. narobejajčasto okroglast in pri vseh l. krajši od l. pc. Jadro je krajše od ladjice in dolgo kakor krili. Strok je sploščen, pakrožnat in priostren. Pri Trstu.

Mesinski r., M. messanénsis All.

3. Prilistki so šilasto ščetinasti in celorobi. Grozd je že izprva rahel in se še podaljša. 4

Prilistki so iz nazobčanega dna šilasti. Grozd je izprva gost ter se potem podaljša. Cv. so rumeni. 6

4. K. je velika. Vsi listki so ostro napiljeni, sicer pa na spodnjih l. narobejajčasti, na zgornjih podolgasto črtalasti. Cv. pc. so za polovico krajši od č. Vsi v. l. so enakodolgi in rumeni. Jajčasti stroki so zaradi pritiskanih dlačič puhasti, kratko priostreni in po zgornjem šivu krilato stisnjeni. Št., Prim.

Visoki r., M. altíssimus Thuill.

V. l. niso enako dolgi. Jajčasti stroki so goli, ostnati in po zgornjem šivu topo hrbtičavi. 5

5. Cv. pc. so za polovico krajši od č. Cv. so beli. Krili in ladjica so približno enako dolge, a krajše od jadra. Stroki se črnorjavi. **Beli r., M. álbus Desr.**

Cv. pc. so krajši od č. Cv. so rumeni. Krili in jadro so približno enako dolga, a daljša od ladjice. Stroki so svetlorjavi.

Rumeni r. (koristna m. d.), M. officinális Lam.

- 6 (3). Vsi listki so ob vrhu nazobčani in nekoliko pri-sekani, sicer pa so na spodnjih l. narobejajčasti, na zgornjih podolgasto klinasti. Prilistki so ob dnu slabo nazobčani. Krili in ladjica so enako dolge, a krajše od jadra. Vrat poganja iz plč. vrha. Stroki so skoro oblasti in po zgornjem šivu topo hrbtičavi. Prim.

Indijski r., M. indicus All.

Vsi listki so drobno nazobčani ali skoro celorobi in topi, sicer pa so na spodnjih l. okroglasto narobejajčasti ali narobe trioglati, na zgornjih podolgasto narobejajčasti. Spodnji prilistki so ob dnu globoko nazobčani. Krili in ladjica so enako dolge, a krajše od jadra. Č. je deseterorebrna. Vrat poganja iz plc. ob strani. Stroki so oblasto pakrožnati in po zgornjem šivu topi ter dvobrazdasti. Pri Trstu.

Laški r., M. itálicus Lam.

226. *Trifólium* L., detelja.

1. Sedeči cv. nimajo krovnih lističev. Č. grlo nosi znotraj ali žuljevo letvo ali dlakav kolobar. V. se skrči po cv. in ni suhokožnat. Vrat je ob vrhu kljukast. Stroki obdajajo navadno po 1 s. 2

Cv. so + očito pecljati (sedeči), podpirajo jih krovni lističi. Č. grlo je znotraj golo in brez žuljeve letve. V. je po cv. navadno suhokožnat. Stroki obdajajo po 1—6 s. 21

2. Cv. glavice podpira ovoj. Č. se + napenja ob pl. in znatno poveča. 20

Opomba.

Na strani 37. 80 popravi nadrastla plc. namesto podrastla plc. G. strokovnjake prosim, da mi točno naznanijo napake, ki jih najdejo. Napake se rade vtepejo pri vsej pazljivosti v tako knjigo, a se ob sklepu lahko popravijo.

Urednik.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIILNICA

00000490117

